

ALYTAUS RAJONO SAVIVALDYBĖ

Čia gera gyventi!

SOCIALINĖS – EKONOMINĖS IR VADYBINĖS ALYTAUS
RAJONO SAVIVALDYBĖS RAIDOS ANALIZĖ SUAUGUSIŲJŲ
ŠVIETIMO IR TĘSTINIO PROFESINIO MOKYMO ASPEKTU

Bendrai finansuojama pagal
Europos Sąjungos programą
„Erasmus+“

UŽSAKOVAS:

KVALIFIKACIJŲ IR
PROFESINIO MOKYMO
PLĖTROS CENTRAS

TURINYS

Įvadas.....	4
1. Alytaus rajono savivaldybės kontekstas.....	6
2. Prielaidos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimui	10
2.1. Suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą reglamentuojančių teisės aktų struktūra	10
2.2. Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės įgyvendinančios institucijos ir įstaigos	14
2.3. Dalies išvados ir rekomendacijos.....	17
3. Suinteresuotų šalių dalyvavimas	20
3.1 Suinteresuotų šalių dalyvavimas savivaldybės administracijai planuojant ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones pagal gyvenamąją teritoriją	21
3.2 Suinteresuotų šalių dalyvavimas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjų savivaldoje	23
3.3. Dalies išvados ir rekomendacijos.....	25
4. Parama suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui savivaldybėje.....	28
4.1 Finansinė parama	28
4.2 Materialinė parama	29
4.3 Kitokia parama.....	30
4.4 Dalies išvados ir rekomendacijos.....	30
5. Suinteresuotų šalių informavimas	31
5.1 Suinteresuotų šalių informavimas apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo galimybes savivaldybėje	32
5.2 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo veiklos žinomumas	33
5.3 Dalies išvados ir rekomendacijos.....	34

6. Tarpžinybiškumas, tarpsektoriškumas, planuojant ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones savivaldybėje	36
6.1 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temas integruojančios struktūros .	36
6.2 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo integravimas savivaldybės strateginiuose dokumentuose ir kitų skyrių (kultūros, sporto, socialinių reikalų ir kt.) veiklų programose, planuose	37
6.3 Tarpžinybinių ir tarpsektorinių bendradarbiavimo tinklų praktinis veikimas	38
6.4 Savivaldybės administracijos įgyvendinamų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių atitikimas nacionaliniams prioritetams.....	39
6.5. Dalies išvados ir rekomendacijos.....	39
7. Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo tobulinimas ir inovacijos	41
7.1 Suinteresuotų šalių poreikių tyrimai ir jų vykdytojai	43
7.2 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos stebėseną.....	43
7.3 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimo vertinimas	44
7.4 Tyrimų rezultatų ir stebėsenos duomenų naudojimas.....	44
7.5 Inovacijų taikymas ir plėtra formuojant bei įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones savivaldybėje	45
7.6 Dalies išvados ir rekomendacijos.....	46
8. Geroji praktika.....	47
9. Tyrimo apibendrinimas	48

ĮVADAS

Socialinės – ekonominės ir vadybinės Alytaus rajono savivaldybės raidos analizė atlikta 2020 m. spalio – lapkričio mėn., biudžetinės įstaigos Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centro (toliau – KPMPC)¹ užsakymu. Analizė parengta KPMPC vykdant projektą „Suaugusiųjų švietimo veiksmų plano nacionalinis koordinavimas: Lietuva“. Projekto metu planuojama skatinti suaugusiųjų švietimo atitikties darbo rinkai ir regioniniam vystymuisi problemų sprendimą. Šiuo tikslu numatoma inicijuoti ir padėti įgyvendinti reikalingus pokyčius 5 (penkiose) pasirinktose Lietuvos Respublikos savivaldybėse.

Atliekant socialinės – ekonominės ir vadybinės Alytaus rajono savivaldybės raidos analizę suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo aspektu yra:

1. surinkti aktualūs statistiniai ir kokybiniai duomenys apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo padėtį Alytaus rajono savivaldybėje bei joje įgyvendinamas atitinkamas programas ir priemones;
2. atlikta Alytaus rajono savivaldybės socialinė – ekonominė ir vadybinė analizė, sufokusuota į žmogiškųjų resursų (suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo aspektu) atitiktį analizuojamo regiono darbo rinkos poreikiams;
3. išnagrinėta suaugusiųjų švietimo ir profesinio mokymo pasiūla Alytaus rajono savivaldybėje, atskirai įvertinant profesinių standartų ir modulių profesinio mokymo programų teikiamas galimybes;
4. išsiaiškinti Alytaus rajono savivaldybėje organizuojamo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo privalumai ir trūkumai;
5. aptarti gerosios praktikos pavyzdžiai, pritaikyti Alytaus rajono savivaldybei;
6. išanalizuoti surinkti duomenis bei pateiktos išvados ir rekomendacijos.

Analizė atlikta ir Alytaus rajono savivaldybės duomenys surinkti pagal šiuos indikatorius:

1. Prielaidos suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui Alytaus rajono savivaldybėje.

¹ Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras kartu su LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerija įgyvendina Europos Komisijos iniciatyvos „Nacionaliniai koordinatoriai Europos suaugusiųjų mokymosi darbotvarkės įgyvendinimui“ (angl. „National Coordinators for the implementation of the European agenda for adult learning“) projektą „Suaugusiųjų švietimo veiksmų plano nacionalinis koordinavimas: Lietuva“ (angl. „National Coordinator for Adult Learning Work Plan: Lithuania“) (projekto Nr. 614210-EPP-1-2019-1-LT-EPPKA3-AL-AGENDA).

2. Suinteresuotų šalių (verslo ir viešojo sektoriaus įmonės, neformaliojo suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjai, tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjai, fiziniai asmenys ir pan.) dalyvavimas formuojant poreikius ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą Alytaus rajono savivaldybėje.

3. Parama suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui Alytaus rajono savivaldybėje.

4. Suinteresuotų šalių informavimas Alytaus rajono savivaldybėje.

5. Tarpžinybiškumas, tarp-sektoriškumas planuojant ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones Alytaus rajono savivaldybėje.

6. Alytaus rajono savivaldybėje taikomų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo tobulinimas ir inovacijos.

Analizei atlikti buvo naudojami šie duomenų rinkimo metodai:

- **Pirma**, 2020 m. spalio mėn. buvo atlikti interviu su Alytaus rajono savivaldybės administracijos atstovais;

- **Antra**, iš viešai prieinamų šaltinių buvo surinkti įvairūs - vertinimui reikalingi - duomenys ir atlikta jų analizė, taip pat atlikta dokumentų analizė ir antrinių šaltinių analizė;

- **Trečia**, naudoti savivaldybėje veikiančių su suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temomis dirbančių įstaigų / organizacijų ir bendruomenės atstovų apklausos duomenys. Apklausa vykdyta 2020 m. spalio mėn. Apklausoje dalyvavo 5 tikslingai parinkti asmenys - praktikai, todėl - šio tyrimo kontekste - jų pateikta informacija ir nuomonė laikytina patikima;

- **Ketvirta**, 2020 m. lapkričio mėn. suorganizuota focus grupė, kurioje aptartos preliminarios atliktos ataskaitos išvados tam, kad būtų išvengta netikslumų rengiant galutinę analizės ataskaitos versiją.

Ataskaitą sudaro devynios dalys. *Pirmoje* dalyje pristatomas savivaldybės kontekstas. *Antroje-septintoje* – pateikiama informacija bei duomenys ir jų analizė **pagal šešis vertinimo indikatorius** – savivaldybės socialinės, ekonominės ir vadybinės raidos, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo aspektu, vertinimo sritis. *Aštuntoje* dalyje pateikiami gerosios praktikos pavyzdžiai, jei tokių yra, o *devintojoje* - pateikiamas analizės apibendrinimas.

1. ALYTAUS RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTEKSTAS

Alytaus rajonas įsikūręs gražiame pietų Lietuvos kampelyje. Čia teka didžiausia Lietuvos upė – Nemunas. Krantuose plyti didžiuliai miškų masyvai. Be Nemuno per šį kraštą teka Bambena, Peršėkė, Varėnė. Rajone yra daugiau kaip 70 ežerų. Didžiausi ežerai: Žuvintas (970 ha), Didžiulis arba Daugų (907 ha), Obelija (570 ha), Giluitis (245 ha).

Alytaus rajono teritorija yra 1411 kvadratinį kilometrų, suskirstyta į 11 seniūnijų: Alytaus, Alovės, Butrimonių, Daugų, Miroslavo, Krokialaukio, Nemunaičio, Pivašiūnų, Punios, Raitininkų, Simno. Daugai ir Simnas yra miestai.

Alytaus rajonas išsiskiria tradiciniais amatais, kulinariniu ir kultūros paveldu. Tautinės vertybės puoselėjamos Vaisodžių, Daugų, Alovės amatų kiemeliuose, Pivašiūnų amatų centre, kuriuose vykdomi edukaciniai užsiėmimai.

Vietinės reikšmės kelių tinklo ilgis Alytaus rajono savivaldybėje yra daugiau kaip 1116 kilometrų. ES ir rajono biudžeto lėšomis išasfaltuoti keliai: Alovė–Ilgai, Pivašiūnai–Eigirdonys, Nemunaitis–Makniūnai ir kiti.

Rajone yra 12 bendrojo lavinimo mokyklų: 6 gimnazijos, 2 pagrindinės, 3 mokyklos-daugiafunkciai centrai, specialioji mokykla vaikams su specialiaisiais poreikiais, dvi profesinės mokyklos – Simno žemės ūkio ir Daugų technologijos ir verslo, Meno ir sporto mokykla, trys vaikų darželiai, Švietimo ir pedagoginės psichologinės pagalbos centras. Prie mokyklų atnaujinti sporto aikštynai, kuriuose turiningai laisvalaikį gali leisti ne tik mokiniai, bet ir visi rajono gyventojai.

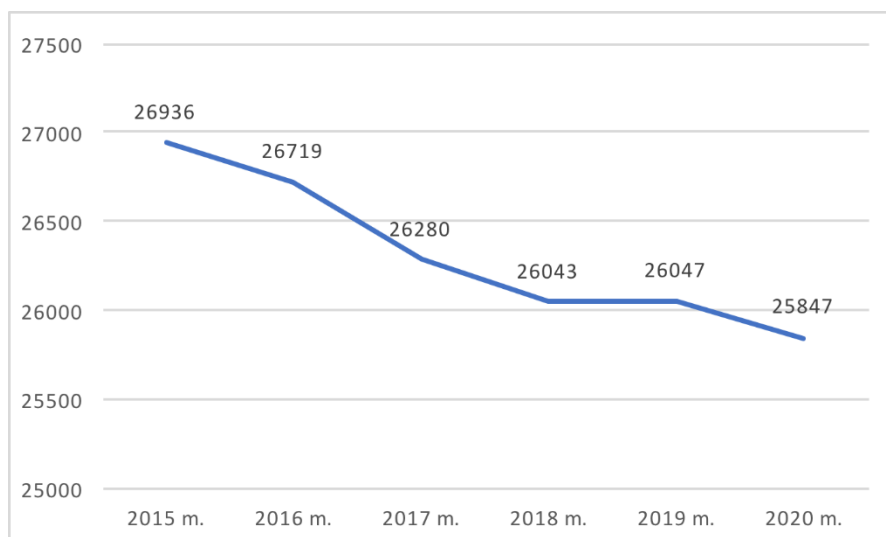
Savivaldybė siekdama kuo labiau įtraukti gyventojus į sprendimų priėmimą sudarė sąlygas stebėti internetu savivaldybės tarybos posėdžius, pareikšti nuomonę svarstomais klausimais, aktyviai dalyvauti politiniame ir visuomeniniame gyvenime. Gerinant viešųjų paslaugų kokybę ir geresnį piliečių aptarnavimą įdiegtas aptarnavimas vieno langelio principu, elektroninių dokumentų tvarkymo sistema, teikiamos elektroninės paslaugos.

Rajone vystomi įvairūs verslai. Savivaldybė turi Smulkaus ir vidutinio verslo fondą, kurio lėšos skiriamos naujoms darbo vietoms steigti, įmonių darbuotojų mokymams, konsultavimui, kvalifikacijos kėlimui, įmonėms, dalyvaujančioms parodose ir mugėse.

Kaip administracinis vienetas Alytaus rajonas įkurtas 1950 metais. Vėliau įvykdyta keletas pakeitimų ir reformų. Tačiau tiek didesni, tiek mažesni miesteliai ir kaimai, priklausantys Alytaus rajonui, savo istoriją skaičiuoja nuo senesnių laikų. Kai kurių praeitis siekia ne vieną šimtmetį.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2020 m. liepos 1 d. Alytaus rajono savivaldybėje savo gyvenamąją vietą buvo registravę 25847 asmenys. Dera pastebėti, kad 2015-2020 m. laikotarpiu Alytaus rajono savivaldybėje registruotų gyventojų skaičius sumažėjo 4,0 proc. (detalesiau – žr. 1.1. grafiką.)

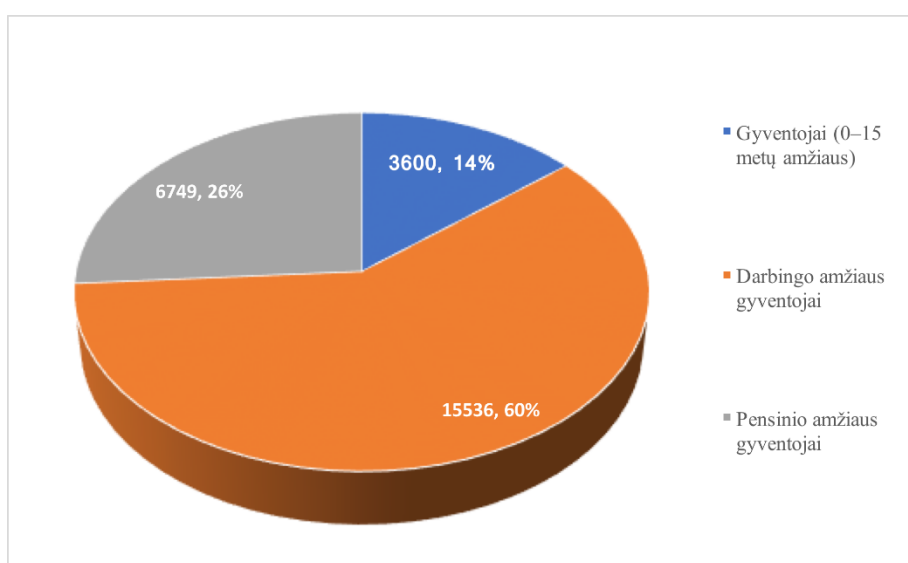
1.1. Grafikas. Alytaus rajono savivaldybėje registruotų gyventojų skaičiaus dinamika 2015-2020 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2020 11 03

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2020 m. liepos 1 d. net 60 proc. Alytaus rajono savivaldybėje registruotų gyventojų yra darbingo amžiaus grupei priskirtini asmenys, visgi ir pensinio amžiaus asmenys objektyviai gali būti tie, kuriems yra aktualios suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugos (detalesiau – žr. 1.2. grafiką).

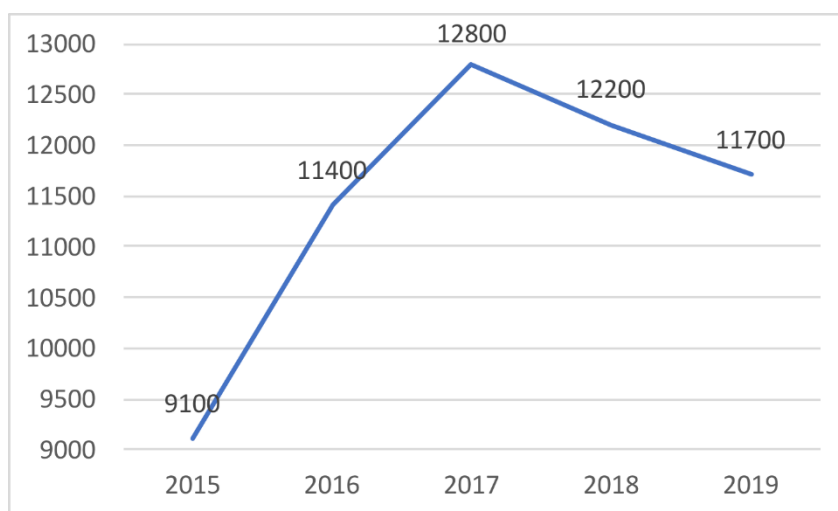
1.2. Grafikas. Alytaus rajono savivaldybėje registruotų gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes (2020-07-01 situacija)

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2020 11 03

Atsižvelgiant į atliekamos analizės objektą yra reikšmingas dar vienas – gyventojų Alytaus rajono savivaldybėje užimtumo – aspektas, kuris rodo 2019 m. pabaigoje Alytaus rajone buvus užimtų tik 52,98 proc. šioje savivaldybėje nuolatinę gyvenamąją vietą deklaravusių, darbingo ir pensinio amžiaus gyventojų. Per pastaruosius penkis metus šis rodiklis santykinai reikšmingai padidėjo nuo apytiksliai 9100 užimtų asmenų 2015 metais iki apytiksliai 11700 asmenų 2019 metais, nors piką buvo pasiekęs 2017 metais, po kurių jis vėl smuktelėjo apytiksliai 1100 asmenų (detaliau - žr. 1.3. grafiką).

1.3. Grafikas. Alytaus rajono savivaldybėje registruotų užimtų gyventojų skaičiaus dinamika 2015-2019 m.

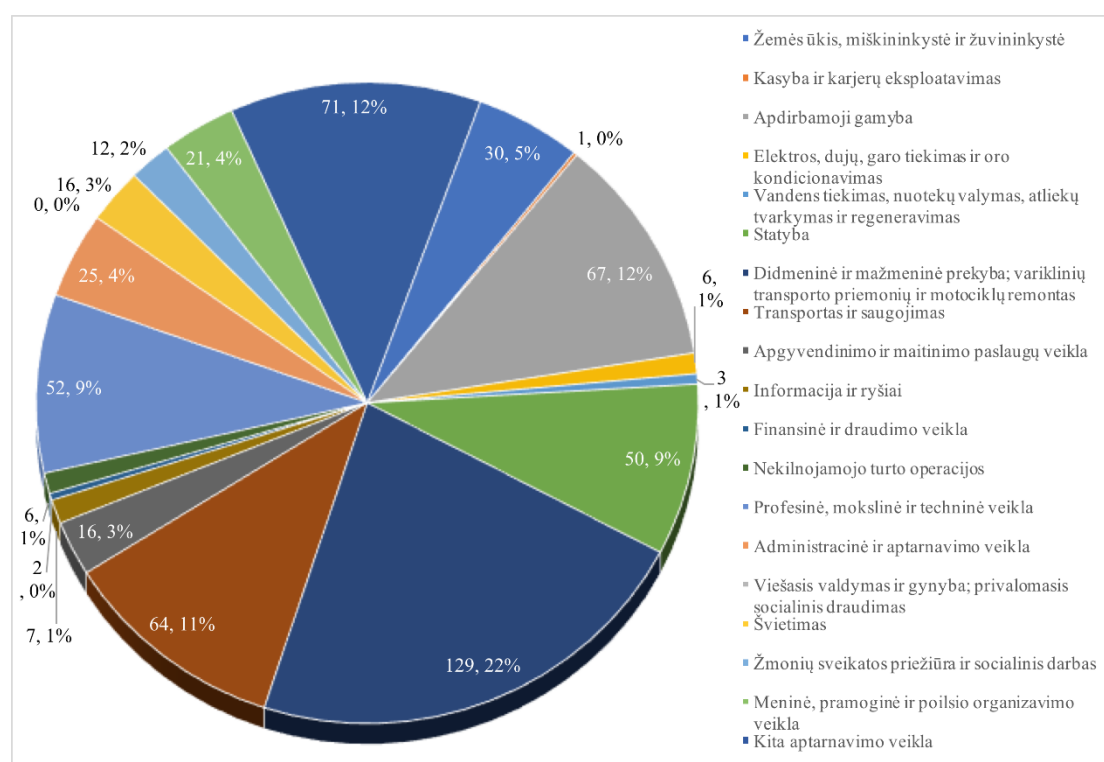
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2020 11 03

Rajone veikia 12 bendrojo lavinimo mokyklų: 6 gimnazijos, 2 pagrindinės, 3 mokyklos-daugiafunkciai centrai, specialioji mokykla vaikams su specialiaisiais poreikiais, dvi profesinės mokyklos – Simno žemės ūkio ir Daugų technologijos ir verslo, Meno ir sporto mokykla, trys vaikų darželiai.

Alytaus rajono meno ir sporto mokyklos steigėja – Alytaus raj. savivaldybė. Alytaus rajono meno ir sporto mokykla įkurta 1978 metais. Jos veiklą nusako neformaliojo ugdymo pobūdis ir tikslai. Mokykloje veikia muzikos, dailės ir sporto skyriai, taip pat vokalo ir dizaino studija. Muzikos skyriuje galima išmokti muzikuoti fortepijonu, smuiku, akordeonu, trimitu, gitara, kanklėmis ir mokytis dainavimo meno, sporto skyriuje ugdymas vyksta dziudo, lengvosios atletikos, krepšinio ir futbolo sekcijose. Nors išsamios informacijos rasti nepavyko, bet, šiai mokyklai veikiant Daugų miestelyje, galima teigti, kad neformaliojo švietimo paslaugų teikimas savivaldybėje nėra orientuotas vien tik į rajono centrą - paslaugos prieinamos ir atokesnėse seniūnijose gyvenantiems vaikams bei – galimai – suaugusiems asmenims.

2020 m. pabaigoje Alytaus rajono savivaldybėje buvo registruota 1164 ūkio subjektai. Pagal ekonominės veiklos rūšis savivaldybėje dominuoja didmeninės ir mažmeninės veiklos bei variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto (sudaro apie 20,18 proc. visų ūkio subjektų), kitos aptarnavimo veiklos (sudaro apie 14,18 proc. visų ūkio subjektų), apdirbamosios gamybos (8,5 proc. visų ūkio subjektų), transporto ir saugojimo (7,73 proc. visų ūkio subjektų) ir statybos (6,44 proc. visų ūkio subjektų) įmonės. Visgi 2020 metams baigiantis, Lietuvos statistikos departamento duomenis, Alytaus rajono savivaldybėje veikė tik pusė (49,65) proc. visų registruotų įmonių (detaliau – žr. 1.4 grafiką).

1.4. Grafikas. Alytaus rajono savivaldybėje veikiančių ūkio subjektų skaičius 2020 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2020 11 09

Paveikslas rodo 2020 metams baigiantis Alytaus rajono savivaldybėje veikus 129 didmeninės ir mažmeninės prekybos bei variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto srities įmonių, kurios sudarė net 22 proc. visų veikusių įmonių skaičiaus. Antroje vietoje buvo kitos aptarnavimo veiklos įmonės (71 įmonė), trečioje – apdirbamosios gamybos įmonės (67 įmonės), visai čiapat ketvirtojoje – transporto ir saugojimo įmonės, kurių Alytaus rajono savivaldybėje 2020-iems baigiantis veikė 64-ios, penktojoje vietoje liekant profesinės, mokslinės ir techninės veiklos (52 įmonės) ir statybos įmonėms (50 įmonių).

2. PRIELAIIDOS SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO IR TĘSTINIO PROFESINIO MOKYMO ĮGYVENDINIMUI

Šioje dalyje pristatomos pagrindinės prielaidos, reikalingos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimui Alytaus rajono savivaldybėje, tai: a) suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą reglamentuojantys dokumentai; b) Alytaus rajono savivaldybėje suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo srityje dirbančios organizacijos ir jų darbuotojai; c) kita informacija. Taip pat pateikiamos išvados ir rekomendacijos.

2.1. Suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą reglamentuojančių teisės aktų struktūra

Šiame skyriuje aptariama suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą reglamentuojančių dokumentų struktūra, pristatomas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo savivaldybėje turinys ir įvertinamas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo turinio tinkamumas.

Teisės aktų struktūra

Alytaus rajono savivaldybė, formuodama ir įgyvendindama suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo savivaldybėje turinį, vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais² bei Alytaus rajono savivaldybės teisės aktais, kurie išvardijami 2.1.1. lentelėje.

2.1.1. Lentelė. Savivaldybės jaunimo politiką reglamentuojantys teisės aktai ir kiti dokumentai

Dokumentas	Patvirtintas (metai)
1. Alytaus rajono savivaldybės 2013-2020 metų strateginis plėtros planas	2012
2. Alytaus rajono savivaldybės 2020-2022 metų strateginis veiklos planas	2020
3. Alytaus rajono savivaldybės administracijos 2019 metų veiklos planas	2019

² Nurodomi šie nacionalinio lygmens dokumentai: Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas, Respublikos profesinio mokymo įstatymas, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymas, Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatymas, Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymas, taip pat LR Vyriausybės nutarimai.

Dokumentas	Patvirtintas (metai)
4. Alytaus rajono savivaldybės 2018-2020 metų strateginio veiklos plano įgyvendinimo 2018 metais ataskaita	2019
5. Alytaus regiono 2014-2020 metų plėtros planas	2013
6. Bendroji kultūrinių-kūrybinių industrijų plėtros Lenkijos ir Lietuvos pasienyje strategija	2011
7. Alytaus rajono savivaldybės administracijos švietimo, kultūros ir sporto skyriaus 2013-2018 metų veiklos planai	2013-2018
8. Alytaus rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus kasmetiniai veiklos planai	2019
9. Alytaus rajono savivaldybės tarybos sprendimai švietimo, kultūros ir sporto klausimais	2016-2020
10. Alytaus rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymai švietimo, kultūros ir sporto klausimais	2002-2019
11. Alytaus rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus veiklos kasmetinės ataskaitos	2011-2019
12. Alytaus rajono meno ir sporto mokyklos nuostatai	2009
13. Alytaus rajono meno ir sporto mokyklos 2019-2021 metų strateginis veiklos planas	2019
14. Alytaus rajono meno ir sporto mokyklos 2019-2020 metų ugdymo planas	2019

Šaltinis: sudaryta autorių

Alytaus rajono savivaldybės strateginiame plėtros plane 2013-2020 metams prie švietimo srities stiprybių nurodyta, kad savivaldybėje yra prieinamos įvairiapusiškos papildomo ugdymo galimybės jaunimui ir suaugusiems. Analizuojamo plano 2.4.2. uždavinys “Plėsti švietimo paslaugų spektrą ir gerinti švietimo darbuotojų darbo kokybę” įtraukia priemonę “ARŠPPPC dalyvavimas švietimo centrų ir Suaugusiųjų švietimo asociacijų veikloje, partnerystės plėtra naujam projektiniam darbui ir renginių organizavimui” (2.4.2.4), kuriai įgyvendinti per 2013-2020 m. laikotarpį suplanuota skirti 16 tūkst. Eur.

Alytaus rajono savivaldybės strateginis veiklos planas 2020-2022 m. apima 10 programų, iš kurių 9-oji yra skirta Švietimo, sporto paslaugų tiekimui ir plėtrai savivaldybės teritorijoje. Programos aprašyme teigiama, kad viena iš jos apimamų sričių yra vaikų, jaunimo ir suaugusiųjų bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir profesinio orientavimo organizavimo (švietimo įstaigų steigimas, reorganizavimas, likvidavimas, išlaikymas, mokymo pagal formaliojo švietimo programas organizavimas ir įgyvendinimas) užtikrinimas. Vieno iš programos tikslų (kodas 07) *Efektyvios darbo aplinkos užtikrinimas Švietimo, kultūros* ir

sporto skyriuje pirmasis uždavinys Sudaryti tinkamas sąlygas darbo aplinkos kūrimui Alytaus rajono savivaldybės skyriui, kuruojančiam švietimą. Toks dėmesys švietimo veiklą savivaldybėje kuruojančiam skyriui ir sveikintinas, bet dar vienas aptariamos programos tikslas (kodas 08) – **Mokymosi visą gyvenimą koncepcijos skatinimas ir plėtojimas, didinant suaugusiųjų neformalaus ugdymo galimybių prieinamumą, vadovaujantis lyčių lygybės ir nediskriminavimo principais** – yra tiesiogiai susijęs ir su šio tyrimo tema. Tikslu įgyvendinimo aprašyme yra teigiama, kad “nuolat kintančio pasaulio kontekste asmeniui šiandien jau nebeužtenka kartą įgytos kvalifikacijos, prisiimto socialinio vaidmens, nepakanka to, kas buvo išmokta mokykloje, žmogus turi gebėti reaguoti į pokyčius, prisitaikyti prie jų, mokytis ir formalioje, ir neformalioje, ir informacioje aplinkoje ir visą savo gyvenimą. Mokymas ir švietimas suteikia žmogui galimybių prisitaikyti prie besikeičiančios aplinkos ir naujų technologijų. Šiuolaikinis gyvenimas teikia daugiau galimybių ir alternatyvų. Žmogui turi būti sudarytos sąlygos nuolat mokytis. Todėl švietimo ir mokymo sistemos turi keistis ir suteikti galimybes žmonėms mokytis ir šviestis visą gyvenimą. Visuomenė turi priprasti ir prisitaikyti prie poreikio nuolat tobulinti žinias – nuolatinis patirties įgijimas ir galimybė asmenims ir organizacijoms nuolat mokytis ir tobulintis yra svarbiausia vertybė ateičiai. Tuo tikslu kokybiško visą gyvenimą trunkančio mokymo ir mokymosi galimybės (prieinamumas) yra būtinos visiems žmonėms³, nepaisant jų užsiėmimo ir aplinkybių”. Tikslas apima vieną uždavinį: **plėtoti ir padidinti galimybes gyventojams, nediskriminuojant jų amžiaus, socialinės padėties, gyvenamosios vietos ir lyties pagrindu, gauti socialiai teisingas, tikslingas ir kryptingas neformalaus suaugusiųjų švietimo priemones ir paslaugas**. Gan retas tarp savivaldybių ir su šio tyrimo tema susijęs dar vienas tikslas (kodas 09) - *Remti Lietuvos Respublikos universitetinėse aukštosiose mokyklose, kolegijose studijuojančius asmenis, profesinių mokyklų mokinius, apimantis uždavinį “Teikti paramą asmenims studijuojantiems universitetinėse aukštosiose mokyklose, kolegijose ir besimokantiems profesinėse mokyklose”*⁴.

Programos 7, 8 ir 9 tikslams įgyvendinti 2019 ir 2020 metais numatyta skirti atitinkamai: 61,4 tūkst. Eur (iš jų darbo užmokesčiui – 57,9 tūkst. Eur) ir 68,6 tūkst. Eur (iš jų darbo užmokesčiui – 64,4 tūkst. Eur), o 2021 m. ir 2022 m. planas yra 69,5 tūkst. Eur ir 70,5

³ Alytaus rajono savivaldybėje trečdalis gyventojų – vyresniojo amžiaus, dažnai jau nebeaktyvūs darbo rinkos atstovai, todėl mokymosi visą gyvenimą koncepcijos plėtojimas įvairiomis priemonėmis, ypač taikant neformalaus suaugusiųjų švietimo priemones, užtikrintų jų didesnę aktyvumą socialiniame gyvenime, galimai paskatintų ilgiau likti darbo rinkoje, didintų savanorystės, patirties sklaidos ir pasitenkinimo gyvenimu (plačiąja prasme) galimybes.

⁴ Uždavinio rezultato vertinimo kriterijus – studentų ir mokinių gavusių paramą skaičius, asmenimis - 25

tūkst. Eur; **0 Eur ir 10 tūkst. Eur, o 2021 m. ir 2022 m. planas yra 12,0 tūkst. Eur ir 15,0 tūkst. Eur**; 10,0 tūkst. Eur ir 10,0 tūkst. Eur, o 2021 m. ir 2022 m. planas yra 10,0 tūkst. Eur ir 10,0 tūkst. Eur. Dera pastebėti, kad šiam tyrimui aktualaus 8 tikslo vertinimo kriterijaus pavadinimas yra **Neformalaus suaugusiųjų švietimo paslaugas gavusių asmenų skaičius (ne mažiau, kaip 40 proc. tos pačios lyties asmenų), asmenimis**. Kaip jau aukščiau pažymėta, 2019 metais šiam tikslui įgyvendinti lėšų neskyrus, ir tikslo vertinimo kriterijaus reikšmė buvo 0. Tuo tarpu 2020-2022 metais šio tikslo vertinimo kriterijaus nurodyta reikšmė yra **500 asmenų kasmet**.

Tyrinėtinų Alytaus rajono savivaldybės strateginio planavimo ir kitų dokumentų analizė leidžia daryti prielaidą, kad suaugusiųjų švietimas ir tęstinis profesinis mokymas nėra viena pagrindinių temų savivaldybės administracijos darbotvarkėje. Alytaus rajono savivaldybės atveju randama informacija apie švietimo savivaldybėje būklę, bet pasirinktu objektu yra ne suaugusieji, o ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus asmenys. Visgi savivaldybės strategus ir jų pasitelktus tyrėjus / analitikus dera pagirti už savivaldybės strateginiame veiklos plane esančius aiškius 8-9 tikslus, ypačingai sveikintu esant 9-ąjį tikslą, kuris skirtas *Remti Lietuvos Respublikos universitetinėse aukštosiose mokyklose, kolegijose studijuojančius asmenis, profesinių mokyklų mokinius*, o jam įgyvendinti savivaldybė skiria po 10 tūkst Eur. anot plano įrašų, kasmet pasiekiančių po ne mažiau 25 asmenis.

Akivaizdu, kad savivaldybė žino apie mokymosi visą gyvenimą priemonių plėtros ir jų finansavimo svarbą. Kolkas finansavimo skiriama nedaug, bet patvirtinti planai leidžia daryti prielaidą, kad ilgainiui finansavimas turėtų didėti. Ir šiai sričiai didinti finansavimą yra labai svarbu, nes savivaldybėje esant daugiau kvalifikuotų skirtingų sričių specialistų, ji būtų patrauklesnė investuotojams, galimai kursiantiems darbo vietas ne tik suaugusiems, bet ir jaunimui. Pastariesiems irgi nesant poreikio išvažiuoti dirbti ir gyventi į didesnius miestus ar užsienį bei reikiamą kvalifikaciją įgijus vietoje ar išsimokslinus grįžus gyventi Alytaus rajone, keistūsi demografiniai rodikliai, didėtų perkamoji galia, spartėtų vartojimas, kurtūsi paslaugų asmenims verslai, apdirbamosios gamybos ir prekybos įmonės, ko nebuvimą ir plėtros poreikį Alytaus rajono savivaldybė nurodo tarp galimybių.

Aukščiau pateiktus pastebėjimus sustiprina ir Alytaus rajono savivaldybės atveju apklaustų, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temos žinovų – praktikų

atsakymai į jiems užduotus klausimus. Bene visi iš penkių apklaustų asmenų pripažino, kad Alytaus rajono savivaldybėje yra analizuojamos paslaugos, bet didesnė dalis iš jų greičiau nesutiko, kad savivaldybėje yra pakankama suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų pasiūla bei, kad teikiamos paslaugos atitinka gyventojų poreikius. (detalesiau – žr. 2.1.1. grafiką).

2.1.1. Grafikas. Apklausoje dalyvavusių asmenų Alytaus rajono savivaldybėje teikiamų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų vertinimas (skalėje nuo 1 iki 5, kur 1 – visiškai nesutinku, o 5 – visiškai sutinku). N=5.

Šaltinis: Alytaus rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Klausiami kokios suaugusiųjų švietimo temos / Alytaus rajono savivaldybės suaugusiųjų poreikiai turėtų būti daugiau įtraukiami į suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjų darbotvarkę, tyrimo dalyviai dažniausiai išskyrė verslumą, užimtumą bei švietimą ir pagalbą socialiai pažeidžiamiems asmenims. Tuo tarpu uždavus klausimą apie ekonominės veiklos rūšis, kurioms priskirtino tęstinio profesinio mokymo pasiūla turėtų būti didinama savivaldybėje, respondentai beveik vieningai minėjo prekybos, statybos ir inžinerinės pramonės sritis, nedaug nuo jų atsilikant transporto ir logistikos sričiai (detalesiau – žr. 2.1.2. grafiką).

2.1.2. Grafikas. Ekonominės veiklos sričių tęstinio mokymo temos, kurios tuėtų būti daugiau įtraukiamos į tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjų darbotvarkę. N=5.

Inžinerinės pramonės	3		18.8%
Statybos	3		18.8%
Transporto ir logistikos	2		12.5%
Prekybos	3		18.8%
Sveikatinimo (masažas, kineziterapija ir pan.)	1		6.3%
Grožio paslaugų (kirpimas, manikiūras ir pan.)	1		6.3%
Apgyvandinimo ir maitinimo	1		6.3%
Žemės ūkio	1		6.3%
Kita	1		6.3%
Viso atsakymų	16		

Kiti atsakymai:

- Žemės ūkio produktų perdirbimo, įskaitant ekologinių

Šaltinis: Alytaus rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Ekspertų-praktikų nuomone, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo organizavimo ir vykdymo situacija per pastaruosius 10 metų Alytaus rajono savivaldybėje pagerėjo (žr. 2.1.3. grafiką).

2.1.3. Grafikas. Ekspertų-praktikų nuomonės dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo organizavimo ir vykdymo situacijos pokyčių pagal sritis. N=5.

suaugusiųjų švietimo			
Situacija labai pablogėjo	0		0%
Situacija pablogėjo	2		40%
Nesikeitė	1		20%
Situacija pagerėjo	2		40%
Situacija labai pagerėjo	0		0%
tęstinio profesinio mokymo			
Situacija labai pablogėjo	0		0%
Situacija pablogėjo	1		20%
Nesikeitė	0		0%
Situacija pagerėjo	4		80%
Situacija labai pagerėjo	0		0%

Šaltinis: Alytaus rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Visi aplausoje dalyvavę asmenys mano, kad Alytaus rajono savivaldybės suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo poreikiai per 2011-2020 m. laikotarpį pasikeitė, nes keičiantis darbo rinkai ir tobulėjant įrengimams įmonėse, atsirado poreikis tobulinti kvalifikaciją, beto, pastaraisiais metais ryškėja tendencija, jog pensinio amžiaus darbingi asmenys ilgai užtrunka darbo rinkoje, todėl jiems yra aktualios persikvalifikavimo paslaugos. Apklausos dalyviai taip pat akcentavo gerų specialistų sveikatinimo ir socialinės priežiūros srityse trūkumą. Anot jų darbo rinka šiuo metu tiesiog reikalauja slaugytojo padėjėjo programą baigusių (tik sunku pasakyti kiek tvarus toks poreikis, t.y. ar jis nėra tik COVID pandemijos rezultatas).

2.2. Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės įgyvendinančios institucijos ir įstaigos

Šiame skyriuje pristatomos institucijos, kitos įstaigos, dirbančios su suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimu savivaldybėje, aptariama, kiek suinteresuotų šalių (verslo įmonių ir asociacijų, gyventojų bendruomenių ir pan.) atstovams yra sudarytos sąlygos ištraukti į šių institucijų ir įstaigų veiklą. Nurodyta, kiek savivaldybėje esama suaugusiųjų švietimo centrų ir aptarta jų veikla.

Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės Alytaus rajono savivaldybėje pirmiausia įgyvendina savivaldybės administracija (struktūriniai padaliniai pagal jiems priskirtas funkcijas), Alytaus suaugusiųjų mokymo centras, taip pat galima identifikuoti kelias įstaigas, netiesiogiai dirbančias šiose srityse (žr. 2.2.1. lentelę).

2.2.1. Lentelė. Institucijos, įstaigos ir organizacijos, įgyvendinančios suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės Alytaus rajono savivaldybėje

Institucija, įstaiga, organizacija	Skyrius/valstybės tarnautojas/-ai/ valdymo institucija	Kaip prisideda įgyvendinant priemones* (funkcijos)	Indėlio į priemonių* įgyvendinimą įvertinimas (žemas, vidutinis, aukštas)
Alytaus rajono savivaldybės administracija	Švietimo, kultūros ir sporto skyrius	Tiesioginė funkcija	Žemas
	Finansų ir investicijų skyrius	Netiesioginė funkcija	Žemas
	Alytaus rajono meno ir sporto mokykla	Netiesioginė funkcija	Žemas
	Alytaus rajono savivaldybės viešoji biblioteka	Netiesioginė funkcija	Žemas
	Alytaus rajono savivaldybės kultūros centras	Netiesioginė funkcija	Žemas
	Butrimonių gimnazijos Punios pagrindinio ugdymo ir daugiafunkcinis skyrius	Netiesioginė funkcija	Žemas
Viešoji įstaiga Daugų	netaikoma	Tiesioginė funkcija	Aukštas

Institucija, įstaiga, organizacija	Skyrius/valstybės tarnautojas/-ai/ valdymo institucija	Kaip prisideda įgyvendinant priemones* (funkcijos)	Indėlio į priemonių* įgyvendinimą įvertinimas (žemas, vidutinis, aukštas)
technologijos ir verslo mokykla			
Viešoji įstaiga Alytaus turizmo informacijos centras	netaikoma	Netiesioginė funkcija	Žemas
Asociacija „Drūtas dzūkas“	netaikoma	Netiesioginė funkcija	Žemas
Bendruomeninė organizacija „Dainavos kaukas“	netaikoma	Netiesioginė funkcija	Žemas
Lietuvai pagražinti draugijos Alytaus rajono Simno skyrius	netaikoma	Netiesioginė funkcija	Žemas
Punios kaimo VO „Punios ainiai“	netaikoma	Tiesioginė funkcija	Žemas

Šaltinis: sudaryta autorių

2019 m. Alytaus rajono savivaldybės administracijos švietimo skyriaus veiklos ataskaitoje nėra nei vienos priemonės, kuri būtų tiesiogiai susijusi su analizuojama tema. Tuo tarpu Alytaus rajono savivaldybės 2018-2020 metų strateginio veiklos plano 2018 metų ataskaitoje pažymėta, kad dėl paramos pagal 9'tos programos 9'to tikslo priemonę, kreipėsi 35 smenys, iš kurių 19 parama buvo skirta.

Interviu su savivaldybės administracijos atstove paaiškėjo, kad „iki 2016 m. suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tematiką analizavo Alytaus miesto pedagoginė psichologinė tarnyba ir Alytaus rajono švietimo ir pedagoginės psichologinės pagalbos centras. Šios įstaigos šiuo metu yra likviduotos. Dabar šias funkcijas vykdo: Alytaus savivaldybės Švietimo, sporto ir kultūros skyrius (konkečiai - šio skyriaus vedėjas) ir biudžetinė įstaiga – Alytaus rajono meno ir sporto mokykla“. Visgi savivaldybės administracijos „veikla analizuojamoje suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temoje yra nenuosekli, neprioritetinė, su paūmėjimais. Jeigu yra koks nors projektas, ar iniciatyva, kylanti iš bendruomenės (kalbant apie neformalų suaugusiųjų švietimą, kai

teikiamos bendrosios kompetencijos) tada savivaldybė prisijungia. Analizės, tikslų, uždavinių nustatymas, jų pasiekimas, grįžtamojo ryšio apie poreikius, apie poreikio patenkinimą ir pan. nepakanka ir pasigendama.

Alytaus rajono savivaldybės teritorijoje veikia dvi profesinio mokymo įstaigos: Daugų technologijos ir verslo mokykla ir Simne Alytaus profesinio rengimo centro žemės ūkio specializacijos padalinys. Su šiomis įstaigomis bendradarbiavimas vyksta. Ypač aktyvus bendradarbiavimas su Daugų technologijos ir verslo mokykla, nes joje yra ne viena suaugusiųjų mokymosi programa, organizuoja ir profesinį mokymą, taip pat rengiami, savivaldybei reikalingi, socialinio darbuotojo padėjėjus ir slaugytojų padėjėjus. Alytaus rajone yra labai didelis poreikis lankomosios namuose slaugytojų paslaugos, todėl šie specialistai labai reikalingi.

Prieš pora metų su Daugų technologijos ir verslo mokykloje savivaldybės užsakymu buvo parengtos grupės lankomosios priežiūros darbuotojų, kurios netrukus įsidarbino rajone ir dirba iki šiol. Simne Alytaus profesinio rengimo centro žemės ūkio specializacijos padalinys organizuoja žemės ūkio specialistams verslumo mokymus, išduoda ūkininko pažymėjimus, traktorių vairuotojų pažymėjimus. Bendrai vertinant paslaugų teikėjų yra daug: visuomenės sveikatos biuras, kultūra, bibliotekos (nuolat moko norinčius gyventojus kompiuterinio raštingumo), pačios bandruomenės ir daug viso kito. Bet jie nesueina į viena, t.y. savivaldybė neturi patirties dirbant su jais visais centralizuotai, bendrai.”

2.3. Dalies išvados ir rekomendacijos

Šiame skyriuje apibendrinamos 2-osios dalies išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo ir plėtros tobulinimui pagal 1 indikatorių.

2.3.1. Lentelė. Dalies išvados ir rekomendacijos

<p>Prielaidos suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui savivaldybėje (1 Indikatorius)</p>	<p>Apibūdinimas: šis kriterijus leidžia įvertinti savivaldybės sudaromas galimybes suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtrai per planavimą ir institucinius mechanizmus</p>		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
<p>Teisės aktai ir planavimo dokumentai, reglamentuojantys suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo formavimą ir įgyvendinimą</p>	<p>Rajono savivaldybės 2018-2020 metų strateginio veiklos plano 9-tos programos 8 ir 9 tikslai yra tiesiogiai orientuoti į suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių plėtros ir paramos įgyvendinimą.</p>	<p>Nenustatyta.</p>	<p>Apsvarstyti įgyvendinamų priemonių įvertinimo galimybes – tiek esamus planavimo dokumentus, tiek informaciją, kurios pagrindu priimami sprendimai dėl poreikio tam tikras priemones įtraukti į veiksmų planus . Svarstyti galimybę organizuoti užsiėmimus suaugusių asmenų tobulinimosi verslumo tema, taip pat profesinių kompetencijų įgijimo prekybos, statybos ir inžinerinės pramonės bei transporto ir logistikos srityse. Itin svarbu organizuoti kuo intensyvesnį darbą su suaugusiais gyventojais, aiškinantis jų problemas ir poreikius bei siekiant kuo daugiau</p>

			šių asmenų išlaikyti dirbančius, ar darbo vietas sau susikuriančius Alytaus rajono savivaldybėje.
Savivaldybės institucijos, įstaigos ir kitos organizacijos, atsakingos už suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimą	Alytaus rajono meno ir sporto mokykla turi padalinius daugumoje rajono miestelių. Daugų technologijos ir verslo mokykla vykdo itin reikalingas ir paklausias socialinio darbuotojo padėjėjo ir slaugytojo padėjėjo profesinio mokymo programas.	Dauguma su švietimo tematika dirbančių institucijų / įstaigų koncentruojasi į darbą su priešmokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikais ir jaunimu, bet ne suaugusiais asmenimis. Savivaldybei būdingas nepakankamai išplėtotas su suaugusiais asmenimis dirbančių įstaigų / organizacijų tinklas. Savivaldybėje siūlomos daugiau užimtumo ir bendrųjų kompetencijų (raštingumo) gerinimo, bet ne tikslinės profesinio tobulėjimo paslaugos. Dar daugiau – tokių paslaugų pasiūla savivaldybėje labai ribota.	Savivaldybės administracijos padaliniais daugiau dėmesio skirti suaugusių asmenų tobulinimosi poreikių analizei ir šių poreikių patenkinimo priemonių planavimui bei įgyvendinimui.

3. SUINTERESUOTŲ ŠALIŲ DALYVAVIMAS

Šioje dalyje aprašomi surinkti duomenys, pristatantys savivaldybės pasiektus rezultatus ir sudarytas sąlygas skatinant suinteresuotas šalis (verslo įmones ir asociacijas, gyventojų bendruomenių ir organizacijų atstovus ir pan.) aktyviau dalyvauti planuojant ir plėtojant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones. Pateikiamas

vertinimas, ar savivaldybėje sudarytos sąlygos užtikrinant visapusišką suinteresuotų šalių dalyvavimą bei kokia yra suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tikslinių grupių nuomonė apie suteiktas dalyvavimo galimybes.

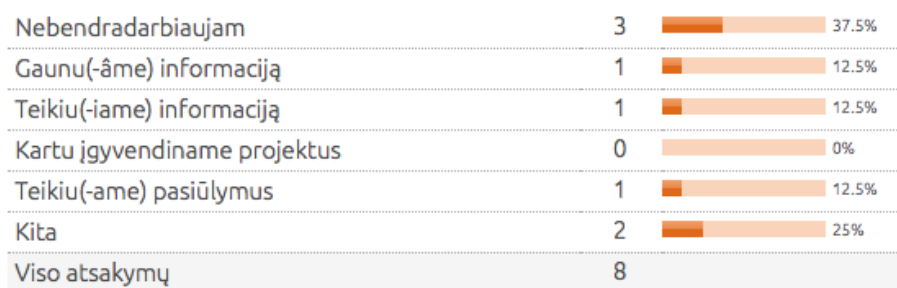
3.1 Suinteresuotų šalių dalyvavimas savivaldybės administracijai planuojant ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones pagal gyvenamąją teritoriją

Alytaus rajono savivaldybėje veikia kelios verslo asociacijos (pvz. “Alytaus rajono žemdirbių asociacija”), santykinai daug verslo įmonių (dažniausiai – didmeninės prekybos, statybos ir asmenų aptarnavimo paslaugų teikėjai) ir keliolika bendruomeninių organizacijų, kurias vienija Alytaus rajono vietos veiklos grupė (toliau – VVG), kurios kūrimosi priešistore laikytina Dzūkijos VVG, kuri buvo įkurta 2004 m. rugpjūčio 20 d. ir apėmė visą Alytaus apskrities kaimišką teritoriją – Alytaus rajono, Druskininkų, Lazdijų rajono ir Varėnos rajono savivaldybes be Druskininkų ir Varėnos miestų. 2008 m. spalio 28 d. visuotiniame asociacijos narių susirinkime buvo priimtas sprendimas dėl asociacijos veiklos teritorijos sumažinimo iki Lazdijų rajono savivaldybės ribų. Sprendimas įsiteisėjo 2009 m. kovo 4 d., kai Juridinių asmenų registre buvo suteiktas juridinio asmens kodas. VVG yra ribotos civilinės atsakomybės viešasis, nesiekiantis naudos sau juridinis asmuo. Nuo įsteigimo VVG veikė Alytaus rajono savivaldybės teritorijoje, o 2015 m. rugpjūčio 27 d. VVG visuotinio narių rinkiminio susirinkimo nutarimu buvo pakeisti VVG įstatai ir jie įsigaliojo 2015 m. rugsėjo 11 d. Po įstatų pasikeitimo VVG veikia Alytaus rajono savivaldybės ir Birštono savivaldybės kaimiškoje teritorijoje, Birštono seniūnijoje.

Pagrindinis Alytaus rajono VVG tikslas - partnerystės principu vienyti VVG teritorijos pilietinę visuomenę, vietos valdžią, verslo atstovus bei rengti, įgyvendinti vietos plėtros projektus, planus, programas ir strategijas.

Žinoma, kad bendruomeninės organizacijos suinteresuotos bendruomeniškumo vystymu, visgi galima daryti prielaidą, kad suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymo tematika nėra šių organizacijų veiklos prioritetu. Tą patvirtina ir apklausos dalyvių pripažinimas, kad su rajono savivaldybės švietimo, kultūros ir sporto skyriumi dauguma iš jų nebendradarbiaja (detaliau - žr. 3.1.1. grafiką).

3.1.1. Grafikas. Kokiais būdais Jūs / Jūsų atstovaujama organizacija / įstaiga / įmonė bendradarbiauja su savivaldybės administracijos švietimo skyriumi, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temomis? N=5.

Kiti atsakymai:

- Dalyvaujame pasitarimuose, proojektų sklaidos renginiuose
- savivaldybės administracijos atstovas yra įstaigos tarybos narys.

Šaltinis: Alytaus rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Apklausoje dalyvavusių asmenų atsakymai rodo, kad ne visos Alytaus rajono gyventojų bendruomenės ir įstaigos teikia pasiūlymus dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo kažkuriame iš savivaldos lygmenų (detaliau – žr. 3.1.2. grafiką).

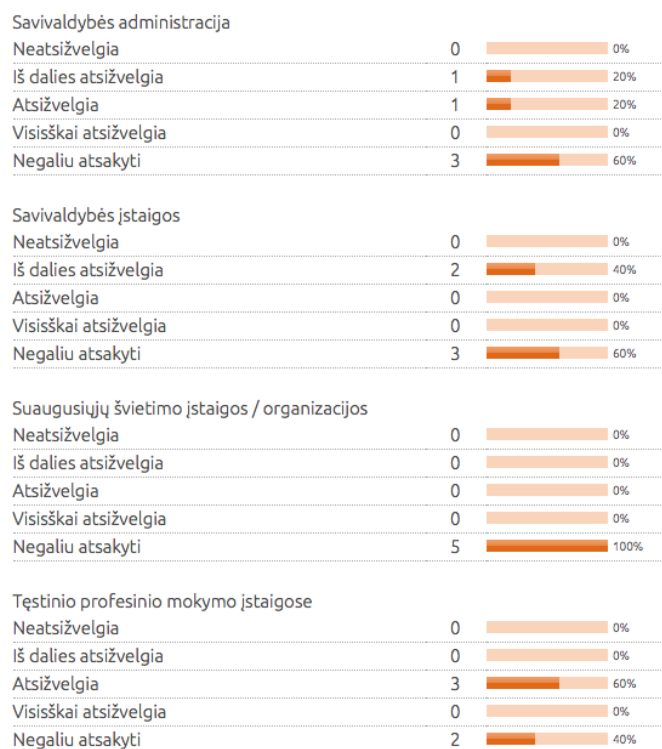
3.1.2. grafikas. Ar Jūsų atstovaujama organizacija / įstaiga / įmonė teikia pasiūlymus dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo? N=5.

Šaltinis: Alytaus rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

3.1.2. grafikas taip pat rodo, kad ypatingai stinga bendruomenės atstovų bendradarbiavimo su suaugusiųjų švietimo įstaigomis. Kita vertus, anot apklausos dalyvių, net ir negausios jų pastangos teikti pasiūlymus savivaldybės institucijoms ir įstaigoms nėra itin sėkmingos, nes į jų teikiamus pasiūlymus yra atsižvelgiama tik iš dalies (detaliau – žr. 3.1.3. grafiką).

3.1.3. grafikas. Kaip tam tikras gavėjas atsižvelgia į Jūsų teikiamus pasiūlymus? N=5.

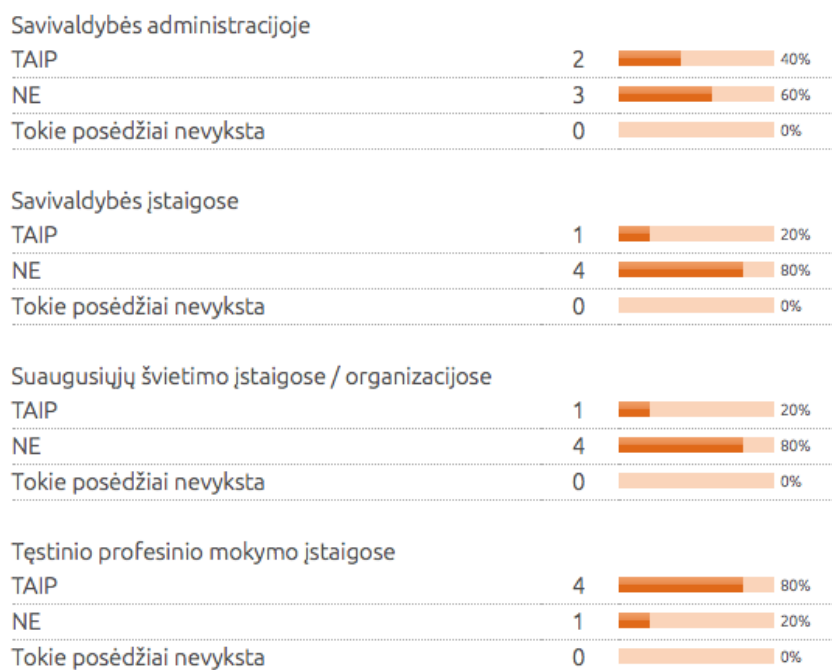

Šaltinis: Alytaus rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

3.2 Suinteresuotų šalių dalyvavimas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjų savivaldoje

Pasiteiravus apie dalyvavimą įvairių institucijų ir įstaigų posėdžiuose svarstant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo klausimus, apklausos dalyvių pateikta informacija išsiskyrė, daugumai teigus, kad tokiuose posėdžiuose nedalyvauja. Visgi atsakymai dėl pripažinimo dalyvaujant tokiuose posėdžiuose tęstinio profesinio mokymo įstaigose beveik vieningai teigiami (detaliau – žr. 3.2.1. grafiką).

3.2.1. grafikas. Ar Jūsų atstovaujamos organizacijos / įstaigos / įmonės atstovai dalyvauja posėdžiuose, sprendžiant klausimus, susijusius su suaugusiųjų švietimu ir tęstinu profesiniu mokymu? N=5.

Šaltinis: Alytaus rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Žinoma, ši situacija galimai labiau įtakota ne bendruomenės atstovų abejingumo, o tiesiog tokių įstaigų išplėtoto tinklo Alytaus rajono savivaldybėje nebuvimo, o net ir esančiose įstaigose - nepakankamo dėmesio ir menkos suaugusiųjų švietimo ar tęstinio profesinio mokymo paslaugų pasiūlos. Savivaldybės administracijos atstovės teigimu, *“savivaldybė visada bendradarbiauja noriai su visuomenės sveikatos biuru, bendruomenėm ir pan. Nei karto Trečiojo amžiaus universitetui rengiant projektus nereikėjo ieškoti konsultatų rašant projektus, nes jiems į pagalbą visada ateidavo savivaldybė”*. Ji taip pat minėjo, kad bendruomenių atstovų kreipimais į savivaldybę per pastaruosius metus suintensyvėjo, kadangi *“suaktyvėjo Alytaus rajono gyventojai, jie subūrė į bendruomenes, ir jos gyvuoja labai ilgai. Bendruomenės buvo skirtos paprastai projektiniams pinigams „pasiimti“. Tačiau prieš 5 metus bendruomenės ėmė dalyvauti taip vadinamuose „minkštuose projektuose“, pradėjo teikti kompleksines paslaugas, pradėjo kurtis bendruomeniniai namai, kolektyvai. Dabar jie veikia ir nori veikti švietimo ir ugdymo paslaugų srityje, kaip aktyvūs vartotojai. Dabar ir projektų yra daugiau. Kai kuriuos projektus bendruomenės pasirengia net be partnerystės su savivaldybe”*.

Apklaustos metu surinkta informacija taip pat rodo, kad bendruomenės atstovai domisi situacija ir apie Alytaus rajone vykstančius pokyčius yra linkę atsiliepti savivaldybės administracijai ir savivaldybės įstaigoms itin palankiai (detaliau – žr. 3.2.2. grafiką).

3.2.2. grafikas. Ar sutinkate su išvardintais teiginiais? N=5.

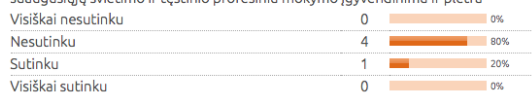
Suinteresuotų asmenų bendradarbiavimas su savivaldybės administracija - suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo klausimais - pastaruoju metu tapo intensyvesnis

Savivaldybėje jaučiasi teigiami požūriū j suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situaciją ir problemas pokyčiai , vertinant 2011-2020 m. laikotarpį

Savivaldybės administracija ir paslaugų teikėjai gerai įtraukia suinteresuotas šalis priimant sprendimus, susijusius su suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimu ir plėtra

Savivaldybės administracija atsižvelgia į suinteresuotų šalių siūlymus dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimo tobulinimo

Paslaugų teikėjai atsižvelgia į suinteresuotų šalių siūlymus dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimo tobulinimo

Šaltinis: Alytaus rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Kelių apklausos dalyvių nuomone, suinteresuotų šalių bendradarbiavimą su savivaldybės administracijos atsakingais padaliniais bei suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjais galima padidinti šiais būdais: 1) *“naudinga būtų turėti Verslo plėtos tarybą, vykdyti žmogiškųjų išteklių poreikio tyrimą, gerinti teikiamų švietimo ir profesinio mokymo paslaugų kokybę”*; 2) *“turėtų būti sudaryta pastoviai veikianti koordinacinė taryba/grupė iš savivaldybės, savivaldybėje veikiančių verslo ir PM atstovų (kaip anksčiau buvusios apskrities profesinio mokymo tarybos), kur būtų galima pastoviai keistis informacija, tartis, konsultuotis ir pan.”*

3.3. Dalies išvados ir rekomendacijos

Šioje dalyje apibendrinamos skyriaus išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo ir plėtos tobulinimui pagal 2 indikatorių.

3.3.1. Lentelė. Dalies išvados ir rekomendacijos

Suinteresuotų šalių dalyvavimas (2 indikatoriūs)	Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti bendrą suinteresuotų šalių aktyvumą savivaldybėje ir kiek savivaldybėje suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtra formuojama atsižvelgiant į suinteresuotų šalių poreikius.		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos

<p>Suinteresuotų šalių dalyvavimas (2 indikatorius)</p>	<p>Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti bendrą suinteresuotų šalių aktyvumą savivaldybėje ir kiek savivaldybėje suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtra formuojama atsižvelgiant į suinteresuotų šalių poreikius.</p>		
<p>Suinteresuotų šalių dalyvavimas savivaldybės administracijai planuojant ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones pagal gyvenamąją teritoriją</p>	<p>Nenustatyta.</p>	<p>Mažas suinteresuotų šalių dalyvavimas arba visai nedalyvavimas svarstant klausimus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tema. Mažas analizuojamų klausimų įtraukimas (dėl pasiūlymų nebuvimo) į įstaigų planus ir darbotvarkę. Dalinis atsižvelgimas į teikiamus pavienius pasiūlymus.</p>	<p>Išnaudoti Daugų technologijos ir verslo mokyklą bei Alytaus rajono meno ir sporto mokyklos padalinių tinklą suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugoms plėtoti.</p>
<p>Suinteresuotų šalių dalyvavimas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjų savivaldoje</p>	<p>Nenustatyta</p>	<p>Savivaldybės administracijos padaliniuose ir savivaldybės įstaigose suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui nesant dažna tema, suinteresuotos šalys greičiau nedalyvauja minėtų institucijų ir įstaigų veikloje, nors žino tokią galimybę esant.</p>	<p>Nors bendruomenės atstovai nedalyvauja įstaigų savivaldoje, jie turi konkrečių pasiūlymų dėl suaugusiems skirtų paslaugų pasiūlos plėtros. Tereikia būdų / mechanizmo tokiems pasiūlymams atsiradus arba reguliariai patekti į savivaldybės administracijos padalinių ir savivaldybės įstaigų posėdžių darbotvarkę.</p>

<p>Suinteresuotų šalių dalyvavimas (2 indikatorius)</p>	<p>Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti bendrą suinteresuotų šalių aktyvumą savivaldybėje ir kiek savivaldybėje suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtra formuojama atsižvelgiant į suinteresuotų šalių poreikius.</p>		
			<p><i>Suburti Verslo plėtros tarybą, vykdyti žmogiškųjų išteklių poreikio tyrimą, gerinti teikiamų švietimo ir profesinio mokymo paslaugų kokybę.</i></p> <p><i>Suburti pastoviai veikiančią koordinacinę tarybą/grupę iš savivaldybės, savivaldybėje veikiančių verslo ir PM atstovų (kaip anksčiau buvusios apskrities profesinio mokymo tarybos), kur būtų galima pastoviai keistis informacija, tartis, konsultuotis ir pan.</i></p>

4. PARAMA SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMUI IR TĘSTINIAM PROFESINIAM MOKYMU SAVIVALDYBĖJE

Šioje dalyje aprašomi surinkti duomenys, pristatantys finansinę, materialinę ir kitokią paramą, savivaldybės skiriamą suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimui savivaldybėje (kiek tai susiję su suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų tiekėjų stiprinimu, suaugusiųjų užimtumo didinimu ir pan.). Skyrių sudaro kelios dalys.

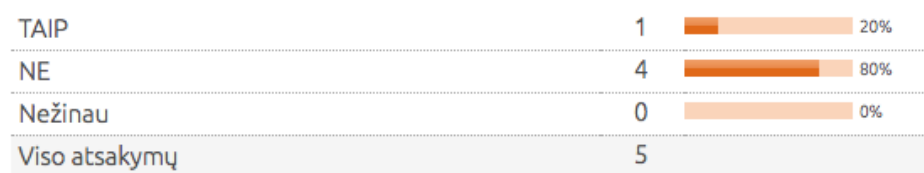
4.1 Finansinė parama

Alytaus rajono savivaldybės interneto svetainėje pateiktose savivaldybės administracijos ataskaitose galima rasti apibendrintos informacijos apie biudžeto išlaidų sudėtį. Tačiau tiek detalios informacijos, kad būtų galima identifikuoti konkrečiai suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonėms įgyvendinti skirtas sumas, nėra.

Paklausti, ar savivaldybės administracija teikia finansinę paramą asmenims / organizacijoms / įmonėms, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugoms įsigyti, 4 iš 5 apklausoje dalyvavusių asmenų teigė nežinantys, tačiau 1 atsakė, kad tokia parama teikiama. Interviu metu ir savivaldybės atstovė patvirtino, kad tikslinė finansinė parama yra skiriama – *“su sveikata susijusioms iniciatyvoms buvo skirtas finansavimas prieš 8 metus ir visą tą laiką tęsiasi šis projektas – priklausomybių mažinimo programa. Savivaldybėje, mero iniciatyva, ši – priklausomybių mažinimo programa buvo sukurta, kuria siekiama mažinti alkoholio vartojimą ir kovoti su kitoms įvairiomis priklausomybėmis regione. Pagalba reiškiasi per žmogaus įtraukimą į socialinį gyvenimą, per įvairiapusės pagalbos teikimą. Savivaldybė skiria finansavimą ir per socialinius darbuotojus, per seniūnijas moko, kaip padėti priklausomybių turinčiam asmeniui”*.

Visgi jau kituose šios analizės skyriuose pateiktos informacijos pagrindu galima teigti, kad suaugusiųjų švietimas ir tęstinis profesinis mokymas nėra savivaldybės administracijos atstovės minimų finansuotų organizacijų prioritetinė veiklos sritis, taigi ir tikslinis suaugusiųjų švietimo priemonių finansavimas greičiau nebuvo tiesioginis savivaldybės atstovės minėtos projektinės veiklos objektas. Tai patvirtina ir vykdyta apklausa – keturi iš apklausos dalyvių teigė, jo atstovaujama organizaciją nesant įgyvendinus veiklų / projektų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tema kartu su savivaldybės administracija (detaliau – žr. 4.1.1. grafiką).

4.1.1. Grafikas. Ar Jūs / Jūsų atstovaujama organizacija / įstaiga / įmonė įgyvendino suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo veiklą / projektų kartu su savivaldybės administracija ar jos įstaigomis per pastaruosius 3 metus? N=5.

Šaltinis: Alytaus rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Natūralu, kad tik vienintelis iš respondentų galėjo atsakyti į patikslinantį klausimą (žr. 4.1.2. grafiką) Pastaba: į klausimą atsakė tik savivaldybės administracijos finansavimą gavusių arba teigusių, kad yra galimybė gauti finansavimą, organizacijų / įstaigų / įmonių atstovai.

4.1.2. Grafikas. Pažymėkite ar sutinkate su žemiau įvardintais teiginiais. N=5.

Savivaldybės administracijos ir jos įstaigų finansinės paramos skyrimo tikslai atitinka Jūsų / Jūsų organizacijos / įmonės poreikius

Savivaldybės administracijos ir jos įstaigų finansinės paramos skyrimo sąlygos yra paprastos, nesudėtingos, atitinka Jūsų / Jūsų organizacijos / įmonės galimybes

Finansuojamos tos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimo / plėtros priemonės, kurias Jūsų nuomone labiausiai reikėtų finansuoti

Šaltinis: Alytaus rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

4.2 Materialinė parama

Per interviu su savivaldybės administracijos atstovu paaiškėjo, kad šiuo metu teikdama materialines paskatas, savivaldybės administracija teikiamas suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui išteklių skiria pakankamai – “savivaldybė turi patalpų, kurias galėtų skirti paslaugų teikėjams. Virš 60 veikiančių bendruomenių yra įsikūrę savivaldybei priklausančiose patalpose. Mokyklos, gimnazijos po ugdymo proceso privalo būti atviros suaugusiesiems ir jų poreikiams, todėl sveikatinimo veiklos vyksta visada savivaldybei

priklausančiose patalpose. Jaučiamas neigaliųjų veiklos atsigavimas. Jie ir mokosi, ir patys moko (kūrybos, meno ir kt. veiklos)“.

4.3 Kitokia parama

Sužinojus apie santykinai reikšmingą savivaldybės indėlį materialinės paramos skyrimo srityse, apklausos dalyvių buvo pasiteirauta:

4.3.1. Grafikas. Kokios paramos – suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo kontekste – jūsų atstovaujama įstaiga / organizacija / įmonei labiausiai trūksta? N=5.

Šaltinis: Alytaus rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Grafikas rodo pateiktus atsakymus pasiskirsčius gan koncentruotai, t.y. respondentai nurodė informacijos ir bendrų veiklų poreikius.

4.4 Dalies išvados ir rekomendacijos

Šiame skyriuje apibendrinamos dalies išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo ir plėtros tobulinimui pagal 3 indikatorius.

4.4.1. Lentelė. Dalies išvados ir rekomendacijos

<p>Parama suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui savivaldybėje (3 Indikatoriai)</p>	<p>Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti kaip savivaldybės administracija sudaro sąlygas plėtoti suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo organizacijų veiklai</p>		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
Finansinė parama	Nenustatyta.	Neformaliojo ugdymo veikloms skiriamas finansavimas nėra tikslingai orientuotas į suaugusius asmenis , atsižvelgiant į šios amžiaus grupės profesinio tobulinimosi poreikius.	Kaupti informaciją, vykdyti tyrimus, analizes ar apklausas , kurias atliekant surinktos informacijos pagrindu būtų identifiкуotos aiškios problemos / poreikiai ir būtų nustatytas joms / jiems išspręsti / išpildyti
Materialinė parama	Savivaldybė turi patalpų, kurias galėtų skirti paslaugų teikėjams. Virš 60 veikiančių bendruomenių yra įsikūrę savivaldybei priklausančiose patalpose.	Nenustatyta	reikalingų lėšų poreikis, kuris būtų numatomas finansavimo planuose, argumentuotai apginamas svarstant kasmetinį savivaldybės biudžetą ir skiriamas.
Kitokia parama	Nenustatyta	Nenustatyta	

5. SUINTERESUOTŲ ŠALIŲ INFORMAVIMAS

Šioje dalyje aprašomi surinkti duomenys, pristatantys suinteresuotų šalių informavimą apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo galimybes savivaldybėje.

5.1 Suinteresuotų šalių informavimas apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo galimybes savivaldybėje

Interviu dalyvavusi savivaldybės administracijos atstovė apie suinteresuotų šalių informavimą – suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tema – kalbėjo nevienareikšmiškai, teigdama, kad *“informavimo klausimais užsiima Savivaldybės komunikacijos skyrius, įvairios bendruomenės, visuomenininkai viešina informaciją: kas ketvirtį išleina infomacinis biuletenis, tinklapis, informacija skelbiama socialiniuose tinkluose, taip pat tuo užsiima ir Savivaldybės mero patarėja komunikacijai”*. Ji pastebėjo, kad *“regiono žiniasklaida mokama, todėl bendruomenėms informacijos viešinimas per jas neįkandamas”*. Bei pridūrė, kad *“savivaldybėje galvojama apie informacijos pateikimą vienoje vietoje, t.y. viename šaltinyje, savivaldybės puslapyje, ar pan., norima, kad visa informacija ir visos naujienos, visi pasiūlymai būtų randami vienoje vietoje”*.

Tokia išsakyta poziciją tik dalinai patvirtino apklausoje dalyvavę asmenys nurodydami, kad negauna pakankamai savivaldybės administracijos teikiamos informacijos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temomis (detaliau žr. – 5.1.1. grafika).

5.1.1. Grafikas. Įvertinkite, kaip savivaldybės administracija informuoja suinteresuotas šalis apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimą N=5.

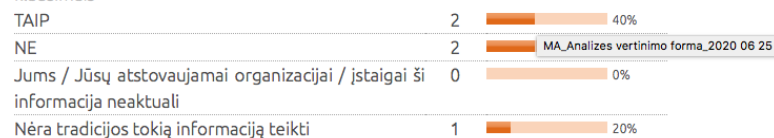

Šaltinis: Alytaus rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

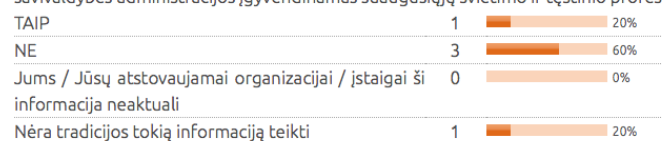
Pasirodo, pakankamai informacijos nėra nei apie savivaldybėje vykstančius renginius ar posėdžius, nei apie juose svarstomus klausimus ir priimtus sprendimus (detaliau žr. – 5.1.2. grafiką).

5.1.2. Grafikas. Ar Jūs / Jūsų atstovaujama organizacija / įstaiga / įmonė gauna informaciją iš savivaldybės administracijos apie: N=5.

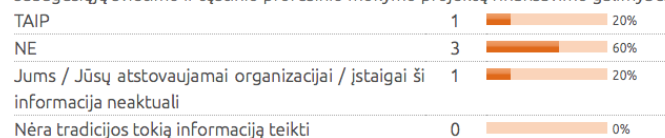
savivaldybės administracijoje svarstomus ir priimtus sprendimus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo klausimais

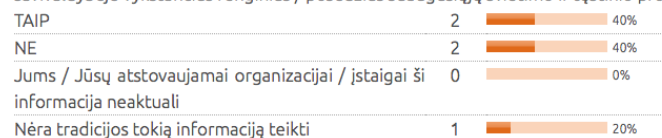
savivaldybės administracijos įgyvendinamas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės

suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo projektų finansavimo galimybes

savivaldybėje vykstančius renginius / posėdžius suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temomis

Šaltinis: Alytaus rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Dauguma apklausos dalyvių taip pat teigė, kad jiems trūksta informacijos apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo projektų finansavimo galimybes, informacijos apie savivaldybės administracijos ir / ar jos įstaigų įgyvendinamus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtros projektus / veiklas bei, kaip jau minėta – informacijos apie savivaldybės administracijoje svarstomus ir priimtus sprendimus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo klausimais. Tuo tarpu, paklausti, kokiais kanalais jiems būtų geriausia gauti informaciją, dauguma paminėjo savivaldybės interneto svetainę ir elektroninį pašta. Pastarosios priemonės buvo įvardintos pagrindinėmis, paklausus, kaip patys apklausos dalyviai, jei jie yra suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjai, informuoja potencialius klientus ir bendruomenę.

5.2 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo veiklos žinomumas

Kadangi Alytaus rajono savivaldybėje nėra didelio skaičiaus suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjų, o tęstinio profesinio mokymo paslaugos teikiama tik dviejose įstaigose,

natūralu, kad žinomumas apie net ir negausią paslaugų pasiūlą yra nedidelis – realiai asmenys, kuriems tokios paslaugos yra aktualios, informacijos apie jas ieško ir randa visuose viešai prieinamuose informacijos šaltiniuose (Alytaus rajono savivaldybės interneto svetainė, kitos interneto svetainės, socialiniai tinklai, vietos žiniasklaida ir pan.). Apklausoje dalyvavusių asmenų atsakymai apie vietos žiniasklaidos prisidėjimą informuojant Alytaus rajono bendruomenę apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo aktualijas buvo dažniau nepalankūs, t.y. teigiantys, kad vietos žiniasklaidoje tokios informacijos greičiau nebūna (detalesniam žr. – 5.2.1. grafiką).

5.2.1. Įvertinkite, kaip plačiai vietos žiniasklaida apima suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tematiką. N=5.

Plačiai ir visapusiškai pristatoma suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tematika

Pristatomos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo iniciatyvos

Analizuojamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo problemos

Šaltinis: Alytaus rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Kita vertus, apklausos dalyvių paklausus, ar jie bendradarbiauja su vietos žiniasklaida, platindami informaciją apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugas, tik trys iš penkių respondentų atsakė, kad tokią informaciją teikia.

5.3 Dalies išvados ir rekomendacijos

Šiame skyriuje apibendrinamos dalies išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo ir plėtros tobulinimui pagal 4 indikatorių.

5.3.1. Lentelė. Dalies išvados ir rekomendacijos

Suinteresuotų šalių informavimas (4 Indikatorius)	Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia nustatyti ar savivaldybės administracija sėkmingai informuoja suinteresuotas šalis apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo galimybes savivaldybėje.		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
Suinteresuotų šalių informavimas apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo galimybes savivaldybėje	Nenustatyta	Nepaisant to, kad savivaldybėje prieinamų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų pasiūla yra santykinai maža, informacija apie jų teikimą nėra koncentruota nei viename iš bendruomenei viešai prieinamų informavimo kanalų. Nepaisant to, kad jiems aktualią informaciją bendruomenės atstovai randa, tos nedažnos žinutės nėra išsamios ir pakankamai aiškios.	Svarstyri galimybę sukurti (savivaldybės interneto svetainės skiltį?) ir imti naudoti vieną informacijos apie suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą teikimo kanalą.
Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo veiklos žinomumas	Nenustatyta	Nenustatyta	Užtikrinti bendruomenės poreikius atitinkančių suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikimą.

6. TARPŽINYBIŠKUMAS, TARPSEKTORIŠKUMAS, PLANUOJANT IR ĮGYVENDINANT SUAUGUSIŪJŲ ŠVIETIMO IR TĘSTINIO PROFESINIO MOKYMO PRIEMONES SAVIVALDYBĖJE

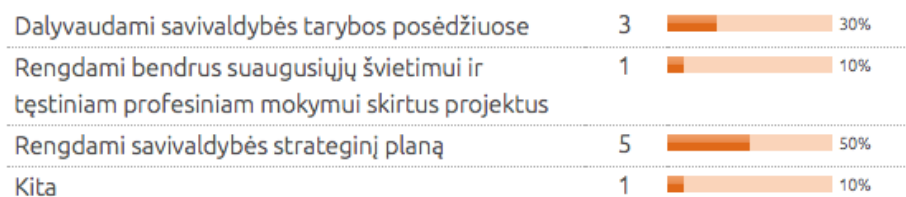
Šios dalies tikslas yra išsiaiškinti, ar suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės yra įgyvendinamos kaip horizontalios bendradarbiaujant skirtingiems savivaldybės administracijos padaliniams, integruojant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tematiką į sektorinės politikos sritis (įtvirtinant horizontalumą teisiškai – integruojant į planus, ir instituciškai – formuojant tinklines struktūras).

6.1 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temas integruojančios struktūros

Šios ataskaitos ankstesnėse dalyse buvo pateikta informacija apie tai, kad suinteresuotos šalys, nors turi galimybes dalyvauti įvairiuose posėdžiuose ir darbo grupėse, tokio pobūdžio renginiuose ir dariniuose dalyvauja retai. Bendruomenės atstovai taip pat pripažino nėra teikę daug pasiūlymų analizuojama tema, o į pateiktus pasiūlymus savivaldybės administracijoje buvo atsižvelgta tik iš dalies. Kita vertus, taip pat buvo pateikta informacija, kad ir suaugusiųjų švietimo bei tęstinio profesinio mokymo klausimai yra labai reti posėdžių darbotvarkėse.

Apklausoje dalyvavusių asmenų paklausus, koku būdu skirtingi savivaldybės administracijos padaliniai bendradarbiauja tarpusavyje, planuodami bei inicijuodami suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą, buvo gautas bene vieningas atsakymas, kad planingo bendradarbiavimo – analizuojama tema – Alytaus rajono savivaldybės administracijoje esama. Pažymėtina, jog visi apklausos dalyviai vieningai patvirtino, jog skirtingi savivaldybės administracijos padaliniai glaudžiai bendradarbiauja rengdami savivaldybės strateginį plėtros planą (detaliau žr. – 6.1.1. grafika).

6.1.1. Grafikas. Koku būdu skirtingi savivaldybės administracijos padaliniai bendradarbiauja tarpusavyje tirdami, planuodami bei inicijuodami suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą? N=5.

Šaltinis: Alytaus rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Atliekant šį tyrimą paaiškėjo, kad specializuotos apklausos – suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temomis – Alytaus rajono savivaldybėje nėra atliekamos. Savivaldybės administracijos atstovės teigimu, *“nei stambesnis, nei smulkesnis verslas nesikreipė, nesidomėjo, užklausų iš jų negavome. Alytaus rajonas – žiedinė, kaimiško tipo savivaldybė aplink Alytaus miestą. Žemės ūkio sektorius, tiek stambūs, tiek smulkūs ūkininkai nesikreipia į savivaldybę. Yra baldų gamybos įmonių, tačiau jos dėl suaugusiųjų švietimo visai su savivaldybe nebendruoja”*.

6.2 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo integravimas savivaldybės strateginiuose dokumentuose ir kitų skyrių (kultūros, sporto, socialinių reikalų ir kt.) veiklų programose, planuose

Alytaus rajono savivaldybės strateginiame plėtros plane 2013-2020 metams prie švietimo srities stiprybių nurodyta, kad savivaldybėje yra prieinamos įvairiapusiškos papildomo ugdymo galimybės jaunimui ir suaugusiems. Analizuojamo plano 2.4.2. uždavinys *“Plėsti švietimo paslaugų spektrą ir gerinti švietimo darbuotojų darbo kokybę”* įtraukia priemonę *“ARŠPPPC dalyvavimas švietimo centrų ir Suaugusiųjų švietimo asociacijų veikloje, partnerystės plėtra naujam projektiniam darbui ir renginių organizavimui”* (2.4.2.4), kuriai įgyvendinti per 2013-2020 m. laikotarpį suplanuota skirti 16 tūkst. Eur.

Alytaus rajono savivaldybės strateginis veiklos planas 2020-2022 m. apima 10 programų, iš kurių 9-oji yra skirta Švietimo, sporto paslaugų tiekimui ir plėtrai savivaldybės teritorijoje. Programos aprašyme teigiama, kad viena iš jos apimamų sričių yra vaikų, jaunimo ir suaugusiųjų bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir profesinio orientavimo organizavimo (švietimo įstaigų steigimas, reorganizavimas, likvidavimas, išlaikymas, mokymo pagal formaliojo švietimo programas organizavimas ir įgyvendinimas) užtikrinimas. Vieno iš programos tikslų (kodas 07) *Efektyvios darbo aplinkos užtikrinimas Švietimo, kultūros ir sporto skyriuje* pirmasis uždavinys *Sudaryti tinkamas sąlygas darbo aplinkos kūrimui Alytaus rajono savivaldybės skyriui, kurioje vykdomas švietimas*. Toks dėmesys švietimo veiklą

savivaldybėje kuriojamam skyriui ir sveikintinas, bet dar vienas aptariamos programos tikslas (kodas 08) – *Mokymosi visą gyvenimą koncepcijos skatinimas ir plėtojimas, didinant suaugusiųjų neformalaus ugdymo galimybių prieinamumą, vadovaujantis lyčių lygybės ir nediskriminavimo principais* – yra tiesiogiai susijęs ir su šio tyrimo tema. Tikslas įgyvendinimo aprašyme yra teigiama, kad *“nuolat kintančio pasaulio kontekste asmeniui šiandien jau nebeužtenka kartą įgytos kvalifikacijos, prisiimto socialinio vaidmens, nepakanka to, kas buvo išmokta mokykloje, žmogus turi gebėti reaguoti į pokyčius, prisitaikyti prie jų, mokytis ir formalioje, ir neformalioje, ir informacioje aplinkoje ir visą savo gyvenimą. Mokymas ir švietimas suteikia žmogui galimybių prisitaikyti prie besikeičiančios aplinkos ir naujų technologijų. Šiuolaikinis gyvenimas teikia daugiau galimybių ir alternatyvų. Žmogui turi būti sudarytos sąlygos nuolat mokytis. Todėl švietimo ir mokymo sistemos turi keistis ir suteikti galimybes žmonėms mokytis ir šviestis visą gyvenimą. Visuomenė turi priprasti ir prisitaikyti prie poreikio nuolat tobulinti žinias – nuolatinis patirties įgijimas ir galimybė asmenims ir organizacijoms nuolat mokytis ir tobulintis yra svarbiausia vertybė ateičiai. Tuo tikslu kokybiško visą gyvenimą trunkančio mokymo ir mokymosi galimybės (prieinamumas) yra būtinos visiems žmonėms⁵, nepaisant jų užsiėmimo ir aplinkybių”*. Tikslas apima vieną uždavinį: *plėtoti ir padidinti galimybes gyventojams, nediskriminuojant jų amžiaus, socialinės padėties, gyvenamosios vietos ir lyties pagrindu, gauti socialiai teisingas, tikslingas ir kryptingas neformalaus suaugusiųjų švietimo priemones ir paslaugas*. Gan retas tarp savivaldybių ir su šio tyrimo tema susijęs dar vienas tikslas (kodas 09) - *Remti Lietuvos Respublikos universitetinėse aukštosiose mokyklose, kolegijose studijuojančius asmenis, profesinių mokyklų mokinius, apimantis uždavinį “Teikti paramą asmenims studijuojantiems universitetinėse aukštosiose mokyklose, kolegijose ir besimokantiems profesinėse mokyklose”⁶*.

6.3 Tarpžinybinių ir tarpsektorinių bendradarbiavimo tinklų praktinis veikimas

⁵ Alytaus rajono savivaldybėje trečdalis gyventojų – vyresniojo amžiaus, dažnai jau nebeaktyvūs darbo rinkos atstovai, todėl mokymosi visą gyvenimą koncepcijos plėtojimas įvairiomis priemonėmis, ypač taikant neformalaus suaugusiųjų švietimo priemones, užtikrintų jų didesnę aktyvumą socialiniame gyvenime, galimai paskatintų ilgiau likti darbo rinkoje, didintų savanorystės, patirties sklaidos ir pasitenkinimo gyvenimu (plačiąja prasme) galimybes.

⁶ Uždavinio rezultato vertinimo kriterijus – studentų ir mokinių gavusių paramą skaičius, asmenimis - 25

Komisijų, kuriose būtų svarstomi su suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temomis susiję klausimai dalyvaujant skirtingų savivaldybės skyrių atstovams, Alytaus rajono savivaldybės administracijoje nėra.

6.4 Savivaldybės administracijos įgyvendinamų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių atitikimas nacionaliniams prioritetams

Negausūs įrašai savivaldybės strateginiuose ir planavimo dokumentuose, atitinka nacionalinėse suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo strategijose ir kituose dokumentuose fiksuotus prioritetus.

6.5. Dalies išvados ir rekomendacijos

Šiame skyriuje apibendrinamos dalies išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo ir plėtros tobulinimui pagal 5 indikatorių.

6.5.1. Lentelė. Dalies išvados ir rekomendacijos

Tarpžinybiškumas, tarpsektoriškumas, planuojant ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones savivaldybėje (5 Indikatorius)	Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temų horizontalumą ir tarpžinybinio bendradarbiavimo dėka užtikrinamą suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtrą.		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temas integruojančios struktūros	Nenustatyta	Daugiau iniciatyvos galėtų kilti ypatingai iš savivaldybės švietimo, kultūros ir sporto skyriaus.	Kolkas realiai nesant sprendžiamiems analizuojamos temos klausimams, dera svarstyti dėl kolegialios grupės, kuri būtų
Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo integravimas	Nenustatyta	Strateginiuose ir planavimo dokumentuose yra	

savivaldybės strateginiuose dokumentuose ir kitų skyrių (kultūros, sporto, socialinių reikalų ir kt.) veiklų programose, planuose		vos kelios nuostatos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tema. Savivaldybės švietimo, kultūros ir sporto skyriaus veiklos planuose šioms temoms dėmesio skiriama nepakankamai.	atsakinga už suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtojimo strategijos / plano parengimą, sudarymo. Inicijuoti diskusiją dėl šių temų aktualumo ir naudos, kurios pagrindu būtų parengtas ir patvirtintas konkrečių veiklos priemonių planas,
Tarpžinybinių ir tarpsektorinių bendradarbiavimo tinklų praktinis veikimas	Nenustatyta		
Savivaldybės administracijos įgyvendinamų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių atitikimas nacionaliniams prioritetams	Rengiami strateginiai ir planavimo dokumentai iš esmės atitinka nacionaliniuose dokumentuose fiksuojamus prioritetus ir nurodomas veiklos kryptis.	Nenustatyta	Tarybai įsipareigojant šioms priemonėms skirti deramą dėmesį planuojant kasmetinį savivaldybės biudžetą.

7. SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO IR TĘSTINIO PROFESINIO MOKYMO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO TOBULINIMAS IR INOVACIJOS

Ši dalis suteikia duomenų apie savivaldybėje atliekamus tyrimus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo klausimais ir stebėseną bei suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo vertinimą ir inovacijas įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones savivaldybėje. Dalyje aprašomi surinkti duomenys, pristatantys:

- Ar ir kokių mastu savivaldybėje yra sukurtos prielaidos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tobulinimui, t.y. kaip vykdoma suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos stebėseną, kokie duomenys yra renkami, ar atliekama suinteresuotų šalių situacijos ir poreikių analizė, kas ją atlieka, galiausiai, ar vykdomas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo vertinimas ir kaip vertinimo rezultatai integruojami į sprendimų priėmimo procesą;
- Ar ir kokios inovacijos taikomos įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones savivaldybėje.

Jei valdymą apibūdintume kaip nuolat besitęsiantį ciklą, tai pagalba suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo politikos formavimui yra paskutinė šio ciklo dalis, kuri seka politikos įgyvendinimą ir formavimą. Pagalbos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo politikos formavimui tikslas yra pateikti duomenis ir įrodymus, leidžiančius tobulinti politiką (didesnis efektyvumas, rezultatyvumas, tinkamumas, poveikis ir naudingumas) ir atsiskaityti (už pasiektus rezultatus, panaudotas lėšas, įgyvendintas procedūras). Prie šių tikslų įgyvendinimo prisideda trys pagalbos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo politikos formavimui elementai:

- **Stebėseną:** sistemingas duomenų apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo rezultatus fiksavimas ir įgyvendinimo ataskaitų rengimas įgyvendinimo metu. Veiklos valdymo teorijoje stebėseną yra laikoma valdymo įrankiu, galinčiu padėti tobulinti suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimą keliais būdais. *Pirma*, informacija apie rezultatus padeda įvertinti, ar gerai veikia institucija arba programa, kokią vertę ji sukuria, ar pasiekia savo tikslus. *Antra*, procedūrų stebėsenos pagalba galima kontroliuoti institucijų ir tarnautojų veiksmus bei išlaidas. *Trečia*, stebėsenos informacija apie

rezultatus ir kaštus gali būti naudojama biudžeto sudarymo procese ir padėti suplanuoti išlaidas ekonomiškiausiu būdu. *Ketvirta*, informacija apie personalinius pasiekimus gali motyvuoti tarnautojus ar kitas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinime dalyvaujančias šalis siekti tam tikrų rezultatų. *Penkta*, veiklos informacijos viešinimas gali būti pasitikėjimo institucijomis didinimo priemonė. *Galiausiai*, stebėsenos informacija gali padėti surasti geresnių institucijos veiklos būdų paskatindama mokymosi procesą ir inicijuodama veiklos patobulinimus. Apačioje esančioje lentelėje pavaizduotas supaprastintas stebėsenos ir vertinimo ciklas, kurį galima išskirti į du svarbiausius etapus.

- **Vertinimas:** sistemingas ir objektyvus planuojamos vykdyti, vykdomos ar baigtos vykdyti priemonės (arba atskirų programų) tinkamumo, rezultatyvumo, efektyvumo, naudingumo ir ilgalaikio poveikio nustatymas;
- **Peržiūra** (angl. *review*): periodišką suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių vykdymo tikslingumo vertinimas.

7.1. lentelė. Stebėseną, vertinimą ir peržiūrą.

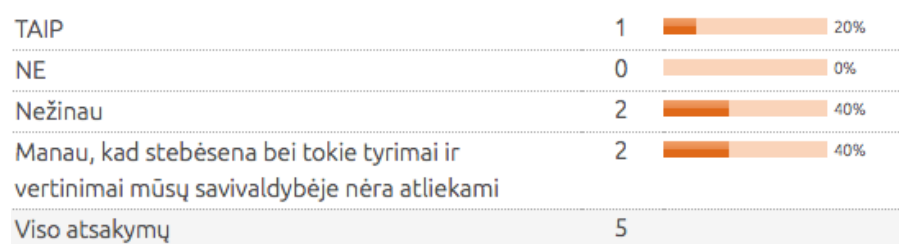
	Stebėseną	Vertinimas	Peržiūra
Tikslas	Iš anksto įspėti apie kylančias ir kilsiančias problemas įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių tikslus.	Nustatyti suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių vertę ir naudą visuomenei.	Konsensuso formavimas dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių krypties kaitos.
Veikla	Duomenų rinkimas	Duomenų analizė ir interpretavimas. Duomenys imami iš stebėsenos sistemos ir renkami papildomai.	Turimų šaltinių (tyrimų, vertinimų) sisteminimas ir apžvalga; diskusijų inicijavimas.
Kada atliekama?	Nuolat	Kartą per 2 – 3 metus.	Kartą per 5 metus.

Šaltinis: sudaryta autorių.

7.1 Suinteresuotų šalių poreikių tyrimai ir jų vykdytojai

Atliekant šią analizę nėra gauta informacijos, kad savivaldybėje yra vykdomos gyventojų poreikių apklausos - nebuvo rasta duomenų, kad per pastaruosius keletą metų Alytaus rajono savivaldybėje būtų atlikti specialūs tyrimai suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tema. Tai, kad tokie tyrimai savivaldybėje greičiau nėra atliekami arba yra tik pavieniai ir atliekami nesistemiškai, patvirtino tiek interviu dalyvavusi savivaldybės administracijos atstovė, tiek apklausoje dalyvavę Alytaus rajono bendruomenės ir verslo atstovai, dažniausiai atsakę, jog nežino, ar tyrimų duomenys yra naudojami sprendžiant analizuojamos temos problemas ir gerinant analizuojamos temos situaciją Alytaus rajono savivaldybėje (detaliau žr. – 7.1.1. grafiką)

7.1.1. Grafikas. Ar suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos stebėsenos duomenys bei tyrimų ir vertinimų rezultatai naudojami tobulinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikimą savivaldybėje?
N=5.

Šaltinis: Alytaus rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

7.2 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos stebėseną

Atliekant šią analizę nebuvo rasta / gauta informacijos, kad Alytaus rajono savivaldybėje yra nuosekliai renkami ir sisteminami duomenys apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situaciją savivaldybėje. Keli tyrime dalyvavę bendruomenės ir verslo atstovai teigė tokią informaciją renkantys, bet paklausti, ar naudojami savivaldybės administracijos renkama informacija, teigė arba nesinaudojantys, arba nežinantys, kur tokią informaciją galima rasti (detaliau žr. – 7.2.1. grafiką). Pastarieji atsakymai irgi patvirtina faktą, kad aptariama informacija Alytaus rajono savivaldybėje nėra renkama.

7.2.1. Grafikas. Ar naudojātės savivaldybės administracijos surinktais duomenimis apie:

N=5.

Šaltinis: Alytaus rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

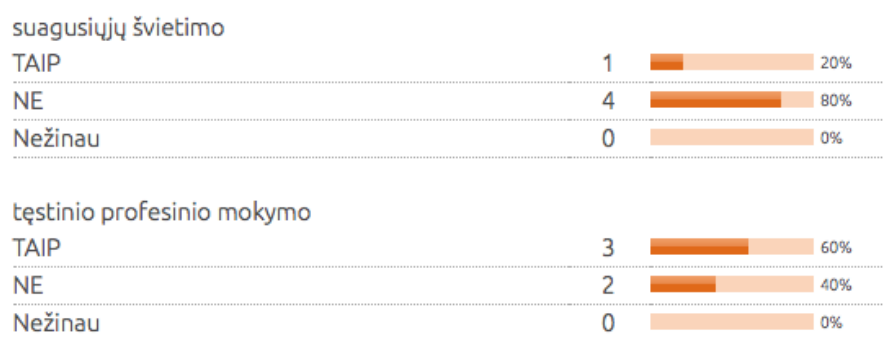
7.3 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimo vertinimas

Savivaldybėje yra rengiami veiklos planai bei veiklos ataskaitos, kurios yra tvirtinamos. Visgi pvz. savivaldybės švietimo skyriaus tiek veiklos planuose, tiek veiklos ataskaitose būnant nedaug informacijos apie suplanuotas / vykdytus veiksmus ir situacijos pokyčius suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo srityje, objektyviai nėra galimybės šia informaciją vertinti. Iš penkių, apklausoje dalyvavusių, respondentų trims buvus suaugusiųjų švietimo ar tęstinio profesinio mokymo paslaugas teikiančių įstaigų / organizacijų atstovais, šių taip pat buvo paklausta, ar vertina teikiamų paslaugų kokybę. Visi trys atsakymai buvo teigiami.

7.4 Tyrimų rezultatų ir stebėsenos duomenų naudojimas

Nustaćius, kad Alytaus rajono savivaldybėje teikiamų suaugusiųjų švietimo paslaugų apimtys ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų apimtys yra santykinai nedidelės, taip pat žinant, kad duomenys apie pasiektus rezultatus nėra kaupiami ir sisteminami, natūraliai nėra galimybės vienareiškiškai konstatuoti, kad savivaldybės disponuotais duomenimis yra naudojami veiklos planų tobulinimui, prioritetų nustatymui, sprendimų priėmimui. Atlikus tyrimą taip pat aišku, kad poreikiai yra numanomi, tačiau šios žinios nėra tvirtai pagrįstos tyrimais ar apklausomis, nes tokios apklausos savivaldybėje atliekamos nesistemiškai, o pvz. tęstinio profesinio mokymo poreikiai nėra tiriami savivaldybės administracijos ar jos padalinių, bet juos tiria paslaugų teikėjai (detaliau - žr. – 7.4.1. grafiką).

7.4.1. Grafikas. Ar Jūs / Jūsų atstovaujama organizacija / įstaiga / įmonė tiria suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo poreikius? N=5.

Šaltinis: Alytaus rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Kaip jau nekart šiame tyrime minėta, Alytaus rajono savivaldybėje suaugusiųjų švietimu galimai užsiima įstaigos, kurios labiau priskirtingos laisvalaikio užimtumo organizavimo ir gyventojų bendrųjų gebėjimų (kalba, kompiuterinis raštingumas ir pan.) didinimo sričiai. Interviu dalyvavęs savivaldybės atstovas tokių įstaigų nurodė kelias: Alytaus rajono viešoji biblioteka; Alytaus visuomenės sveikatos biuras; Alytaus rajono vietos veiklos grupė; Alytaus krašto tradicinių amatų centras “8 amatai”.

Interviu dalyvavusi savivaldybės administracijos atstovė teigė, kad “nuo 2019 m. įvyko lūžis savivaldybėje – savivaldybės strateginiame plane atsirado naujas tikslas – „mokymosi visą gyvenimą koncepcijos skatinimas ir plėtojimas, didinant suaugusiųjų neformalaus ugdymo galimybių prieinamumą, vadovaujantis lyčių lygybės ir nediskriminavimo principu”. Pirmą kartą istorijoje buvo išskirta. Šiam tikslui savivaldybė skyrė lėšas, buvo išskirti uždaviniai. Tą paskatino iniciatyvos iš žmonių, bendruomenių, asociacijų, taip pat ir tą paskatino iniciatyva iš Trečiojo amžiaus universiteto, iš bendruomenių. Iš šių iniciatyvų savivaldybė pamatė, kad žmonės (jų bendruomenės bei asociacijos) nori mokytis ir jiems reikia finansavimo. Nes mažų miestų, mažos vietinės bendruomenės ir jų asociacijos negali pretenduoti gauti valstybinio finansavimo, ar ministerijų fondų nėra galimybės. Savivaldybė taip pat nebuvo numatiusi iki to jokio finansavimo. Tačiau nuo 2019 m. atsirado tikslas, programa, numatyti buvo pinigai”.

7.5 Inovacijų taikymas ir plėtra formuojant bei įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones savivaldybėje

Atliekant šį tyrimą, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymo srities inovacijų taikymo precedentų Alytaus rajono savivaldybėje nenustatyta.

7.6 Dalies išvados ir rekomendacijos

Šiame skyriuje apibendrinamos dalies išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo ir plėtros tobulinimui.

7.6.1. Lentelė. Dalies išvados ir rekomendacijos

Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo tobulinimas ir inovacijos (6 Indikatorius)	Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti, ar savivaldybėje užtikrinamas informuotas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimas, ar savivaldybėje dedamos pastangos ieškoti tinkamiausių sprendimų šioms priemonėms įgyvendinti; ar suinteresuotų šalių poreikių stebėseną ir analizę sudaro prielaidas geriau atsižvelgti į suinteresuotų šalių poreikius.		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
Tyrimų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo klausimais vykdytojai. Tyrimų įvairovė, kokybė ir naudingumas	Nenustatyta	Tęstiniai suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tyrimai nėra atliekami, taikomų priemonių įgyvendinimo	Kolkas realiai nesant sprendžiamiems analizuojamos temos klausimams, dera svarstyti dėl kolegialios grupės, kuri būtų atsakinga už
Duomenys apie suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą	Nenustatyta	duomenys nėra kaupiami ir sisteminami, priemonių įgyvendinimo pažangos vertinimas nėra atliekamas.	suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtojimo strategijos / plano parengimą, sudarymo.
Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo vertinimas	Nenustatyta		Inicijuoti diskusiją dėl šių temų aktualumo ir naudos, kurios pagrindu būtų parengtas ir patvirtintas konkrečių
Tyrimų rezultatų ir kitų duomenų panaudojimas	Nenustatyta		veiklos priemonių planas.
Inovacijų taikymas ir plėtra	Nenustatyta		

8. GEROJI PRAKTIKA

Šioje dalyje pristatoma geroji praktika, remiantis savivaldybės administracijos ir suinteresuotų šalių atstovų apklausomis ir interviu. Rinktis analizei reikia 1-3 atvejus, kurie buvo paminėti interviu metu kelis kartus (daugiausiai kartų) (jeigu tokių bus). Paminėtus atvejus reikia aprašyti detaliau, esant poreikiui papildomai bendraujant su reikšmingomis suinteresuotosiomis šalimis (verslo įmonėmis, gyventojų bendruomenėmis ir pan.).

Geroji praktika šio tyrimo kontekste suprantama kaip tokios suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo savivaldybėje priemonės, dėl kurių sutaria suinteresuotosios šalys, arba kurios padeda efektyviai siekti suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tikslų. Taigi gerąją praktiką galime suprasti tiek rezultato, tiek proceso prasme. Atsižvelgiant į indikatorių struktūrą ir į viešosios politikos įgyvendinimo proceso etapus, galima skirti tokius gerosios praktikos aspektus: sėkmingas bendradarbiavimas tarp savivaldybės administracijos atstovų ir suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugas teikiančių įstaigų / įmonių / organizacijų; suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių sėkmingas pritaikymas tikslinėms grupėms; efektyvus kokios nors suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo požiūriu kylančios problemos sprendimas.

Visgi, kaip jau nekart minėta šioje ataskaitoje, Alytaus rajono savivaldybėje esant santykinai mažoms suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų apimtims, nėra galimybės identifikuoti nei vieno gerosios praktikos pavyzdžio, kuris būtų susijęs tiesiogiai su analizuojama tema. Nepaisant to, sektina praktika Alytaus rajono savivaldybėje galima vadinti savivaldybės strateginio plano 9-os programos – gan retą tarp savivaldybių – tikslą (kodas 09) - **Remti Lietuvos Respublikos universitetinėse aukštosiose mokyklose, kolegijose studijuojančius asmenis, profesinių mokyklų mokinius, kurio uždavinys - teikti paramą asmenims studijuojantiems universitetinėse aukštosiose mokyklose, kolegijose ir besimokantiems profesinėse mokyklose** (uždavinio rezultato vertinimo kriterijus – studentų ir mokinių gavusių paramą skaičius, asmenimis - 25).

9. TYRIMO APIBENDRINIMAS

Šioje dalyje visoje ataskaitoje pateikti ir vertinti duomenys yra apibendrinami pagal šiuos klausimus:

1. Kaip savivaldybės suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo kryptys atitinka nacionalines suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo kryptis ir savivaldybės suinteresuotų šalių situaciją?

Remiantis savivaldybės dokumentų analize ir apklausa bei interviu, galima teigti, kad savivaldybėje įgyvendinamos santykinai negausios suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės apima nacionalines suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo kryptis.

2. Ar suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimas yra integruotas, horizontalus?

Nors specialiai suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temai parengtų dokumentų nėra, o bendruose planavimo ir veiklos dokumentuose temą atitinkančių įrašų yra labai mažai, remiantis savivaldybės strateginių dokumentų analize ir apklausomis bei interviu, galima teigti, kad savivaldybės politika atspindėtų nacionalinės suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo politikos kryptis, jei šiai temai savivaldybėje būtų skiriamas reikiamas dėmesys ir ji savivaldybėje būtų geriau išplėtotą.

Analogiška išvada darytina ir dėl temos priemonių įgyvendinimo – savivaldybėje yra reikiamos prielaidos efektyviam darbui plėtojant suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą, nes joje yra politinė valia, aiški savivaldybės administracinė struktūra, taip pat įstaigos, kurioms gali būti skirtos specialios užduotys bei finansavimas šioms užduotims įgyvendinti.

3. Ar suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių planavimas ir įgyvendinimas vyksta užtikrinant suinteresuotųjų šalių dalyvavimą?

Suinteresuotos šalys gali dalyvauti posėdžiuose bei teikti pasiūlymus, dalyvauti savivaldoje, tačiau, savivaldybės atstovų nuomone, galėtų ir dažniau naudotis šia galimybe.

Apklausoje dalyvavusių įstaigų, organizacijų ir verslo įmonių atstovai retai dalyvauja savivaldybės posėdžiuose bei neteikia arba retai teikia pasiūlymų dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos gerinimo ar konkrečių iniciatyvų / priemonių įgyvendinimo. Suinteresuotos šalys kritikuoja savivaldybės administraciją teigiant, kad ši nepakankamai gerai įtraukia bendruomenės atstovus svarstant ir priimant sprendimus dėl veiklos, susijusios su suaugusiųjų švietimu ir tęstiniu profesiniu mokymo. Visgi skirtingi atlikto tyrimo duomenys labiau rodo, jog pačioms suinteresuotoms šalims stinga motyvacijos ir galbūt „primygtinesnio“ paskatinimo naudotis savo teise daryti įtaką sprendimų priėmimui savivaldybėje.

4. Ar suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimas yra informuotas (grįstas poreikių nustatymu)?

Savivaldybės administracija nekaupia ir nesistemina duomenų apie savivaldybės teritorijoje gyvenančių suaugusių asmenų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo poreikius - reguliarius ir išsamūs poreikių ir situacijos tyrimai nėra atliekami. Nesant būtino domėjimosi ir skirtino finansavimo, Alytaus rajono savivaldybėje nėra ir pakankamo iniciatyvų / priemonių kiekio, visgi joje yra reikiamos prielaidos, kad sprendimų priėmimas būtų grindžiamas gautų objektyvių situacijos ir poreikių tyrimų rezultatais. Tikėtina, jog būtų pasiekta gerų rezultatų, jei minėtieji tyrimai būtų vykdomi sistemingai, vienodais laiko intervalais, detalai fiksuojant pokyčius.

5. Ar įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones atsižvelgiama į visų suinteresuotų grupių interesus?

Savivaldybės teritorijoje veikiančios kultūros ir neformaliojo ugdymo įstaigos daugiau dėmesio skiria darbui su ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikais, tuo tarpu suaugę asmenys nėra šių įstaigų prioritetinga tikslinė grupė, nors tam tikros įgyvendinamos priemonės yra siūlomos ir šiai gyventojų grupei.

6. Ar sukurtos pakankamos prielaidos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimui savivaldybėje žmoniškųjų išteklių ir finansinių lėšų atžvilgiu?

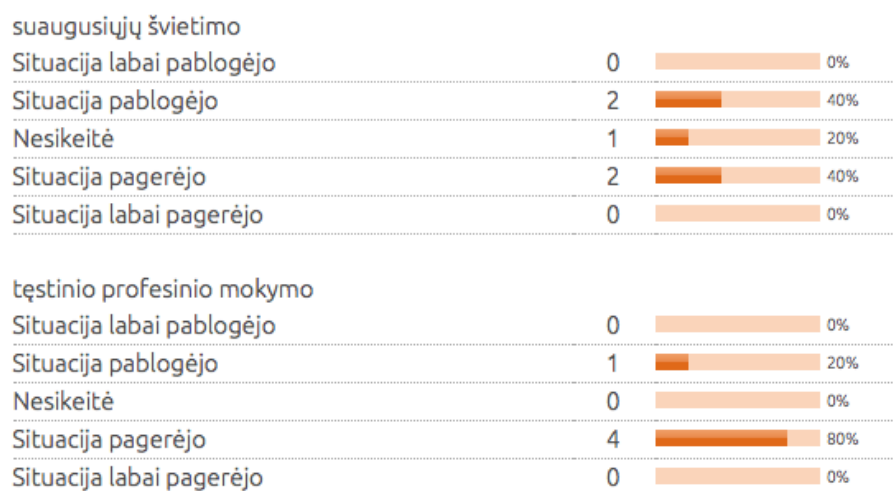
Šiuo metu Alytaus rajono savivaldybėje yra reikiamos prielaidos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos pokyčiams įgyvendinti: yra politinė valia, rengiamuose strateginiuose dokumentuose šiai temai palaipsniui skiriama vis daugiau dėmesio, nors analizuojama tema nėra parengtų tikslinių dokumentų.

Nors suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo poreikių tyrimai savivaldybėje nėra atliekami, neatmestina tikimybė, kad ateityje tikslinis finansavimas su analizuojama tema susijusioms iniciatyvoms bus skiriamas.

7. Ar yra prielaidų teigti, kad suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimas savivaldybėje yra rezultatyvus? Jeigu taip (arba ne) – kodėl?

Remiantis VIS AIS surinktais duomenimis, dera konstatuoti, kad Alytaus rajono savivaldybėje esančios suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos pažanga yra neginčijama, o situacijos dar labiau gerėjimo potencialas stipriai tikėtinas. Apklausoje dalyvavę asmenys pastarųjų 10-ties metų pokyčius įvertino pakankamai gerai, daugumai jų teigus, kad situacija pagerėjo (detaliau – žr. 9.7.1. grafiką).

9.7.1. Grafikas. Kaip keitėsi suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo organizavimas ir vykdymas per pastaruosius 10 metų? N=5.

Šaltinis: Alytaus rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Taigi, Alytaus rajono savivaldybės administracijai siūlytina neatidėliojant atlikti tyrimus, suplanuoti, skirti finansavimą ir įgyvendinti priemones, kurios savivaldybės teritorijoje užtikrintų:

- neformalaus suaugusiųjų švietimo plėtrą;
- suaugusiųjų (ypač netekusių ilgalaikio darbo) galimybių įsidarbinti padidėjimą;
- suaugusiųjų (ypač pesninio amžiaus) kūrybiškumo ir verslumo skatinimą;
- rūpinimąsi suaugusiųjų emocine sveikata ir priklausomybių prevencija;
- verslo atstovų dalyvavimo, aktyvumo ir savanorystės užtikrinimą;
- socialinės atskirties mažinimą ir kt.

**SOCIALINĖS – EKONOMINĖS IR VADYBINĖS ANYKŠČIŲ
RAJONO SAVIVALDYBĖS RAIDOS ANALIZĖ SUAUGUSIŲJŲ
ŠVIETIMO IR TĘSTINIO PROFESINIO MOKYMO ASPEKTU**

Bendrai finansuojama pagal
Europos Sąjungos programą
„Erasmus+“

UŽSAKOVAS:

KVALIFIKACIJŲ IR
PROFESINIO MOKYMO
PLĖTROS CENTRAS

2020

TURINYS

Įvadas.....	4
1. Anykščių rajono savivaldybės kontekstas.....	6
2. Prielaidos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimui	10
2.1. Suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą reglamentuojančių teisės aktų struktūra	10
2.2. Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės įgyvendinančios institucijos ir įstaigos	14
2.3. Dalies išvados ir rekomendacijos.....	17
3. Suinteresuotų šalių dalyvavimas	20
3.1 Suinteresuotų šalių dalyvavimas savivaldybės administracijai planuojant ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones pagal gyvenamąją teritoriją	21
3.2 Suinteresuotų šalių dalyvavimas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjų savivaldoje	23
3.3. Dalies išvados ir rekomendacijos.....	25
4. Parama suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui savivaldybėje.....	28
4.1 Finansinė parama	28
4.2 Materialinė parama	29
4.3 Kitokia parama.....	30
4.4 Dalies išvados ir rekomendacijos.....	30
5. Suinteresuotų šalių informavimas	31
5.1 Suinteresuotų šalių informavimas apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo galimybes savivaldybėje	32
5.2 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo veiklos žinomumas	33
5.3 Dalies išvados ir rekomendacijos.....	34

6. Tarpžinybiškumas, tarpsektoriškumas, planuojant ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones savivaldybėje	36
6.1 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temas integruojančios struktūros .	36
6.2 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo integravimas savivaldybės strateginiuose dokumentuose ir kitų skyrių (kultūros, sporto, socialinių reikalų ir kt.) veiklų programose, planuose	37
6.3 Tarpžinybinių ir tarpsektorinių bendradarbiavimo tinklų praktinis veikimas	38
6.4 Savivaldybės administracijos įgyvendinamų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių atitikimas nacionaliniams prioritetams.....	39
6.5. Dalies išvados ir rekomendacijos.....	39
7. Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo tobulinimas ir inovacijos	41
7.1 Suinteresuotų šalių poreikių tyrimai ir jų vykdytojai	43
7.2 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos stebėseną.....	43
7.3 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimo vertinimas	44
7.4 Tyrimų rezultatų ir stebėsenos duomenų naudojimas.....	44
7.5 Inovacijų taikymas ir plėtra formuojant bei įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones savivaldybėje	45
7.6 Dalies išvados ir rekomendacijos.....	46
8. Geroji praktika.....	47
9. Tyrimo apibendrinimas	48

ĮVADAS

Socialinės – ekonominės ir vadybinės Anykščių rajono savivaldybės raidos analizė atlikta 2020 m. spalio – lapkričio mėn., biudžetinės įstaigos Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centro (toliau – KPMPC)⁷ užsakymu. Analizė parengta KPMPC vykdant projektą „Suaugusiųjų švietimo veiksmų plano nacionalinis koordinavimas: Lietuva“. Projekto metu planuojama skatinti suaugusiųjų švietimo atitikties darbo rinkai ir regioniniam vystymuisi problemų sprendimą. Šiuo tikslu numatoma inicijuoti ir padėti įgyvendinti reikalingus pokyčius 5 (penkiose) pasirinktose Lietuvos Respublikos savivaldybėse.

Atliekant socialinės – ekonominės ir vadybinės Anykščių rajono savivaldybės raidos analizę suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo aspektu yra:

7. surinkti aktualūs statistiniai ir kokybiniai duomenys apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo padėtį Anykščių rajono savivaldybėje bei joje įgyvendinamas atitinkamas programas ir priemones;
8. atlikta Anykščių rajono savivaldybės socialinė – ekonominė ir vadybinė analizė, sufokusuota į žmogiškųjų resursų (suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo aspektu) atitiktį analizuojamo regiono darbo rinkos poreikiams;
9. išnagrinėta suaugusiųjų švietimo ir profesinio mokymo pasiūla Anykščių rajono savivaldybėje, atskirai įvertinant profesinių standartų ir modulių profesinio mokymo programų teikiamas galimybes;
10. išsiaiškinti Anykščių rajono savivaldybėje organizuojamo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo privalumai ir trūkumai;
11. aptarti gerosios praktikos pavyzdžiai, pritaikyti Anykščių rajono savivaldybei;
12. išanalizuoti surinkti duomenis bei pateiktos išvados ir rekomendacijos.

Analizė atlikta ir Anykščių rajono savivaldybės duomenys surinkti pagal šiuos indikatorius:

7. Prielaidos suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui Anykščių rajono savivaldybėje.

⁷ Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras kartu su LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerija įgyvendina Europos Komisijos iniciatyvos „Nacionaliniai koordinatoriai Europos suaugusiųjų mokymosi darbotvarkės įgyvendinimui“ (angl. „National Coordinators for the implementation of the European agenda for adult learning“) projektą „Suaugusiųjų švietimo veiksmų plano nacionalinis koordinavimas: Lietuva“ (angl. „National Coordinator for Adult Learning Work Plan: Lithuania“) (projekto Nr. 614210-EPP-1-2019-1-LT-EPPKA3-AL-AGENDA).

8. Suinteresuotų šalių (verslo ir viešojo sektoriaus įmonės, neformaliojo suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjai, tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjai, fiziniai asmenys ir pan.) dalyvavimas formuojant poreikius ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą Anykščių rajono savivaldybėje.

9. Parama suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui Anykščių rajono savivaldybėje.

10. Suinteresuotų šalių informavimas Anykščių rajono savivaldybėje.

11. Tarpžinybiškumas, tarp-sektoriškumas planuojant ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones Anykščių rajono savivaldybėje.

12. Anykščių rajono savivaldybėje taikomų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo tobulinimas ir inovacijos.

Analizei atlikti buvo naudojami šie duomenų rinkimo metodai:

- **Pirma**, 2020 m. spalio mėn. buvo atlikti interviu su Anykščių rajono savivaldybės administracijos atstovais;

- **Antra**, iš viešai prieinamų šaltinių buvo surinkti įvairūs - vertinimui reikalingi - duomenys ir atlikta jų analizė, taip pat atlikta dokumentų analizė ir antrinių šaltinių analizė;

- **Trečia**, naudoti savivaldybėje veikiančių su suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temomis dirbančių įstaigų / organizacijų ir bendruomenės atstovų apklausos duomenys. Apklausa vykdyta 2020 m. spalio mėn. Apklausoje dalyvavo 5 tikslingai parinkti asmenys - praktikai, todėl - šio tyrimo kontekste - jų pateikta informacija ir nuomonė laikytina patikima;

- **Ketvirta**, 2020 m. lapkričio mėn. suorganizuota focus grupė, kurioje aptartos preliminarios atliktos ataskaitos išvados tam, kad būtų išvengta netikslumų rengiant galutinę analizės ataskaitos versiją.

Ataskaitą sudaro devynios dalys. *Pirmoje* dalyje pristatomas savivaldybės kontekstas. *Antroje-septintoje* – pateikiama informacija bei duomenys ir jų analizė **pagal šešis vertinimo indikatorius** – savivaldybės socialinės, ekonominės ir vadybinės raidos, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo aspektu, vertinimo sritis. *Aštuntoje* dalyje pateikiami gerosios praktikos pavyzdžiai, jei tokių yra, o *devintojoje* - pateikiamas analizės apibendrinimas.

1. ANYKŠČIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTEKSTAS

Anykščių rajono savivaldybė yra Utenos apskrities vakarinėje dalyje. Didžioji teritorijos dalis išsidėsčiusi Vakarų Aukštaičių plynaukštėje, pietryčiuose pereinančioje į Aukštaičių aukštumą. Rajono vakarų dalis yra Nevėžio žemumos pakraštyje. Per savivaldybę teka Šventoji su intakais Jara, Anykšta, Virinta, Pelyša, taip pat prasideda Nevėžis ir jo intakai. Yra 76 ežerai (Rubikių, Nevėžo, Suosos, Viešinto, Alaušo ir kt.), 6 tvenkiniai. Didelius plotus užima miškai, daugiausia pušynai. Didžiausi – Šimonių giria, Ramuldavos, Troškūnų miškai. Žemės ūkio naudmenos sudaro 55,9 % savivaldybės ploto, miškai – 30,6 %, keliai – 1,8 %, užstatyta teritorija – 1,9 %, vandenys – 3 %, kita žemė – 6,8 %.

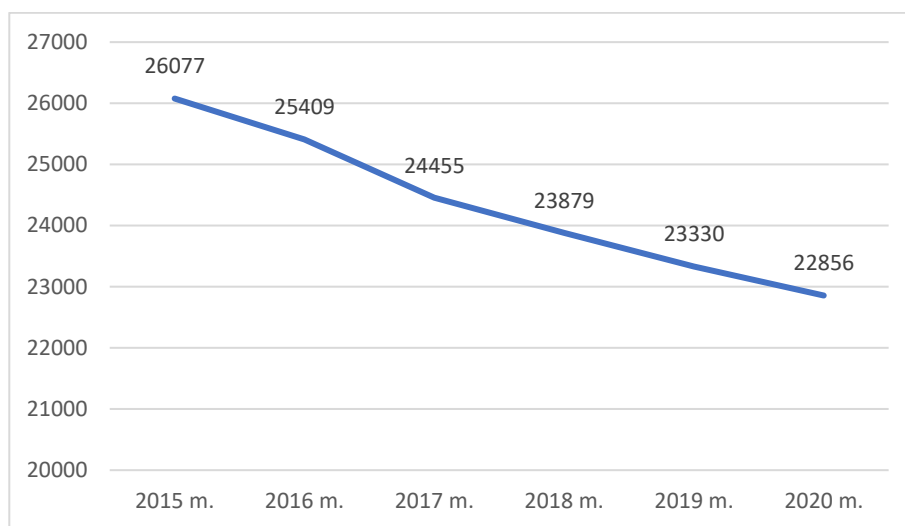
Anykščių savivaldybės teritorijoje yra 3 miestai – Anykščiai, Kavarskas, Troškūnai, ir 8 miesteliai – Andrioniškis, Debeikiai, Kurkliai, Skiemonys, Surdegis, Svėdasai, Traupis ir Viešintos.

Rajono savivaldybės centras Anykščiai rašytiniuose šaltiniuose pirmą kartą paminėti 1440 m., kaip didžiojo kunigaikščio dvaras. XV a. antrojoje pusėje minimas Anykščių miestelis. XVI a. Anykščius dalijosi dvaras, kuriam priklausė didžioji miestelio dalis, ir klebonas. 1792 m. Lietuvos ir Lenkijos karalius Stanislovas Augustas suteikė Anykščiams miesto teises (1795 m. jos buvo panaikintos). XIX a. pirmojoje pusėje miestelis sparčiai augo, tuo metu susiformavo jo planinė struktūra, senamiestyje išlikusi iki šiol. XIX–XX a. sandūroje Anykščiuose buvo nutiestas [siaurasis geležinkelis](#) Panevėžys–Švenčionėliai, pastatytas geležinis tiltas per Šventąją ir geležinkelio stotis. Siaurojo geležinkelio ūkinė veikla sumenko ir nutrūko XX a. pabaigoje, šiuo metu jis naudojamas tik turizmui ir pramogoms. 1919–1947 m. Anykščiai buvo valsčiaus centras. 1938 m. buvo suteiktos miesto teisės bei pripažintas kurorto statusas. Nuo 1950 m. iki dabar – rajono centras.

1926 m. Baliui Karazijai Anykščiuose pradėjus gaminti vaisių vyną, šiame mieste tęsiamos vyno pramonės tradicijos, veikia akcinė bendrovė „[Anykščių vynu](#)“. Įmonė gamina alkoholinius gėrimus, perdirba vaisių ir uogų žaliavą. Šalia Anykščių yra didžiausi Baltijos šalyse kvarcinio smėlio išteklių, todėl plėtojama šios žaliavos gavyba bei apdorojimas, šalyje ir užsienyje gerai žinomi netauriųjų metalų suvirinimo elektrodai. Plėtojama ir maisto pramonė. Puoselėjantys kurortines tradicijas, sėkmingai vystantys turizmą, gražiai prižiūrimi Anykščiai 2007 m. pelnė kurortinės teritorijos statusą.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2020 m. liepos 1 d. Anykščių rajono savivaldybėje savo gyvenamąją vietą buvo deklaravę 22856 asmenys. Dera pastebėti, kad per 2015-2020 m. laikotarpį Anykščių rajono savivaldybėje registruotų gyventojų skaičius nuosekliai mažėjo, analizuojamo laikotarpio pabaigoje šiam sumažėjimui sudarant net beveik 12,5 proc. nuo laikotarpio pradžios (detaliau – žr. 1.1. grafiką.)

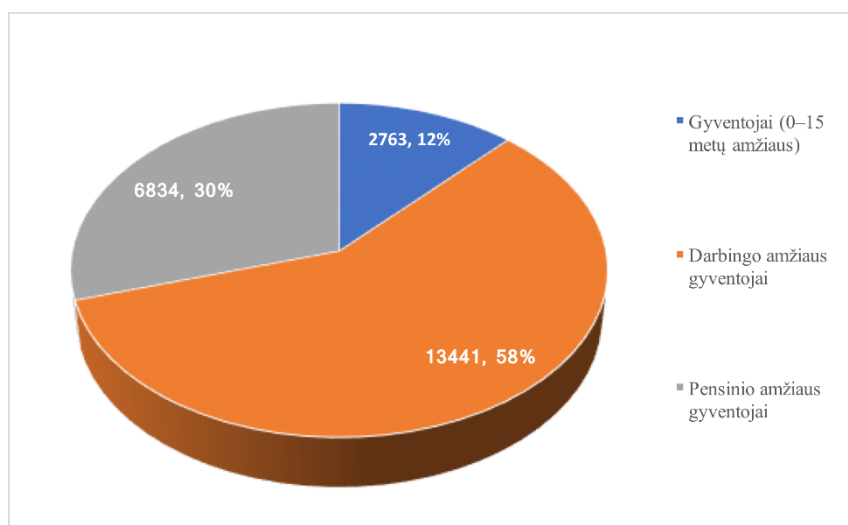
1.1. Grafikas. Anykščių rajono savivaldybėje registruotų gyventojų skaičiaus dinamika 2015-2020 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2020 11 03

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2020 m. liepos 1 d. 58 proc. Anykščių rajono savivaldybėje registruotų gyventojų yra darbingo amžiaus grupei priskirtini asmenys, visgi ir pensinio amžiaus asmenys objektyviai gali būti tie, kuriems yra aktualios suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugos (detaliau – žr. 1.2. grafiką).

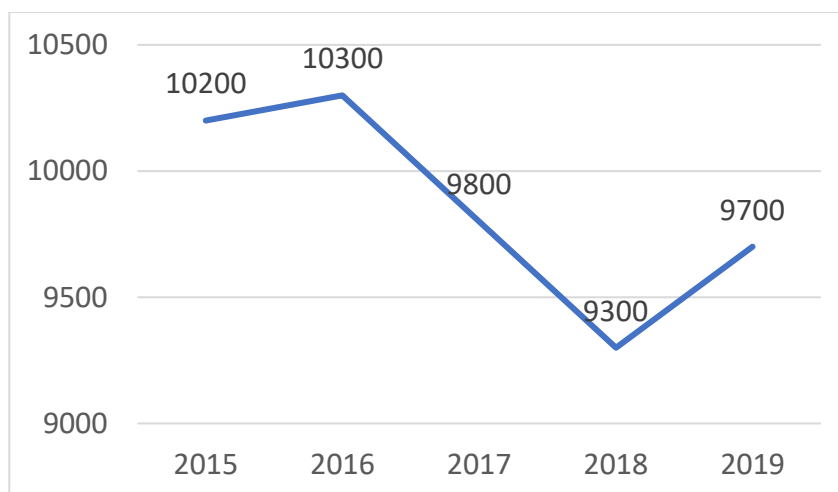
1.2. Grafikas. Anykščių rajono savivaldybėje registruotų gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes (2020-07-01 situacija)

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2020 11 03

Atsižvelgiant į atliekamos analizės objektą yra reikšmingas dar vienas – gyventojų Anykščių rajono savivaldybėje užimtumo – aspektas, kuris rodo 2019 m. pabaigoje Anykščių rajone buvus užimtų tik 47,84 proc. šioje savivaldybėje nuolatinę gyvenamąją vietą deklaravusių, darbingo ir pensinio amžiaus gyventojų. 2018 m. šis rodiklis buvo pasiekęs žemiausią ribą per pastaruosius penkis metus, vos per du metus Anykščių rajono savivaldybėje užimtųjų sumažėjus net apytiksliai 1000 asmenų (detaliau - žr. 1.3. grafiką).

1.3. Grafikas. Anykščių rajono savivaldybėje registruotų užimtų gyventojų skaičiaus dinamika 2015-2019 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2020 11 03

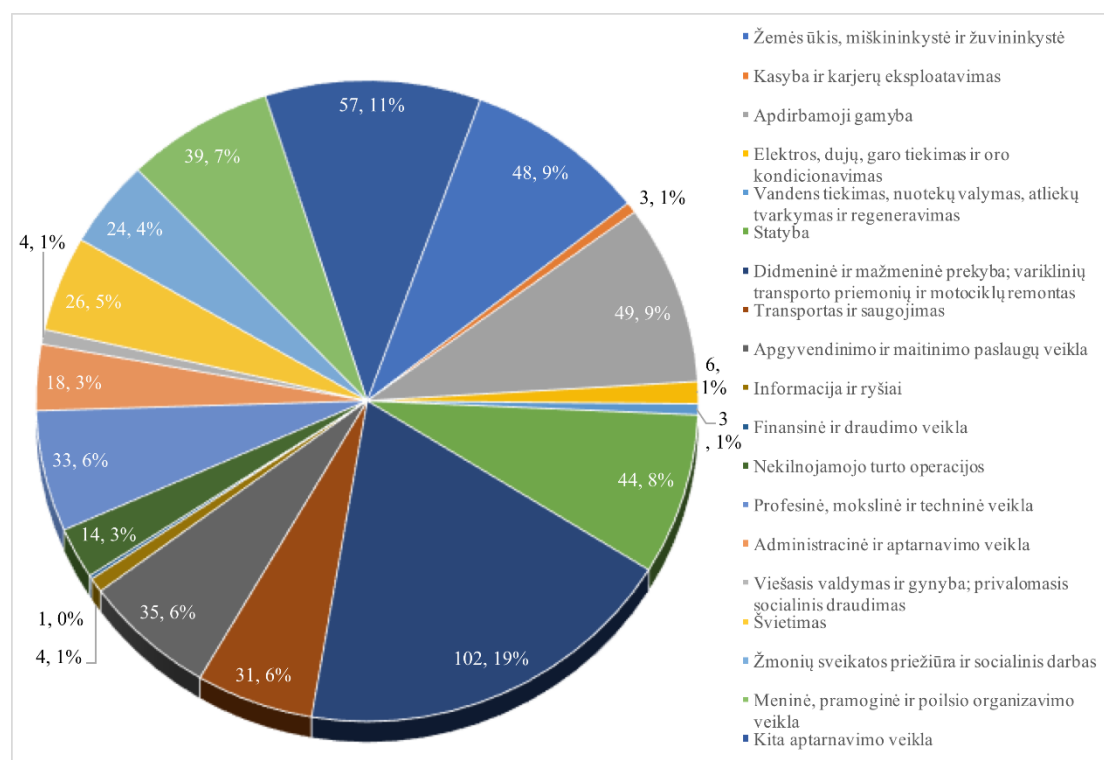
Anykščių rajono savivaldybėje veikia 15 švietimo įstaigų: iš jų ikimokyklinio ugdymo programas vykdo 4 ikimokyklinio ugdymo įstaigos (4 lopšeliai–darželiai), bendrojo ugdymo programas vykdo 9 švietimo įstaigos (5 pagrindinės mokyklos, 1 progimnazija, 3 gimnazijos), 3 – neformaliojo švietimo programas (Anykščių muzikos mokykla, Anykščių kūrybos ir dailės mokykla bei Anykščių kūno kultūros ir sporto centras) ir 1 teikia švietimo pagalbos paslaugas (Anykščių švietimo pagalbos tarnyba). Tarp penkių pagrindinių mokyklų yra 2 daugiafunkciniai centrai. Taip pat veikia Anykščių technologijos mokykla, kuri vykdo profesinio pirminio ir tęstinio mokymo programas.

Savivaldybėje veikia Anykščių kūrybos ir dailės mokykla, kuri vykdo neformaliojo vaikų švietimo bei formalųjį švietimą papildančio ugdymo programas. Mokykloje neformalusis vaikų švietimas organizuojamas pagal mokyklos parengtas formalųjį švietimą papildančio, neformaliojo ugdymo programas ir ugdymo planus, suderintus su savivaldybės administracijos Švietimo skyriumi. Anykščių meno mokykloje vykdomos muzikinio ir dailės ugdymo programos. Pažymėtina, kad mokykloje veikia ir NVŠ Suaugusiųjų dailės ugdymo programa (1 metai), kuri teikia galimybę sistemingai plėtoti bedndrąsias dailės kompetencijas. Anykščiuose taip pat veikia neformaliojo suaugusiųjų švietimo mokykla – asociacija Anykščių

trečiojo amžiaus universitetas, kurio paskirtis – sudaryti sąlygas asmeniui mokytis visą gyvenimą, tobulinti įgytą kvalifikaciją, įgyti papildomų kompetencijų.

2020 m. pabaigoje Anykščių rajono savivaldybėje buvo registruota 1209 ūkio subjektai. Pagal ekonominės veiklos rūšis savivaldybėje dominuoja kitos aptarnavimo veiklos (sudaro apie 18,19 proc. visų ūkio subjektų), didmeninės ir mažmeninės veiklos bei variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto (sudaro apie 16,54 proc. visų ūkio subjektų), apdirbamosios gamybos (6,94 proc. visų ūkio subjektų), meninės, pramoginės ir poilsio organizavimo (5,54 proc. visų ūkio subjektų) įmonės. Visgi 2020 metams baigiantis, Lietuvos statistikos departamento duomenis, Anykščių rajono savivaldybėje veikė vos 44,7 proc. visų registruotų įmonių (detaliau – žr. 1.4 grafiką).

1.4. Grafikas. Anykščių rajono savivaldybėje veikiančių ūkio subjektų skaičius 2020 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2020 11 09

Paveikslas rodo 2020 metams baigiantis Anykščių rajono savivaldybėje veikus 102 didmeninės ir mažmeninės prekybos bei variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto srities įmonėms, kurios sudarė net 19 proc. visų veikusių įmonių skaičiaus. Antroje vietoje buvo kitos aptarnavimo veiklos įmonės (57 įmonės), trečiojoje – apdirbamosios gamybos įmonės (49 įmonės) ir visai čiapat ketvirtojoje – žemės ūkio įmonės, kurių Anykščių rajono savivaldybėje 2020-iems baigiantis veikė 48-ios.

2. PRIELAIDOS SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO IR TĘSTINIO PROFESINIO MOKYMO ĮGYVENDINIMUI

Šioje dalyje pristatomos pagrindinės prielaidos, reikalingos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimui Anykščių rajono savivaldybėje, tai: a) suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą reglamentuojantys dokumentai; b) Anykščių rajono savivaldybėje suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo srityje dirbančios organizacijos ir jų darbuotojai; c) kita informacija. Taip pat pateikiamos išvados ir rekomendacijos.

2.1. Suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą reglamentuojančių teisės aktų struktūra

Šiame skyriuje aptariama suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą reglamentuojančių dokumentų struktūra, pristatomas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo savivaldybėje turinys ir įvertinamas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo turinio tinkamumas.

Teisės aktų struktūra

Anykščių rajono savivaldybė, formuodama ir įgyvendindama suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo savivaldybėje turinį, vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais⁸ bei Anykščių rajono savivaldybės teisės aktais, kurie išvardijami 2.1.1. lentelėje.

2.1.1. Lentelė. Savivaldybės jaunimo politiką reglamentuojantys teisės aktai ir kiti dokumentai

Dokumentas	Patvirtintas (metai)
1. Anykščių rajono savivaldybės strateginis 2019-2025 metų plėtros planas	2018
2. Anykščių rajono savivaldybės 2020-2022 metų strateginis veiklos planas	2020
3. Anykščių rajono savivaldybės administracijos 2020 metų veiklos planas	2020

⁸ Nurodomi šie nacionalinio lygmens dokumentai: Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas, Respublikos profesinio mokymo įstatymas, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymas, Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatymas, Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymas, taip pat LR Vyriausybės nutarimai.

Dokumentas	Patvirtintas (metai)
4. Anykščių rajono savivaldybės administracijos 2019 metų veiklos plano ataskaita	2020
5. Anykščių rajono savivaldybės 2019–2021 metų strateginio veiklos plano įgyvendinimo 2019 metais ataskaita	2019
6. Anykščių rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus kasmetiniai veiklos planai	2019
7. Anykščių rajono savivaldybės tarybos sprendimai švietimo, sporto klausimais	2016-2020
8. Anykščių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymai švietimo ir sporto klausimais	2002-2019
9. Anykščių rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus veiklos kasmetinės ataskaitos	2011-2019
10. Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi veiksmų planas	2017

Šaltinis: sudaryta autorių

Anykščių rajono savivaldybės strateginiame plėtros plane 2019-2025 metams prie švietimo srities galimybių *suaugusiųjų švietimo plėtra ir prieinamas profesinis mokymas* yra nurodyti greta kitų keturių objektų. Analizuojamo plano 3.1.3. uždavinys “Skatinti mokymąsi visą gyvenimą” įtraukia vieną veiklą “Didinti suaugusiųjų neformaliojo švietimo paslaugų įvairovę Anykščių rajone” (3.1.3.1.), o šios veiklos planuojami numatyti rodikliai: 1) įgyvendintų priemonių ir (arba) projektų skaičius (vnt.); 2) suorganizuotų ir (arba) dalyvautų renginių, mokymų, kursų, seminarų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asm.). Įgyvendinant 3.1.3.2 aptariamo uždavinio veiklą, planuojama plėtoti Anykščių Trečiojo amžiaus universiteto veiklą bei infrastruktūrą (rodiklis - įgyvendintų priemonių ir (arba) projektų skaičius (vnt.)), o 3.1.3.3. veikla skirta informacijai apie mokymosi visą gyvenimą galimybes Anykščių rajono savivaldybėje skleisti (rodiklis – įgyvendintų viešinimo priemonių skaičius (vnt.)).

Anykščių rajono savivaldybės strateginis 2020-2022 metų veiklos planas apima 7 programas, iš kurių 6-oji yra skirta Kokybiškos švietimo sistemos kūrimo, sporto skatinimo ir jaunimo užimtumo veikloms. Programos aprašyme teigiama, kad ji užtikrina Anykščių rajono savivaldybės švietimo politikos formavimą, nustatytų darbų realizavimą. Taip pat apima rajono formalųjį švietimą (pradinį, pagrindinį, vidurinį ugdymą), neformalųjį švietimą (ikimokyklinį, priešmokyklinį ir kitą neformalųjį vaikų bei suaugusiųjų švietimą), pagalbą mokiniui (informacinę, psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę pagalbą),

pagalbą mokytojui ir mokyklai (informacinę, konsultacinę, kvalifikacijos tobulinimo pagalbą). Aprašyme nurodoma, kad Programą įgyvendinant siekiama užtikrinti kokybišką švietimą, už kurį atsako švietimo teikėjas, kurti materialiąją aplinką ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo programas teikiančiose mokyklose, kuri atitiktų Švietimo ir mokslo ministro patvirtintus Švietimo aprūpinimo standartus. Taip pat siekiama sukurti mokymosi aplinką, kuri atitiktų higienos normas ir teisės norminių aktų nustatytus mokinių saugos bei sveikatos reikalavimus. Programa skirta užtikrinti finansavimą LR teisės aktuose nurodytoms Savivaldybės administracijoms, savivaldybės mokyklų funkcijoms ir uždaviniams vykdyti.

Programoje yra vienintelė nuostata (6.1.2.22 Neformalus suaugusiųjų švietimas), kuri orientuota į konkrečiai suaugusiųjų švietimo ir / ar galimai tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimą. Šiai priemonei įgyvendinti suplanuota skirti po ne mažiau 2000 Eur kasmet. Nurodoma, kad Priemonė parengta siekiant įgyvendinti Anykščių rajono savivaldybės 2019–2025 metų strateginio plėtros plano 3 srities „Sumanios, sveikos, saugios, pilietiškos ir aprūpintos visuomenės kūrimas“ 3.1 tikslą „Sumanios visuomenės poreikius atitinkančios ugdymo sistemos plėtojimas“ 3.1.3 uždavinį „Skatinti mokymąsi visą gyvenimą“; Anykščių rajono savivaldybės 2020–2022 metų strateginio veiklos plano 6 programą „Kokybiškos švietimo sistemos kūrimo, sporto skatinimo ir jaunimo užimtumo programa“. Įgyvendinant priemonę, siekiama plėtoti Anykščių rajono savivaldybės neformaliojo suaugusiųjų švietimo paslaugas, pritaikyti jas visuomenės ir darbo rinkos poreikiams.

Atitinkamai aukščiau aprašytai programai, jos priemonių galima rasti Anykščių rajono savivaldybės administracijos veiklos plane, kuriame nurodytam kad priemonei įgyvendinti skiriami 2000 Eur, o už priemonės įgyvendinimą yra atsakinga Anykščių savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus vyriausioji specialistė.

Savivaldybės administracijos atstovė dar nurodė 2017 m. Anykščių rajono Savivaldybės sprendimu patvirtintą „Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi veiksmų planą“, kurio įgyvendinimo paskirtas koordinatorius – Anykščių švietimo pagalbos tarnyba (2017-12-21 sprendimas Nr. 1-TS-343). Plano tikslas - plėtoti darnią suaugusiųjų švietimo sistemą, suderinant mokymąsi visą gyvenimą su atitinkamais visuomenės poreikiais. Kitas svarbus plano aspektas - tinklo ir bendradarbiavimo tarp neformaliojo švietimo teikėjų kūrimas (tarp Savivaldybės 16 įvairių institucijų). Anykščių švietimo pagalbos tarnyba – koordinuoja, kitos institucijos - nevyriausybinės organizacijos (pvz, Trečiojo amžiaus universitetas), viešosios įstaigos (pvz., Sveikatos oazė, Anykščių menų inkubatorius) arba Savivaldybės biudžetinės įstaigos (viešoji biblioteka, memorialinis muziejus, Anykščių menų centras, Anykščių turizmo ir verslo informacijos centras). Visos šios organizacijos organizuoja neformalų suaugusiųjų švietimą. Anot savivaldybės administracijos atstovės, patvirtintus aptariamą planą, situacija reikšmingai pasikeitė, nes atsirado priemonės, uždaviniai,

finansavimas, pažymėtina, kad plane yra eilutė neformaliai suaugusiųjų švietimui. Tai konkursinė priemonė, pagal kurią kasmet skiriama pinigų suma ir skelbiamas kvietimas teikti paraiškas. Anksčiau būdavo sulaukiama vos keletas paraiškų. Tuo tarpu pastaruoju metu (pernai, šiemet) Švietimo pagalbos tarnyba, prieš skelbiant kvietimą, sėdasi prie stalo su neformaliojo suaugusiųjų švietimo teikėjais ir aiškinasi, kokių mokymų, kokių kompetencijų kiekviena organizacija norėtų, kur norėtų gilintis. Po tokių analizių gaunama paraiška, kurioje maksimaliai išreiškiami visi rajono poreikiai. Pavyzdžiui, pernai buvo paraiška, kur buvo planuojami vykdyti trijų lygių užsienio kalbų kursai. Juose dalyvavo pakankamai didelis būrys žmonių. Šie kursai ir skaitmeninio raštingumo kursai gyventojams buvo visiškai nemokami. Per šį pavyzdį ir matomas pozityvus Savivaldybės indėlis. Naudojant tokią praktiką, visi žino, kad galimybė bus ir kitais metais, todėl randasi sitemiškumas, perimamumas, tęstinumas ir prognozuojamumas.

Tyrinėtinų Anykščių rajono savivaldybės strateginio planavimo ir kitų dokumentų analizė leidžia daryti prielaidą, kad suaugusiųjų švietimas ir tęstinis profesinis mokymas nėra viena pagrindinių temų savivaldybės administracijos darbotvarkėje. Tai rodo negausios priemonės ir joms įgyvendinti skiriamas minimalus finansavimas. Visgi džiugu, kad net ir nedidelės apimties žingsneliai į priekį vykdomi. Tiesa – savivaldybėje esama profesinio mokymo įstaigos, kuri įgyvendina 6 formaliojo profesinio mokymo programas bei keliolika neformaliojo profesinio mokymo programų. Visgi savivaldybės strateginiuose ir palanavimo dokumentuose nesant informacijos apie rajono savivaldybėje esantį konkrečių sričių kvalifikuotų specialistų poreikį ar jų trūkumą, nėra galimybės nustatyti, ar profesinio mokymo įstaigos vykdomų programų ir kursų pasiūlą atitinka realią paklausą.

Svarbu pastebėti, kad savivaldybėje esant daugiau kvalifikuotų skirtingų sričių specialistų, ji būtų patrauklesnė investuotojams, galimai kursiantiems darbo vietas ne tik suaugusiems, bet ir jaunimui. Pastariesiems irgi nesant poreikio išvažiuoti dirbti ir gyventi į didesnius miestus ar užsienį bei reikiamą kvalifikaciją įgijus vietoje ar išsimokslinus grįžus gyventi Anykščių rajone, keistūsi demografiniai rodikliai, didėtų perkamoji galia, spartėtų vartojimas, kurtūsi paslaugų asmenims verslai ir prekybos įmonės, ko nebuvimą ir plėtros poreikį Anykščių rajono savivaldybė nurodo tarp galimybių.

Aukščiau pateiktus pastebėjimus sustiprina ir Anykščių rajono savivaldybės atveju apklaustų, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temos žinovų – praktikų

atsakymai į jiems užduotus klausimus. Beveik visi iš penkių apklaustų asmenų pripažino, kad Anykščių rajono savivaldybėje yra teikiamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugos, tačiau tik vienas iš jų sutiko kad teikiamos paslaugos atitinka gyventojų poreikius. Šių asmenų savivaldybėje teikiamų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų vertinimai, nurodant ar jie sutinka su pateiktais teiginiais (skalėje nuo 1 iki 5, kur 1 – visiškai nesutinku, o 5 – visiškai sutinku), pateikti 2.1.1. grafike.

2.1.1. Grafikas. Apklausoje dalyvavusių asmenų Anykščių rajono savivaldybėje teikiamų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų vertinimas (skalėje nuo 1 iki 5, kur 1 – visiškai nesutinku, o 5 – visiškai sutinku). N=5.

Šaltinis: Anykščių rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Klausiami kokios suaugusiųjų švietimo temos / Anykščių rajono savivaldybės suaugusiųjų poreikiai turėtų būti daugiau įtraukiami į suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjų darbotvarkę, tyrimo dalyviai dažniausiai išskyrė verslumą (vieningai pažymėjo visi apklauso dalyviai), užimtumą, pagalbą socialiai pažeidžiamiesiems asmenims, užimtumą bei savanorystę ir švietimą. Tuo tarpu uždavus klausimą apie ekonominės veiklos rūšis, kurioms priskirtino tęstinio profesinio mokymo pasiūla turėtų būti didinama savivaldybėje, respondentai vieningai minėjo statybos bei apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų sferas, dalies jų palaikymo susilaukė ir kitos – tradiciškai kurortinėms teritorijoms būdingos – sveikatinimo (masažo, kineziterapijos, ir pan.), grožio paslaugų (kirpimas, manikiūras ir pan.) bei prekybos sferos (detaliau – žr. 2.1.2. grafiką).

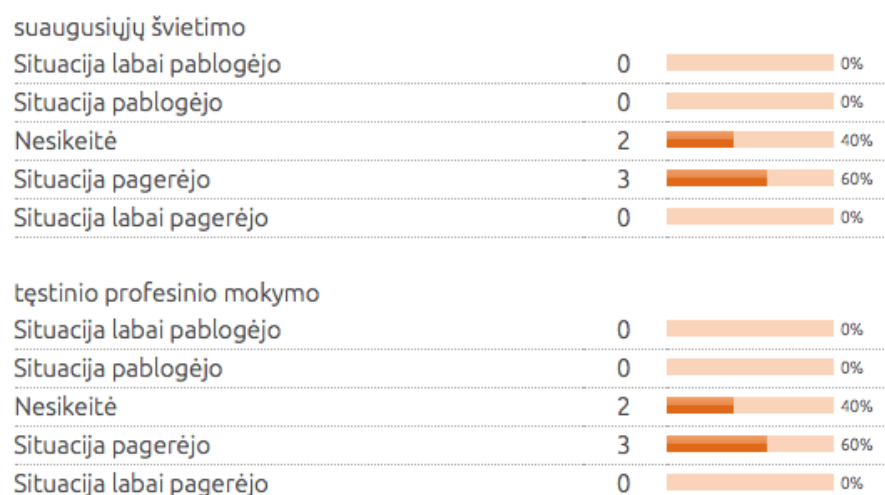
2.1.2. Grafikas. Ekonominės veiklos sričių tęstinio mokymo temos, kurios tuėtų būti daugiau įtraukiamos į tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjų darbotvarkę. N=5.

Šaltinis: Anykščių rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Ekspertų-praktikų nuomone, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo organizavimo ir vykdymo situacija per pastaruosius 10 metų Anykščių rajono savivaldybėje greičiau pagerėjo (žr. 2.1.3. grafiką).

2.1.3. Grafikas. Ekspertų-praktikų nuomonės dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo organizavimo ir vykdymo situacijos pokyčių pagal sritis. N=5.

Šaltinis: Anykščių rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Visi aplausoje dalyvavę asmenys mano, kad Anykščių rajono savivaldybės suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo poreikiai per 2011-2020 m. laikotarpį pasikeitė, nes per minimą laikotarpį ženkliai išaugo Anykščių mieste ir rajone apsilankančiųjų gyventojų ir atvykstančių poilsiautojų skaičius, o šiems asmenims yra aktualios – Anykščių rajone šiuo metu trūkstamos – grožio, aapgyvendinimo, maitinimo, sveikatinimo ir kitos paslaugos.

2.2. Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės įgyvendinančios institucijos ir įstaigos

Šiame skyriuje pristatomos institucijos, kitos įstaigos, dirbančios su suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimu savivaldybėje, aptariama, kiek suinteresuotų šalių (verslo įmonių ir asociacijų, gyventojų bendruomenių ir pan.) atstovams yra sudarytos sąlygos įsitraukti į šių institucijų ir įstaigų veiklą. Nurodyta, kiek savivaldybėje esama suaugusiųjų švietimo centrų ir aptarta jų veikla.

Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės Anykščių rajono savivaldybėje pirmiausia įgyvendina savivaldybės administracija (struktūriniai padaliniai pagal jiems priskirtas funkcijas), Anykščių švietimo pagalbos tarnyba, taip pat galima identifikuoti kelias įstaigas, netiesiogiai dirbančias šiose srityse (žr. 2.2.1. lentelę).

2.2.1. Lentelė. Institucijos, įstaigos ir organizacijos, įgyvendinančios suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės Anykščių rajono savivaldybėje

Institucija, įstaiga, organizacija	Skyrius/valstybės tarnautojas/-ai/ valdymo institucija	Kaip prisideda įgyvendinant priemones* (funkcijos)	Indėlio į priemonių* įgyvendinimą įvertinimas (žemas, vidutinis, aukštas)
Anykščių rajono savivaldybės administracija	Švietimo skyrius	Tiesioginė funkcija	Žemas
	Kultūros, turizmo ir komunikacijos skyrius	Netiesioginė funkcija	Žemas
	Investicijų ir projektų valdymo skyrius	Netiesioginė funkcija	Žemas
	Anykščių meno mokykla	Netiesioginė funkcija	Žemas
	Anykščių švietimo pagalbos tarnyba	Netiesioginė funkcija	Vidutinis
	Anykščių rajono Kavarsko pagrindinė mokykla-daugiafunkcinis centras	Netiesioginė funkcija	Žemas
	Anykščių rajono Rykantų daugiafunkcis centras	Netiesioginė funkcija	Žemas
	Anykščių rajono Viešintų pagrindinė mokykla-daugiafunkcinis centras	Netiesioginė funkcija	Žemas
	“Sveikatos oazė”	Netiesioginė funkcija	Žemas
	Anykščių menų inkubatorius-menų studija	Netiesioginė funkcija	Žemas
	Anykščių turizmo ir verslo informacijos centras	Tiesioginė funkcija	Žemas
Viešoji įstaiga Anykščių jaunimo	netaikoma	Netiesioginė funkcija	Žemas

Institucija, įstaiga, organizacija	Skyrius/valstybės tarnautojas/-ai/ valdymo institucija	Kaip prisideda įgyvendinant priemones* (funkcijos)	Indėlio į priemonių* įgyvendinimą įvertinimas (žemas, vidutinis, aukštas)
verslumo centras			
Anykščių trečiojo amžiaus universitetas	netaikoma	Netiesioginė funkcija	Vidutinis
Anykščių atviras jaunimo centras	netaikoma	Netiesioginė funkcija	Žemas
Anykščių kultūros centro Ažuožerių skyriaus atviroji jaunimo erdvė	netaikoma	Netiesioginė funkcija	Žemas
Anykščių kultūros centro Leliūnų skyriaus atviroji jaunimo erdvė	netaikoma	Netiesioginė funkcija	Žemas
Levaniškių bendruomenės „Abipus Nevėžio“ atviroji jaunimo erdvė	netaikoma	Tiesioginė funkcija	Aukštas

Šaltinis: sudaryta autorių

2019 m. **Anykščių rajono savivadybės administracijos** veiklos nurodyta, kad anksčiau minėtai 6.1.2.22 priemonei Neformalusis suaugusiųjų švietimas buvo suplanuoti ir panaudoti 2000 Eur, už kuriuos įgyvendintas 1 projektas. Daugiau informacijos apie šį projektą yra pateikiama **Anykščių švietimo pagalbos tarnybos** interneto svetainėje, kurioje nurodoma, kad šis projektas buvo skirtas darbo rinkai aktualių suaugusiųjų bendrųjų kompetencijų ugdymui, sprendžiant aktualią Anykščių rajone paslaugas teikiančių darbuotojų problema – *administracinių gebėjimų, būtinų viešųjų paslaugų kokybei užtikrinti ir gerinti, nepakankamumas*. Projekto metu paslaugų sektoriaus darbuotojams buvo suteiktos žinios administracinių gebėjimų tobulinimui. Tai padidino jų gebėjimą prisitaikyti prie vis kintančių

darbo ir gyvenimo sąlygų, paskatino ieškoti ir įsisavinti informaciją iš naujų šaltinių, įgalino taikyti naujus darbo organizavimo metodus. Svarbu ir tai, kad mokymuose kartu dalyvavo skirtingų profesijų darbuotojai. Projekto metu jie galėjo dalintis patirtimi, bendrai aptarti esamas problemas, o vėliau patirtį perduoti savo kolegoms. Buvo padėti pagrindai geresniam tarpusavio supratimui, tolimesniam sėkmingam bendradarbiavimui. **Pagrindinė programos veikla** – mokymų organizavimas ir vykdymas asmeninių kompetencijų valdymo, aptarnavimo kultūros, įstaigos įvaizdžio formavimo, skaitmeninio (kompiuterinio) raštingumo bei užsienio kalbų srityse. **Pasiekimai.** Pravestos mokymų (administracinių ir bendrųjų gebėjimų) programos trukmė – 84 ak. val. Programos mokymus sudarė 4 skirtingos temos: 4 temos po 6 ak. val. (viso 4 dienos), 1 modulis (20 ak. val.) ir 1 modulis 40 ak. val.

2.3. Dalies išvados ir rekomendacijos

Šiame skyriuje apibendrinamos 2-osios dalies išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo ir plėtros tobulinimui pagal 1 indikatorių.

2.3.1. Lentelė. Dalies išvados ir rekomendacijos

Prielaidos suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui savivaldybėje (1 Indikatorius)	Apibūdinimas: šis kriterijus leidžia įvertinti savivaldybės sudaromas galimybes suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtrai per planavimą ir institucinius mechanizmus		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
Teisės aktai ir planavimo dokumentai, reglamentuojantys suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo formavimą ir įgyvendinimą	Anykščių švietimo pagalbos tarnyba įgyvendina Neformaliojo suaugusiųjų švietimo plėtros priemonę, kuriai kasmet	Nors teisės aktuose yra įvardinami uždaviniai susiję su mokymosi visą gyvenimą galimybių plėtra, šiems uždaviniams įgyvendinti pasirenkamos priemonės yra orientuotos į bendrųjų gebėjimų didinimą, bet ne į darbo rinkos ir	Apsvarstyti įgyvendinamų priemonių įvertinimo galimybes – tiek esamus planavimo dokumentus, tiek informaciją, kurios pagrindu priimami sprendimai dėl poreikio tam tikras priemones įtraukti į veiksmų planus .

	<p>skiriamas finansavimas</p>	<p>asmenų profesinio tobulinimosi poreikių patenkinimą – jos skirtos suaugusių asmenų bendriesiems įgūdžiams tobulinti.</p>	<p>Svarstyti galimybę organizuoti užsiėmimus suaugusių asmenų tobulinimosi verslumo tema, taip pat profesinių kompetencijų įgijimo turizmo, sveikatinimo, grožio paslaugų ir maitinimo srityse. Itin svarbu organizuoti kuo intensyvesnę darbą su suaugusiais gyventojais, aiškinantis jų problemas ir poreikius bei siekiant kuo daugiau šių asmenų išlaikyti dirbančius, ar darbo vietas sau susikuriančius Anykščių rajono savivaldybėje.</p>
<p>Savivaldybės institucijos, įstaigos ir kitos organizacijos, atsakingos už suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimą</p>	<p>Veikia Anykščių švietimo pagalbos tarnyba, kurios viena iš funkcijų neformaliojo suaugusiųjų švietimo plėtra.</p>	<p>Dauguma su švietimo tematika dirbančių institucijų / įstaigų koncentruojasi į darbą su priešmokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikais ir jaunimu, bet ne suaugusiais asmenimis. Savivaldybei būdingas nepakankamai išplėtotas su suaugusiais asmenimis</p>	<p>Savivaldybės administracijos padaliniais daugiau dėmesio skirti suaugusių asmenų tobulinimosi poreikių analizei ir šių poreikių patenkinimo priemonių planavimui bei įgyvendinimui.</p>

		<p>dirbančių įstaigų / organizacijų tinklas. Savivaldybėje siūlomos daugiau užimtumo ir bendrųjų kompetencijų gerinimo, bet ne tikslinės profesinio tobulėjimo paslaugos. Dar daugiau – tokių paslaugų pasiūla savivaldybėje labai ribota.</p>	
--	--	---	--

3. SUINTERESUOTŲ ŠALIŲ DALYVAVIMAS

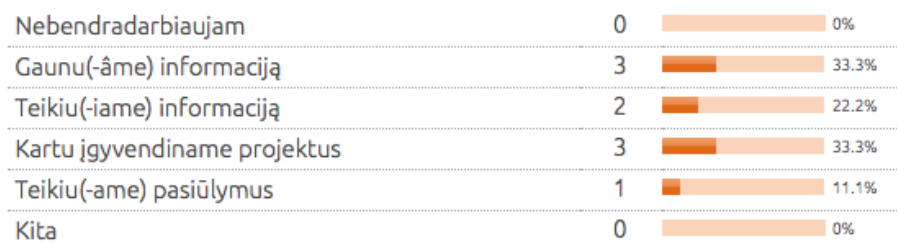
Šioje dalyje aprašomi surinkti duomenys, pristatantys savivaldybės pasiektus rezultatus ir sudarytas sąlygas skatinant suinteresuotas šalis (verslo įmones ir asociacijas, gyventojų bendruomenių ir organizacijų atstovus ir pan.) aktyviau dalyvauti planuojant ir plėtojant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones. Pateikiamas vertinimas, ar savivaldybėje sudarytos sąlygos užtikrinant visapusišką suinteresuotų šalių dalyvavimą bei kokia yra suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tikslinių grupių nuomonė apie suteiktas dalyvavimo galimybes.

3.1 Suinteresuotų šalių dalyvavimas savivaldybės administracijai planuojant ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones pagal gyvenamąją teritoriją

Anykščių rajono savivaldybėje veikia kelios verslo asociacijos (pvz. “Anykščių turizmo klasteris”, Anykščių vadovų klubas), santykinai daug verslo įmonių (dažniausiai - maitinimo ir turizmo paslaugų teikėjai) ir keliolika bendruomeninių organizacijų, kurias vienija Anykščių rajono vietos veiklos grupė (toliau – VVG), kurią steigti buvo nutarta 2004 m. vykusiame Anykščių rajono kaimo vietovių bendruomenių vadovų ir seniūnijų seniūnų bendrame pasitarime. Į Anykščių vietos veiklos grupę buvo pasiūlyti žmonės iš skirtingų sektorių ir atstovaujantys įvairiems kaimo gyventojų interesams. Dalis busimų AVVG narių dalyvavo LR Žemės ūkio ministerijos patvirtintuose Leader + projektų valdymo mokymuose (mokymo programos kodas – 596131007). Iš mokymuose dalyvavusių žmonių susiformavo grupė, kuri 2008 m. rugpjūčio 3d. įregistravo Anykščių rajono VVG Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka. Šiuo metu susikūrusi Anykščių rajono vietos veiklos grupė vienija virš 40 narių, atstovaujančių kaimo bendruomenes, vietos valdžią sektorių, verslą. AVVG atstovaujama ir sprendimų priėmimo organą sudaro proporcingai 50 % - kaimo bendruomenių, kitų socialinių, ekonominių partnerių bei jų asociacijų atstovų, iki 25 % verslo sektoriaus atstovų, iki 25 % - vietos valdžios atstovai, lyčių santykis taip pat tolygiai subalansuotas (40:60).

Žinoma, kad bendruomeninės organizacijos suinteresuotos bendruomeniškumo vystymu, visgi galima daryti prielaidą, kad ir suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymo tematika yra šių organizacijų veiklos prioritetu. Tą patvirtina ir apklausos dalyvių pripažinimas, kad darbas su rajono savivaldybės švietimo skyriumi jie keičiasi informacija, ir kartu įgyvendina projektus (detaliau - žr. 3.1.1. grafiką).

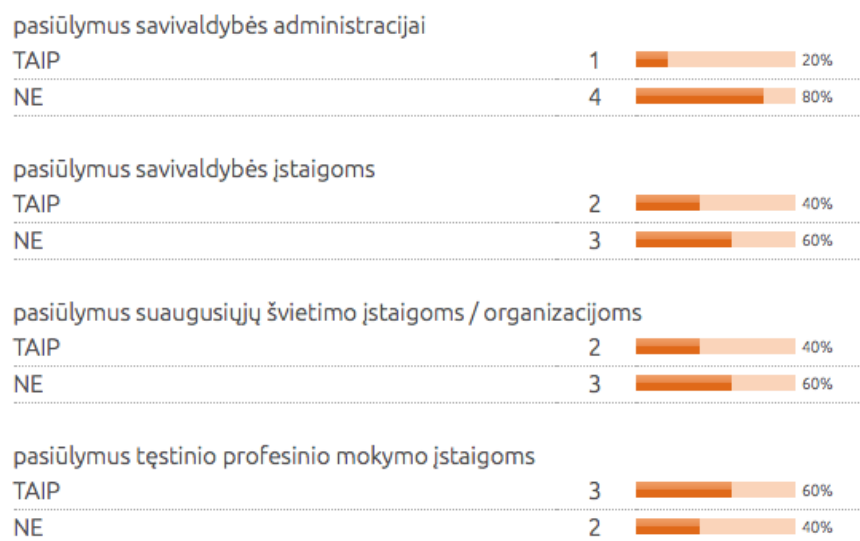
3.1.1. Grafikas. Kokiais būdais Jūs / Jūsų atstovaujama organizacija / įstaiga / įmonė bendradarbiauja su savivaldybės administracijos švietimo skyriumi, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temomis? N=5.

Šaltinis: Anykščių rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Apklausoje dalyvavusių asmenų atsakymai rodo, kad kai kurie iš apklausos dalyvių teikia pasiūlymų savivaldybės administracijai ir savivaldybės įstaigoms dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo (detaliau – žr. 3.1.2. grafiką).

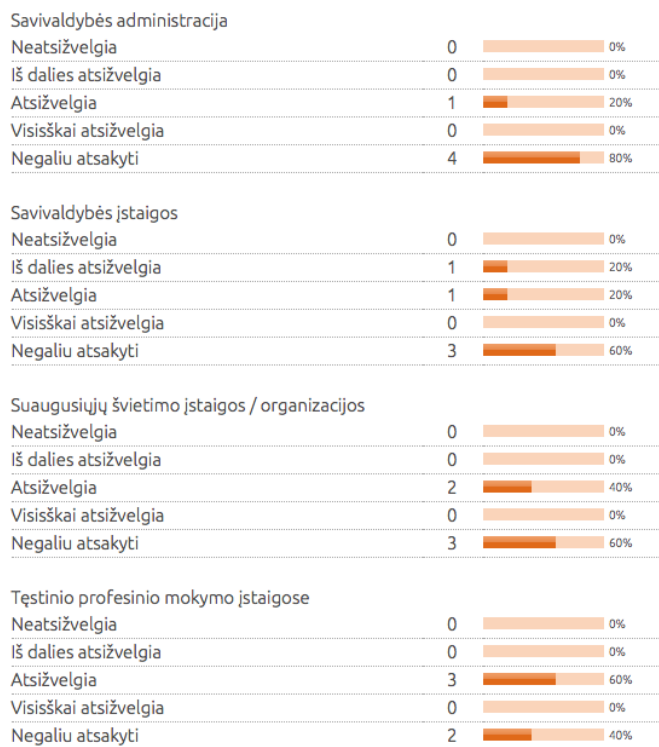
3.1.2. grafikas. Ar Jūsų atstovaujama organizacija / įstaiga / įmonė teikia pasiūlymus dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo? N=5.

Šaltinis: Anykščių rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

3.1.2. grafikas taip pat rodo, kad ypatingai stinga bendruomenės atstovų bendradarbiavimo su savivaldybės administracija. Kita vertus, anot apklausos dalyvių, net ir negausios jų pastangos teikti pasiūlymus savivaldybės institucijoms ir įstaigoms yra pakankamai sėkmingos, nes į jų teikiamus pasiūlymus yra atsižvelgiama arba atsižvelgiama iš dalies (detaliau – žr. 3.1.3. grafiką).

3.1.3. grafikas. Kaip tam tikras gavėjas atsižvelgia į Jūsų teikiamus pasiūlymus? N=5.

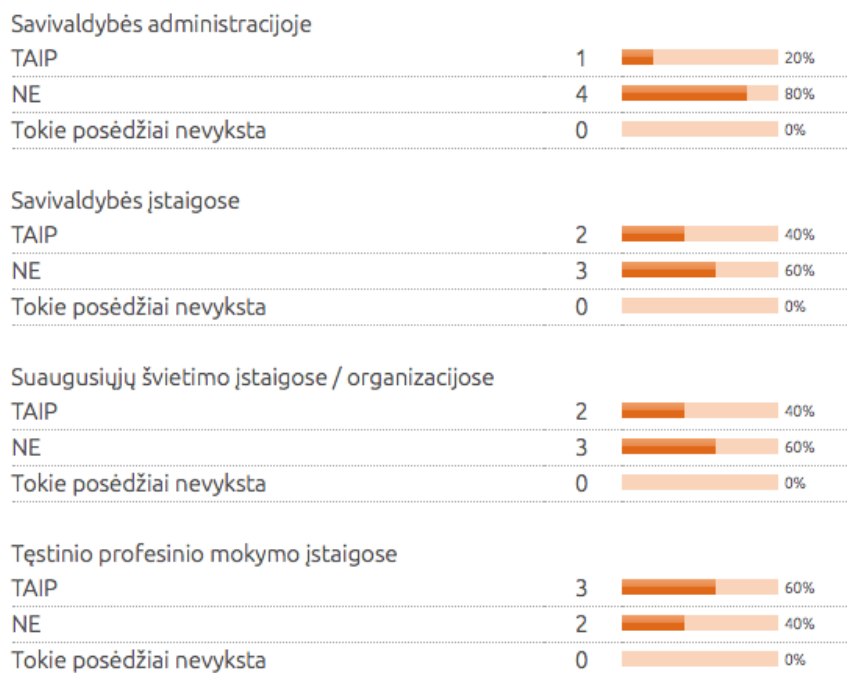

Šaltinis: Anykščių rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

3.2 Suinteresuotų šalių dalyvavimas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjų savivaldoje

Pasiteiravus apie dalyvavimą įvairių institucijų ir įstaigų posėdžiuose svarstant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo klausimus, apklausos dalyvių pateikta informacija išsiskyrė, daugumai teigus, kad tokiuose posėdžiuose nedalyvauja. Visgi atsakymai dėl pripažinimo nedalyvaujant tokiuose posėdžiuose savivaldybės administracijoje buvo beveik vieningi (detaliau – žr. 3.2.1. grafiką).

3.2.1. grafikas. Ar Jūsų atstovaujamos organizacijos / įstaigos / įmonės atstovai dalyvauja posėdžiuose, sprendžiant klausimus, susijusius su suaugusiųjų švietimu ir tęstiniu profesiniu mokymu? N=5.

Šaltinis: Anykščių rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Savivaldybės administracijos atstovės teigimu, savivaldybės požiūris analizuojama tema yra labai teigiamas. Nes yra sprendimas skirti nors nedidelį, bet reguliarių finansavimą suaugusiųjų neformaliojo švietimo plėtrai ir jis tikrai skiriamas. Anot pašnekovės, savivaldybės tarnautojai labai palankiai žiūri į interesantus analizuojama tema ir noriai bendradarbiauja. Į suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą taip pat yra tikrai palankus savivaldybės politinės vadovybės požiūris.

Apklausos metu surinkta informacija taip pat rodo, kad bendruomenės atstovai domisi situacija ir apie Anykščių rajone vykstančius pokyčius yra linkę atsiliepti savivaldybės administracijai ir savivaldybės įstaigoms palankiai (detaliau – žr. 3.2.2. grafiką).

3.2.2. grafikas. Ar sutinkate su išvardintais teiginiais? N=5.

Suinteresuotų asmenų bendradarbiavimas su savivaldybės administracija - suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo klausimais - pastaruoju metu tapo intensyvesnis

Savivaldybėje jaučiasi teigiami požirio į Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situaciją ir problemas pokyčiai, vertinant 2011-2020 m. laikotarpį

Savivaldybės administracija ir paslaugų teikėjai gerai įtraukia suinteresuotas šalis priimant sprendimus, susijusius su suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimu ir plėtra

Savivaldybės administracija atsižvelgia į suinteresuotų šalių siūlymus dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimo tobulinimo

Paslaugų teikėjai atsižvelgia į suinteresuotų šalių siūlymus dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimo tobulinimo

Šaltinis: Anykščių rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Kelių apklausos dalyvių nuomone, suinteresuotų šalių bendradarbiavimą su savivaldybės administracijos atsakingais padaliniais bei suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjais galima padidinti teikiant konkrečius pasiūlymus dėl tam tikrų priemonių inicijavimo ir įgyvendinimo. Kiti dalyviai netgi jau pateikė pasiūlymų:

- Daugiau mokymų, motyvuojančių pradėti verslą.
- Verslo įmonės galėtų labiau motyvuoti ir skatinti darbuotojus mokytis ir įgyti gretutinių, įmonei reikalingų, kompetencijų.
- Inicijuoti ir vykdyti daugiau projektų, kurie skatintų Anykščių rajono gyventojus atrasti naujas veiklas - hobius.
- Skatinti visų šalių įsitraukimą ir kuo glaudesnę bendradarbiavimą.
- Mokymus gyventojams organizuoti savaitgaliais.

3.3. Dalies išvados ir rekomendacijos

Šioje dalyje apibendrinamos skyriaus išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo ir plėtros tobulinimui pagal 2 indikatorius.

3.3.1. Lentelė. Dalies išvados ir rekomendacijos

<p>Suinteresuotų šalių dalyvavimas (2 indikatorius)</p>	<p>Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti bendrą suinteresuotų šalių aktyvumą savivaldybėje ir kiek savivaldybėje suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtra formuojama atsižvelgiant į suinteresuotų šalių poreikius.</p>		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
<p>Suinteresuotų šalių dalyvavimas savivaldybės administracijai planuojant ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones pagal gyvenamąją teritoriją</p>	<p>Nenustatyta.</p>	<p>Mažas suinteresuotų šalių dalyvavimas arba visai nedalyvavimas svarstant klausimus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tema.</p>	<p>Išnaudoti Alantos technologijų ir verslo mokyklos Anykščių filialą suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugoms plėtoti.</p>
<p>Suinteresuotų šalių dalyvavimas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjų savivaldoje</p>	<p>Nenustatyta</p>	<p>Savivaldybės administracijos padaliniuose ir savivaldybės įstaigose suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui nesant dažna tema, suinteresuotos šalys greičiau nedalyvauja minėtų institucijų ir įstaigų veikloje, nors žino tokią galimybę esant.</p>	<p>Bendruomenės atstovai turi konkrečių pasiūlymų dėl suaugusiems skirtų paslaugų pasiūlos plėtos. Tereikia būdų / mechanizmo tokiems pasiūlymams atsiradus arba reguliariai patekti į savivaldybės administracijos padalinių ir savivaldybės įstaigų posėdžių darbotvarkę.</p>

4. PARAMA SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMUI IR TĘSTINIAM PROFESINIAM MOKYMUI SAVIVALDYBĖJE

Šioje dalyje aprašomi surinkti duomenys, pristatantys finansinę, materialinę ir kitokią paramą, savivaldybės skiriamą suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimui savivaldybėje (kiek tai susiję su suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų tiekėjų stiprinimu, suaugusiųjų užimtumo didinimu ir pan.). Skyrių sudaro kelios dalys.

4.1 Finansinė parama

Anykščių rajono savivaldybės interneto svetainėje pateiktose savivaldybės administracijos ataskaitose galima rasti apibendrintos informacijos apie biudžeto išlaidų sudėtį. Biudžete matyti, kad yra finansuojama priemonė 6.1.2.22 *Neformalus suaugusiųjų švietimas*, kuri orientuota į konkrečiai suaugusiųjų švietimo ir / ar galimai tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimą. Šiai priemonei įgyvendinti suplanuota skirti po ne mažiau 2000 Eur kasmet. Nurodoma, kad Priemonė parengta siekiant įgyvendinti Anykščių rajono savivaldybės 2019–2025 metų strateginio plėtros plano 3 srities „Sumanios, sveikos, saugios, pilietiškos ir aprūpintos visuomenės kūrimas“ 3.1 tikslą „Sumanios visuomenės poreikius atitinkančios ugdymo sistemos plėtojimas“ 3.1.3 uždavinį „Skatinti mokymąsi visą gyvenimą“; Anykščių rajono savivaldybės 2020–2022 metų strateginio veiklos plano 6 programą „Kokybiškos švietimo sistemos kūrimo, sporto skatinimo ir jaunimo užimtumo programa“. Įgyvendinant priemonę, siekiama plėtoti Anykščių rajono savivaldybės neformaliojo suaugusiųjų švietimo paslaugas, pritaikyti jas visuomenės ir darbo rinkos poreikiams.

Paklausti, ar savivaldybės administracija teikia finansinę paramą asmenims / organizacijoms / įmonėms, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugoms įsigyti, 4 iš 5 apklausoje dalyvavusių asmenų teigė nežinantys, o 1 atsakė, kad tokia parama nėra teikiama. Interviu metu ir savivaldybės atstovė patvirtino, kad tikslinė finansinė parama nėra skiriama - savivaldybės administracija finansuoja vieną konkursinę priemonę. Kaip jau rašyta anksčiau, 2000 Eur per metus finansinės paramos išties esama, tačiau šios lėšos yra skiriamos administruoti Anykščių švietimo pagalbos tarnybai. Prieinama informacija rodo, kad pati ši tarnyba organizuoja įvairias veiklas, tad – savivaldybėje nesant kitų finansuojamų priemonių – visai natūralūs 4 iš 5 apklausoje dalyvavusių asmenų teiginiai apie tai, jog jų atstovaujama organizacija nėra įgyvendinusi veiklą / projektą suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tema kartu su savivaldybės administracija (detalesnė – žr. 4.1.1. grafiką).

4.1.1. Grafikas. Ar Jūs / Jūsų atstovaujama organizacija / įstaiga / įmonė įgyvendino suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo veiklą / projektų kartu su savivaldybės administracija ar jos įstaigomis per pastaruosius 3 metus? N=5.

Šaltinis: Anykščių rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Gautą paramą pripažinęs apklausos dalyvis nurodė, kad buvo savivaldybės administracijos įgyvendinamo projekto partneris, tuo tarpu kiti dalyviai nieko negalėjo pasakyti apie savivaldybės finansuojamą priemonę, todėl į informaciją patikslinantį klausimą neatsakė išvis (žr. 4.1.2. grafiką).

4.1.2. Grafikas. Pažymėkite ar sutinkate su žemiau įvardintais teiginiais. N=5.

Savivaldybės administracijos ir jos įstaigų finansinės paramos skyrimo tikslai atitinka Jūsų / Jūsų organizacijos / įmonės poreikius

Savivaldybės administracijos ir jos įstaigų finansinės paramos skyrimo sąlygos yra paprastos, nesudėtingos, atitinka Jūsų / Jūsų organizacijos / įmonės galimybes

Finansuojamos tos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimo / plėtros priemonės, kurias Jūsų nuomone labiausiai reikėtų finansuoti

Šaltinis: Anykščių rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

4.2 Materialinė parama

Per interviu su savivaldybės administracijos atstove paaiškėjo, kad “politikai labai saikingai skiria finansavimą”, bet kituose prieinamuose šaltiniuose informacijos apie tokį finansavimą nepavyko rasti.

4.3 Kitokia parama

Sužinojus apie itin nedideles suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo finansavimo apimtis tiek iniciatyvų finansavimo, tiek materialinės paramos skyrimo srityse, apklausos dalyvių buvo pasiteirauta:

4.3.1. Grafikas. Kokios paramos – suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo kontekste – jūsų atstovaujama įstaiga / organizacijai / įmonei labiausiai trūksta? N=5.

Šaltinis: Anykščių rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Grafikas rodo pateiktus atsakymus susikoncentravus ties vienu aspektu – apklausoje dalyvavę asmenys pagrindiniu nurodė savivaldybės administracijos skiriamo finansavimo stygių.

4.4 Dalies išvados ir rekomendacijos

Šiame skyriuje apibendrinamos dalies išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo ir plėtros tobulinimui pagal 3 indikatorių.

4.4.1. Lentelė. Dalies išvados ir rekomendacijos

Parama suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui savivaldybėje (3 Indikatorius)	Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti kaip savivaldybės administracija sudaro sąlygas plėtotis suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo organizacijų veiklai		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
Finansinė parama	Savivaldybės administracija suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio	Suaugusiųjų švietimo veikloms skiriamas finansavimas yra orientuotas į suaugusiųjų bendrųjų	Kaupti informaciją, vykdyti tyrimus, analizes ar apklausas, kurias atliekant surinktos informacijos pagrindu

	mokymo iniciatyvoms finansuoti paramą (2000 Eur) numato ir skiria kasmet.	gebėjimų didinimą bet ne tikslinius, atsižvelgiant į šios amžiaus grupės profesinio tobulinimosi poreikius.	būtų identifiкуotos aiškios problemos / poreikiai ir būtų nustatytas joms / jiems išspręsti / išpildyti reikalingų lėšų poreikis, kuris būtų numatomas finansavimo planuose, argumentuotai apginamas svarstant kasmetinį savivaldybės biudžetą ir skiriamas.
Materialinė parama	Nenustatyta	Nenustatyta	
Kitokia parama	Nenustatyta		

5. SUINTERESUOTŲ ŠALIŲ INFORMAVIMAS

Šioje dalyje aprašomi surinkti duomenys, pristatantys suinteresuotų šalių informavimą apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo galimybes savivaldybėje.

5.1 Suinteresuotų šalių informavimas apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo galimybes savivaldybėje

Interviu dalyvavusi savivaldybės administracijos atstovė apie suinteresuotų šalių informavimą – suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tema – kalbėjo užtikrintai – anot jos, pakankamai informacijos pateikiama Anykščių švietimo pagalbos tarnybos interneto svetainėje, savivaldybės ir jos įstaigų interneto svetainėse, socialiniuose tinkluose, savivaldybės Facebook'o paskyroje ir pan. Tuo tarpu apklausoje dalyvavusių nuomonės šiuo aspektu nebuvo vienareikšmiškos (detaliau žr. – 5.1.1. grafiką).

5.1.1. Grafikas. Įvertinkite, kaip savivaldybės administracija informuoja suinteresuotas šalis apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimą N=5.

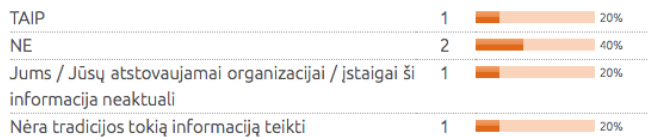

Šaltinis: Anykščių rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

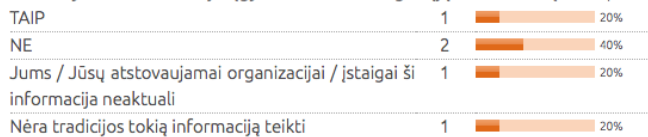
Anot apklausos dalyvių, įvairios informacijos esama savivaldybės administracijos ir Anykščių švietimo pagalbos tarnybos internetiniuose puslapiuose, visgi, uždavus klausimų apie konkretaus pobūdžio informaciją, atsakymai tapo konkretesni. Pasirodo, yra neteisinga tvirtinti, kad įvairios informacijos yra pakankamai (detaliau žr. – 5.1.2. grafiką).

5.1.2. Grafikas. Ar Jūs / Jūsų atstovaujama organizacija / įstaiga / įmonė gauna informaciją iš savivaldybės administracijos apie: N=5.

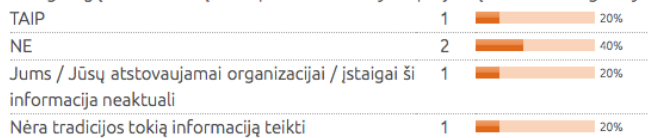
savivaldybės administracijoje svarstomus ir priimtus sprendimus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo klausimais

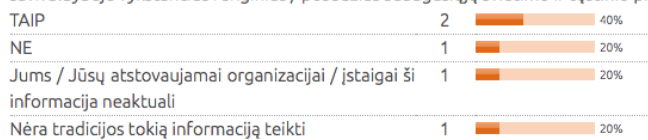
savivaldybės administracijos įgyvendinamas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės

suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo projektų finansavimo galimybes

savivaldybėje vykstančius renginius / posėdžius suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temomis

Šaltinis: Anykščių rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Dauguma apklausos dalyvių teigė, kad jų nepasiekia informacija apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo projektų finansavimo galimybes, informacijos apie savivaldybės administracijos ir / ar jos įstaigų įgyvendinamus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtros projektus / veiklas bei informacijos apie savivaldybės administracijoje svarstomus ir priimtus sprendimus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo klausimais. Tuo tarpu, paklausti, kokiais kanalais jiems būtų geriausia gauti informaciją, dauguma paminėjo elektroninį pašta. Pastaroji priemonė nebuvo įvardinta pagrindine, paklausus, kaip patys apklausos dalyviai, jei jie yra suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjai, informuoja potencialius klientus ir bendruomenę – buvo nurodyta ir interneto svetainės, ir informaciniai renginiai, ir neformalūs kanalai, bet ne elektroninis paštas.

5.2 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo veiklos žinomumas

Kadangi Anykščių rajono savivaldybėje nėra didelio skaičiaus suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjų, o tęstinio profesinio mokymo paslaugos teikiama tik vienoje įstaigoje, natūralu, kad žinomumas apie net ir negausią paslaugų pasiūlą yra nedidelis – realiai asmenys, kuriems tokios paslaugos yra aktualios, informacijos apie jas ieško ir randa visuose viešai prieinamuose informacijos šaltiniuose (Anykščių rajono savivaldybės interneto svetainė, Anykščių švietimo pagalbos tarnybos ir kitos interneto svetainės, socialiniai tinklai ir pan.). Tuo tarpu apklausoje dalyvavusių asmenų atsakymai apie vietos žiniasklaidos prisidėjimą

informuojant Anykščių rajono bendruomenę apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo aktualijas buvo dažniau nepalankūs, t.y. teigiantys, kad vietos žiniasklaidoje tokios informacijos greičiau nebūna (detaliau žr. – 5.2.1. grafiką).

5.2.1. Įvertinkite, kaip plačiai vietos žiniasklaida apima suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tematiką. N=5.

Plačiai ir visapusiškai pristatoma suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tematika

Pristatomos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo iniciatyvos

Analizuojamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo problemos

Šaltinis: Anykščių rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Kita vertus, pačių apklausos dalyvių paklausus, ar jie bendradarbiauja su vietos žiniasklaida, platindami informaciją apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugas, net keturi iš penkių respondentų atsakė, kad tokios informacijos neteikia.

5.3 Dalies išvados ir rekomendacijos

Šiame skyriuje apibendrinamos dalies išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo ir plėtros tobulinimui pagal 4 indikatorių.

5.3.1. Lentelė. Dalies išvados ir rekomendacijos

Suinteresuotų šalių informavimas (4 Indikatorius)	Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia nustatyti ar savivaldybės administracija sėkmingai informuoja suinteresuotas šalis apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo galimybes savivaldybėje.		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
Suinteresuotų šalių informavimas apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo galimybes savivaldybėje	Nenustatyta	Nepaisant to, kad savivaldybėje prieinamų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų pasiūla yra santykinai maža, informacija apie jų teikimą nėra koncentruota nei viename iš bendruomenei viešai prieinamų informavimo kanalų. Nepaisant to, kad jiems aktualią informaciją bendruomenės atstovai randa, tos nedažnos žinutės nėra išsamios ir pakankamai aiškios.	Svarstyri galimybę sukurti (?) ir imti naudoti vieną informacijos apie suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą teikimo kanalą.
Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo veiklos žinomumas	Nenustatyta	Nenustatyta, nes tokios veiklos apimtys ir paslaugų pasiūla yra labai maža.	Užtikrinti bendruomenės poreikius atitinkančių suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikimą.

6. TARPŽINYBIŠKUMAS, TARPSEKTORIŠKUMAS, PLANUOJANT IR ĮGYVENDINANT SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO IR TĘSTINIO PROFESINIO MOKYMO PRIEMONES SAVIVALDYBĖJE

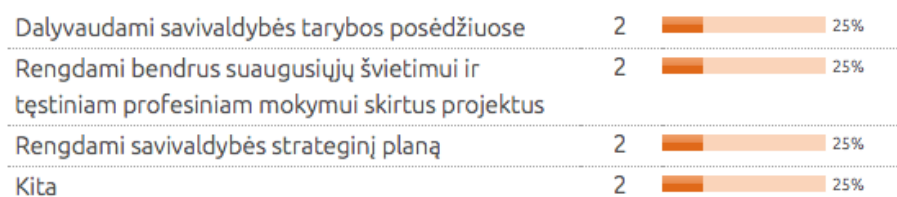
Šios dalies tikslas yra išsiaiškinti, ar suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės yra įgyvendinamos kaip horizontalios bendradarbiaujant skirtingiems savivaldybės administracijos padaliniams, integruojant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tematiką į sektorinės politikos sritis (įtvirtinant horizontalumą teisiškai – integruojant į planus, ir instituciškai – formuojant tinklines struktūras).

6.1 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temas integruojančios struktūros

Šios ataskaitos ankstesnėse dalyse buvo pateikta informacija apie tai, kad suinteresuotos šalys, nors turi galimybes dalyvauti įvairiuose posėdžiuose ir darbo grupėse, tokio pobūdžio renginiuose ir dariniuose dalyvauja retai. Bendruomenės atstovai taip pat pripažino nėra teikę daug pasiūlymų analizuojama tema, o į pateiktus pasiūlymus savivaldybės administracijoje buvo atsižvelgta tik iš dalies. Kita vertus, taip pat buvo pateikta informacija, kad ir suaugusiųjų švietimo bei tęstinio profesinio mokymo klausimai yra labai reti posėdžių darbotvarkėse. Tiesa, Anykščių rajono savivaldybėje suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temų kuravimo funkcija yra deleguota Anykščių švietimo pagalbos tarnybai, kuri gauna šiai temai plėtoti skirtą dotaciją. Taigi, aptariama tarnyba nuolat gali tirti su šioje ataskaitoje analizuojama tema susijusias problemas ir teikti savivaldybės administracijai pasiūlymus dėl identifikuotų problemų sprendimo / šalinimo priemonių inicijavimo ir įgyvendinimo.

Apklausoje dalyvavusių asmenų paklausus, koku būdu skirtingi savivaldybės administracijos padaliniai bendradarbiauja tarpusavyje, planuodami bei inicijuodami suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą, buvo gauti labai įvairūs atsakymai, kurie leidžia daryti prielaidą, kad planingo bendradarbiavimo – analizuojama tema – Anykščių rajono savivaldybės administracijoje nesama (detaliau žr. – 6.1.1. grafiką).

6.1.1. Grafikas. Koku būdu skirtingi savivaldybės administracijos padaliniai bendradarbiauja tarpusavyje tirdami, planuodami bei inicijuodami suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą? N=5.

Šaltinis: Anykščių rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Atliekant šį tyrimą paaiškėjo, kad specializuotos apklausos – suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temomis – Anykščių rajono savivaldybėje nėra atliekamos. Anot savivaldybės administracijos atstovės informacija apie tam tikrų paslaugų poreikį yra gaunama tais atvejais, kai gyventojai ar smulkaus verslo įmonės kreipiasi į savivaldybės administraciją, norėdami auti informacijos apie jiems aktualių paslaugų pasiūlą. Visai atvejais i informacija būna suteikiama, o interesantų užklausos sisteminamos. Visgi gyventojų suinteresuotumas nėra didelis, o net ir tais atvejais, kai yra kreipiamasi dėl profesinės kvalifikacijos tobulinimo, atsakymas yra vinintelis Alantos technologijos ir verslo mokyklos Anyščių filialas. Tuo tarpu Anykščių švietimo pagalbos tarnyba nėra akredituota įstaiga ir negali organizuoti mokymų, kuriuos išklausius būtų išduodamas valstybės pripažįstamas – įgytą kvalifikaciją ar jos dalį patvirtinantis – pažymėjimas / diplomas. Interviu dalyvavusi savivaldybės administracijos atstovė teigė, kad savivaldybėje glaudaus ryšio su verslu nesama, t.y. jeigu darbuotojams trūksta patirties, tai verslas pajėgus kompetencijų suteikti darbo vietoje, įmonės vienos kitoms padeda, yra mentorystė. Taigi, tikslų darbo jėgos poreikį savivaldybei apčiuopti sunku, nes verslas tvirtina, jog susitvarko patys.

6.2 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo integravimas savivaldybės strateginiuose dokumentuose ir kitų skyrių (kultūros, sporto, socialinių reikalų ir kt.) veiklų programose, planuose

Anykščių rajono savivaldybės strateginiame plėtros plane 2019-2025 metams prie švietimo srities galimybių *suaugusiųjų švietimo plėtra ir prieinamas profesinis mokymas* yra nurodyti greta kitų keturių objektų. Analizuojamo plano 3.1.3. uždavinys “Skatinti mokymąsi visą gyvenimą” įtraukia vieną veiklą “Didinti suaugusiųjų neformaliojo švietimo paslaugų įvairovę Anykščių rajone” (3.1.3.1.), o šios veiklos planuojami numatyti rodikliai: 1) įgyvendintų priemonių ir (arba) projektų skaičius (vnt.); 2) suorganizuotų ir (arba) dalyvautų renginių, mokymų, kursų, seminarų skaičius (vnt.) ir dalyvių juose skaičius (asm.). Įgyvendinant 3.1.3.2 aptariamo uždavinio veiklą, planuojama plėtoti Anykščių Trečiojo

amžiaus universiteto veiklą bei infrastruktūrą (rodiklis - įgyvendintų priemonių ir (arba) projektų skaičius (vnt.)), o 3.1.3.3. veikla skirta informacijai apie mokymosi visą gyvenimą galimybes Anykščių rajono savivaldybėje skleisti (rodiklis – įgyvendintų viešinimo priemonių skaičius (vnt.)).

Anykščių rajono savivaldybės strateginis 2020-2022 metų veiklos planas apima 7 programas, iš kurių 6-oji yra skirta Kokybiškos švietimo sistemos kūrimo, sporto skatinimo ir jaunimo užimtumo veikloms. Programos aprašyme teigiama, kad ji užtikrina Anykščių rajono savivaldybės švietimo politikos formavimą, nustatytų darbų realizavimą. Taip pat apima rajono formalųjį švietimą (pradinį, pagrindinį, vidurinį ugdymą), neformalųjį švietimą (ikimokyklinį, priešmokyklinį ir kitą neformalųjį vaikų bei suaugusiųjų švietimą), pagalbą mokiniui (informacinę, psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę pagalbą), pagalbą mokytojui ir mokyklai (informacinę, konsultacinę, kvalifikacijos tobulinimo pagalbą). Aprašyme nurodoma, kad Programą įgyvendinant siekiama užtikrinti kokybišką švietimą, už kurį atsako švietimo teikėjas, kurti materialiąją aplinką ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo programas teikiančiose mokyklose, kuri atitiktų Švietimo ir mokslo ministro patvirtintus Švietimo aprūpinimo standartus. Taip pat siekiama sukurti mokymosi aplinką, kuri atitiktų higienos normas ir teisės norminių aktų nustatytus mokinių saugos bei sveikatos reikalavimus. Programa skirta užtikrinti finansavimą LR teisės aktuose nurodytoms Savivaldybės administracijoms, savivaldybės mokyklų funkcijoms ir uždaviniams vykdyti.

Programoje yra vienintelė nuostata (6.1.2.22 Neformalus suaugusiųjų švietimas), kuri orientuota į konkrečiai suaugusiųjų švietimo ir / ar galimai tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimą. Šiai priemonei įgyvendinti suplanuota skirti po ne mažiau 2000 Eur kasmet. Nurodoma, kad Priemonė parengta siekiant įgyvendinti Anykščių rajono savivaldybės 2019–2025 metų strateginio plėtros plano 3 srities „Sumanios, sveikos, saugios, pilietiškos ir aprūpintos visuomenės kūrimas“ 3.1 tikslą „Sumanios visuomenės poreikius atitinkančios ugdymo sistemos plėtojimas“ 3.1.3 uždavinį „Skatinti mokymąsi visą gyvenimą“; Anykščių rajono savivaldybės 2020–2022 metų strateginio veiklos plano 6 programą „Kokybiškos švietimo sistemos kūrimo, sporto skatinimo ir jaunimo užimtumo programa“. Įgyvendinant priemonę, siekiama plėtoti Anykščių rajono savivaldybės neformaliojo suaugusiųjų švietimo paslaugas, pritaikyti jas visuomenės ir darbo rinkos poreikiams.

Atitinkamai aukščiau aprašytai programai, jos priemonių galima rasti Anykščių rajono savivaldybės administracijos veiklos plane, kuriame nurodytam kad priemonei įgyvendinti skiriami 2000 Eur, o už priemonės įgyvendinimą yra atsakinga Anykščių savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus vyriausioji specialistė.

Savivaldybės administracijos atstovė dar nurodė 2017 m. Anykščių rajono Savivaldybės sprendimu patvirtintą „Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi

veiksmų planą“, kurio įgyvendinimo paskirtas koordinatorius – Anykščių švietimo pagalbos tarnyba (2017-12-21 sprendimas Nr. 1-TS-343). Plano tikslas - plėtoti darnią suaugusiųjų švietimo sistemą, suderinant mokymąsi visą gyvenimą su atitinkamais visuomenės poreikiais. Kitas svarbus plano aspektas - tinklo ir bendradarbiavimo tarp neformaliojo švietimo teikėjų kūrimas (tarp Savivaldybės 16 įvairių institucijų). Anykščių švietimo pagalbos tarnyba – koordinuoja, kitos institucijos - nevyriausybinės organizacijos (pvz, Trečiojo amžiaus universitetas), viešosios įstaigos (pvz., Sveikatos oazė, Anykščių menų inkubatorius) arba Savivaldybės biudžetinės įstaigos (viešoji biblioteka, memorialinis muziejus, Anykščių menų centras, Anykščių turizmo ir verslo informacijos centras). Visos šios organizacijos organizuoja neformalų suaugusiųjų švietimą. Anot savivaldybės administracijos atstovės, patvirtinus aptariamą planą, situacija reikšmingai pasikeitė, nes atsirado priemonės, uždaviniai, finansavimas, pažymėtina, kad plane yra eilutė neformaliai suaugusiųjų švietimui.

6.3 Tarpžinybinių ir tarpsektorinių bendradarbiavimo tinklų praktinis veikimas

Komisijų, kuriose būtų svarstomi su suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temomis susiję klausimai dalyvaujant skirtingų savivaldybės skyrių atstovams, Anykščių rajono savivaldybės administracijoje nėra.

6.4 Savivaldybės administracijos įgyvendinamų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių atitikimas nacionaliniams prioritetams

Negausūs įrašai savivaldybės strateginiuose ir planavimuose dokumentuose, atitinka nacionalinėse suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo strategijose ir kituose dokumentuose fiksuotus prioritetus.

6.5. Dalies išvados ir rekomendacijos

Šiame skyriuje apibendrinamos dalies išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo ir plėtros tobulinimui pagal 5 indikatorių.

6.5.1. Lentelė. Dalies išvados ir rekomendacijos

Tarpžinybiškumas, tarpsektoriškumas,	Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temų horizontalumą ir tarpžinybinio
---	--

<p>planuojant ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones savivaldybėje (5 Indikatorius)</p>	<p>bendradarbiavimo dėka užtikrinamą suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtrą.</p>		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
<p>Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temas integruojančios struktūros</p>	<p>Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių koordinavimo ir įgyvendinimo funkcija yra deleguota Anykščių švietimo pagalbos tarnybai</p>	<p>Nenustatyta</p>	<p>Kolkas realiai nesant sprendžiamiems analizuojamos temos klausimams, dera svarstyti dėl kolegialios grupės, kuri būtų atsakinga už suaugusiųjų</p>
<p>Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo integravimas savivaldybės strateginiuose dokumentuose ir kitų skyrių (kultūros, sporto, socialinių reikalų ir kt.) veiklų programose, planuose</p>	<p>Nenustatyta</p>	<p>Strateginiuose ir planavimo dokumentuose yra vos kelios nuostatos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tema. Savivaldybės švietimo skyriaus veiklos planuose šioms temoms dėmesio skiriama nepakankamai.</p>	<p>švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtojimo strategijos / plano parengimą, sudarymo. Inicijuoti diskusiją dėl šių temų aktualumo ir naudos, kurios pagrindu būtų parengtas ir patvirtintas konkrečių veiklos priemonių planas, Tarybai išsipareigojant šioms priemonėms skirti deramą dėmesį planuojant kasmetinį savivaldybės biudžetą.</p>
<p>Tarpžinybinių ir tarpsektorinių bendradarbiavimo tinklų praktinis veikimas</p>	<p>Nenustatyta</p>	<p>šioms temoms dėmesio skiriama nepakankamai.</p>	<p>Tarybai išsipareigojant šioms priemonėms skirti deramą dėmesį planuojant kasmetinį savivaldybės biudžetą.</p>
<p>Savivaldybės administracijos</p>	<p>Nenustatyta</p>	<p>Nenustatyta</p>	<p>savivaldybės biudžetą.</p>

įgyvendinamų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių atitikimas nacionaliniams prioritetams			
--	--	--	--

7. SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO IR TĘSTINIO PROFESINIO MOKYMO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO TOBULINIMAS IR INOVACIJOS

Ši dalis suteikia duomenų apie savivaldybėje atliekamus tyrimus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo klausimais ir stebėseną bei suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo vertinimą ir inovacijas įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones savivaldybėje. Dalyje aprašomi surinkti duomenys, pristatantys:

- Ar ir kokių mastu savivaldybėje yra sukurtos prielaidos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tobulinimui, t.y. kaip vykdoma suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos stebėseną, kokie duomenys yra renkami, ar atliekama suinteresuotų šalių situacijos ir poreikių analizė, kas ją atlieka, galiausiai, ar vykdomas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo vertinimas ir kaip vertinimo rezultatai integruojami į sprendimų priėmimo procesą;
- Ar ir kokios inovacijos taikomos įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones savivaldybėje.

Jei valdymą apibūdintume kaip nuolat besitęsiantį ciklą, tai pagalba suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo politikos formavimui yra paskutinė šio ciklo dalis, kuri seka politikos įgyvendinimą ir formavimą. Pagalbos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo politikos formavimui tikslas yra pateikti duomenis ir įrodymus, leidžiančius tobulinti politiką (didesnis efektyvumas, rezultatyvumas, tinkamumas, poveikis ir naudingumas) ir atsiskaityti (už pasiektus rezultatus, panaudotas lėšas, įgyvendintas procedūras). Prie šių tikslų įgyvendinimo prisideda trys pagalbos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo politikos formavimui elementai:

- **Stebėseną:** sistemingas duomenų apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo rezultatus fiksavimas ir įgyvendinimo ataskaitų rengimas įgyvendinimo metu. Veiklos valdymo teorijoje stebėseną yra laikoma valdymo įrankiu, galinčiu padėti tobulinti suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimą keliais būdais. *Pirma*, informacija apie rezultatus padeda įvertinti, ar gerai veikia institucija arba programa, kokią vertę ji sukuria, ar pasiekia savo tikslus. *Antra*, procedūrų stebėsenos pagalba galima kontroliuoti institucijų ir tarnautojų veiksmus bei išlaidas. *Trečia*, stebėsenos informacija apie

rezultatus ir kaštus gali būti naudojama biudžeto sudarymo procese ir padėti suplanuoti išlaidas ekonomiškiausiu būdu. *Ketvirta*, informacija apie personalinius pasiekimus gali motyvuoti tarnautojus ar kitas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinime dalyvaujančias šalis siekti tam tikrų rezultatų. *Penkta*, veiklos informacijos viešinimas gali būti pasitikėjimo institucijomis didinimo priemonė. *Galiausiai*, stebėsenos informacija gali padėti surasti geresnių institucijos veiklos būdų paskatindama mokymosi procesą ir inicijuodama veiklos patobulinimus. Apačioje esančioje lentelėje pavaizduotas supaprastintas stebėsenos ir vertinimo ciklas, kurį galima išskirti į du svarbiausius etapus.

- **Vertinimas:** sistemingas ir objektyvus planuojamos vykdyti, vykdomos ar baigtos vykdyti priemonės (arba atskirų programų) tinkamumo, rezultatyvumo, efektyvumo, naudingumo ir ilgalaikio poveikio nustatymas;
- **Peržiūra** (angl. *review*): periodiškas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių vykdymo tikslingumo vertinimas.

7.1. lentelė. Stebėseną, vertinimą ir peržiūrą.

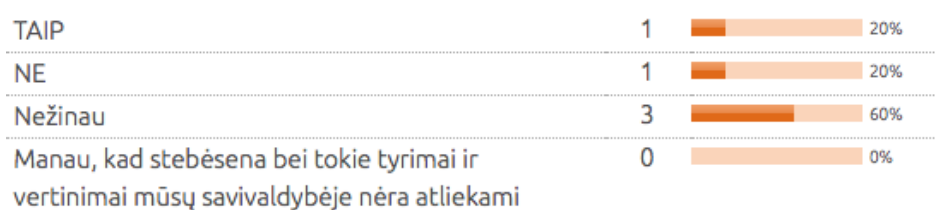
	Stebėseną	Vertinimas	Peržiūra
Tikslas	Iš anksto įspėti apie kylančias ir kilsiančias problemas įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių tikslus.	Nustatyti suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių vertę ir naudą visuomenei.	Konsensuso formavimas dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių krypties kaitos.
Veikla	Duomenų rinkimas	Duomenų analizė ir interpretavimas. Duomenys imami iš stebėsenos sistemos ir renkami papildomai.	Turimų šaltinių (tyrimų, vertinimų) sisteminimas ir apžvalga; diskusijų inicijavimas.
Kada atliekama?	Nuolat	Kartą per 2 – 3 metus.	Kartą per 5 metus.

Šaltinis: sudaryta autorių.

7.1 Suinteresuotų šalių poreikių tyrimai ir jų vykdytojai

Atliekant šią analizę nebuvo rasta duomenų, kad per pastaruosius keletą metų Anykščių rajono savivaldybėje būtų atlikti specialūs tyrimai suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tema. Tai, kad tokie tyrimai savivaldybėje greičiau nėra atliekami arba yra tik pavieniai ir atliekami nesistemiškai, patvirtino tiek interviu dalyvavusi savivaldybės administracijos atstovė, tiek apklausoje dalyvavę Anykščių rajono bendruomenės ir verslo atstovai, dažniausiai atsakę, jog nežino, ar tyrimų duomenys yra naudojami sprendžiant analizuojamos temos problemas ir gerinant analizuojamos temos situaciją Anykščių rajono savivaldybėje (detaliau žr. – 7.1.1. grafiką)

7.1.1. Grafikas. Ar suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos stebėsenos duomenys bei tyrimų ir vertinimų rezultatai naudojami tobulinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikimą savivaldybėje?
N=5.

Šaltinis: Anykščių rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

7.2 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos stebėsenos

Atliekant šią analizę nebuvo rasta / gauta informacijos, kad Anykščių rajono savivaldybėje yra nuosekliai renkami ir sisteminami duomenys apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situaciją savivaldybėje. Tyrime dalyvavę bendruomenės ir verslo atstovai taip pat pripažino tokios informacijos nerenkantys, o paklausti, ar naudojami savivaldybės administracijos renkama informacija, teigė arba nesinaudojantys, arba nežinantys, kur tokią informaciją galima rasti (detaliau žr. – 7.2.1. grafiką). Pastarieji atsakymai irgi patvirtina faktą, kad aptariama informacija Anykščių rajono savivaldybėje nėra renkama.

7.2.1. Grafikas. Ar naudojātės savivaldybės administracijos surinktais duomenimis apie:

N=5.

Šaltinis: Anykščių rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

7.3 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimo vertinimas

Savivaldybėje yra rengiami veiklos planai bei veiklos ataskaitos, kurios yra tvirtinamos. Visgi pvz. savivaldybės švietimo skyriaus tiek veiklos planuose, tiek veiklos ataskaitose būnant nedaug informacijos apie suplanuotas / vykdytus veiksmus ir situacijos pokyčius suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo srityje, objektyviai nėra galimybės šia informaciją vertinti. Iš penkių, apklausoje dalyvavusių, respondentų dviems buvus suaugusiųjų švietimo ar tęstinio profesinio mokymo paslaugas teikiančių įstaigų / organizacijų atstovais, šių taip pat buvo paklausta, ar vertina teikiamų paslaugų kokybę. Abiejų respondentų atsakymas buvo teigiamas.

7.4 Tyrimų rezultatų ir stebėsenos duomenų naudojimas

Nustačius, kad Anykščių rajono savivaldybėje teikiamų suaugusiųjų švietimo paslaugų apimtys ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų apimtys yra santykinai nedidelės, taip pat žinant, kad duomenys apie pasiektus rezultatus nėra kaupiami ir sisteminami, natūraliai nėra galimybės vienareiškiškai konstatuoti, kad savivaldybės disponuoami duomenys yra naudojami veiklos planų tobulinimui, prioritetų nustatymui, sprendimų priėmimui. Atlikus tyrimą taip pat aišku, kad poreikiai yra numanomi, tačiau šios žinios nėra tvirtai pagrįstos tyrimais ar apklausomis, nes tokios apklausos savivaldybėje atliekamos nesistemiškai, nors pvz. anot apklausos dalyvių, jų atstovaujamos organizacijose tęstinio profesinio mokymo poreikiai yra tiriami (detaliau - žr. – 7.4.1. grafiką).

7.4.1. Grafikas. Ar Jūs / Jūsų atstovaujama organizacija / įstaiga / įmonė tiria suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo poreikius? N=5.

Šaltinis: Anykščių rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Kaip jau nekart šiame tyrime minėta, Anykščių rajono savivaldybėje suaugusiųjų švietimu galimai užsiima įstaigos, kurios labiau priskirtingos laisvalaikio užimtumo organizavimo ir gyventojų bendrųjų gebėjimų (kalba, kompiuterinis raštingumas ir pan.) didinimo sričiai. Interviu dalyvavęs savivaldybės atstovė tokių įstaigų nurodė kelias:

- Anykščių savivaldybės Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių viešoji biblioteka;
- Anykščių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras;
- Anykščių rajono vietos veiklos grupė;
- Viešoji įstaiga Anykščių menų inkubatorius
- Tradicinių amatų centras Niūronyse.

Interviu dalyvavusi savivaldybės atstovė patvirtino savivaldybėje esant keletui įstaigų. Jos pirmiausia minėta Anykščių švietimo pagalbos tarnyba koordinuoja, o kitos institucijos - nevyriausybinės organizacijos (pvz, Trečiojo amžiaus universitetas), viešosios įstaigos (pvz., Sveikatos oazė, Anykščių menų inkubatorius) arba Savivaldybės biudžetinės įstaigos (viešoji biblioteka, memorialinis muziejus, Anykščių menų centras, Anykščių turizmo ir verslo informacijos centras) kartu organizuoja neformalųjį suaugusiųjų švietimą.

7.5 Inovacijų taikymas ir plėtra formuojant bei įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones savivaldybėje

Atliekant šį tyrimą, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymo srities inovacijų taikymo precedentų Anykščių rajono savivaldybėje nenustatyta.

7.6 Dalies išvados ir rekomendacijos

Šiame skyriuje apibendrinamos dalies išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo ir plėtros tobulinimui.

7.6.1. Lentelė. Dalies išvados ir rekomendacijos

Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo tobulinimas ir inovacijos (6 Indikatorius)	Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti, ar savivaldybėje užtikrinamas informuotas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimas, ar savivaldybėje dedamos pastangos ieškoti tinkamiausių sprendimų šioms priemonėms įgyvendinti; ar suinteresuotų šalių poreikių stebėseną ir analizę sudaro prielaidas geriau atsižvelgti į suinteresuotų šalių poreikius.		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
Tyrimų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo klausimais vykdytojai. Tyrimų įvairovė, kokybė ir naudingumas	Nenustatyta	Tęstiniai suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tyrimai nėra atliekami, taikomų priemonių įgyvendinimo	Kolkas realiai nesant sprendžiamoms analizuojamos temos klausimams, dera svarstyti dėl kolegialios grupės, kuri būtų atsakinga už
Duomenys apie suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą	Nenustatyta	duomenys nėra kaupiami ir sisteminami, priemonių įgyvendinimo pažangos vertinimas nėra atliekamas.	suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtojimo strategijos / plano parengimą, sudarymo.
Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo vertinimas	Nenustatyta		Inicijuoti diskusiją dėl šių temų aktualumo ir naudos, kurios pagrindu būtų parengtas ir patvirtintas konkrečių veiklos priemonių planas.
Tyrimų rezultatų ir kitų duomenų panaudojimas	Nenustatyta		
Inovacijų taikymas ir plėtra	Nenustatyta		

8. GEROJI PRAKTIKA

Šioje dalyje pristatoma geroji praktika, remiantis savivaldybės administracijos ir suinteresuotų šalių atstovų apklausomis ir interviu. Rinktis analizei reikia 1-3 atvejus, kurie buvo paminėti interviu metu kelis kartus (daugiausiai kartų) (jeigu tokių bus). Paminėtus atvejus reikia aprašyti detaliau, esant poreikiui papildomai bendraujant su reikšmingomis suinteresuotosiomis šalimis (verslo įmonėmis, gyventojų bendruomenėmis ir pan.).

Geroji praktika šio tyrimo kontekste suprantama kaip tokios suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo savivaldybėje priemonės, dėl kurių sutaria suinteresuotosios šalys, arba kurios padeda efektyviai siekti suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tikslų. Taigi gerąją praktiką galime suprasti tiek rezultato, tiek proceso prasme. Atsižvelgiant į indikatorių struktūrą ir į viešosios politikos įgyvendinimo proceso etapus, galima skirti tokius gerosios praktikos aspektus: sėkmingas bendradarbiavimas tarp savivaldybės administracijos atstovų ir suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugas teikiančių įstaigų / įmonių / organizacijų; suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių sėkmingas pritaikymas tikslinėms grupėms; efektyvus kokios nors suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo požiūriu kylančios problemos sprendimas.

Visgi, kaip jau nekart minėta šioje ataskaitoje, Anykščių rajono savivaldybėje esant santykinai mažoms suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų apimtims, nėra galimybės identifikuoti nei vieno gerosios praktikos pavyzdžio, kuris būtų susijęs tiesiogiai su analizuojama tema. Nepaisant to, sektina praktika Anykščių rajono savivaldybėje galima vadinti **pastaruosius keletą metų tvirtą tradiciją skirti finansavimą mokymuisi visą gyvenimą plėtoti**. Nors kasmet skiriami vos 2000 Eur metams, ši tradicija yra sveikintina ir sektina, kaip reikalingos politinės valios precedentas ir kartu prielaida šiai sumai didėti, jei būtų aiškūs susuaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo poreikiai, būtų sukurta kokybiška paslaugų / produktų pasiūla bei taptų neginčijama šios reguliarios investicijos socialinė ir ekonominė nauda Anykščių rajono savivaldybei.

9. TYRIMO APIBENDRINIMAS

Šioje dalyje visoje ataskaitoje pateikti ir vertinti duomenys yra apibendrinami pagal šiuos klausimus:

8. Kaip savivaldybės suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo kryptys atitinka nacionalines suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo kryptis ir savivaldybės suinteresuotų šalių situaciją?

Remiantis savivaldybės dokumentų analize ir apklausa bei interviu, galima teigti, kad savivaldybėje įgyvendinamos santykinai negausios suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės apima nacionalines suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo kryptis. Visgi savivaldybėje daugiau orientuojamasi į suaugusiųjų bendrųjų gebėjimų (anglų kalbos mokymas, kompiuterinio raštingumo didinimas ir pan.) ir užimtumo didinimą, bet ne turimų profesinių įgūdžių tobulinimą ar naujų – rajono darbo rinkai aktualių – suteikimą.

9. Ar suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimas yra integruotas, horizontalus?

Nors specialiai suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temai parengtų dokumentų nėra, o bendruose planavimo ir veiklos dokumentuose temą atitinkančių įrašų yra labai mažai, remiantis savivaldybės strateginių dokumentų analize ir apklausomis bei interviu, galima teigti, kad savivaldybės politika atspindėtų nacionalinės suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo politikos kryptis, jei šiai temai savivaldybėje būtų skiriamas reikiamas dėmesys ir ji savivaldybėje būtų geriau išplėtotą.

Analogiška išvada darytina ir dėl temos priemonių įgyvendinimo – savivaldybėje yra reikiamos prielaidos efektyviam darbui plėtojant suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą, nes joje yra politinė valia, aiški savivaldybės administracinė struktūra, taip pat įstaigos, kurioms gali būti skirtos specialios užduotys bei finansavimas šioms užduotims įgyvendinti.

10. Ar suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių planavimas ir įgyvendinimas vyksta užtikrinant suinteresuotųjų šalių dalyvavimą?

Suinteresuotos šalys gali dalyvauti posėdžiuose bei teikti pasiūlymus, dalyvauti savivaldoje, tačiau, savivaldybės atstovų nuomone, galėtų ir dažniau naudotis šia galimybe.

Apklausoje dalyvavusių įstaigų, organizacijų ir verslo įmonių atstovai retai dalyvauja savivaldybės posėdžiuose bei neteikia arba retai teikia pasiūlymų dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos gerinimo ar konkrečių iniciatyvų / priemonių įgyvendinimo. Suinteresuotos šalys kritikuoja savivaldybės administraciją teigiant, kad ši nepakankamai gerai įtraukia bendruomenės atstovus svarstant ir priimant sprendimus dėl veiklos, susijusios su suaugusiųjų švietimu ir tęstinio profesinio mokymo. Visgi skirtingi atlikto tyrimo duomenys labiau rodo, jog pačioms suinteresuotoms šalims stinga motyvacijos ir galbūt „primygtinesnio“ paskatinimo naudotis savo teise daryti įtaką sprendimų priėmimui savivaldybėje.

11. Ar suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimas yra informuotas (grįstas poreikių nustatymu)?

Savivaldybės administracija nekaupia ir nesistemina duomenų apie savivaldybės teritorijoje gyvenančių suaugusių asmenų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo poreikius - reguliarius ir išsamūs poreikių ir situacijos tyrimai nėra atliekami. Nesant būtino domėjimosi ir skirtino finansavimo, Anykščių rajono savivaldybėje nėra ir pakankamo iniciatyvų / priemonių kiekio, visgi joje yra reikiamos prielaidos, kad sprendimų priėmimas būtų grindžiamas gautų objektyvių situacijos ir poreikių tyrimų rezultatais. Tikėtina, jog būtų pasiekta gerų rezultatų, jei minėtieji tyrimai būtų vykdomi sistemingai, vienodais laiko intervalais, detaliai fiksuojant pokyčius.

12. Ar įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones atsižvelgiama į visų suinteresuotų grupių interesus?

Savivaldybės teritorijoje veikiančios kultūros ir neformaliojo ugdymo įstaigos daugiau dėmesio skiria darbui su ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikais, tuo tarpu suaugę asmenys nėra šių įstaigų prioritetinga tikslinė grupė, nors tam tikros įgyvendinamos priemonės yra siūlomos ir šiai gyventojų grupei.

13. Ar sukurtos pakankamos prielaidos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimui savivaldybėje žmogiškųjų išteklių ir finansinių lėšų atžvilgiu?

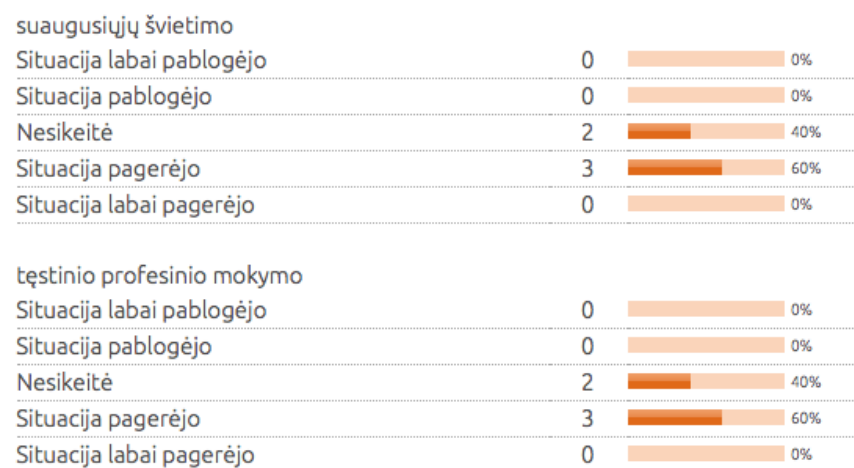
Šiuo metu Anykščių rajono savivaldybėje yra reikiamos prielaidos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos pokyčiams įgyvendinti: yra politinė valia, rengiamuose strateginiuose dokumentuose šiai temai palaipsniui skiriama vis daugiau dėmesio, nors analizuojama tema nėra parengtų tikslinių dokumentų.

Nors savivaldybės švietimo skyrius daugiau orientuojasi į ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus asmenų ugdymo ir užimtumo klausimų sprendimą, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo koordinavimo funkcija yra deleguota Anykščių švietimo pagalbos tarnybai, kuriai skiriamas kasmetinis finansavimas. Nors suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo poreikių tyrimai savivaldybėje nėra atliekami, neatmestina tikimybė, kad ateityje tikslinis finansavimas su analizuojama tema susijusioms iniciatyvoms bus skiriamas.

14. Ar yra prielaidų teigti, kad suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimas savivaldybėje yra rezultatyvus? Jeigu taip (arba ne) – kodėl?

Remiantis VIS AIS surinktais duomenimis, dera konstatuoti, kad Anykščių rajono savivaldybėje esančios suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos pažanga yra neiginčijama, o situacijos dar labiau gerėjimo potencialas stipriai tikėtinas. Apklausoje dalyvavę asmenys pastarųjų 10-ties metų pokyčius įvertino pakankamai gerai, daugumai jų teigus, kad situacija pagerėjo (detalesnė – žr. 9.7.1. grafiką).

9.7.1. Grafikas. Kaip keitėsi suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo organizavimas ir vykdymas per pastaruosius 10 metų? N=5.

Šaltinis: Anykščių rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Taigi, Anykščių rajono savivaldybės administracijai siūlytina neatidėliojant atlikti tyrimus, suplanuoti, skirti finansavimą ir įgyvendinti priemones, kurios savivaldybės teritorijoje užtikrintų:

- neformalaus suaugusiųjų švietimo plėtrą;
- suaugusiųjų (ypač netekusių ilgalaikio darbo) galimybių įsidarbinti padidėjimą;
- suaugusiųjų (ypač pėsnsinio amžiaus) kūrybiškumo ir verslumo skatinimą;
- rūpinimąsi suaugusiųjų emocine sveikata ir priklausomybių prevencija;
- verslo atstovų dalyvavimo, aktyvumo ir savanorystės užtikrinimą;
- socialinės atskirties mažinimą ir kt.

Apklauso atlikimo sertifikatas
1220745531

Šiuo sertifikatu patvirtinama, kad

atliko apklausą

Socialinės - ekonominės ir vadybinės Anykščių rajono savivaldybės raidos analizė suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo aspektu 2011-2020 m.

Apklauso atlikimo periodas: 2020-10-13 - 2020-11-03
Dalyvavusių respondentų kiekis: 5

Iveta Balode
ManoApklausa.lt direktorius

**SOCIALINĖS – EKONOMINĖS IR VADYBINĖS MOLĖTŲ
RAJONO SAVIVALDYBĖS RAIDOS ANALIZĖ SUAUGUSIŲJŲ
ŠVIETIMO IR TĘSTINIO PROFESINIO MOKYMO ASPEKTU**

Bendrai finansuojama pagal
Europos Sąjungos programą
„Erasmus+“

UŽSAKOVAS:

KVALIFIKACIJŲ IR
PROFESINIO MOKYMO
PLĖTROS CENTRAS

2020

TURINYS

Įvadas.....	4
1. Molėtų rajono savivaldybės kontekstas.....	6
2. Prielaidos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimui	10
2.1. Suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą reglamentuojančių teisės aktų struktūra	10
2.2. Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės įgyvendinančios institucijos ir įstaigos	14
2.3. Dalies išvados ir rekomendacijos.....	17
3. Suinteresuotų šalių dalyvavimas	20
3.1 Suinteresuotų šalių dalyvavimas savivaldybės administracijai planuojant ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones pagal gyvenamąją teritoriją	21
3.2 Suinteresuotų šalių dalyvavimas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjų savivaldoje	23
3.3. Dalies išvados ir rekomendacijos.....	25
4. Parama suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui savivaldybėje.....	28
4.1 Finansinė parama	28
4.2 Materialinė parama	29
4.3 Kitokia parama.....	30
4.4 Dalies išvados ir rekomendacijos.....	30
5. Suinteresuotų šalių informavimas	31
5.1 Suinteresuotų šalių informavimas apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo galimybes savivaldybėje	32
5.2 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo veiklos žinomumas	33
5.3 Dalies išvados ir rekomendacijos.....	34

6. Tarpžinybiškumas, tarpsektoriškumas, planuojant ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones savivaldybėje	36
6.1 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temas integruojančios struktūros .	36
6.2 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo integravimas savivaldybės strateginiuose dokumentuose ir kitų skyrių (kultūros, sporto, socialinių reikalų ir kt.) veiklų programose, planuose	37
6.3 Tarpžinybinių ir tarpsektorinių bendradarbiavimo tinklų praktinis veikimas	38
6.4 Savivaldybės administracijos įgyvendinamų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių atitikimas nacionaliniams prioritetams.....	39
6.5. Dalies išvados ir rekomendacijos.....	39
7. Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo tobulinimas ir inovacijos	41
7.1 Suinteresuotų šalių poreikių tyrimai ir jų vykdytojai	43
7.2 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos stebėseną.....	43
7.3 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimo vertinimas	44
7.4 Tyrimų rezultatų ir stebėsenos duomenų naudojimas.....	44
7.5 Inovacijų taikymas ir plėtra formuojant bei įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones savivaldybėje	45
7.6 Dalies išvados ir rekomendacijos.....	46
8. Geroji praktika.....	47
9. Tyrimo apibendrinimas	48

ĮVADAS

Socialinės – ekonominės ir vadybinės Molėtų rajono savivaldybės raidos analizė atlikta 2020 m. spalio – lapkričio mėn., biudžetinės įstaigos Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centro (toliau – KPMPC)⁹ užsakymu. Analizė parengta KPMPC vykdant projektą „Suaugusiųjų švietimo veiksmų plano nacionalinis koordinavimas: Lietuva“. Projekto metu planuojama skatinti suaugusiųjų švietimo atitikties darbo rinkai ir regioniniam vystymuisi problemų sprendimą. Šiuo tikslu numatoma inicijuoti ir padėti įgyvendinti reikalingus pokyčius 5 (penkiose) pasirinktose Lietuvos Respublikos savivaldybėse.

Atliekant socialinės – ekonominės ir vadybinės Molėtų rajono savivaldybės raidos analizę suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo aspektu yra:

13. surinkti aktualūs statistiniai ir kokybiniai duomenys apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo padėtį Molėtų rajono savivaldybėje bei joje įgyvendinamas atitinkamas programas ir priemones;

14. atlikta Molėtų rajono savivaldybės socialinė – ekonominė ir vadybinė analizė, sufokusuota į žmogiškųjų resursų (suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo aspektu) atitiktį analizuojamo regiono darbo rinkos poreikiams;

15. išnagrinėta suaugusiųjų švietimo ir profesinio mokymo pasiūla Molėtų rajono savivaldybėje, atskirai įvertinant profesinių standartų ir modulių profesinio mokymo programų teikiamas galimybes;

16. išsiaiškinti Molėtų rajono savivaldybėje organizuojamo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo privalumai ir trūkumai;

17. aptarti gerosios praktikos pavyzdžiai, pritaikyti Molėtų rajono savivaldybei;

18. išanalizuoti surinkti duomenis bei pateiktos išvados ir rekomendacijos.

Analizė atlikta ir Molėtų rajono savivaldybės duomenys surinkti pagal šiuos indikatorius:

13. Prielaidos suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui Molėtų rajono savivaldybėje.

⁹ Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras kartu su LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerija įgyvendina Europos Komisijos iniciatyvos „Nacionaliniai koordinatoriai Europos suaugusiųjų mokymosi darbotvarkės įgyvendinimui“ (angl. „National Coordinators for the implementation of the European agenda for adult learning“) projektą „Suaugusiųjų švietimo veiksmų plano nacionalinis koordinavimas: Lietuva“ (angl. „National Coordinator for Adult Learning Work Plan: Lithuania“) (projekto Nr. 614210-EPP-1-2019-1-LT-EPPKA3-AL-AGENDA).

14. Suinteresuotų šalių (verslo ir viešojo sektoriaus įmonės, neformaliojo suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjai, tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjai, fiziniai asmenys ir pan.) dalyvavimas formuojant poreikius ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą Molėtų rajono savivaldybėje.

15. Parama suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui Molėtų rajono savivaldybėje.

16. Suinteresuotų šalių informavimas Molėtų rajono savivaldybėje.

17. Tarpžinybiškumas, tarp-sektoriškumas planuojant ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones Molėtų rajono savivaldybėje.

18. Molėtų rajono savivaldybėje taikomų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo tobulinimas ir inovacijos.

Analizei atlikti buvo naudojami šie duomenų rinkimo metodai:

- **Pirma**, 2020 m. spalio mėn. buvo atlikti interviu su Molėtų rajono savivaldybės administracijos atstovais;

- **Antra**, iš viešai prieinamų šaltinių buvo surinkti įvairūs - vertinimui reikalingi - duomenys ir atlikta jų analizė, taip pat atlikta dokumentų analizė ir antrinių šaltinių analizė;

- **Trečia**, naudoti savivaldybėje veikiančių su suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temomis dirbančių įstaigų / organizacijų ir bendruomenės atstovų apklausos duomenys. Apklausa vykdyta 2020 m. spalio mėn. Apklausoje dalyvavo 5 tikslingai parinkti asmenys - praktikai, todėl - šio tyrimo kontekste - jų pateikta informacija ir nuomonė laikytina patikima;

- **Ketvirta**, 2020 m. lapkričio mėn. suorganizuota focus grupė, kurioje aptartos preliminarios atliktos ataskaitos išvados tam, kad būtų išvengta netikslumų rengiant galutinę analizės ataskaitos versiją.

Ataskaitą sudaro devynios dalys. *Pirmoje* dalyje pristatomas savivaldybės kontekstas. *Antroje-septintoje* – pateikiama informacija bei duomenys ir jų analizė **pagal šešis vertinimo indikatorius** – savivaldybės socialinės, ekonominės ir vadybinės raidos, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo aspektu, vertinimo sritis. *Aštuntoje* dalyje pateikiami gerosios praktikos pavyzdžiai, jei tokių yra, o *devintojoje* - pateikiamas analizės apibendrinimas.

1. MOLĖTŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTEKSTAS

Molėtų rajono savivaldybė yra Lietuvos rytuose, Utenos apskrityje. Plotas 1367 kv. km. Centras - Molėtų miestas. Rajone yra 11 seniūnijų: Alantos, Balninkų, Čiulėnų, Dubingių, Giedraičių, Inturkės, Joniškio, Luokesos, Mindūnų, Suginčių, Videniškių, 5 miesteliai - Alanta, Balninkai, Dubingiai, Giedraičiai, Joniškis ir 928 kaimai.

Molėtų rajonas plyti Aukštaičių aukštumoje. Per rajoną teka Virinta, Siesartis, Alanta, Grabuosta, Pusnė, Vastapa, yra apie 300 ežerų, didžiausi - Asveja, Stirniai, Baltieji Lakajai, Galuonai, Kertuojai, Siesartis. Miškai užima 28,6 % rajono teritorijos, vyrauja pušynai, yra eglynų, drebulynų. Molėtų rajono savivaldybei priklauso Labanoro ir Asvejos regioninių parkų dalys, Žalvarių geologinis, Kamastos kraštovaizdžio, Baldono geomorfologinis, Malkėstaičio ir Virintos hidrografiniai draustiniai. Rajone yra 3 botaniniai (Alkūnų, Beržos, Virintos ažuolai) ir 8 geologiniai (Jurkiškio, Kreiviškių, Lakajos, Mindučių, Paduobužės, Skudutiškio, Trumponių akmenys ir Valiulio akmuo).

Molėtų rajono savivaldybėje veikia 9 bendrojo ugdymo mokyklos, viena profesinė mokykla, du muziejai, vienas kultūros centras ir 35 meno mėgėjų kolektyvai.

Molėtai yra rajono savivaldybės, Luokesos seniūnijos, dekanato ir parapijos centras. Miestas įsikūręs tarp Siesarčio, Luokesų, Dūrių ežerų. Iš rytų prie Molėtų prieina Pastovio ežeras ir Labanoro regioninis parkas. Nutiesti plentai veda į Vilnių, Uteną, Ukmergę, Ignaliną. Molėtuose veikia Šv. apaštalų Petro ir Povilo bažnyčia, paštas, policija, teismas, priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba, ligoninė, greitosios medicinos pagalbos, pirminės sveikatos priežiūros centrai, valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, vaikų savarankiško gyvenimo namai, gimnazija, progimnazija, pradinė mokykla, menų mokykla, 2 ikimokyklinio ugdymo įstaigos, kūno kultūros ir sporto centrai, turizmo ir verslo informacijos, kultūros centrai, biblioteka, sporto ir kiti klubai, Molėtų krašto muziejus. Nuo 1951 metų leidžiamas laikraštis „Vilnis“.

Savivaldybė siekia iki 2024 metų tapti atpažįstamu kraštu Lietuvos gyventojams ir svečiams. Šiandien kraštas geriausiai atpažįstamas dėl Lietuvos etnokosmologijos muziejaus ir Molėtų astronomijos observatorijos. Molėtų rajonas turėdamas unikalų objektą Lietuvoje ir Europoje - Lietuvos etnokosmologijos muziejų - orientuojasi užtvirtinti savo žinomumą, kaip žvaigždžių pažinimo lyderis, taip siekdamas parodyti rajono išskirtinumą. Atitinkamai planuojama vystyti veiklas ir infrastruktūrą (važiuojantiems, einantiems, plaukiantiems, skrendantiems), kuriant aktyvias ir inovatyvias pramogas. Taip pat savivaldybė siekia skatinti vietos gyventojus ir verslininkus inicijuoti ir realizuoti idėjas paslaugų sektoriuje, sukurti aplinką, kurioje gera būti ir į kurią gera grįžti.

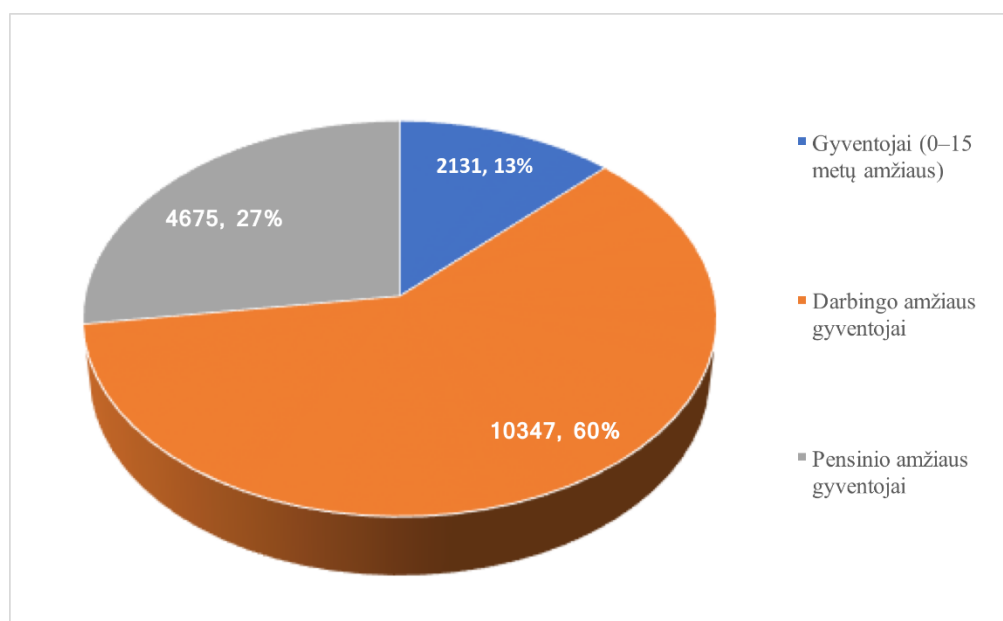
Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2020 m. liepos 1 d. Molėtų rajono savivaldybėje savo gyvenamąją vietą buvo registravę 16980 asmenų. Dera pastebėti, kad 2015-2020 m. laikotarpiu Molėtų rajono savivaldybėje registruotų gyventojų skaičius sumažėjo net 11,0 proc. (detaliau – žr. 1.1. grafiką.)

1.1. Grafikas. Molėtų rajono savivaldybėje registruotų gyventojų skaičiaus dinamika 2015-2020 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2020 11 03

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2020 m. liepos 1 d. net 60 proc. Molėtų rajono savivaldybėje registruotų gyventojų yra darbingo amžiaus grupei priskirtini asmenys, visgi ir pensinio amžiaus asmenys objektyviai gali būti tie, kuriems yra aktualios suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugos (detaliau – žr. 1.2. grafiką).

1.2. Grafikas. Molėtų rajono savivaldybėje registruotų gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes (2020-07-01 situacija)

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2020 11 03

Atsižvelgiant į atliekamos analizės objektą yra reikšmingas dar vienas – gyventojų Molėtų rajono savivaldybėje užimtumo – aspektas, kuris rodo 2019 m. pabaigoje Molėtų rajone buvus užimtų tik 49,92 proc. šioje savivaldybėje nuolatinę gyvenamąją vietą deklaravusių, darbingo ir pensinio amžiaus gyventojų. Per pastaruosius penkis metus šis rodiklis santykinai reikšmingai padidėjo nuo apytiksliai 5700 užimtų asmenų 2015 metais iki apytiksliai 7500 asmenų 2019 metais, nors piką buvo pasiekęs 2018 metais, po kurių jis vėl smuktelėjo apytiksliai 1200 asmenų (detaliau - žr. 1.3. grafiką).

1.3. Grafikas. Molėtų rajono savivaldybėje registruotų užimtų gyventojų skaičiaus dinamika 2015-2019 m.

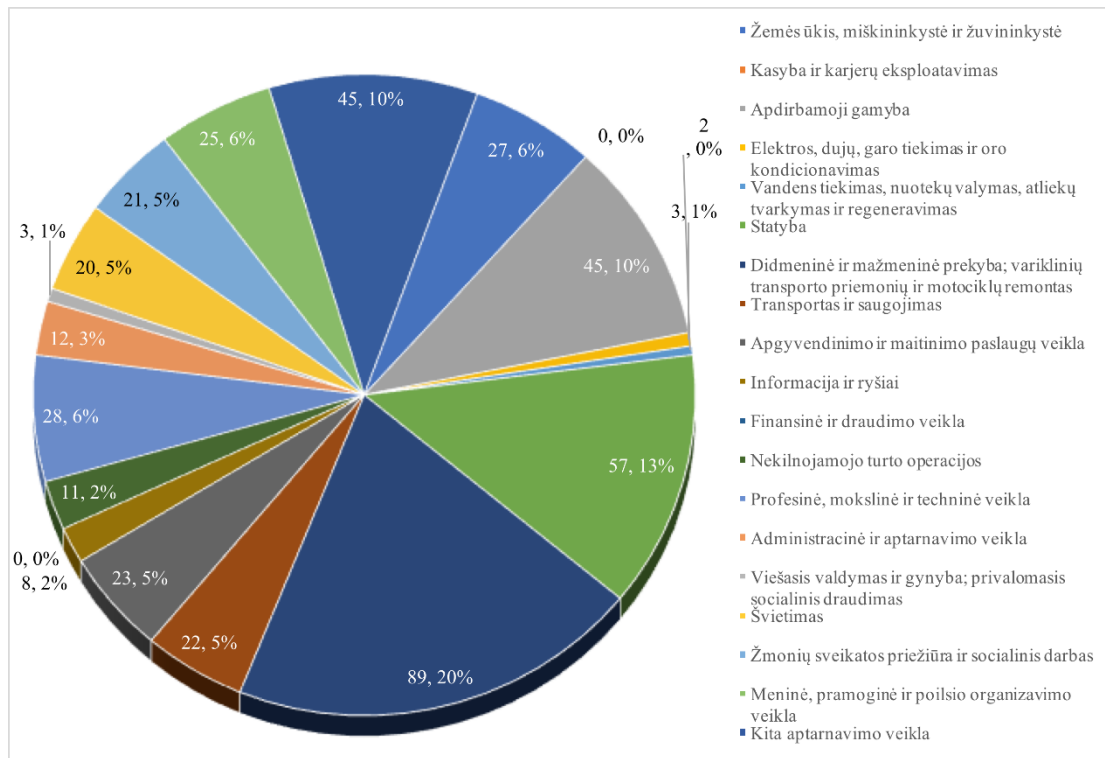
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2020 11 03

Rajone veikia 9 bendrojo lavinimo mokyklos, viena profesinė mokykla – Alantos technologijos ir verslo, vienas kultūros centras, viena menų mokykla¹⁰, viena viešoji biblioteka (jos tinkle 24 kaimo bibliotekos, iš kurių 5 sujungtos su kaimo mokyklų bibliotekomis) ir Molėtų rajono švietimo pagalbos tarnyba.

2020 m. pabaigoje Molėtų rajono savivaldybėje buvo registruota 950 ūkio subjektų. Pagal ekonominės veiklos rūšis savivaldybėje dominuoja didmeninės ir mažmeninės veiklos bei variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto (sudaro apie 17,37 proc. visų ūkio subjektų), kitos aptarnavimo veiklos (sudaro apie 14,84 proc. visų ūkio subjektų), statybos (8,53 proc. visų ūkio subjektų), apdirbamosios gamybos (6,95 proc. visų ūkio subjektų), apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų bei meninės, pramoginės ir poilsio veiklos organizavimo (po 4,84 proc. visų ūkio subjektų) įmonės. Visgi 2020 metams baigiantis, Lietuvos statistikos departamento duomenis, Molėtų rajono savivaldybėje veikė tik mažiau nei pusė (46,42) proc. visų registruotų įmonių (detaliau – žr. 1.4 grafiką).

1.4. Grafikas. Molėtų rajono savivaldybėje veikiančių ūkio subjektų skaičius 2020 m.

¹⁰ Molėtų rajono menų mokyklos steigėja – Molėtų raj. savivaldybė. Molėtų menų (tuo metu – muzikos) mokykla įsteigta 1966 metais. Priėmusi mokyti pirmuosius 70 akordeono ir fortepijono skyriaus mokinius, mokykla kasmet augo – mokytojų kolektyvą papildė nauji mokytojai, buvo steigiamos naujos specialybės. 1967 m. įsteigtos triūbos, klarneto specialybės, 1970 m. jau dainavo pionierių choras, grojo akordeonistų orkestras. 1971 m. mokykla persikėlė į naujas patalpas Vilniaus g. 53. Čia buvo sudarytos geresnės darbo sąlygos, augo materialinė bazė. 1993 m. mokykla persikėlė į naujas patalpas, esančias Molėtų vaikų darželio- lopšelio „Vyturėlis“ korpuse, Vilniaus g. 57. Palaipsniui pradėtas modernizuoti ugdymo procesas: atnaujinami ir perkami nauji muzikos instrumentai, įgarsinimo aparatūra, kompiuteriai su muzikine programine įranga, įrengiama garso įrašų studija. Mokytojų darbo vietos aprūpinamos kompiuterine technika, taikomi nauji ugdymo metodai. 2005 m. atidaromas Dailės skyrius ir muzikos mokykla tampa Menų mokykla. Jam suteikiamos patalpos Molėtų vaikų darželyje – lopšelyje „Saulutė“, o nuo 2016 m. – Molėtų progimnazijos III aukšte. Šiuo metu mokykloje mokosi 300 mokinių, iš jų Dailės skyriuje – 106, Muzikos – 194 mokiniai. Juos moko 23 mokytojai.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2020 11 09

Paveikslas rodo 2020 metams baigiantis Molėtų rajono savivaldybėje veikus 89 didmeninės ir mažmeninės prekybos bei variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto srities įmonių, kurios sudarė net 20 proc. visų veikusių įmonių skaičiaus. Antroje vietoje buvo statybos įmonės (57 įmonės), trečioje – kitos aptarnavimo veiklos įmonės ir apdirbamosios gamybos įmonės (po 45 įmones), ketvirtojoje – profesinės, mokslinės ir techninės veiklos 28 įmonės ir visai čia pat penktoje – žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės 27 įmonės.

2. PRIELAIIDOS SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO IR TĘSTINIO PROFESINIO MOKYMO ĮGYVENDINIMUI

Šioje dalyje pristatomos pagrindinės prielaidos, reikalingos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimui Molėtų rajono savivaldybėje, tai: a) suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą reglamentuojantys dokumentai; b) Molėtų rajono savivaldybėje suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo srityje dirbančios organizacijos ir jų darbuotojai; c) kita informacija. Taip pat pateikiamos išvados ir rekomendacijos.

2.1. Suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą reglamentuojančių teisės aktų struktūra

Šiame skyriuje aptariama suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą reglamentuojančių dokumentų struktūra, pristatomas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo savivaldybėje turinys ir įvertinamas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo turinio tinkamumas.

Teisės aktų struktūra

Molėtų rajono savivaldybė, formuodama ir įgyvendindama suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo savivaldybėje turinį, vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais¹¹ bei Molėtų rajono savivaldybės teisės aktais, kurie išvardijami 2.1.1. lentelėje.

2.1.1. Lentelė. Savivaldybės jaunimo politiką reglamentuojantys teisės aktai ir kiti dokumentai

Dokumentas	Patvirtintas (metai)
1. Molėtų rajono savivaldybės strateginis plėtros planas 2018-2024 metams	2018
2. Molėtų rajono savivaldybės strateginis veiklos planas 2020-2022 metams	2020
3. Molėtų rajono savivaldybės administracijos 2019 metų veiklos planas	2019

¹¹ Nurodomi šie nacionalinio lygmens dokumentai: Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas, Respublikos profesinio mokymo įstatymas, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymas, Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatymas, Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymas, taip pat LR Vyriausybės nutarimai.

Dokumentas	Patvirtintas (metai)
4. Molėtų rajono savivaldybės 2019-2021 metų strateginio veiklos plano įgyvendinimo 2019 metais ataskaita	2019
5. Molėtų rajono švietimo pagalbos tarnybos veiklos kasmetiniai planai	2018-2019
6. Molėtų rajono švietimo pagalbos tarnybos strateginis planas 2020-2022 metams	2020
7. Molėtų rajono savivaldybės administracijos kultūros ir švietimo skyriaus 2013-2018 metų veiklos planai	2013-2018
8. Molėtų rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus kasmetiniai veiklos planai	2013-2019
9. Molėtų rajono savivaldybės tarybos sprendimai švietimo, kultūros ir sporto klausimais	2016-2020
10. Molėtų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymai švietimo, kultūros ir sporto klausimais	2002-2019
11. Molėtų rajono savivaldybės administracijos kultūros ir švietimo skyriaus veiklos kasmetinės ataskaitos	2011-2019
12. Molėtų menų mokyklos nuostatai	2019
13. Molėtų menų mokyklos 2019-2021 metų strateginis planas	2019
14. Molėtų menų mokyklos 2019-2020 metų veiklos planas	2019

Šaltinis: sudaryta autorių

Molėtų rajono savivaldybės strateginiame plėtros plane 2018-2024 metams 1 Prioriteto 1.1. tikslo *“Besimokančios visuomenės poreikius atitinkančios švietimo paslaugos”* 1.1.3. uždavinys *“Viso gyvenimo mokymosi sąlygų sudarymas”* įtraukia dvi priemones *Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymo programos įgyvendinimas (1.1.3.1)* ir *Trečiojo amžiaus universiteto veiklos skatinimas (1.1.3.1)*. Pirmosios pasiekimo indikatorius yra *“Mokymų dalyvių skaičius (kasmet didėja po 10 proc.)”*, antrosios - *“Mokymų dalyvių skaičius (kasmet didėja po 10 proc.)”*. Už pirmosios įgyvendinimą atsakingas savivaldybės kultūros ir švietimo skyrius, tuo tarpu antrosios kuravimo funkcija deleguota Molėtų švietimo centrui (reorganizuotas į Molėtų rajono švietimo pagalbos tarnybą).

Molėtų rajono savivaldybės strateginis veiklos plane 2020-2022 m. nurodyta, kad vienas iš trijų šio plano tikslų yra *“užtikrinti aukštą gyventojams teikiamų švietimo, kultūros, socialinių ir sveikatinimo paslaugų kokybę ir prieinamumą”*. Analizuojamas planas apima 8 programas, iš kurių 6-oji yra skirta Ugdymo procesui užtikrinti. Programos aprašyme teigiama, kad viena iš jos apimamų sričių yra vaikų ir suaugusiųjų neformaliojo švietimo organizavimas. Vieno iš programos tikslų (kodas 01) *Teikti besimokančios visuomenės poreikius atitinkančias*

švietimo paslaugas¹² pirmasis uždavinys *Formuoti efektyvų formalaus ir neformalaus ugdymo įstaigų tinklą*, turi ir į suaugusius orientuotą siekinį *didinti formaliojo ir neformaliojo ugdymo įstaigų tinklo ekonominį efektyvumą, maksimaliai atsižvelgiant į vietos bendruomenių poreikius*. Bet dar vienas aptariamo tikslo uždavinys – ***Užtikrinti mokymuisi visą gyvenimą reikalingas sąlygas (06.01.02)***– yra tiesiogiai susijęs ir su šio tyrimo tema. Uždavinio įgyvendinimo aprašyme yra teigiama, kad šiuo uždaviniu siekiama *“įgyvendinti neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymo programą; vykdyti kvalifikacijos tobulinimo užsiėmimus; skatinti Trečiojo amžiaus universiteto veiklą”*. Uždaviniui priskirti du produkto vertinimo kriterijai: suaugusiųjų grupių kvalifikacijos tobulinimo renginių skaičius (2020 m. = 290 vnt., 2021 m. = 291 vnt. ir 2022 m. = 292 vnt.) bei suaugusiųjų, dalyvavusių kvalifikacijos tobulinimo programose, skaičius (2020 m. = 4715 asm., 2021 m. = 4717 asm. ir 2022 m. = 4720 asm.).

Programos 06.01.02 uždaviniui įgyvendinti 2020, 2021 ir 2022 metais numatyta skirti *neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymo programos įgyvendinimui ir Trečiojo amžiaus universiteto veiklos užtikrinimui* atitinkamai: **po 5,0 tūkst Eur ir 3,0 tūkst. Eur kasmet**, planuojant pasiekti rodiklius atitinkamai: **po 80 mokymų dalyvių kasmet ir po 165 renginius kasmet**.

Analizuojant aukščiau pateiktą informaciją, galima teigti, kad savivaldybėje yra prielaidos plėtoti mokymosi visą gyvenimą priemonės. Interviu dalyvavusi savivaldybės atstovė taip pat pastebėjo, kad *“... 2019 m. savivaldybės vadovybės iniciatyva buvo įkurta Molėtų rajono verslo taryba, kurią sudaro įvairių verslų atstovai, nevyriausybinio sektoriaus atstovai, ūkininkai ir kt. Ir šiame formate savivaldybė analizuoja kokias perspektyvas verslas mato ateityje, kokius poreikius jie turi, koks poreikis kils ateityje. Šioje taryboje buvo išgiršta ir suprasta, jog rajone trūksta techninės pakraipos specialistų. Čia buvo nuspręsta, jog savivaldybė turi investuoti į vietinio jaunimo verslumo ugdymą (kaip tik šiuo metu savivaldybė derasi su tam tikra organizacija dėl tam tikros programos skirtos mokyklinio amžiaus ir jaunimui iki 29 m. mokytį, kuri paskatintų jaunimą kurti verslą). Modeliuojama programa taip, kad ji būtų interaktyvi, kad prie šios programos įgyvendinimo (jaunimo mokymo) dirbtų tam tikra komanda ir užsiėmimai vyktų savaitgaliais, būtų interaktyvūs. Mokytis programoje bus kviečiamas ir mokyklinis jaunimas, ir iš švietimo sistemos iškritęs jaunimas. Siekiama bus jaunimą skatinti būti drąsiais, versliais, inovatyviais, o jiems mokantis užduotys būtų skiriamos susietos su realiomis sąlygomis (pvz., sukurti kažkokį produktą ar pan., kurį būtų galima įgyvendinti rajone). Mokymuose dalyvaus ir vadinamieji, suaugę žmonės (iki 29 m.),*

¹² Tikslo įgyvendinimo aprašymas: Siekiant šio tikslo svarbu užtikrinti ugdymo įstaigų kokybišką veiklą, paslaugų prieinamumą, tenkinti gyventojų poreikius ugdyti vaikus ikimokyklinėse įstaigose ir bendrojo ugdymo mokyklose, sudaryti sąlygas vaikų saviraiškai ir užimtumui, **plėtoti suaugusiųjų formalųjį švietimą, kiekvieno bendruomenės nario mokymąsi visą gyvenimą, užtikrinti saugią ir sveiką ugdymo aplinką.**

ne tik mokyklinio amžiaus.”

Tyrinėtinų Molėtų rajono savivaldybės strateginio planavimo ir kitų dokumentų analizė leidžia daryti prielaidą, kad suaugusiųjų švietimas ir tęstinis profesinis mokymas nėra viena pagrindinių temų savivaldybės administracijos darbotvarkėje. Molėtų rajono savivaldybės atveju randama informacija apie švietimo savivaldybėje būklę, bet pasirinktu objektu yra ne suaugusieji, o ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus asmenys. Visgi savivaldybės strategus ir jų pasitelktus tyrėjus / analitikus dera pagirti už savivaldybės strateginiame veiklos plane esantį aiškų 1.1.3 uždavinį “*Viso gyvenimo mokymosi sąlygų sudarymas*”, kuris įtraukia dvi priemones *Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymo programos įgyvendinimas* (1.1.3.1) ir *Trečiojo amžiaus universiteto veiklos skatinimas* (1.1.3.1).

Akivaizdu, kad savivaldybė žino apie mokymosi visą gyvenimą priemonių plėtros ir jų finansavimo svarbą. Kolkas finansavimo skiriama nedaug, bet patvirtinti planai leidžia daryti prielaidą, kad ilginiui finansavimas turėtų didėti. Ir šiai sričiai didinti finansavimą yra labai svarbu, nes savivaldybėje esant daugiau kvalifikuotų skirtingų sričių specialistų, ji būtų patrauklesnė investuotojams, galimai kursiantiems darbo vietas ne tik suaugusiems, bet ir jaunimui. Pastariesiems irgi nesant poreikio išvažiuoti dirbti ir gyventi į didesnius miestus ar užsienį bei reikiamą kvalifikaciją įgijus vietoje ar išsimokslinus grįžus gyventi Molėtų rajone, keistūsi demografiniai rodikliai, didėtų perkamoji galia, spartėtų vartojimas, kurtūsi paslaugų asmenims verslai, apdirbamosios gamybos ir prekybos įmonės, ko nebuvimą ir plėtros poreikį Molėtų rajono savivaldybė nurodo tarp galimybių.

Aukščiau pateiktus pastebėjimus sustiprina ir Molėtų rajono savivaldybės atveju apklaustų, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temos žinovų – praktikų atsakymai į jiems užduotus klausimus. Bene visi iš penkių apklaustų asmenų pripažino, kad Molėtų rajono savivaldybėje yra analizuojamos paslaugos, bet didesnė dalis iš jų greičiau nesutiko, kad savivaldybėje yra pakankama suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų pasiūla bei, kad teikiamos paslaugos atitinka gyventojų poreikius. (detalesiau – žr. 2.1.1. grafiką).

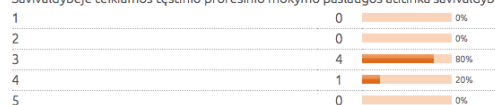
2.1.1. Grafikas. Apklausoje dalyvavusių asmenų Molėtų rajono savivaldybėje teikiamų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų vertinimas (skalėje nuo 1

iki 5, kur 1 – visiškai nesutinku, o 5 – visiškai sutinku). N=5.

Savivaldybėje teikiamos sugusiųjų švietimo paslaugos atitinka savivaldybės gyventojų poreikius

Savivaldybėje teikiamos tęstinio profesinio mokymo paslaugos atitinka savivaldybės gyventojų poreikius

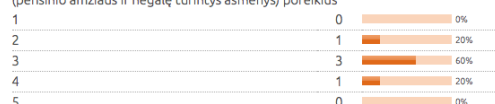
Savivaldybėje teikiamų suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjai atsižvelgia į visų savivaldybėje gyvenančių suaugusiųjų grupių poreikius

Savivaldybėje teikiamų tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjai atsižvelgia į visų savivaldybėje gyvenančių suaugusiųjų grupių poreikius

Savivaldybėje teikiamos tęstinio profesinio mokymo paslaugos gerai atitinka socialiai pažeidžiamų suaugusiųjų (pensinio amžiaus ir negalę turintys asmenys) poreikius

Šaltinis: Molėtų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Klausiami kokios suaugusiųjų švietimo temos / Molėtų rajono savivaldybės suaugusiųjų poreikiai turėtų būti daugiau įtraukiami į suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjų darbotvarkę, tyrimo dalyviai dažniausiai išskyrė verslumą, švietimą ir pagalbą socialiai pažeidžiamiems asmenims. Tuo tarpu uždavus klausimą apie ekonominės veiklos rūšis, kurioms priskirtino tęstinio profesinio mokymo pasiūla turėtų būti didinama savivaldybėje, respondentai beveik vieningai minėjo kurortinėms teritorijoms tradiciškai būdingų sveikatinimo, apgyvendinimo ir maitinimo, bei prekybos sričių profesinio mokymo poreikį (detaliau – žr. 2.1.2. grafiką).

2.1.2. Grafikas. Ekonominės veiklos sričių tęstinio mokymo temos, kurios tuėtų būti daugiau įtraukiamos į tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjų darbotvarkę. N=5.

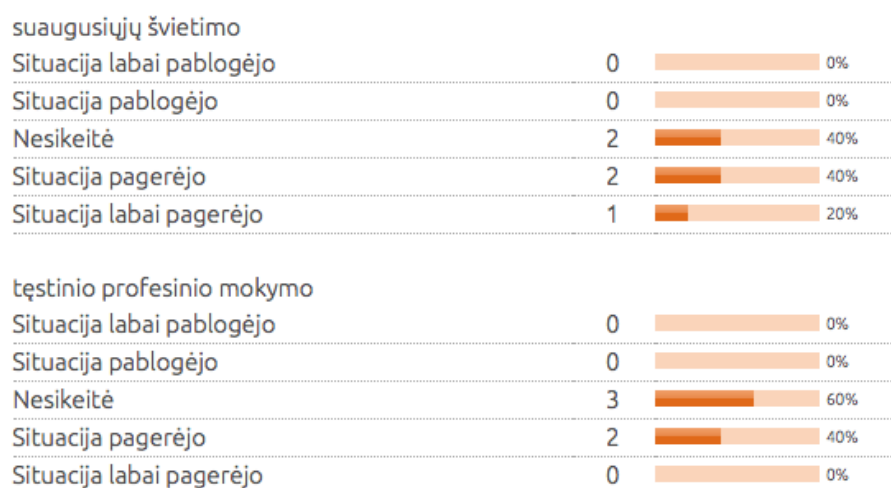
Kiti atsakymai:

- IT

Šaltinis: Molėtų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Ekspertų-praktikų nuomone, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo organizavimo ir vykdymo situacija per pastaruosius 10 metų Molėtų rajono savivaldybėje pagerėjo (žr. 2.1.3. grafiką).

2.1.3. Grafikas. Ekspertų-praktikų nuomonės dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo organizavimo ir vykdymo situacijos pokyčių pagal sritis. N=5.

Šaltinis: Molėtų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Visi aplausoje dalyvavę asmenys mano, kad Molėtų rajono savivaldybės suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo poreikiai per 2011-2020 m. laikotarpį pasikeitė, nes keičiantis darbo rinkai ir tobulėjant įrengimams įmonėse, atsirado poreikis tobulinti kvalifikaciją, beto, pastaraisiais metais ryškėja tendencija, jog pensinio amžiaus darbingi asmenys ilgai užtrunka darbo rinkoje, todėl jiems yra aktualios persikvalifikavimo paslaugos. Apklausoje dalyviai taip pat akcentavo gerų specialistų sveikatinimo ir socialinės priežiūros srityse trūkumą.

2.2. Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės įgyvendinančios institucijos ir įstaigos

Šiame skyriuje pristatomos institucijos, kitos įstaigos, dirbančios su suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimu savivaldybėje, aptariama, kiek suinteresuotų šalių (verslo įmonių ir asociacijų, gyventojų bendruomenių ir pan.) atstovams yra sudarytos sąlygos įsitraukti į šių institucijų ir įstaigų veiklą. Nurodyta, kiek savivaldybėje esama suaugusiųjų švietimo centrų ir aptarta jų veikla.

Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės Molėtų rajono savivaldybėje pirmiausia įgyvendina savivaldybės administracija (struktūriniai padaliniai

pagal jiems priskirtas funkcijas), Molėtų suaugusiųjų mokymo centras, taip pat galima identifikuoti kelias įstaigas, netiesiogiai dirbančias šiose srityse (žr. 2.2.1. lentelę).

2.2.1. Lentelė. Institucijos, įstaigos ir organizacijos, įgyvendinančios suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones Molėtų rajono savivaldybėje

Institucija, įstaiga, organizacija	Skyrius/valstybės tarnautojas/-ai/ valdymo institucija	Kaip prisideda įgyvendinant priemones* (funkcijos)	Indėlio į priemonių* įgyvendinimą įvertinimas (žemas, vidutinis, aukštas)
Molėtų rajono savivaldybės administracija	Kultūros ir švietimo skyrius	Tiesioginė funkcija	Žemas
	Strateginio planavimo ir investicijų skyrius	Netiesioginė funkcija	Žemas
	Molėtų meno mokykla	Netiesioginė funkcija	Žemas
	Molėtų rajono švietimo pagalbos tarnyba	Tiesioginė funkcija	Vidutinis
	Molėtų rajono savivaldybės viešoji biblioteka	Netiesioginė funkcija	Žemas
	Molėtų rajono savivaldybės kultūros centras	Netiesioginė funkcija	Žemas
	Molėtų rajono Jonišio mokykla – daugiafunkcinis centras	Netiesioginė funkcija	Žemas
Alantos technologijos ir verslo mokykla	netaikoma	Tiesioginė funkcija	Aukštas
Viešoji įstaiga Molėtų turizmo ir verslo informacijos centras	netaikoma	Netiesioginė funkcija	Žemas
Molėtų rajono vietos veiklos grupė	netaikoma	Netiesioginė funkcija	Žemas
Molėtų rajono tautodailininkų draugija	netaikoma	Netiesioginė funkcija	Žemas

Institucija, įstaiga, organizacija	Skyrius/valstybės tarnautojas/-ai/ valdymo institucija	Kaip prisideda įgyvendinant priemonės* (funkcijos)	Indėlio į priemonių* įgyvendinimą įvertinimas (žemas, vidutinis, aukštas)
Lietuvai pagražinti draugijos Molėtų Molėtų skyrius	netaikoma	Netiesioginė funkcija	Žemas
Meno klubas „Legendos“	netaikoma	Tiesioginė funkcija	Žemas

Šaltinis: sudaryta autorių

2019 m. **Molėtų rajono savivaldybės administracijos švietimo skyriaus** veiklos ataskaitoje nėra nei vienos priemonės, kuri būtų tiesiogiai susijusi su analizuojama tema.

Interviu su savivaldybės administracijos atstove paaiškėjo, kad „... nuo 2016 m. kuruoti Suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą bei analizuoti poreikius savivaldybėje funkcija yra deleguota Molėtų r. švietimo pagalbos tarnybai. Taip pat šioje tematikoje darbuojasi Savivaldybės Kultūros ir švietimo skyrius. Vienas iš pagrindinių Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo žaidėjų rajone - Alantos technologijos ir verslo mokykla, kurios dalininkė yra Molėtų savivaldybė. Nors iš savivaldybės biudžeto ši mokykla finansavimo negauna, tačiau su ja yra kontaktuojama ir bendradarbiaujama. Tai laikytinos pagrindinėmis institucijomis rajone, kurios analizuoja poreikius ir mėgina juos tenkinti.

Taip pat prie situacijos analizės prisideda Mero komanda – patarėjai, taip pat į procesą įsijungia ir rajone veikiančios neformalaus ugdymo įstaigos: Molėtų menų mokykla, Molėtų kūno kultūros ir sporto centras, Vietos veiklos grupė (ir kaimo, ir miesto), nevyriausybinės organizacijos: Molėtų krašto žmonių su negalia sąjunga (jis skiria išskirtinai didelį dėmesį neįgaitųjų mokymui), Užimtumo tarnybos Molėtų skyrius, Molėtų bendruomeniniai šeimos namai (socialiai pažeidžiamoms ir su sunkumais susiduriančioms šeimoms), bendrai – spektras labai įvairus. Pagrindiniai veikėjai kaupiant ir analizuojant duomenis apie situaciją - Molėtų r. Švietimo pagalbos tarnyba kartu su Savivaldybės Kultūros ir švietimo skyriumi.”

2.3. Dalies išvados ir rekomendacijos

Šiame skyriuje apibendrinamos 2-osios dalies išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo ir plėtros tobulinimui pagal 1 indikatorių.

2.3.1. Lentelė. Dalies išvados ir rekomendacijos

Prielaidos suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui savivaldybėje (1 Indikatorius)	Apibūdinimas: šis kriterijus leidžia įvertinti savivaldybės sudaromas galimybes suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtrai per planavimą ir institucinius mechanizmus		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
Teisės aktai ir planavimo dokumentai, reglamentuojantys suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo formavimą ir įgyvendinimą	Rajono savivaldybės 2018-2024 metų strateginio veiklos plano 1.1.3 uždavinys “Viso gyvenimo mokymosi sąlygų sudarymas”, įtraukia dvi priemones “Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymo programos įgyvendinimas” (1.1.3.1) ir “Trečiojo amžiaus	Nenustatyta.	Apsvarstyti įgyvendinamų priemonių įvertinimo galimybes – tiek esamus planavimo dokumentus, tiek informaciją, kurios pagrindu priimami sprendimai dėl poreikio tam tikras priemones įtraukti į veiksmų planus . Svarstyti galimybę organizuoti užsiėmimus suaugusių asmenų tobulinimosi verslumo tema, taip pat profesinių kompetencijų įgijimo sveikatinimo, apgyvendinimo ir maitinimo bei prekybos srityse. Itin svarbu organizuoti kuo intensyvesnį darbą su

	universiteto veiklos skatinimas” (1.1.3.1)		suaugusiais gyventojais, aiškinantis jų problemas ir poreikius bei siekiant kuo daugiau šių asmenų išlaikyti dirbančius, ar darbo vietas sau susikuriančius Molėtų rajono savivaldybėje.
Savivaldybės institucijos, įstaigos ir kitos organizacijos, atsakingos už suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimą	Alantos technologijos ir verslo mokykla vykdo itin rajonui reikalingas ir paklausias socialinio darbuotojo padėjėjo ir padavėjo-barmeno profesinio mokymo programas.	Dauguma su švietimo tematika dirbančių institucijų / įstaigų koncentruojasi į darbą su priešmokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikais ir jaunimu, bet ne suaugusiais asmenimis. Savivaldybei būdingas nepakankamai išplėtotas su suaugusiais asmenimis dirbančių įstaigų / organizacijų tinklas. Savivaldybėje siūlomos daugiau užimtumo ir bendrųjų kompetencijų (raštingumo) gerinimo, bet ne tikslinės profesinio tobulėjimo paslaugos.	Savivaldybės administracijos padaliniais daugiau dėmesio skirti suaugusių asmenų tobulinimosi poreikių analizei ir šių poreikių patenkinimo priemonių planavimui bei įgyvendinimui.

3. SUINTERESUOTŲ ŠALIŲ DALYVAVIMAS

Šioje dalyje aprašomi surinkti duomenys, pristatantys savivaldybės pasiektus rezultatus ir sudarytas sąlygas skatinant suinteresuotas šalis (verslo įmones ir asociacijas, gyventojų bendruomenių ir organizacijų atstovus ir pan.) aktyviau dalyvauti planuojant ir

plėtojant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones. Pateikiamas vertinimas, ar savivaldybėje sudarytos sąlygos užtikrinant visapusišką suinteresuotų šalių dalyvavimą bei kokia yra suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tikslinių grupių nuomonė apie suteiktas dalyvavimo galimybes.

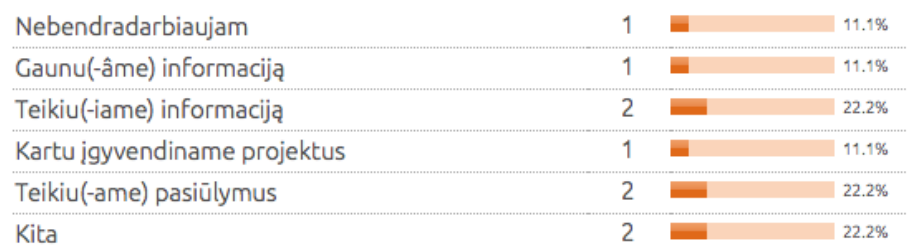
3.1 Suinteresuotų šalių dalyvavimas savivaldybės administracijai planuojant ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones pagal gyvenamąją teritoriją

Molėtų rajono savivaldybėje veikia kelios verslo asociacijos (pvz. “Molėtų krašto verslininkų asociacija”), santykinai daug verslo įmonių (dažniausiai – didmeninės prekybos, statybos ir asmenų aptarnavimo paslaugų teikėjai) ir keliolika bendruomeninių organizacijų, kurias vienija Molėtų rajono vietos veiklos grupė “Keisdamiesi keičiame” (toliau – VVG), kuri buvo įkurta 2004 m. liepos 01 d. Pagrindiniai VVG veiklos tikslai: aktyviai dalyvauti rengiant ir įgyvendinant kaimo plėtros strategijas, planus bei programas Molėtų rajono teritorijoje; telkti suinteresuotų vietos valdžios, verslo, nevyriausybinių ir kitų įstaigų bei organizacijų pastangas, ieškant tinkamiausių sprendimų kaimo vietovių ekonominei ir socialinei gerovei kelti; **skatinti ir palaikyti vietines kaimo žmonių iniciatyvas verslo, gamtos apsaugos, švietimo, kultūros, socialinės paramos ir kitose srityse**; teikti pasiūlymus vietos ir nacionalinėms institucijoms bei organizacijoms dėl kaimo plėtros planų ir priemonių kūrimo bei įgyvendinimo; organizuoti kaimo plėtros dalyvių švietimą bei mokymą; organizuoti ir teikti paramą projektams ir iniciatyvoms įgyvendinti; skatinti vietos veiklos grupės narių bendradarbiavimą su kitomis visuomeninėmis nacionalinėmis ir tarptautinėmis organizacijomis bei kitomis įstaigomis ir organizacijomis Lietuvoje ir užsienyje.

Šiuo metu asociaciją sudaro 21 narys, kurie atstovauja įvairias vietos organizacijas, įmones, valdžios institucijas, veikiančias Molėtų rajono teritorijoje. VVG narių atstovų dalyvavimas paremtas savanoriška veikla. VVG valdymo struktūrą sudaro vienuolikos narių valdyba. Aktyvindama kaimo bendruomenes, skatindama vietos gyventojų verslumą, VVG siekia sukurti ir išsaugoti Molėtų rajono kaimo vietovių gyvenimiškosios aplinkos patrauklumą bei darną. VVG yra Lietuvos VVG tinklo ir Lietuvos kaimo tinklo narė.

Žinoma, kad bendruomeninės organizacijos suinteresuotos bendruomeniškumo vystymu, visgi galima daryti prielaidą, kad ir suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymo tematika yra tarp šių organizacijų veiklos prioritetų. Tą patvirtina ir apklausos dalyvių teigimas, kad jų bendradarbiavimas su rajono savivaldybės kultūros ir švietimo skyriumi yra įvairiapusis (detaliau - žr. 3.1.1. grafiką).

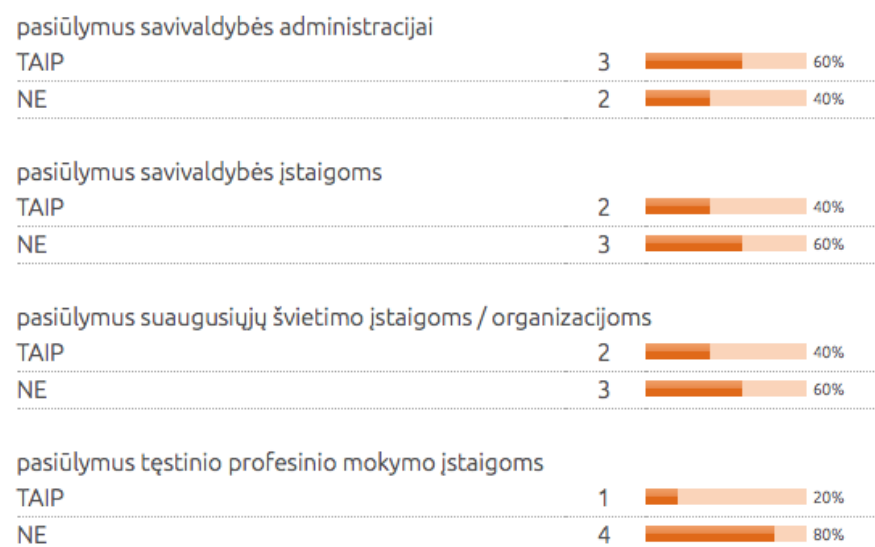
3.1.1. Grafikas. Kokiais būdais Jūs / Jūsų atstovaujama organizacija / įstaiga / įmonė bendradarbiauja su savivaldybės administracijos švietimo skyriumi, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temomis? N=5.

Šaltinis: Molėtų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Apklausoje dalyvavusių asmenų atsakymai rodo, kad ne visos Molėtų rajono gyventojų bendruomenės ir įstaigos teikia pasiūlymus dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo kažkuriame iš savivaldos lygmenų (detaliau – žr. 3.1.2. grafiką).

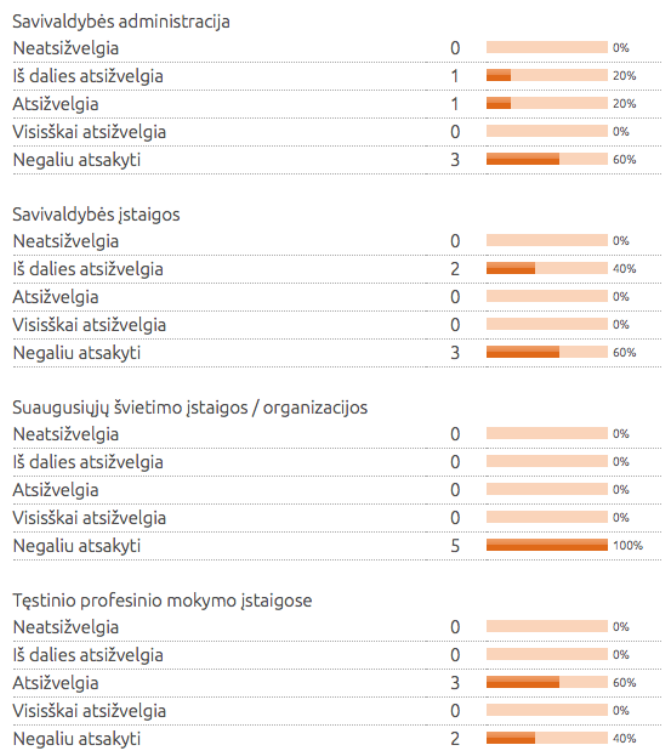
3.1.2. grafikas. Ar Jūsų atstovaujama organizacija / įstaiga / įmonė teikia pasiūlymus dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo? N=5.

Šaltinis: Molėtų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

3.1.2. grafikas taip pat rodo, kad ypatingai stinga bendruomenės atstovų bendradarbiavimo su tęstinio profesinio mokymo įstaiga – Alantos technologijos ir verslo mokykla – teikiant jai pasiūlymus dėl profesinio mokymo paslaugų įgyvendinimo. Anot apklausos dalyvių, į jų teikiamus pasiūlymus yra atsižvelgiama arba atsižvelgiama iš dalies (detaliau – žr. 3.1.3. grafiką).

3.1.3. grafikas. Kaip tam tikras gavėjas atsižvelgia į Jūsų teikiamus pasiūlymus? N=5.

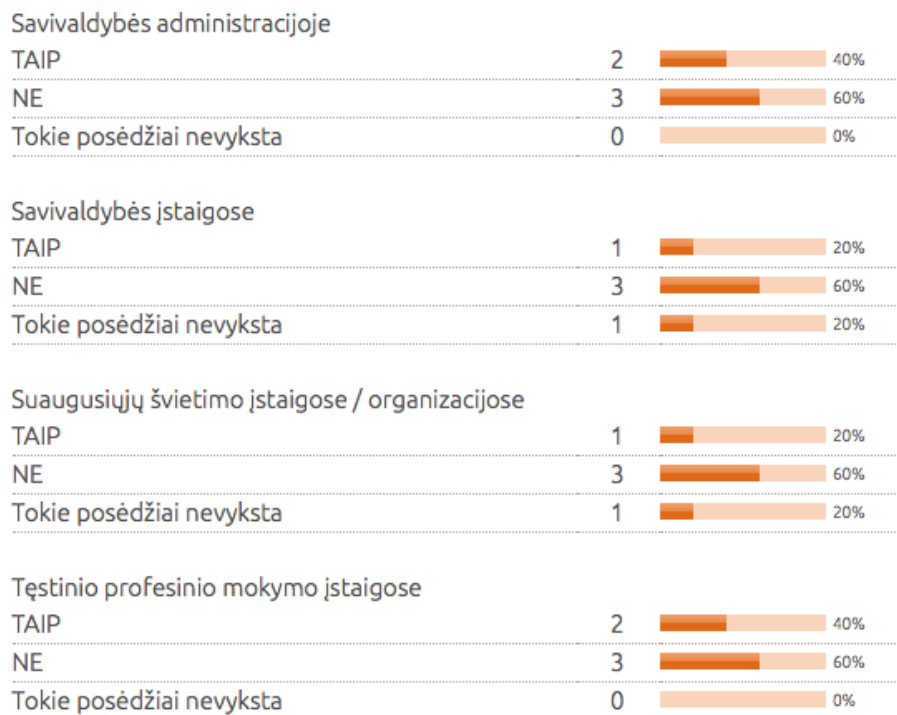

Šaltinis: Molėtų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

3.2 Suinteresuotų šalių dalyvavimas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjų savivaldoje

Pasiteiravus apie dalyvavimą įvairių institucijų ir įstaigų posėdžiuose svarstant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo klausimus, apklausos dalyvių pateikta informacija išsiskyrė, daugumai teigus, kad tokiuose posėdžiuose nedalyvauja. (detaliau – žr. 3.2.1. grafiką).

3.2.1. grafikas. Ar Jūsų atstovaujamos organizacijos / įstaigos / įmonės atstovai dalyvauja posėdžiuose, sprendžiant klausimus, susijusius su suaugusiųjų švietimu ir tęstiniu profesiniu mokymu? N=5.

Šaltinis: Molėtų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Žinoma, ši situacija galimai labiau įtakota ne bendruomenės atstovų abejingumo, o tiesiog tokių įstaigų išplėtoto tinklo Molėtų rajono savivaldybėje nebuvimo, o net ir esančiose įstaigose - nepakankamo dėmesio ir menkos suaugusiųjų švietimo ar tęstinio profesinio mokymo paslaugų pasiūlos. Savivaldybės atstovės teigimu, *“Meras inicijavo Verslo pusryčius, tačiau verslas aktyviai nedalyvavo. Todėl dabar yra siekiama dirbant su Molėtų r. verslo taryba rasti priėjimą prie verslo ir galvoti bendrus sprendimus. Dabar tik daromi pirmi žingsniai link bendradarbiavimo, aptariant tam tikrus klausimus susijusius su Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymu yra organizuojami Apskritisieji suinteresuotų institucijų stalai. Šios institucijos į posėdžius kviečiamos pagal tuo metu esamą poreikį ir nagrinėjamą tematiką”*.

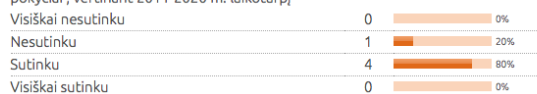
Apklausos metu surinkta informacija taip pat rodo, kad bendruomenės atstovai domisi situacija ir apie Molėtų rajone vykstančius pokyčius yra linkę atsiliesti savivaldybės administracijai ir savivaldybės įstaigoms daugmaž palankiai (detaliau – žr. 3.2.2. grafiką).

3.2.2. grafikas. Ar sutinkate su išvardintais teiginiais? N=5.

Suinteresuotų asmenų bendradarbiavimas su savivaldybės administracija - suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo klausimais - pastaruoju metu tapo intensyvesnis

Savivaldybėje jaučiasi teigiami pokyčiai į suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situaciją ir problemas

Savivaldybės administracija ir paslaugų teikėjai gerai įtraukia suinteresuotus šalis priimant sprendimus, susijusius su suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimu ir plėtra

Savivaldybės administracija atsižvelgia į suinteresuotų šalių siūlymus dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimo tobulinimo

Paslaugų teikėjai atsižvelgia į suinteresuotų šalių siūlymus dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimo tobulinimo

Šaltinis: Molėtų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Kelių apklausos dalyvių nuomone, suinteresuotų šalių bendradarbiavimą su savivaldybės administracijos atsakingais padaliniais bei suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjais galima padidinti šiais būdais: 1) *“turi būti paskirtas pilnu etatu dirbantis savivaldybės tarnautojas, atsakingas už suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą”*; 2) *“savivaldybė turėtų noriau klausyti ir daugiau išgirsti, taip pat greičiau imtis veiklos ir dirbti greičiau, kad siekiami rezultatai taptų greičiau matomi”*.

3.3. Dalies išvados ir rekomendacijos

Šioje dalyje apibendrinamos skyriaus išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo ir plėtros tobulinimui pagal 2 indikatorius.

3.3.1. Lentelė. Dalies išvados ir rekomendacijos

<p>Suinteresuotų šalių dalyvavimas (2 indikatorius)</p>	<p>Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti bendrą suinteresuotų šalių aktyvumą savivaldybėje ir kiek savivaldybėje suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtra formuojama atsižvelgiant į suinteresuotų šalių poreikius.</p>		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
<p>Suinteresuotų šalių dalyvavimas savivaldybės administracijai planuojant ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones pagal gyvenamąją teritoriją</p>	<p>Nenustatyta.</p>	<p>Mažas suinteresuotų šalių dalyvavimas arba visai nedalyvavimas svarstant klausimus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tema. Mažas analizuojamų klausimų įtraukimas (dėl pasiūlymų nebuvimo) į įstaigų planus ir darbotvarkę. Dalinis atsižvelgimas į teikiamus pasiūlymus.</p>	<p>Išnaudoti Alantos technologijos ir verslo mokyklą bei Molėtų meno mokyklą suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugoms plėtoti.</p>
<p>Suinteresuotų šalių dalyvavimas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjų savivaldoje</p>	<p>Nenustatyta</p>	<p>Savivaldybės administracijos padaliniuose ir savivaldybės įstaigose suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui nesant dažna tema, suinteresuotos šalys greičiau nedalyvauja minėtų institucijų ir įstaigų veikloje, nors žino tokią galimybę esant.</p>	<p>Nors bendruomenės atstovai nedalyvauja įstaigų savivaldoje, jie turi konkrečių pasiūlymų dėl suaugusiems skirtų paslaugų pasiūlos plėtros. Tereikia būdų / mechanizmo tokiems pasiūlymams atsiradus arba reguliariai patekti į savivaldybės administracijos padalinių ir savivaldybės įstaigų posėdžių darbotvarkę.</p>

<p>Suinteresuotų šalių dalyvavimas (2 indikatorius)</p>	<p>Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti bendrą suinteresuotų šalių aktyvumą savivaldybėje ir kiek savivaldybėje suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtra formuojama atsižvelgiant į suinteresuotų šalių poreikius.</p>		
			<p>1) <i>“turi būti paskirtas pilnu etatu dirbantis savivaldybės tarnautojas, atsakingas už suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą”;</i></p> <p>2) <i>“savivaldybė turėtų noriau klausyti ir daugiau išgirsti, taip pat greičiau imtis veiklos ir dirbti greičiau, kad siekiami rezultatai taptų greičiau matomi”.</i></p>

4. PARAMA SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMUI IR TĘSTINIAM PROFESINIAM MOKYMUI SAVIVALDYBĖJE

Šioje dalyje aprašomi surinkti duomenys, pristatantys finansinę, materialinę ir kitokią paramą, savivaldybės skiriamą suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimui savivaldybėje (kiek tai susiję su suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų tiekėjų stiprinimu, suaugusiųjų užimtumo didinimu ir pan.). Skyrių sudaro kelios dalys.

4.1 Finansinė parama

Molėtų rajono savivaldybės interneto svetainėje pateiktose savivaldybės administracijos ataskaitose galima rasti apibendrintos informacijos apie biudžeto išlaidų sudėtį. Tačiau tiek detalios informacijos, kad būtų galima identifikuoti konkrečiai suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonėms įgyvendinti skirtas sumas, nėra.

Paklausti, ar savivaldybės administracija teikia finansinę paramą asmenims / organizacijoms / įmonėms, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugoms įsigyti, 2 iš 5 apklausoje dalyvavusių asmenų teigė nežinantis, tačiau 3 atsakė, kad tokia parama teikiama. Interviu metu ir savivaldybės atstovė patvirtino, kad tikslinė finansinė parama yra skiriama – *“...atsiranda daug galimybių neformaliajam švietimui per įvairias projektines veiklas iš įvairių šaltinių. Į šiuos procesus įsijungia ir Vietos veiklos grupė ir Savivaldybės Strateginio planavimo ir investicijų skyrius, kuris rašo projektus. Šiuo metu rašomi projektai skirti sveikai gyvensenai bei psichinei sveikatai palaikyti”*. Anot jos *“pvz. verslo įmonės nesikreipia paramos. Tačiau savivaldybėje yra numatytas finansavimas programoms, pagal kurias yra remiami neformalaus mokymo projektai. Verslo įmonės, žmonės, įstaigos, nevyriausybinės organizacijos gali teikti paraiškas tam finansavimui gauti. Neformalaus mokymo programoms kasmet iš savivaldybės skiriama 5000 eurų”*. Taip pat *“savivaldybė dabar kreipia veiklą sąlygų mokymuisi visą gyvenimą sudarymui. Čia labai stipriai dirba Trečiojo amžiaus universitetas. Šiai priemonei kiekvienais metais yra skiriama iš savivaldybės 3000 eurų. Į šį procesą įsitraukia ir kitos įstaigos: savanoriškai veda mokymus, Molėtų kultūros centras įgarsina renginius, gauna autobusą. Šis universitetas – stipri paspartis žmonėms, kurie per anskti ir nepagrįstai save nurašo.”*

Visgi jau kituose šios analizės skyriuose pateiktos informacijos pagrindu galima teigti, kad suaugusiųjų švietimas ir tęstinis profesinis mokymas nėra savivaldybės

administracijos atstovės minimų finansuotų organizacijų prioritetinga veiklos sritis, taigi ir tikslinis suaugusiųjų švietimo priemonių finansavimas greičiau nebuvo tiesioginis savivaldybės atstovės minėtos projektinės veiklos objektas. Tai patvirtina ir vykdyta apklausa – trys iš apklausos dalyvių teigė, jo atstovaujamą organizaciją nesant įgyvendinus veiklų / projektų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tema kartu su savivaldybės administracija (detaliau – žr. 4.1.1. grafiką).

4.1.1. Grafikas. Ar Jūs / Jūsų atstovaujama organizacija / įstaiga / įmonė įgyvendino suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo veiklų / projektų kartu su savivaldybės administracija ar jos įstaigomis per pastaruosius 3 metus? N=5.

Šaltinis: Molėtų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Du iš trijų respondentų teigiamai atsakė ir į patikslinantį klausimą (žr. 4.1.2. grafiką)
 Pastaba: į klausimą atsakė tik savivaldybės administracijos finansavimą gavusių arba teigusių, kad yra galimybė gauti finansavimą, organizacijų / įstaigų / įmonių atstovai.

4.1.2. Grafikas. Pažymėkite ar sutinkate su žemiau įvardintais teiginiais. N=5.

Savivaldybės administracijos ir jos įstaigų finansinės paramos skyrimo tikslai atitinka Jūsų / Jūsų organizacijos / įmonės poreikius

Savivaldybės administracijos ir jos įstaigų finansinės paramos skyrimo sąlygos yra paprastos, nesudėtingos, atitinka Jūsų / Jūsų organizacijos / įmonės galimybes

Finansuojamos tos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimo / plėtros priemonės, kurias Jūs nuomone labiausiai reikėtų finansuoti

Šaltinis: Molėtų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

4.2 Materialinė parama

Įrodymų, kad materialinė parama yra teikiama, įgyvendinant su suaugusiųjų švietimu ir tęstiniu profesiniu mokymu susijusias iniciatyvas, atliekant šį tyrimą nėra surinkta.

4.3 Kitokia parama

Sužinojus apie savivaldybės indėlį finansinės paramos skyrimo srityje, apklausos dalyvių buvo pasiteirauta:

4.3.1. Grafikas. Kokios paramos – suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo kontekste – jūsų atstovaujama įstaiga / organizacijai / įmonei labiausiai trūksta? N=5.

Šaltinis: Molėtų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

4.4 Dalies išvados ir rekomendacijos

Šiame skyriuje apibendrinamos dalies išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo ir plėtros tobulinimui pagal 3 indikatorių.

4.4.1. Lentelė. Dalies išvados ir rekomendacijos

Parama suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui savivaldybėje (3 Indikatoriai)	Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti kaip savivaldybės administracija sudaro sąlygas plėtotis suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo organizacijų veiklai		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
Finansinė parama	Programos 06.01.02 uždaviniui įgyvendinti 2020, 2021 ir 2022 metais numatyta skirti <i>neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymo programos įgyvendinimui ir Trečiojo amžiaus universiteto veiklos užtikrinimui</i> atitinkamai: po 5,0 tūkst. Eur ir 3,0 tūkst. Eur kasmet	Neformaliojo ugdymo veikloms skiriamas finansavimas nėra tikslingai orientuotas į suaugusius asmenis , atsižvelgiant į šios amžiaus grupės profesinio tobulinimosi poreikius.	Kaupti informaciją, vykdyti tyrimus, analizes ar apklausas , kurias atliekant surinktos informacijos pagrindu būtų identifiкуotos aiškios problemos / poreikiai ir būtų nustatytas joms / jiems išspręsti / išpildyti reikalingų lėšų poreikis, kuris būtų numatomas finansavimo planuose, argumentuotai apginamas svarstant kasmetinį savivaldybės biudžetą ir skiriamas.
Materialinė parama	Nenustatyta	Nenustatyta	
Kitokia parama	Nenustatyta	Nenustatyta	

5. SUINTERESUOTŲ ŠALIŲ INFORMAVIMAS

Šioje dalyje aprašomi surinkti duomenys, pristatantys suinteresuotų šalių informavimą apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo galimybes savivaldybėje.

5.1 Suinteresuotų šalių informavimas apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo galimybes savivaldybėje

Interviu dalyvavusi savivaldybės administracijos atstovė apie suinteresuotų šalių informavimą – suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tema teigė, kad *“savivaldybė informaciją talpina savo interneto puslapyje, Facebook paskyroje, vietinėje spaudoje. Taip pat platinama ir per partnerių tinklą”*.

Tokia išsakyta poziciją tik dalinai patvirtino apklausoje dalyvavę asmenys nurodydami, kad negauna pakankamai savivaldybės administracijos teikiamos informacijos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temomis (detaliau žr. – 5.1.1. grafiką).

5.1.1. Grafikas. Įvertinkite, kaip savivaldybės administracija informuoja suinteresuotas šalis apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinamą N=5.

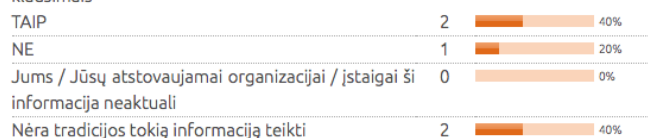

Šaltinis: Molėtų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

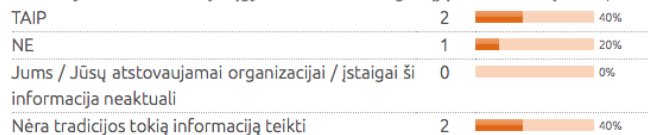
Pasirodo, pakankamai informacijos nėra nei apie savivaldybėje vykstančius renginius ar posėdžius, nei apie juose svarstomus klausimus ir priimtus sprendimus (detaliau žr. – 5.1.2. grafiką).

5.1.2. Grafikas. Ar Jūs / Jūsų atstovaujama organizacija / įstaiga / įmonė gauna informaciją iš savivaldybės administracijos apie: N=5.

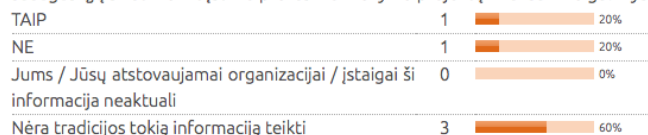
savivaldybės administracijoje svarstomus ir priimtus sprendimus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo klausimais

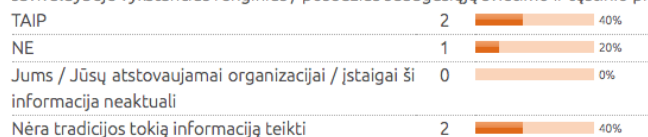
savivaldybės administracijos įgyvendinamas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės

suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo projektų finansavimo galimybes

savivaldybėje vykstančius renginius / posėdžius suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temomis

Šaltinis: Molėtų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Dauguma apklausos dalyvių taip pat teigė, kad jiems trūksta informacijos apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo projektų finansavimo galimybes, informacijos apie savivaldybės administracijos ir / ar jos įstaigų įgyvendinamus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtros projektus / veiklas bei, kaip jau minėta – informacijos apie savivaldybės administracijoje svarstomus ir priimtus sprendimus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo klausimais. Tuo tarpu, paklausti, kokiais kanalais jiems būtų geriausia gauti informaciją, dauguma paminėjo savivaldybės interneto svetainę ir elektroninį paštą. Pastarosios priemonės buvo įvardintos pagrindinėmis, paklausus, kaip patys apklausos dalyviai, jei jie yra suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjai, informuoja potencialius klientus ir bendruomenę.

5.2 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo veiklos žinomumas

Kadangi Molėtų rajono savivaldybėje nėra didelio skaičiaus suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjų, o tęstinio profesinio mokymo paslaugos teikiamos tik vienoje įstaigoje, natūralu, kad žinomumas apie net ir negausią paslaugų pasiūlą yra nedidelis – realiai asmenys, kuriems tokios paslaugos yra aktualios, informacijos apie jas ieško ir randa visuose viešai

prieinamuose informacijos šaltiniuose (Molėtų rajono savivaldybės interneto svetainė, kitos interneto svetainės, socialiniai tinklai, vietos žiniasklaida ir pan.). Apklausoje dalyvavusių asmenų atsakymai apie vietos žiniasklaidos prisidėjimą informuojant Molėtų rajono bendruomenę apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo aktualijas buvo dažniau nepalankūs, t.y. teigiantys, kad vietos žiniasklaidoje tokios informacijos greičiau nebūna (detaliau žr. – 5.2.1. grafiką).

5.2.1. Įvertinkite, kaip plačiai vietos žiniasklaida apima suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tematiką. N=5.

Plačiai ir visapusiškai pristatoma suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tematika

Pristatomos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo iniciatyvos

Analizuojamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo problemos

Šaltinis: Molėtų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Kita vertus, apklausos dalyvių paklausus, ar jie bendradarbiauja su vietos žiniasklaida, platindami informaciją apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugas, tik trys iš penkių respondentų atsakė, kad tokią informaciją teikia.

5.3 Dalies išvados ir rekomendacijos

Šiame skyriuje apibendrinamos dalies išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo ir plėtros tobulinimui pagal 4 indikatorių.

5.3.1. Lentelė. Dalies išvados ir rekomendacijos

Suaugusiųjų šalių informavimas (4 Indikatoriai)	Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia nustatyti ar savivaldybės administracija sėkmingai informuoja suinteresuotas šalis apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo galimybes savivaldybėje.		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
Suaugusiųjų šalių informavimas apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo galimybes savivaldybėje	Nenustatyta	Nepaisant to, kad savivaldybėje prieinamų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų pasiūla yra santykinai maža, informacija apie jų teikimą nėra koncentruota nei viename iš bendruomenei viešai prieinamų informavimo kanalų. Nepaisant to, kad jiems aktualią informaciją bendruomenės atstovai randa, tos nedažnos žinutės nėra išsamios ir pakankamai aiškios.	Svarstyri galimą sukurti (savivaldybės interneto svetainės skiltį?) ir imti naudoti vieną informacijos apie suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą teikimo kanalą.
Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo veiklos žinomumas	Nenustatyta	Nenustatyta	Užtikrinti bendruomenės poreikius atitinkančių suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikimą.

6. TARPŽINYBIŠKUMAS, TARPSEKTORIŠKUMAS, PLANUOJANT IR ĮGYVENDINANT SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO IR TĘSTINIO PROFESINIO MOKYMO PRIEMONES SAVIVALDYBĖJE

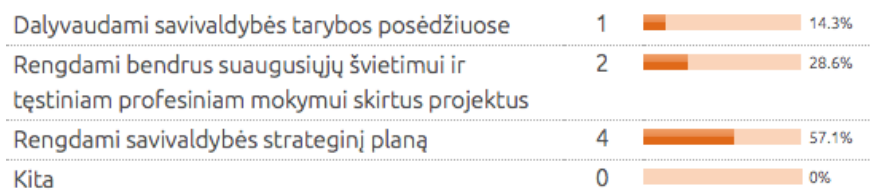
Šios dalies tikslas yra išsiaiškinti, ar suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės yra įgyvendinamos kaip horizontalios bendradarbiaujant skirtingiems savivaldybės administracijos padaliniams, integruojant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tematiką į sektorinės politikos sritis (įtvirtinant horizontalumą teisiškai – integruojant į planus, ir instituciškai – formuojant tinklines struktūras).

6.1 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temas integruojančios struktūros

Šios ataskaitos ankstesnėse dalyse buvo pateikta informacija apie tai, kad suinteresuotos šalys, nors turi galimybes dalyvauti įvairiuose posėdžiuose ir darbo grupėse, tokio pobūdžio renginiuose ir dariniuose dalyvauja retai. Bendruomenės atstovai taip pat pripažino nėra teikę daug pasiūlymų analizuojama tema, o į pateiktus pasiūlymus savivaldybės administracijoje buvo atsižvelgta tik iš dalies. Kita vertus, taip pat buvo pateikta informacija, kad ir suaugusiųjų švietimo bei tęstinio profesinio mokymo klausimai yra labai reti posėdžių darbotvarkėse.

Apklausoje dalyvavusių asmenų paklausus, koku būdu skirtingi savivaldybės administracijos padaliniai bendradarbiauja tarpusavyje, planuodami bei inicijuodami suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą, buvo gautas bene vieningas atsakymas, kad planingo bendradarbiavimo – analizuojama tema – Molėtų rajono savivaldybės administracijoje esama. Pažymėtina, jog visi apklausos dalyviai vieningai patvirtino, jog skirtingi savivaldybės administracijos padaliniai glaudžiai bendradarbiauja rengdami savivaldybės strateginį plėtros planą (detaliau žr. – 6.1.1. grafika).

6.1.1. Grafikas. Koku būdu skirtingi savivaldybės administracijos padaliniai bendradarbiauja tarpusavyje tirdami, planuodami bei inicijuodami suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą? N=5.

Šaltinis: Molėtų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Atliekant šį tyrimą paaiškėjo, kad specializuotos apklausos – suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temomis – Molėtų rajono savivaldybėje nėra atliekamos. Savivaldybės atstovės teigimu, *“kuruoti Suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą bei analizuoti poreikius savivaldybėje funkcija yra deleguota Molėtų r. Švietimo pagalbos tarnybai. Taip pat šioje tematikoje darbuojasi Savivaldybės Kultūros ir švietimo skyrius. Taip pat prie situacijos analizės prisideda Mero komanda – patarėjai, taip pat į procesą įsijungia ir rajone veikiančios neformalaus ugdymo įstaigos: Molėtų menų mokykla, Molėtų kūno kultūros ir sporto centras, Vietos veiklos grupė (ir kaimo, ir miesto), nevyriausybinės organizacijos: Molėtų krašto žmonių su negalia sąjunga (jis skiria išskirtinai didelį dėmesį neįgalųjų mokymui), Užimtumo tarnybos Molėtų skyrius, Molėtų bendruomeniniai šeimos namai (socialiai pažeidžiamoms ir su sunkumais susiduriančioms šeimoms), bendrai – spektras labai įvairus”*.

6.2 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo integravimas savivaldybės strateginiuose dokumentuose ir kitų skyrių (kultūros, sporto, socialinių reikalų ir kt.) veiklų programose, planuose

Molėtų rajono savivaldybės strateginiame plėtros plane 2018-2024 metams 1 Prioriteto 1.1. tikslo *“Besimokančios visuomenės poreikius atitinkančios švietimo paslaugos”* 1.1.3. uždavinys *“Viso gyvenimo mokymosi sąlygų sudarymas”* įtraukia dvi priemones *Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymo programos įgyvendinimas (1.1.3.1)* ir *Trečiojo amžiaus universiteto veiklos skatinimas (1.1.3.1)*. Pirmosios pasiekimo indikatorius yra *“Mokymų dalyvių skaičius (kasmet didėja po 10 proc.)”*, antrosios - *“Mokymų dalyvių skaičius (kasmet didėja po 10 proc.)”*. Už pirmosios įgyvendinimą atsakingas savivaldybės kultūros ir švietimo skyrius, tuo tarpu antrosios kuravimo funkcija deleguota Molėtų švietimo centrui (reorganizuotas į Molėtų rajono švietimo pagalbos tarnybą).

Molėtų rajono savivaldybės strateginis veiklos plane 2020-2022 m. nurodyta, kad vienas iš trijų šio plano tikslų yra *“užtikrinti aukštą gyventojams teikiamų švietimo, kultūros,*

socialinių ir sveikatinimo paslaugų kokybę ir prieinamumą”. Analizuojamas planas apima 8 programas, iš kurių 6-oji yra skirta Ugdymo procesui užtikrinti. Programos aprašyme teigiama, kad viena iš jos apimamų sričių yra vaikų ir suaugusiųjų neformaliojo švietimo organizavimas. Vieno iš programos tikslų (kodas 01) *Teikti besimokančios visuomenės poreikius atitinančias švietimo paslaugas*¹³ pirmasis uždavinys *Formuoti efektyvų formalaus ir neformalaus ugdymo įstaigų tinklą*, turi ir į suaugusius orientuotą siekinį *didinti formaliojo ir neformaliojo ugdymo įstaigų tinklo ekonominę efektyvumą, maksimaliai atsižvelgiant į vietos bendruomenių poreikius*. Bet dar vienas aptariamo tikslo uždavinys – **Užtikrinti mokymuisi visą gyvenimą reikalingas sąlygas (06.01.02)**– yra tiesiogiai susijęs ir su šio tyrimo tema. Uždavinio įgyvendinimo aprašyme yra teigiama, kad šiuo uždaviniu siekiama *“įgyvendinti neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymo programą; vykdyti kvalifikacijos tobulinimo užsiėmimus; skatinti Trečiojo amžiaus universiteto veiklą”*. Uždaviniui priskirti du produkto vertinimo kriterijai: suaugusiųjų grupių kvalifikacijos tobulinimo renginių skaičius (2020 m. = 290 vnt., 2021 m. = 291 vnt. ir 2022 m. = 292 vnt.) bei suaugusiųjų, dalyvavusių kvalifikacijos tobulinimo programose, skaičius (2020 m. = 4715 asm., 2021 m. = 4717 asm. ir 2022 m. = 4720 asm.).

Programos 06.01.02 uždaviniui įgyvendinti 2020, 2021 ir 2022 metais numatyta skirti *neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymo programos įgyvendinimui ir Trečiojo amžiaus universiteto veiklos užtikrinimui* atitinkamai: **po 5,0 tūkst Eur ir 3,0 tūkst. Eur kasmet**, planuojant pasiekti rodiklius atitinkamai: **po 80 mokymų dalyvių kasmet ir po 165 renginius kasmet**.

Analizuojant aukščiau pateiktą informaciją, galima teigti, kad savivaldybėje yra prielaidos plėtoti mokymosi visą gyvenimą priemones.

6.3 Tarpžinybinių ir tarpsektorinių bendradarbiavimo tinklų praktinis veikimas

Interviu dalyvavusi savivaldybės atstovė nurodė, kad *“... 2019 m. savivaldybės vadovybės iniciatyva buvo įkurta Molėtų rajono verslo taryba, kurią sudaro įvairių verslų atstovai, nevyriausybinio sektoriaus atstovai, ūkininkai ir kt. Ir šiame formate savivaldybė analizuoja kokias perspektyvas verslas mato ateityje, kokius poreikius jie turi, koks poreikis kils ateityje. Šioje taryboje buvo išgiršta ir suprasta, jog rajone trūksta techninės pakraipos specialistų. Čia buvo nuspręsta, jog savivaldybė turi investuoti į vietinio jaunimo verslumo ugdymą (kaip tik šiuo metu savivaldybė derasi su tam tikra organizacija dėl tam tikros*

¹³ Tikslo įgyvendinimo aprašymas: Siekiant šio tikslo svarbu užtikrinti ugdymo įstaigų kokybišką veiklą, paslaugų prieinamumą, tenkinti gyventojų poreikius ugdyti vaikus ikimokyklinėse įstaigose ir bendrojo ugdymo mokyklose, sudaryti sąlygas vaikų saviraiškai ir užimtumui, **plėtoti suaugusiųjų formalųjį švietimą, kiekvieno bendruomenės nario mokymąsi visą gyvenimą, užtikrinti saugią ir sveiką ugdymo aplinką.**

programos skirtos mokyklinio amžiaus ir jaunimui iki 29 m. mokyti, kuri paskatintų jaunimą kurti verslą). Modeliuojama programa taip, kad ji būtų interaktyvi, kad prie šios programos įgyvendinimo (jaunimo mokymo) dirbtų tam tikra komanda ir užsiėmimai vyktų savaitgaliais, būtų interaktyvūs. Mokytis programoje bus kviečiamas ir mokyklinis jaunimas, ir iš švietimo sistemos iškritęs jaunimas. Siekiama bus jaunimą skatinti būti drąsiais, versliais, inovatyviais, o jiems mokantis užduotys būtų skiriamos susietos su realiomis sąlygomis (pvz., sukurti kažkokį produktą ar pan., kurį būtų galima įgyvendinti rajone). Mokymuose dalyvaus ir vadinamieji, suaugę žmonės (iki 29 m.), ne tik mokyklinio amžiaus.”

6.4 Savivaldybės administracijos įgyvendinamų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių atitikimas nacionaliniams prioritetams

Negausūs įrašai savivaldybės strateginiuose ir planavimuo dokumentuose, atitinka nacionalinėse suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo strategijose ir kituose dokumentuose fiksuotus prioritetus.

6.5. Dalies išvados ir rekomendacijos

Šiame skyriuje apibendrinamos dalies išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo ir plėtros tobulinimui pagal 5 indikatorių.

6.5.1. Lentelė. Dalies išvados ir rekomendacijos

Tarpžinybiškumas, tarpsektoriškumas, planuojant ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones savivaldybėje (5 Indikatorius)	Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temų horizontalumą ir tarpžinybinio bendradarbiavimo dėka užtikrinamą suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtrą.		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temas	Nenustatyta	Daugiau iniciatyvos galėtų kilti ypatingai iš savivaldybės	

integruojančios struktūros		kultūros ir švietimo skyriaus.	Kolkas realiai nesant sprendžiamais
Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo integravimas savivaldybės strateginiuose dokumentuose ir kitų skyrių (kultūros, sporto, socialinių reikalų ir kt.) veiklų programose, planuose	Nenustatyta	Strateginiuose ir planavimo dokumentuose yra vos kelios nuostatos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tema. Savivaldybės kultūros ir švietimo skyriaus veiklos planuose šiems temoms dėmesio skiriama nepakankamai.	analizuojamos temos klausimams, dera svarstyti dėl kolegialios grupės, kuri būtų atsakinga už suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtojimo strategijos / plano parengimą, sudarymo. Inicijuoti diskusiją dėl šių temų aktualumo ir naudos, kurios pagrindu būtų parengtas ir patvirtintas konkrečių veiklos priemonių planas, Tarybai išipareigojant šiems priemonėms skirti deramą dėmesį planuojant kasmetinį savivaldybės biudžetą.
Tarpžinybinių ir tarpsektorinių bendradarbiavimo tinklų praktinis veikimas	2019 m. savivaldybės vadovybės iniciatyva buvo įkurta Molėtų rajono verslo taryba.		
Savivaldybės administracijos įgyvendinamų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių atitikimas nacionaliniams prioritetams	Rengiami strateginiai ir planavimo dokumentai iš esmės atitinka nacionaliniuose dokumentuose fiksuojamus prioritetus ir nurodomas veiklos kryptis.	Nenustatyta	

7. SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO IR TĘSTINIO PROFESINIO MOKYMO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO TOBULINIMAS IR INOVACIJOS

Ši dalis suteikia duomenų apie savivaldybėje atliekamus tyrimus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo klausimais ir stebėseną bei suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo vertinimą ir inovacijas įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones savivaldybėje. Dalyje aprašomi surinkti duomenys, pristatantys:

- Ar ir kokių mastu savivaldybėje yra sukurtos prielaidos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tobulinimui, t.y. kaip vykdoma suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos stebėseną, kokie duomenys yra renkami, ar atliekama suinteresuotų šalių situacijos ir poreikių analizė, kas ją atlieka, galiausiai, ar vykdomas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo vertinimas ir kaip vertinimo rezultatai integruojami į sprendimų priėmimo procesą;
- Ar ir kokios inovacijos taikomos įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones savivaldybėje.

Jei valdymą apibūdintume kaip nuolat besitęsiantį ciklą, tai pagalba suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo politikos formavimui yra paskutinė šio ciklo dalis, kuri seka politikos įgyvendinimą ir formavimą. Pagalbos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo politikos formavimui tikslas yra pateikti duomenis ir įrodymus, leidžiančius tobulinti politiką (didesnis efektyvumas, rezultatyvumas, tinkamumas, poveikis ir naudingumas) ir atsiskaityti (už pasiektus rezultatus, panaudotas lėšas, įgyvendintas procedūras). Prie šių tikslų įgyvendinimo prisideda trys pagalbos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo politikos formavimui elementai:

- **Stebėseną:** sistemingas duomenų apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo rezultatus fiksavimas ir įgyvendinimo ataskaitų rengimas įgyvendinimo metu. Veiklos valdymo teorijoje stebėseną yra laikoma valdymo įrankiu, galinčiu padėti tobulinti suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimą keliais būdais. *Pirma*, informacija apie rezultatus padeda įvertinti, ar gerai veikia institucija arba programa, kokią vertę ji sukuria, ar pasiekia savo tikslus. *Antra*, procedūrų stebėsenos pagalba galima kontroliuoti institucijų ir tarnautojų veiksmus bei išlaidas. *Trečia*, stebėsenos informacija apie

rezultatus ir kaštus gali būti naudojama biudžeto sudarymo procese ir padėti suplanuoti išlaidas ekonomiškiausiu būdu. *Ketvirta*, informacija apie personalinius pasiekimus gali motyvuoti tarnautojus ar kitas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinime dalyvaujančias šalis siekti tam tikrų rezultatų. *Penkta*, veiklos informacijos viešinimas gali būti pasitikėjimo institucijomis didinimo priemonė. *Galiausiai*, stebėsenos informacija gali padėti surasti geresnių institucijos veiklos būdų paskatindama mokymosi procesą ir inicijuodama veiklos patobulinimus. Apačioje esančioje lentelėje pavaizduotas supaprastintas stebėsenos ir vertinimo ciklas, kurį galima išskirti į du svarbiausius etapus.

- **Vertinimas:** sistemingas ir objektyvus planuojamos vykdyti, vykdomos ar baigtos vykdyti priemonės (arba atskirų programų) tinkamumo, rezultatyvumo, efektyvumo, naudingumo ir ilgalaikio poveikio nustatymas;
- **Peržiūra** (angl. *review*): periodiškas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių vykdymo tikslingumo vertinimas.

7.1. lentelė. Stebėseną, vertinimą ir peržiūrą.

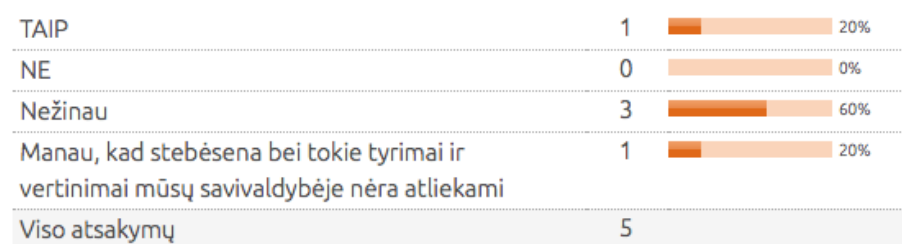
	Stebėseną	Vertinimas	Peržiūra
Tikslas	Iš anksto įspėti apie kylančias ir kilsiančias problemas įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių tikslus.	Nustatyti suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių vertę ir naudą visuomenei.	Konsensuso formavimas dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių krypties kaitos.
Veikla	Duomenų rinkimas	Duomenų analizė ir interpretavimas. Duomenys imami iš stebėsenos sistemos ir renkami papildomai.	Turimų šaltinių (tyrimų, vertinimų) sisteminimas ir apžvalga; diskusijų inicijavimas.
Kada atliekama?	Nuolat	Kartą per 2 – 3 metus.	Kartą per 5 metus.

Šaltinis: sudaryta autorių.

7.1 Suinteresuotų šalių poreikių tyrimai ir jų vykdytojai

Atliekant šią analizę nėra gauta informacijos, kad savivaldybėje yra vykdomos gyventojų poreikių apklausos - nebuvo rasta duomenų, kad per pastaruosius keletą metų Molėtų rajono savivaldybėje būtų atlikti specialūs tyrimai suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tema. Tai, kad tokie tyrimai savivaldybėje greičiau nėra atliekami arba yra tik pavieniai ir atliekami nesistemiškai, patvirtino tiek interviu dalyvavusi savivaldybės atstovė¹⁴, tiek apklausoje dalyvavę Molėtų rajono bendruomenės ir verslo atstovai, dažniausiai atsakę, jog nežino, ar tyrimų duomenys yra naudojami sprendžiant analizuojamos temos problemas ir gerinant analizuojamos temos situaciją Molėtų rajono savivaldybėje (detalesnė žr. – 7.1.1. grafika)

7.1.1. Grafikas. Ar suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos stebėsenos duomenys bei tyrimų ir vertinimų rezultatai naudojami tobulinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikimą savivaldybėje?
N=5.

Šaltinis: Molėtų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

7.2 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos stebėsenos

Atliekant šią analizę nebuvo rasta / gauta informacijos, kad Molėtų rajono savivaldybėje yra nuosekliai renkami ir sisteminami duomenys apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situaciją savivaldybėje. Keli tyrimo dalyvavę bendruomenės ir

¹⁴ “UAB Hoda prieš maždaug 5 metus ieškojo savo gamybiniam pajėgumams didinti reikalingų techninės krypties specialistų. Suprantama, kad tokio pobūdžio veiklai, tokios kompetencijos specialistų Molėtų r. tikrai yra trūkumas. Į šią įmonę darbuotojai važinėja iš Vilniaus. Tuo metu buvo diskusija savivaldybėje su įmone, kuo galėtų padėti savivaldybė, Užimtumo tarnybos Molėtų skyrius ir Alantos technologijos ir verslo mokykla. Buvo manoma, kad šioje mokykloje būtų galima paruošti reikiamus specialistus. Tačiau paaiškėjo, kad Alantos technologijos ir verslo mokykla yra žemės ūkio sektorinio praktinio mokymo centras, kurio veiklos kryptis visai ne ta, todėl ši mokykla negalėjo padėti. UAB Hoda sprendimą rado pradėjusi bendradarbiavimą su Visagino technologijos ir verslo profesinio mokymo centru, kuriame rengiami energetikos sektoriaus darbuotojai. Visagino TVPMC (lyg ir) praėjo vykdyti UAB Hoda darbuotojams parengti reikiamas mokymo programas. Kitos įmonės tik konstatuoja, jog joms trūksta tam tikrų darbuotojų. Tačiau šios įmonės neinicijuoja pokyčių, nes siima vykdyti kažkokių mokymų apie kuriuos būtų žinoma savivaldybės administracijai. Gali būti, jog įmonės pačios vykdo mokymus savo darbuotojams įmonės viduje, tačiau šiuose procesuose savivaldybė nedalyvauja ir apie juos nežinoma.”

verslo atstovai teigė tokią informaciją renkantys, bet paklausti, ar naudojami savivaldybės administracijos renkama informacija, teigė arba nesinaudojantys, arba nežinantys, kur tokią informaciją galima rasti (detaliau žr. – 7.2.1. grafiką). Pastarieji atsakymai irgi patvirtina faktą, kad aptariama informacija Molėtų rajono savivaldybėje nėra renkama.

7.2.1. Grafikas. Ar naudojate savivaldybės administracijos surinktais duomenimis apie:

N=5.

Šaltinis: Molėtų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

7.3 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimo vertinimas

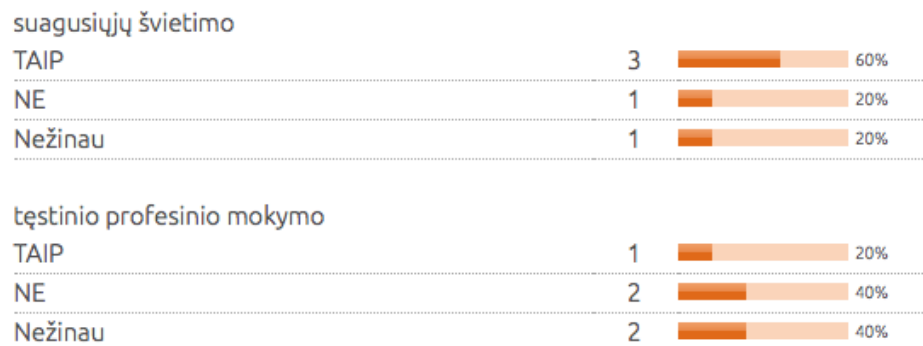
Savivaldybėje yra rengiami veiklos planai bei veiklos ataskaitos, kurios yra tvirtinamos. Visgi pvz. savivaldybės švietimo skyriaus tiek veiklos planuose, tiek veiklos ataskaitose būnant nedaug informacijos apie suplanuotas / vykdytus veiksmus ir situacijos pokyčius suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo srityje, objektyviai nėra galimybės šia informaciją vertinti. Iš penkių, apklausoje dalyvavusių, respondentų dviems buvus suaugusiųjų švietimo ar tęstinio profesinio mokymo paslaugas teikiančių įstaigų / organizacijų atstovais, šių taip pat buvo paklausta, ar vertina teikiamų paslaugų kokybę. Abiejų atsakymai buvo teigiami.

7.4 Tyrimų rezultatų ir stebėsenos duomenų naudojimas

Nustačius, kad Molėtų rajono savivaldybėje teikiamų suaugusiųjų švietimo paslaugų apimtys ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų apimtys yra santykinai nedidelės, taip pat žinant, kad duomenys apie pasiektus rezultatus nėra kaupiami ir sisteminami, natūraliai nėra galimybės vienareiškiškai konstatuoti, kad savivaldybės disponuami duomenys yra naudojami veiklos planų tobulinimui, prioritetų nustatymui, sprendimų priėmimui. Atlikus tyrimą taip pat aišku, kad poreikiai yra numanomi, tačiau šios žinios nėra tvirtai pagrįstos tyrimais ar apklausomis, nes tokios apklausos savivaldybėje atliekamos nesistemiškai, o pvz.

tęstinio profesinio mokymo poreikiai nėra tiriami savivaldybės administracijos ar jos padalinių, bet juos tiria paslaugų teikėjai (detalesnė - žr. – 7.4.1. grafika).

7.4.1. Grafikas. Ar Jūs / Jūsų atstovaujama organizacija / įstaiga / įmonė tiria suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo poreikius? N=5.

Šaltinis: Molėtų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Kaip jau nekart šiame tyrime minėta, Molėtų rajono savivaldybėje suaugusiųjų švietimu galimai užsiima įstaigos, kurios labiau priskirtingos laisvalaikio užimtumo organizavimo ir gyventojų bendrųjų gebėjimų (kalba, kompiuterinis raštingumas ir pan.) didinimo sričiai. Interviu dalyvavusi savivaldybės atstovė tokių įstaigų nurodė kelias, teigdama, kad *“matoma žmonių migracijos įtaka mokymuisi. Šie metai parodė, jog privaloma išmokyti dirbti ir daug dalykų organizuoti nuotoliniu būdu. Molėtų r. Švietimo pagalbos tarnyba gali ir pati dar vykdyti mokymus. Todėl ji, pagal mokyklų parašymus, organizuoja mokymus mokytojams, kaip dirbti nuotoliniu būdu per skirtingas platformas. Tarnyba šiuos mokymus užsako pas tokių paslaugų teikėjus. Tenka pastebėti, jog dažniausiai mokymuose dalyvauja įvairaus amžiaus moterys. Tuo tarpu, kuomet trūksta darbo jėgos, žmogiškųjų resursų - dažniausiai trūksta techninės pakraipos specialistų, kuriais paprastai yra vyrai. Todėl matomas paradoksas, kad mokymais domisi ir poreikį jiems deklaruoja moterys, o vyrai tai daro ženkliai rečiau. Dėl to norą mokytis reikia kurti (aktyvinti): valstybiniu lygmeniu – didinti psichologinį nusiteikimą mokytis; verslininkai turi konkrečiai formuluoti savo poreikį, dalintis daugiau informacija su savivaldybe. Turėtų būti aktyviau skatinama pameistrystė”*.

7.5 Inovacijų taikymas ir plėtra formuojant bei įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones savivaldybėje

Atliekant šį tyrimą, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymo srities inovacijų taikymo precedentų Molėtų rajono savivaldybėje nenustatyta.

7.6 Dalies išvados ir rekomendacijos

Šiame skyriuje apibendrinamos dalies išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo ir plėtros tobulinimui.

7.6.1. Lentelė. Dalies išvados ir rekomendacijos

Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo tobulinimas ir inovacijos (6 Indikatoriai)	Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti, ar savivaldybėje užtikrinamas informuotas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimas, ar savivaldybėje dedamos pastangos ieškoti tinkamiausių sprendimų šioms priemonėms įgyvendinti; ar suinteresuotų šalių poreikių stebėseną ir analizę sudaro prielaidas geriau atsižvelgti į suinteresuotų šalių poreikius.		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
Tyrimų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo klausimais vykdytojai. Tyrimų įvairovė, kokybė ir naudingumas	Nenustatyta	Tęstiniai suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tyrimai nėra atliekami, taikomų priemonių įgyvendinimo	Kolkas realiai nesant sprendžiamais analizuojamos temos klausimams, dera svarstyti dėl kolegialios grupės, kuri būtų atsakinga už
Duomenys apie suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą	Nenustatyta	duomenys nėra kaupiami ir sisteminami, priemonių įgyvendinimo	suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtojimo strategijos / plano parengimą, sudarymo.
Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo vertinimas	Nenustatyta	pažangos vertinimas nėra atliekamas.	Inicijuoti diskusiją dėl šių temų aktualumo ir naudos, kurios pagrindu būtų parengtas ir patvirtintas konkrečių veiklos priemonių planas.
Tyrimų rezultatų ir kitų duomenų panaudojimas	Nenustatyta		
Inovacijų taikymas ir plėtra	Nenustatyta		

8. GEROJI PRAKTIKA

Šioje dalyje pristatoma geroji praktika, remiantis savivaldybės administracijos ir suinteresuotų šalių atstovų apklausomis ir interviu. Rinktis analizei reikia 1-3 atvejus, kurie buvo paminėti interviu metu kelis kartus (daugiausiai kartų) (jeigu tokių bus). Paminėtus atvejus reikia aprašyti detaliau, esant poreikiui papildomai bendraujant su reikšmingomis suinteresuotosiomis šalimis (verslo įmonėmis, gyventojų bendruomenėmis ir pan.).

Geroji praktika šio tyrimo kontekste suprantama kaip tokios suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo savivaldybėje priemonės, dėl kurių sutaria suinteresuotosios šalys, arba kurios padeda efektyviai siekti suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tikslų. Taigi gerąją praktiką galime suprasti tiek rezultato, tiek proceso prasme. Atsižvelgiant į indikatorių struktūrą ir į viešosios politikos įgyvendinimo proceso etapus, galima skirti tokius gerosios praktikos aspektus: sėkmingas bendradarbiavimas tarp savivaldybės administracijos atstovų ir suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugas teikiančių įstaigų / įmonių / organizacijų; suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių sėkmingas pritaikymas tikslinėms grupėms; efektyvus kokios nors suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo požiūriu kylančios problemos sprendimas.

Visgi, kaip jau nekart minėta šioje ataskaitoje, Molėtų rajono savivaldybėje esant santykinai mažoms saugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų apimtims, nėra galimybės identifikuoti nei vieno gerosios praktikos pavyzdžio, kuris būtų susijęs tiesiogiai su analizuojama tema. Nepaisant to, sektina praktika Molėtų rajono savivaldybėje galima vadinti **2019 m. savivaldybės vadovybės iniciatyva įkurta Molėtų r. verslo taryba**, kurią sudaro įvairių verslų atstovai, nevyriausybinių sektoriaus atstovai, ūkininkai ir kt. Šiame formate savivaldybė analizuoja, kokias perspektyvas verslas mato ateityje, kokius poreikius jie turi, koks poreikis kils ateityje. Šioje taryboje buvo išgirsta ir suprasta, jog rajone trūksta techninės pakraipos specialistų. Čia buvo nuspręsta, jog savivaldybė turi investuoti į vietinio jaunimo verslumo ugdymą.

Sveikintinas ir **savivaldybės mero inicijuotas verslo pusryčių formatas**, kuris pirmą kartą nebuvo itin sėkmingas, bet tai tik pradžia ir ilgainiui situacija gali pasikeisti.

9. TYRIMO APIBENDRINIMAS

Šioje dalyje visoje ataskaitoje pateikti ir vertinti duomenys yra apibendrinami pagal šiuos klausimus:

15. Kaip savivaldybės suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo kryptys atitinka nacionalines suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo kryptis ir savivaldybės suinteresuotų šalių situaciją?

Remiantis savivaldybės dokumentų analize ir apklausa bei interviu, galima teigti, kad savivaldybėje įgyvendinamos santykinai negausios suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės apima nacionalines suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo kryptis.

16. Ar suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimas yra integruotas, horizontalus?

Nors specialiai suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temai parengtų dokumentų nėra, o bendruose planavimo ir veiklos dokumentuose temą atitinkančių įrašų yra labai mažai, remiantis savivaldybės strateginių dokumentų analize ir apklausomis bei interviu, galima teigti, kad savivaldybės politika atspindėtų nacionalinės suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo politikos kryptis, jei šiai temai savivaldybėje būtų skiriamas reikiamas dėmesys ir ji savivaldybėje būtų geriau išplėtotą.

Analogiška išvada darytina ir dėl temos priemonių įgyvendinimo – savivaldybėje yra reikiamos prielaidos efektyviam darbui plėtojant suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą, nes joje yra politinė valia, aiški savivaldybės administracinė struktūra, taip pat įstaigos, kurioms gali būti skirtos specialios užduotys bei finansavimas šioms užduotims įgyvendinti.

17. Ar suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių planavimas ir įgyvendinimas vyksta užtikrinant suinteresuotųjų šalių dalyvavimą?

Suinteresuotos šalys gali dalyvauti posėdžiuose bei teikti pasiūlymus, dalyvauti savivaldoje, tačiau, savivaldybės atstovų nuomone, galėtų ir dažniau naudotis šia galimybe.

Apklausoje dalyvavusių įstaigų, organizacijų ir verslo įmonių atstovai retai dalyvauja savivaldybės posėdžiuose bei neteikia arba retai teikia pasiūlymų dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos gerinimo ar konkrečių iniciatyvų / priemonių įgyvendinimo. Suinteresuotos šalys kritikuoja savivaldybės administraciją teigiant, kad ši nepakankamai gerai įtraukia bendruomenės atstovus svarstant ir priimant sprendimus dėl veiklos, susijusios su suaugusiųjų švietimu ir tęstiniu profesiniu mokymu. Visgi skirtingi atlikto tyrimo duomenys labiau rodo, jog pačioms suinteresuotoms šalims stinga motyvacijos ir galbūt „primygtinesnio“ paskatinimo naudotis savo teise daryti įtaką sprendimų priėmimui savivaldybėje.

18. Ar suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimas yra informuotas (grįstas poreikių nustatymu)?

Savivaldybės administracija nekaupia ir nesistemina duomenų apie savivaldybės teritorijoje gyvenančių suaugusių asmenų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo poreikius - reguliarius ir išsamūs poreikių ir situacijos tyrimai nėra atliekami. Nesant būtino domėjimosi ir skirtino finansavimo, Molėtų rajono savivaldybėje nėra ir pakankamo iniciatyvų / priemonių kiekio, visgi joje yra reikiamos prielaidos, kad sprendimų priėmimas būtų grindžiamas gautų objektyvių situacijos ir poreikių tyrimų rezultatais. Tikėtina, jog būtų pasiekta gerų rezultatų, jei minėtieji tyrimai būtų vykdomi sistemingai, vienodais laiko intervalais, detalai fiksuojant pokyčius.

19. Ar įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones atsižvelgiama į visų suinteresuotų grupių interesus?

Savivaldybės teritorijoje veikiančios kultūros ir neformaliojo ugdymo įstaigos daugiau dėmesio skiria darbui su ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikais, tuo tarpu suaugę asmenys nėra šių įstaigų prioritetinga tikslinė grupė, nors tam tikros įgyvendinamos priemonės yra siūlomos ir šiai gyventojų grupei.

20. Ar sukurtos pakankamos prielaidos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimui savivaldybėje žmogiškųjų išteklių ir finansinių lėšų atžvilgiu?

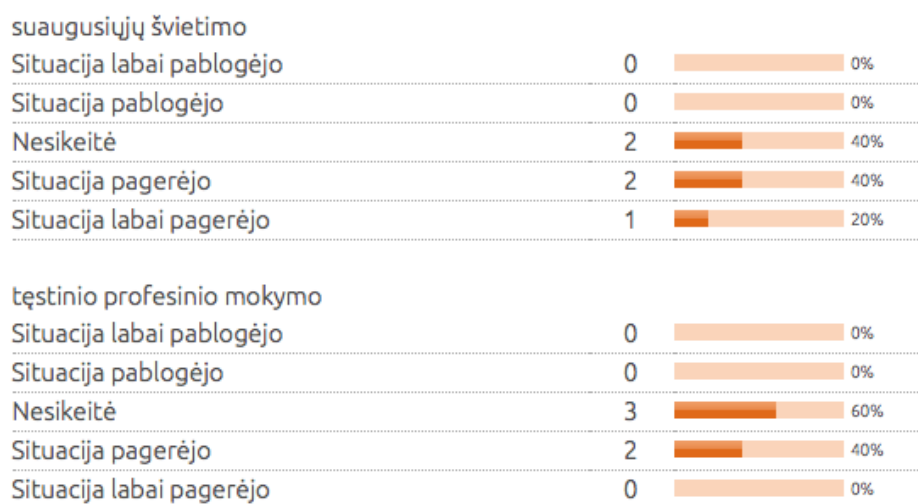
Šiuo metu Molėtų rajono savivaldybėje yra reikiamos prielaidos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos pokyčiams įgyvendinti: yra politinė valia, rengiamuose strateginiuose dokumentuose šiai temai palaipsniui skiriama vis daugiau dėmesio, nors analizuojama tema nėra parengtų tikslinių dokumentų.

Nors suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo poreikių tyrimai savivaldybėje nėra atliekami, neatmestina tikimybė, kad ateityje tikslinis finansavimas su analizuojama tema susijusioms iniciatyvoms bus skiriamas.

21. Ar yra prielaidų teigti, kad suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimas savivaldybėje yra rezultatyvus? Jeigu taip (arba ne) – kodėl?

Remiantis VIS AIS surinktais duomenimis, dera konstatuoti, kad Molėtų rajono savivaldybėje esančios suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos pažanga yra neginčijama, o situacijos dar labiau gerėjimo potencialas stipriai tikėtinas. Apklausoje dalyvavę asmenys pastarųjų 10-ties metų pokyčius įvertino pakankamai gerai, daugumai jų teigus, kad situacija pagerėjo (detaliau – žr. 9.7.1. grafiką).

9.7.1. Grafikas. Kaip keitėsi suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo organizavimas ir vykdymas per pastaruosius 10 metų? N=5.

Šaltinis: Molėtų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Taigi, Molėtų rajono savivaldybės administracijai siūlytina neatidėliojant atlikti tyrimus, suplanuoti, skirti finansavimą ir įgyvendinti priemones, kurios savivaldybės teritorijoje užtikrintų:

- neformalaus suaugusiųjų švietimo plėtrą;
- suaugusiųjų (ypač netekusių ilgalaikio darbo) galimybių įsidarbinti padidėjimą;
- suaugusiųjų (ypač pensinio amžiaus) kūrybiškumo ir verslumo skatinimą;
- rūpinimąsi suaugusiųjų emocine sveikata ir priklausomybių prevencija;
- verslo atstovų dalyvavimo, aktyvumo ir savanorystės užtikrinimą;
- socialinės atskirties mažinimą ir kt.

**SOCIALINĖS – EKONOMINĖS IR VADYBINĖS NERINGOS
SAVIVALDYBĖS RAIDOS ANALIZĖ SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO
IR TĘSTINIO PROFESINIO MOKYMO ASPEKTU**

Bendrai finansuojama pagal
Europos Sąjungos programą
„Erasmus+“

UŽSAKOVAS:

KVALIFIKACIJŲ IR
PROFESINIO MOKYMO
PLĖTROS CENTRAS

2020

TURINYS

Įvadas.....	4
1. Neringos savivaldybės kontekstas.....	6
2. Prielaidos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimui	10
2.1. Suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą reglamentuojančių teisės aktų struktūra	10
2.2. Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės įgyvendinančios institucijos ir įstaigos	14
2.3. Dalies išvados ir rekomendacijos.....	17
3. Suinteresuotų šalių dalyvavimas	20
3.1 Suinteresuotų šalių dalyvavimas savivaldybės administracijai planuojant ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones pagal gyvenamąją teritoriją	21
3.2 Suinteresuotų šalių dalyvavimas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjų savivaldoje	23
3.3. Dalies išvados ir rekomendacijos.....	25
4. Parama suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui savivaldybėje.....	28
4.1 Finansinė parama	28
4.2 Materialinė parama	29
4.3 Kitokia parama.....	30
4.4 Dalies išvados ir rekomendacijos.....	30
5. Suinteresuotų šalių informavimas	31
5.1 Suinteresuotų šalių informavimas apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo galimybes savivaldybėje	32
5.2 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo veiklos žinomumas	33
5.3 Dalies išvados ir rekomendacijos.....	34

6. Tarpžinybiškumas, tarpsektoriškumas, planuojant ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones savivaldybėje	36
6.1 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temas integruojančios struktūros .	36
6.2 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo integravimas savivaldybės strateginiuose dokumentuose ir kitų skyrių (kultūros, sporto, socialinių reikalų ir kt.) veiklų programose, planuose	37
6.3 Tarpžinybinių ir tarpsektorinių bendradarbiavimo tinklų praktinis veikimas	38
6.4 Savivaldybės administracijos įgyvendinamų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių atitikimas nacionaliniams prioritetams.....	39
6.5. Dalies išvados ir rekomendacijos.....	39
7. Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo tobulinimas ir inovacijos	41
7.1 Suinteresuotų šalių poreikių tyrimai ir jų vykdytojai	43
7.2 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos stebėseną.....	43
7.3 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimo vertinimas	44
7.4 Tyrimų rezultatų ir stebėsenos duomenų naudojimas.....	44
7.5 Inovacijų taikymas ir plėtra formuojant bei įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones savivaldybėje	45
7.6 Dalies išvados ir rekomendacijos.....	46
8. Geroji praktika.....	47
9. Tyrimo apibendrinimas	48

ĮVADAS

Socialinės – ekonominės ir vadybinės Neringos savivaldybės raidos analizė atlikta 2020 m. spalio – lapkričio mėn., biudžetinės įstaigos Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centro (toliau – KPMPC)¹⁵ užsakymu. Analizė parengta KPMPC vykdant projektą „Suaugusiųjų švietimo veikslių plano nacionalinis koordinavimas: Lietuva“. Projekto metu planuojama skatinti suaugusiųjų švietimo atitikties darbo rinkai ir regioniniam vystymuisi problemų sprendimą. Šiuo tikslu numatoma inicijuoti ir padėti įgyvendinti reikalingus pokyčius 5 (penkiose) pasirinktose Lietuvos Respublikos savivaldybėse.

Atliekant socialinės – ekonominės ir vadybinės Neringos savivaldybės raidos analizę suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo aspektu yra:

19. surinkti aktualūs statistiniai ir kokybiniai duomenys apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo padėtį Neringos savivaldybėje bei joje įgyvendinamas atitinkamas programas ir priemones;

20. atlikta Neringos savivaldybės socialinė – ekonominė ir vadybinė analizė, sufokusuota į žmogiškųjų resursų (suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo aspektu) atitiktį analizuojamo regiono darbo rinkos poreikiams;

21. išnagrinėta suaugusiųjų švietimo ir profesinio mokymo pasiūla Neringos savivaldybėje, atskirai įvertinant profesinių standartų ir modulių profesinio mokymo programų teikiamas galimybes;

22. išsiaiškinti Neringos savivaldybėje organizuojamo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo privalumai ir trūkumai;

23. aptarti gerosios praktikos pavyzdžiai, pritaikyti Neringos savivaldybei;

24. išanalizuoti surinkti duomenis bei pateiktos išvados ir rekomendacijos.

Analizė atlikta ir Neringos savivaldybės duomenys surinkti pagal šiuos indikatorius:

19. Prielaidos suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui Neringos savivaldybėje.

¹⁵ Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras kartu su LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerija įgyvendina Europos Komisijos iniciatyvos „Nacionaliniai koordinatoriai Europos suaugusiųjų mokymosi darbotvarkės įgyvendinimui“ (angl. „National Coordinators for the implementation of the European agenda for adult learning“) projektą „Suaugusiųjų švietimo veikslių plano nacionalinis koordinavimas: Lietuva“ (angl. „National Coordinator for Adult Learning Work Plan: Lithuania“) (projekto Nr. 614210-EPP-1-2019-1-LT-EPPKA3-AL-AGENDA).

20. Suinteresuotų šalių (verslo ir viešojo sektoriaus įmonės, neformaliojo suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjai, tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjai, fiziniai asmenys ir pan.) dalyvavimas formuojant poreikius ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą Neringos savivaldybėje.

21. Parama suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui Neringos savivaldybėje.

22. Suinteresuotų šalių informavimas Neringos savivaldybėje.

23. Tarpžinybiškumas, tarp-sektoriškumas planuojant ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones Neringos savivaldybėje.

24. Neringos savivaldybėje taikomų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo tobulinimas ir inovacijos.

Analizei atlikti buvo naudojami šie duomenų rinkimo metodai:

- **Pirma**, 2020 m. spalio mėn. buvo atlikti interviu su Neringos savivaldybės administracijos atstovais;

- **Antra**, iš viešai prieinamų šaltinių buvo surinkti įvairūs - vertinimui reikalingi - duomenys ir atlikta jų analizė, taip pat atlikta dokumentų analizė ir antrinių šaltinių analizė;

- **Trečia**, naudoti savivaldybėje veikiančių su suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temomis dirbančių įstaigų / organizacijų ir bendruomenės atstovų apklausos duomenys. Apklausa vykdyta 2020 m. spalio mėn. Apklausoje dalyvavo 7 tikslingai parinkti asmenys - praktikai, todėl - šio tyrimo kontekste - jų pateikta informacija ir nuomonė laikytina patikima;

- **Ketvirta**, 2020 m. lapkričio mėn. suorganizuota focus grupė, kurioje aptartos preliminarios atliktos ataskaitos išvados tam, kad būtų išvengta netikslumų rengiant galutinę analizės ataskaitos versiją.

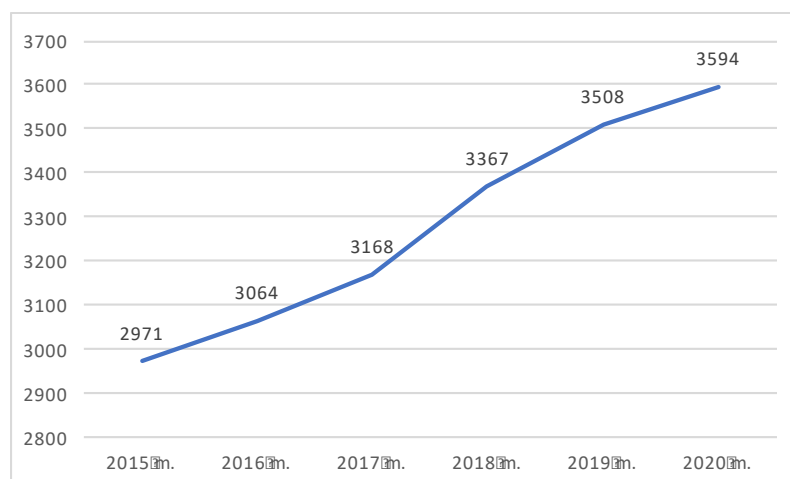
Ataskaitą sudaro devynios dalys. *Pirmoje* dalyje pristatomas savivaldybės kontekstas. *Antroje-septintoje* – pateikiama informacija bei duomenys ir jų analizė **pagal šešis vertinimo indikatorius** – savivaldybės socialinės, ekonominės ir vadybinės raidos, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo aspektu, vertinimo sritis. *Aštuntoje* dalyje pateikiami gerosios praktikos pavyzdžiai, jei tokių yra, o *devintojoje* - pateikiamas analizės apibendrinimas.

1. NERINGOS SAVIVALDYBĖS KONTEKSTAS

Neringa yra įsikūrusi Kuršių nerijoje, siaurame pusiasalyje, skiriančiame Kuršių marias nuo Baltijos jūros. 2000 m. Kuršių nerijos teritorija buvo įtraukta į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą kaip kultūrinio kraštovaizdžio objektas. Šiaurinė Kuršių nerijos dalis priklauso Lietuvos Respublikai, o kita dalis yra Rusijos Federacijos teritorija. Apie 0,8 tūkst. ha Kuršių nerijos teritorijos yra administruojama Klaipėdos miesto savivaldybės, o likusioji dalis (apie 25,6 tūkst. ha) – Neringos savivaldybės. Neringa įkurta 1961 m., kai Kuršių nerijos gyvenvietės – Juodkrantė, Pervalka, Preila, Nida – buvo sujungtos į vieną administracinę vienetą. Gyventojų skaičiumi ir plotu Neringos savivaldybė yra pati mažiausia iš visų 60 Lietuvos savivaldybių. Neringos savivaldybės administracinis centras – Nidos gyvenvietė. Neringos sav. administraciniu požiūriu suskirstyta į 8 seniūnaitijas.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2020 m. liepos 1 d. Neringos savivaldybėje savo gyvenamąją vietą buvo registravę 3594 asmenys. Dera pastebėti, kad per pastaruosius penkis metus Neringos savivaldybėje registruotų gyventojų skaičius išaugo net beveik 21 proc. (detaliau – žr. 1.1. grafiką.)

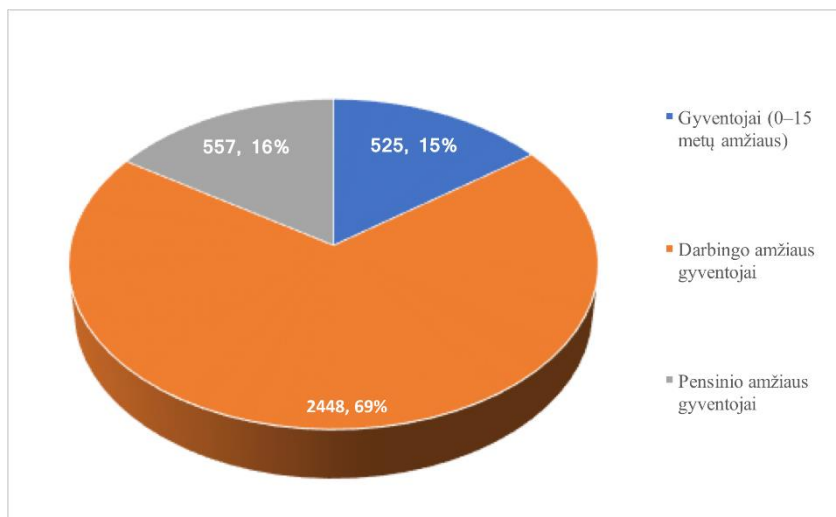
1.1. Grafikas. Neringos savivaldybėje registruotų gyventojų skaičiaus dinamika 2015-2020 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2020 11 03

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2020 m. liepos 1 d. net 69 proc. Neringos savivaldybėje registruotų gyventojų yra darbingo amžiaus grupei priskirtini asmenys, visgi ir pensinio amžiaus asmenys objektyviai gali būti tie, kuriems yra aktualios suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugos (detaliau – žr. 1.2. grafiką).

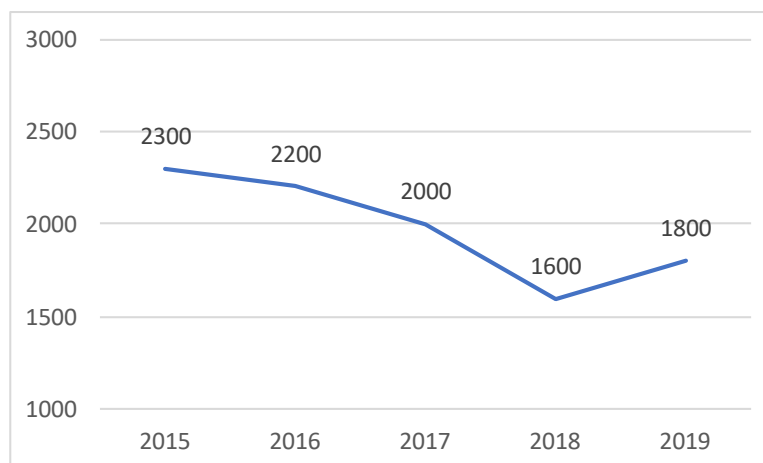
1.2. Grafikas. Neringos savivaldybėje registruotų gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes (2020-07-01 situacija)

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2020 11 03

Atsižvelgiant į atliekamos analizės objektą yra reikšmingas dar vienas – gyventojų Neringos savivaldybėje užimtumo – aspektas, kuris rodo 2019 m. pabaigoje Neringoje buvus užimtų tik 59,9 proc. šioje savivaldybėje nuolatinę gyvenamąją vietą deklaravusių, darbingo ir pensinio amžiaus gyventojų¹⁶. Per pastaruosius penkis metus šis rodiklis ženkliai sumažėjo nuo apytiksliai 2300 užimtų asmenų 2015 metais iki apytiksliai 1600 asmenų 2018 metais ir tik 2019 metais jis truputėlį kilstelėjo (detaliau - žr. 1.3. grafiką).

1.3. Grafikas. Neringos savivaldybėje registruotų užimtų gyventojų skaičiaus dinamika 2015-2019 m.

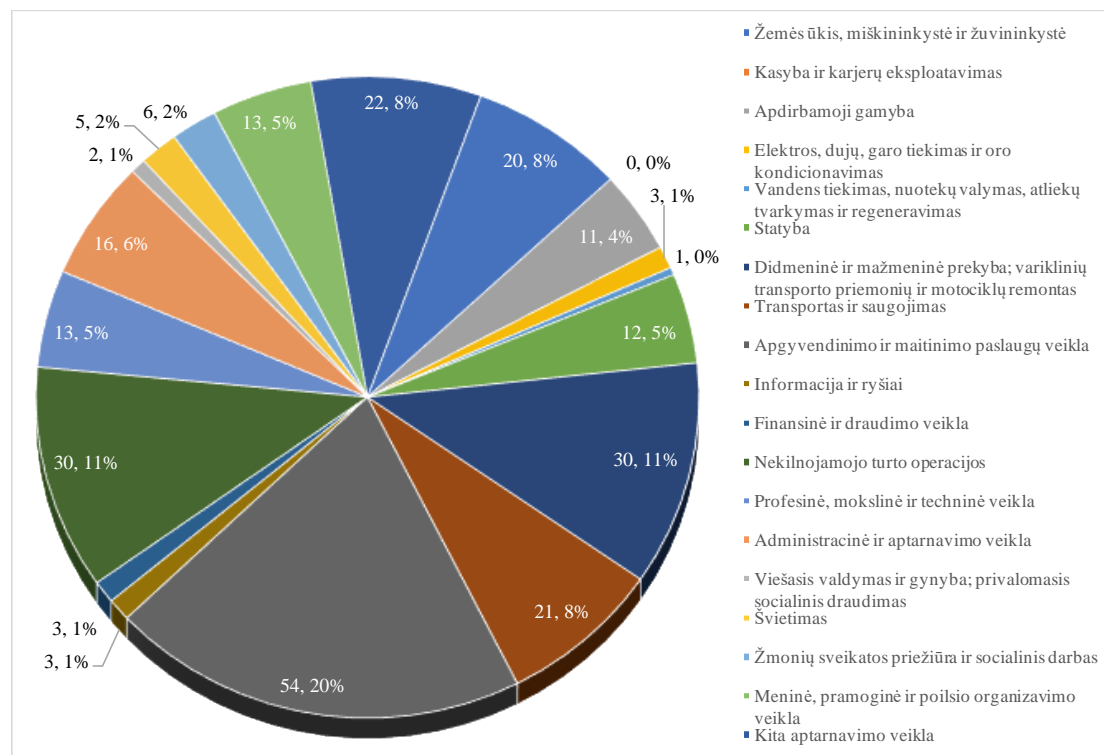
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2020 11 03

2020 m. pabaigoje Neringos savivaldybėje buvo registruota 497 ūkio subjektai. Pagal ekonominės veiklos rūšis savivaldybėje dominuoja apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veiklos (sudaro apie 19,11 proc. visų ūkio subjektų), kitos aptarnavimo veiklos (sudaro apie

¹⁶ Anot interviu dalyvavusio savivaldybės atstovo toks pastovią gyvenamąją vietą deklaravusių ir savivaldybėje užimtųjų skaičių atotrūkis yra dėl Neringos specifikos – daug gyventojų čia yra registravę gyvenamąją vietą, bet realiai į Neringą atvažiuoja tik poilsiauti, o gyvena kituose Lietuvos miestuose. Būti registruotiems Neringoje jiems patogiau, nes turi pirmenybę persikelti keltu per marias bei lengvatą mokėti mažesnę įvažiavimo į Kuršių Neriją mokesčių.

12,88 proc. visų ūkio subjektų), didmeninės ir mažmeninės veiklos bei variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto (sudaro apie 10,46 proc. visų ūkio subjektų), transporto ir saugojimo (8,65 proc. visų ūkio subjektų) bei nekilnojamojo turto operacijų (8,04 proc. visų ūkio subjektų) įmonės. Visgi 2020 metams baigiantis, Lietuvos statistikos departamento duomenis, Anykščių rajono savivaldybėje veikė tik 53,32 proc. visų registruotų įmonių (detaliau – žr. 1.4 grafiką).

1.4. Grafikas. Neringos savivaldybėje veikiančių ūkio subjektų skaičius 2020 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2020 11 09

Paveikslas rodo 2020 metams baigiantis Neringos savivaldybėje veikus 54 apgyvendinimo ir maitinimo įmonėms, kurios sudarė net 20 proc. visų veikusių įmonių skaičiaus. Antroje vietoje buvo didmeninės ir mažmeninės prekybos bei variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto srities ir nekilnojamojo turto operacijų įmonės (po 30 įmonių) trečiojoje – kitos aptarnavimo veiklos 22 įmonės, ir visai čiapat ketvirtojoje ir penktojoje transporto ir saugojimo bei žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės įmonės kurių Neringos savivaldybėje 2020-iems baigiantis veikė atitinkamai 20 ir 21.

Jau daug metų Neringa garsėja kaip žaliasis, subalansuotos plėtros principus diegiantis, kurortas, turintis ne tik gamtos dovanotus išteklius – gryną, sveikatinimo savybėmis pasižymintį orą, švairius paplūdimius ir aukščiausius kokybės standartus atitinkanti maudyklų vandenį Baltijos jūroje, bet ir pati propaguojanti ekologišką gyvenseną, darnų judumą,

alternatyvų susisiekimą vandens transportu bei dviračiais, kuriant sportui, aktyviam laisvalaikiui bei šeimoms draugišką aplinką. Todėl Neringa yra labai palanki erdvė pasaulyje sparčiai populiarėjančiai darbo su atostogomis derinimo (*workation*) formai, lėto miesto (*Cittaslow*) judėjimo populiarinimui. Pažymėtina, jog savitą Kuršių nerijos grožį jau keletą amžių itin vertina įvairūs menininkai, rašytojai, keliautojai, kurie čia randa tobulą erdvę kūrybiniam įkvėpimui.

Tačiau Neringos savivaldybė savo dispozicijoje kol kas neturi specialios infrastruktūros nacionalinės bei tarptautinės reikšmės talentų, turinčių tinkamas sąlygas kūrybai ir kūrybiniams verslams plėtoti, pritraukimui, todėl kurortas patrauklus kūrėjams ir poilsiautojams tik 2–3 mėnesius trunkantį vasaros sezoną, o vietos verslas ir potencialūs investuotojai dėl šių sezoniškumo svyravimų nesiryžta investuoti į infrastruktūros plėtrą. Dar blogiau, ne sezono metu didžioji dauguma viešbučių, viešojo maitinimo įstaigų ir kitokių turizmo paslaugų teikėjų nebevykdo veiklos. Tokiu būdu susidaro uždaras ratas – vietos turizmo paslaugų teikėjai, nesulaukdami vartotojų ir nenorėdami patirti didesnių finansinių nuostolių, užsidaro, o potencialūs Kuršių nerijos lankytojai, nerasdami jų poreikius atitinkančių paslaugų, renkasi kitus Lietuvos ar užsienio kurortus. Šie sezoniškumo svyravimai daro didelę įtaką ir gana aukštomis paslaugų kainoms, todėl kurortas tampa vis mažiau prieinamu socialiai labiau pažeidžiamoms Lietuvos gyventojų grupėms: mažesnes pajamas turintiems asmenims, daugiavaikėms šeimoms, senjorams ir pan.

2. PRIELAIIDOS SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO IR TĘSTINIO PROFESINIO MOKYMO ĮGYVENDINIMUI

Šioje dalyje pristatomos pagrindinės prielaidos, reikalingos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimui Neringos savivaldybėje, tai: a) suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą reglamentuojantys dokumentai; b) Neringos savivaldybėje suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo srityje dirbančios organizacijos ir jų darbuotojai; c) kita informacija. Taip pat pateikiamos išvados ir rekomendacijos.

2.1. Suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą reglamentuojančių teisės aktų struktūra

Šiame skyriuje aptariama suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą reglamentuojančių dokumentų struktūra, pristatomas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo savivaldybėje turinys ir įvertinamas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo turinio tinkamumas.

Teisės aktų struktūra

Neringos savivaldybė, formuodama ir įgyvendindama suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo savivaldybėje turinį, vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais¹⁷ bei Neringos savivaldybės teisės aktais, kurie išvardijami 2.1.1. lentelėje.

2.1.1. Lentelė. Savivaldybės jaunimo politiką reglamentuojantys teisės aktai ir kiti dokumentai

Dokumentas	Patvirtintas (metai)
1. Neringos savivaldybės strateginis plėtros planas 2014-2020 metams	2013
2. Neringos savivaldybės investicijų pritraukimo strategija	2013
3. Neringos savivaldybės turizmo rinkodaros ir komunikacijos strategija 2016-2022 metams	2016

¹⁷ Nurodomi šie nacionalinio lygmens dokumentai: Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas, Respublikos profesinio mokymo įstatymas, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymas, Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatymas, Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymas, taip pat LR Vyriausybės nutarimai.

Dokumentas	Patvirtintas (metai)
4. Neringos savivaldybės administracijos kasmetiniai veiklos planas	2016-2020
5. Neringos savivaldybės 2020-2030 metų kultūros politikos kaitos gairės	2020
6. Neringos savivaldybės strateginis veiklos planas 2020-2022 m.	2020
7. Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi veiksmų planas	2018
8. Neringos savivaldybės administracijos Švietimo ir sporto skyriaus nuostatai	2019
9. Neringos savivaldybės administracijos Švietimo ir sporto skyriaus kasmetiniai veiklos planai	2016-2020
10. Neringos savivaldybės tarybos sprendimai švietimo, sporto klausimais	2002-2019
11. Neringos savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymai švietimo ir sporto klausimais	2011-2019
12. Neringos savivaldybės administracijos Švietimo ir sporto skyriaus veiklos kasmetinės ataskaitos	2010-2019

Šaltinis: sudaryta autorių

Neringos savivaldybės strateginiame plėtros plane 2014-2020 metams nurodyta, kad suaugusiųjų švietimas yra skirtas sudaryti sąlygas asmeniui mokytis visą gyvenimą, tenkinti pažinimo poreikius, tobulinti įgytą kvalifikaciją, įgyti papildomų kvalifikacijų. Anot plane pateikiamos informacijos, galima daryti prielaidą, kad beveik pusė Neringos gyventojų mano, jog Neringos savivaldybėje yra sudarytos pakankamos sąlygos suaugusiųjų švietimui, ir dauguma tokio švietimo paslaugų gavėjų jomis yra patenkinti. Plane taip pat teigiama, kad Neringos savivaldybė yra netoli Klaipėdos miesto, kuriame yra didelė švietimo įstaigų įvairovė. Taigi Neringos savivaldybės gyventojai, norintys gauti suaugusiųjų švietimo ar tęstinio profesinio mokymo paslaugas / įgyti profesiją, turi galimybę mokytis Klaipėdos mieste veikiančiose profesinio mokymo institucijose. Analizuojamo plano 2.1.2. uždavinys “Plėtoti mokymosi visą gyvenimą galimybes” įtraukia vieną veiklą “Neformaliojo ugdymo programų suaugusiems parengimas ir įgyvendinimas”, kurios planuojamas rezultatas per 2014-2020 m. laikotarpį – parengtos 7 programos ir įgyvendinti 7 projektai.

Neringos savivaldybės strateginis veiklos planas 2020-2022 m. apima 8 programas, iš kurių antra yra skirta Ugdymo ir sporto veikloms. Vienas iš šios programos objektų yra suaugusiųjų neformalus švietimas, teigiant, kad savivaldybėje reikia sudaryti sąlygas suaugusiųjų saviraiškai ir užimtumui neformaliojo ugdymo įstaigose. Programos 2 uždavinio “Plėtoti mokymosi visą gyvenimą galimybes” aprašas teigia, kad “vykdant Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusiųjų švietimo įstatymo savivaldybei priskirtą funkciją, bus

užtikrintas suaugusių asmenų poreikis mokytis visą gyvenimą ir tenkinti savo pažinimo bei saviraiškos poreikius. Taip pat 2020-aisiais metais numatoma nauja veikla suaugusiųjų edukacinių programų įgyvendinimui, planuojant įvairių suaugusiųjų kolektyvų bendrųjų (bendravimo, bendradarbiavimo, pažinimo ir kt.) kompetencijų plėtotei skirti 50 tūkst. Eur.”

Tyrinėtinų Neringos savivaldybės strateginio planavimo ir kitų dokumentų analizė rodo, kad nei viename dokumente suaugusiųjų švietimas ir tęstinis profesinis mokymas nėra nurodomas, kaip galimybė, kuria reikia naudotis, o nesant tinkamų prielaidų – jas sukurti. Neringos savivaldybės atveju randama informacija apie švietimo savivaldybėje būklę, bet pasirinktu objektu yra ne suaugusieji, o ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus asmenys. Tarsi savivaldybės strategai ir jų pasitelkti tyrėjai / analitikai nesuprastų, jog nepakankamo vietos gyventojų verslumo, registruotų įmonių negyvybingumo, vyraujančio nedarbo ir pan. priežastimi taip pat gal būti nepakankamas ar visai neskiriamas dėmesys suaugusiųjų nuosekliam švietimui (mokymuisi visą gyvenimą) bei keisti ar tobulinti esamai profesinei kvalifikacijai reikalingam tęstiniam profesiniam mokymui.

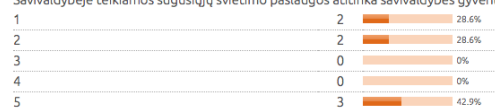
Savivaldybėje esant daugiau kvalifikuotų skirtingų sričių specialistų, ji būtų patrauklesnė investuotojams, galimai kursiantiems darbo vietas ne tik suaugusiems, bet ir jaunimui. Pastariesiems irgi nesant poreikio išvažiuoti dirbti ir gyventi į didesnius miestus ar užsienį bei reikiamą kvalifikaciją įgijus vietoje ar išsimokslinus grįžus gyventi Neringoje, keistūsi demografiniai rodikliai, didėtų perkamoji galia, spartėtų vartojimas, kurtūsi paslaugų asmenims verslai ir prekybos įmonės, ko nebuvimą ir plėtros poreikį Neringos savivaldybė nurodo tarp galimybių.

Aukščiau pateiktus pastebėjimus sustiprina ir Neringos savivaldybės atveju apklaustų, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temos žinovų – praktikų atsakymai į jiems užduotus klausimus. Bene visi iš septynių apklaustų asmenų pripažino, kad Neringos savivaldybėje yra teikiamos suaugusiųjų švietimo paslaugos, bet net šeši iš jų teigė, kad savivaldybėje nėra tęstinio profesinio mokymo paslaugų pasiūlos. Šių asmenų savivaldybėje teikiamų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų vertinimai, nurodant ar jie sutinka su pateiktais teiginiais (skalėje nuo 1 iki 5, kur 1 – visiškai nesutinku, o 5 – visiškai sutinku), pateikti 2.1.1. grafike.

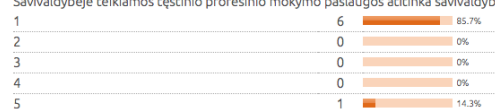
2.1.1. Grafikas. Apklausoje dalyvavusių asmenų Neringos savivaldybėje teikiamų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų vertinimas (skalėje nuo 1

iki 5, kur 1 – visiškai nesutinku, o 5 – visiškai sutinku). N=7.

Savivaldybėje teikiamos sugusiųjų švietimo paslaugos atitinka savivaldybės gyventojų poreikius

Savivaldybėje teikiamos tęstinio profesinio mokymo paslaugos atitinka savivaldybės gyventojų poreikius

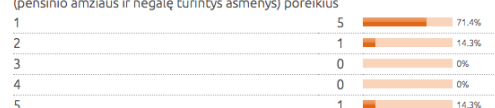
Savivaldybėje teikiamų suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjai atsižvelgia į visų savivaldybėje gyvenančių suaugusiųjų grupių poreikius

Savivaldybėje teikiamų tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjai atsižvelgia į visų savivaldybėje gyvenančių suaugusiųjų grupių poreikius

Savivaldybėje teikiamos tęstinio profesinio mokymo paslaugos gerai atitinka socialiai pažeidžiamų suaugusiųjų (pensinio amžiaus ir negalę turintys asmenys) poreikius

Šaltinis: Neringos savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Klausiami kokios suaugusiųjų švietimo temos / Neringos savivaldybės suaugusiųjų poreikiai turėtų būti daugiau įtraukiami į suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjų darbotvarkę, tyrimo dalyviai dažniausiai išskyrė verslumą, užimtumą bei švietimą. Nedaug nuo dominuojančio trejeto atsiliko pagalbos socialiai pažeidžiamiems asmenims tema. Tuo tarpu uždavus klausimą apie ekonominės veiklos rūšis, kurioms priskirtino tęstinio profesinio mokymo pasiūla turėtų būti didinama savivaldybėje, respondentai beveik vieningai minėjo apgyvendinimo ir maitinimo, sveikatinimo (masažas, kineziterapijos, ir pan.), grožio paslaugų (kirpimas, manikiūras ir pan.) bei prekybos sritis (detaliau – žr. 2.1.2. grafiką).

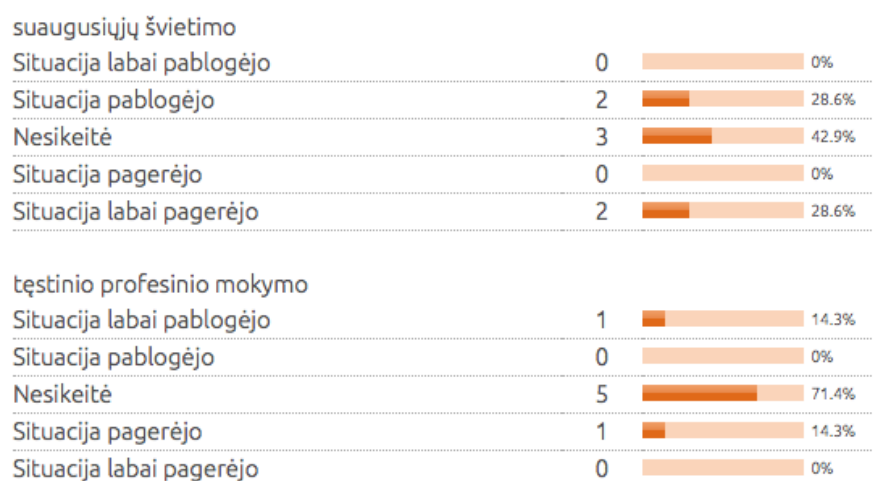
2.1.2. Grafikas. Ekonominės veiklos sričių tęstinio mokymo temos, kurios tuėtų būti daugiau įtraukiamos į tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjų darbotvarkę. N=7.

Šaltinis: Neringos savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Ekspertų-praktikų nuomone, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo organizavimo ir vykdymo situacija per pastaruosius 10 metų Neringos savivaldybėje iš esmės nesikeitė (žr. 2.1.3. grafiką).

2.1.3. Grafikas. Ekspertų-praktikų nuomonės dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo organizavimo ir vykdymo situacijos pokyčių pagal sritis. N=7.

Šaltinis: Neringos savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Dauguma apklausoje dalyvavusių asmenų mano, kad Neringos savivaldybės suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo poreikiai per 2011-2020 m. laikotarpį pasikeitė, nes per minimą laikotarpį ženkliai išaugo Neringoje apsilankančiųjų gyventojų ir atvykstančių poilsiautojų skaičius, o šiems asmenims yra aktualios – Neringoje šiuo metu trūkstamos – grožio, aapgyvendinimo, maitinimo, sveikatinimo ir kitos paslaugos. Apklausoje dalyviai taip pat akcentavo gerų specialistų turizmo srityje ir maitinimo sektoriuje stygių bei kitų paslaugų teikėjų trūkumą.

2.2. Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės įgyvendinančios institucijos ir įstaigos

Šiame skyriuje pristatomos institucijos, kitos įstaigos, dirbančios su suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimu savivaldybėje, aptariama, kiek suinteresuotų šalių (verslo įmonių ir asociacijų, gyventojų bendruomenių ir pan.) atstovams yra sudarytos sąlygos įsitraukti į šių institucijų ir įstaigų veiklą.

Nurodyta, kiek savivaldybėje esama suaugusiųjų švietimo centrų ir aptarta jų (jeigu tokie yra) veikla.

Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės Neringos savivaldybėje pirmiausia įgyvendina savivaldybės administracija (atskiri savivaldybės struktūriniai padaliniai pagal jiems priskirtas funkcijas), taip pat galima identifikuoti kelias įstaigas, dirbančias šiose srityse (žr. 2.2.1. lentelę).

2.2.1. Lentelė. Institucijos, įstaigos ir organizacijos, įgyvendinančios suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės Neringos savivaldybėje

Institucija, įstaiga, organizacija	Skyrius/valstybės tarnautojas/-ai/ valdymo institucija	Kaip prisideda įgyvendinant priemones* (funkcijos)	Indėlio į priemonių* įgyvendinimą įvertinimas (žemas, vidutinis, aukštas)
Neringos savivaldybės administracija	Švietimo ir sporto skyrius	Tiesioginė funkcija	Žemas
	Kultūros skyrius	Netiesioginė funkcija	Žemas
	Verslo ir strateginės plėtros skyrius	Netiesioginė funkcija	Žemas
	Neringos gimnazija	Netiesioginė funkcija	Žemas
	Neringos meno mokykla	Tiesioginė funkcija	Žemas
	Neringos sporto mokykla	Tiesioginė funkcija	Žemas
Nidos kultūros ir turizmo informacijos centras „Agila“		Netiesioginė funkcija	Žemas
Neringos savivaldybės Viktoro Miliūno viešoji biblioteka		Netiesioginė funkcija	Žemas
Šeiko šokio teatras	netaikoma	Netiesioginė funkcija	Žemas
Neringa FM	netaikoma	Netiesioginė funkcija	Žemas
Irklokojis	netaikoma	Netiesioginė funkcija	Žemas

Šaltinis: sudaryta autorių

Neringos savivaldybėje taip pat veikia Kauno mieste įsikūrusio Karaliaus Mindaugo profesinio mokymo centro praktinio mokymo bazė „Kalbantys sodai“. Tai profesinio mokymo įstaigos padalinys, kuriame organizuojama mokyklos mokinių profesinė praktika ir kiti personalo tobulinimo užsiėmimai. Šioje praktinio mokymo bazėje taip pat galima organizuoti vietos gyventojų tęstinį profesinį mokymą, tačiau tokių paslaugų paklausa, anot Pervalkoje dirbančių centro atstovų, nėra didelė.

2011 m. Neringos savivaldybės administracijos švietimo ir sporto skyriaus veiklos ataskaitoje yra konstatuota, kad savivaldybėje nepakankamai plėtojamas suaugusiųjų švietimas. Paskesnėse kasmetinėse skyriaus veiklos ataskaitose prieinama ši informacija. 2012 m. ši išvada skyriaus veiklos ataskaitoje ir vėl pasikartoja, priduriant, kad savivaldybėje nėra

skiriama lėšų suaugusiųjų neformaliojo ugdymo programoms organizuoti. 2013 m. veiklos ataskaitoje jau džiaugiamasi, kad ataskaitiniais metais buvo organizuotas suaugusiųjų raštingumą skatinantis konkursas „Nacionalinis diktantas 2014 m.“, o diktanto atrankiniam turui savivaldybėje organizuoti paskirtas atsakingas asmuo (2013 m. sausio 30 d. Nr. 13-39). Ataskaitoje taip pat užsimenama, kad ateityje būtina suorganizuoti Neringos meno ir sporto mokyklų veiklos išorinį vertinimą, siekiant įvertinti mokyklų siūlomų programų įvairovę ir iširti teikiamų paslaugų kokybę, kad būtų galima parengti veiksmingą priemonių planą neformaliajam vaikų ir suaugusiųjų ugdymo tobulinimui. 2014 m. veiklos ataskaitoje jau randama informacija, kad siekiant kokybiškesnio ir teisiškai reglamentuoto suaugusiųjų ugdymo į Neringos meno mokyklos neformaliojo švietimo programų sąrašą įtraukta suaugusiųjų neformaliojo ugdymo menų programa (2014 m. rugpjūčio 21 d. sprendimas Nr. T1-118), taip pat patvirtinti Neringos meno mokyklos (2014 m. rugpjūčio 21 d. sprendimas Nr. T1-117) ir Neringos sporto (2014 m. birželio 19 d. sprendimas Nr. T1-93) mokyklų nuostatai bei reglamentuotas vaikų, jaunuolių ir suaugusiųjų priėmimas į Neringos meno mokyklą, patvirtinant mokinių priėmimo į Neringos meno mokyklą tvarkos aprašą (2014 m. rugpjūčio 21 d. sprendimas Nr. T1-120). 2015 metų ataskaitoje nurodoma, kad Neringos meno mokykloje savo kompetencijas muzikos, dailės, teatro ir šokio srityse gilino 156 mokiniai (iš jų 47 lankė dvi programas) ir 21 suaugusysis. Neringos sporto mokykloje buvo treniruojami 44 sportininkai (iš jų 4 suaugusieji). Ir šiais metais buvo organizuotas suaugusiųjų raštingumą skatinantis konkursas „Nacionalinis diktantas 2015“. 2017-2019 m. veiklos ataskaitose naujų pastebėjimų neatsiranda, bet jose kartojasi jau tradiciniu tapęs suaugusiųjų raštingumą skatinantis konkursas „Nacionalinis diktantas“.

2.3. Dalies išvados ir rekomendacijos

Šiame skyriuje apibendrinamos 2-osios dalies išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo ir plėtros tobulinimui pagal 1 indikatorių.

2.3.1. Lentelė. Dalies išvados ir rekomendacijos

Prielaidos suaugusiųjų švietimui ir	Apibūdinimas: šis kriterijus leidžia įvertinti savivaldybės sudaromas galimybes suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtrai per planavimą ir institucinius mechanizmus
--	--

tęstiniam profesiniam mokymui savivaldybėje (1 Indikatorius)			
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
<p>Teisės aktai ir planavimo dokumentai, reglamentuojantys suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo formavimą ir įgyvendinimą</p>	<p>Nenustatyta.</p>	<p>Nors teisės aktuose yra įvardinamas uždavinys “mokymosi visą gyvenimą galimybių plėtra”, šiam uždaviniui įgyvendinti pasirenkamos priemonės nėra orientuotos į darbo rinkos ir asmenų profesinio tobulinimosi poreikių patenkinimą – jos skirtos suaugusių asmenų laisvalaikio užimtumui organizuoti ir bendriesiems įgūdžiams tobulinti.</p>	<p>Apsvarstyti įgyvendinamų priemonių įvertinimo galimybes – tiek esamus planavimo dokumentus, tiek informaciją, kurios pagrindu priimami sprendimai dėl poreikio tam tikras priemones įtraukti į veiksmų planus . Svarstyti galimybę organizuoti užsiėmimus suaugusių asmenų tobulinimosi verslumo tema, taip pat profesinių kompetencijų įgijimo turizmo, sveikatinimo, grožio paslaugų ir maitinimo srityse. Itin svarbu organizuoti kuo intensyvesnį darbą su suaugusiais gyventojais, aiškinantis jų problemas ir poreikius bei siekiant kuo daugiau šių asmenų išlaikyti dirbančius, ar darbo vietas sau</p>

			susikuriančius Neringos savivaldybėje.
Savivaldybės institucijos, įstaigos ir kitos organizacijos, atsakingos už suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimą	Nenustatyta.	Dauguma su švietimo tematika dirbančių institucijų / įstaigų koncentruojasi į darbą su priešmokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikais ir jaunimu, bet ne suaugusiais asmenimis. Savivaldybei būdingas nepakankamai išplėtotas su suaugusiais asmenimis dirbančių įstaigų / organizacijų tinklas. Savivaldybėje siūlomos daugiau užimtumo ir bendrųjų kompetencijų (raštingumo) gerinimo, bet ne tikslinės profesinio tobulėjimo paslaugos. Dar daugiau – tokių paslaugų pasiūla savivaldybėje labai ribota.	Savivaldybės administracijos padaliniams daugiau dėmesio skirti suaugusių asmenų tobulinimosi poreikių analizei ir šių poreikių patenkinimo priemonių planavimui bei įgyvendinimui. Svarstyti poreikį Neringos savivaldybėje įkurti įstaigą/organizaciją, kuri teiktų suaugusiųjų profesinio tobulinimosi paslaugas.

3. SUINTERESUOTŲ ŠALIŲ DALYVAVIMAS

Šioje dalyje aprašomi surinkti duomenys, pristatantys savivaldybės pasiektus rezultatus ir sudarytas sąlygas skatinant suinteresuotas šalis (verslo įmones ir asociacijas, gyventojų bendruomenių ir organizacijų atstovus ir pan.) aktyviau dalyvauti planuojant ir plėtojant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones. Pateikiamas vertinimas, ar savivaldybėje sudarytos sąlygos užtikrinant visapusišką suinteresuotų šalių dalyvavimą bei kokia yra suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tikslinių grupių nuomonė apie suteiktas dalyvavimo galimybes.

3.1 Suinteresuotų šalių dalyvavimas savivaldybės administracijai planuojant ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones pagal gyvenamąją teritoriją

Neringos savivaldybėje veikia kelios verslo asociacijos (pvz. “Neringos vėtrungės”), keliolika verslo įmonių (dažniausiai - maitinimo ir turizmo paslaugų teikėjai) ir kelios bendruomeninės organizacijos. Vienos ryškesnių tarp pastarųjų yra “Neringos bendruomenės forumas” ir Juodkrantės bendruomenė, kurios abi yra suinteresuotos Neringos gražinimu ir išsaugojimu, taip pat siekia Neringos savivaldybės kaip nacionalinio parko ir Pasaulio paveldo vietovės harmoningo vystymo. Žinoma, kad bendruomeninės organizacijos suinteresuotos bendruomeniškumo vystymu, visgi suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymo tematika nėra šių organizacijų veiklos prioritetu. Tą patvirtina ir apklausos dalyvių pripažinimas analizuojama tema beveik nebendraudant su savivaldybės administracijos švietimo ir sporto skyriumi (detaliau - žr. 3.1.1. grafiką).

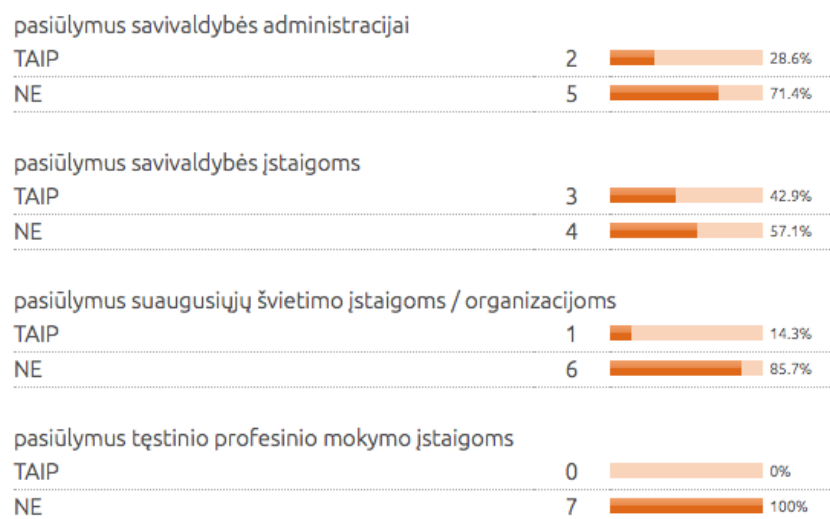
3.1.1. Grafikas. Kokiais būdais Jūs / Jūsų atstovaujama organizacija / įstaiga / įmonė bendradarbiauja su savivaldybės administracijos švietimo skyriumi, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temomis? N=7.

Nebendradarbiaujam	4	57.1%
Gaunu(-ame) informaciją	2	28.6%
Teikiu(-iame) informaciją	0	0%
Kartu įgyvendiname projektus	0	0%
Teikiu(-ame) pasiūlymus	1	14.3%
Kita	0	0%
Viso atsakymų	7	

Šaltinis: Neringos savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Apklausoje dalyvavusių asmenų atsakymai leidžia daryti prielaidą, kad Neringos gyventojų bendruomenės greičiau neteikia pasiūlymų dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo nei viename iš vietos savivaldos lygmenų (detaliau – žr. 3.1.2. grafiką).

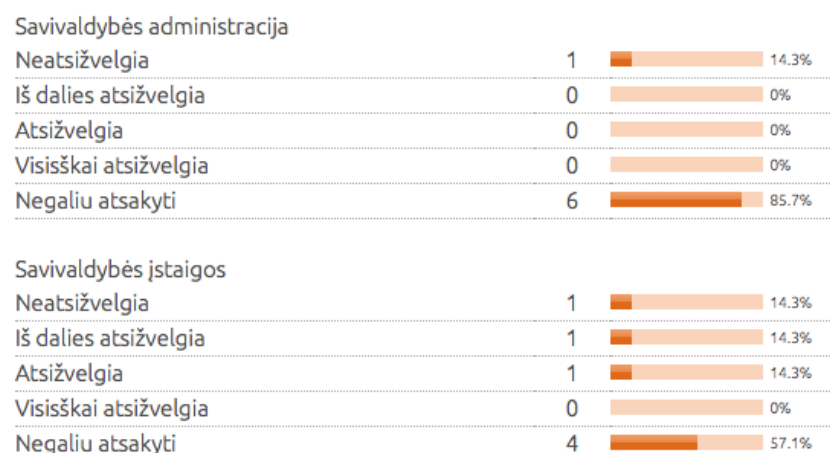
3.1.2. grafikas. Ar Jūsų atstovaujama organizacija / įstaiga / įmonė teikia pasiūlymus dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo? N=7.

Šaltinis: Neringos savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

3.1.2. grafikas taip pat rodo, kad ypatingai stinga bendruomenės atstovų bendradarbiavimo su suaugusiųjų švietimo įstaigomis (tokiomis galima vadinti Neringos meno mokyklą ir Neringos sporto mokyklą) bei tęstinio profesinio mokymo įstaigomis (tokia Neringos savivaldybėje yra vos viena – praktinio mokymo bazė Pervalkoje “Kalbantys sodai”). Kita vertus, anot apklausos dalyvių, net ir negausios jų pastangos teikti pasiūlymus savivaldybės institucijoms ir įstaigoms nėra itin sėkmingos, nes į jų teikiamus pasiūlymus yra neatsižvelgiama arba atsižvelgiama tik iš dalies (detaliau – žr. 3.1.3. grafiką).

3.1.3. grafikas. Kaip tam tikras gavėjas atsižvelgia į Jūsų teikiamus pasiūlymus? N=7.

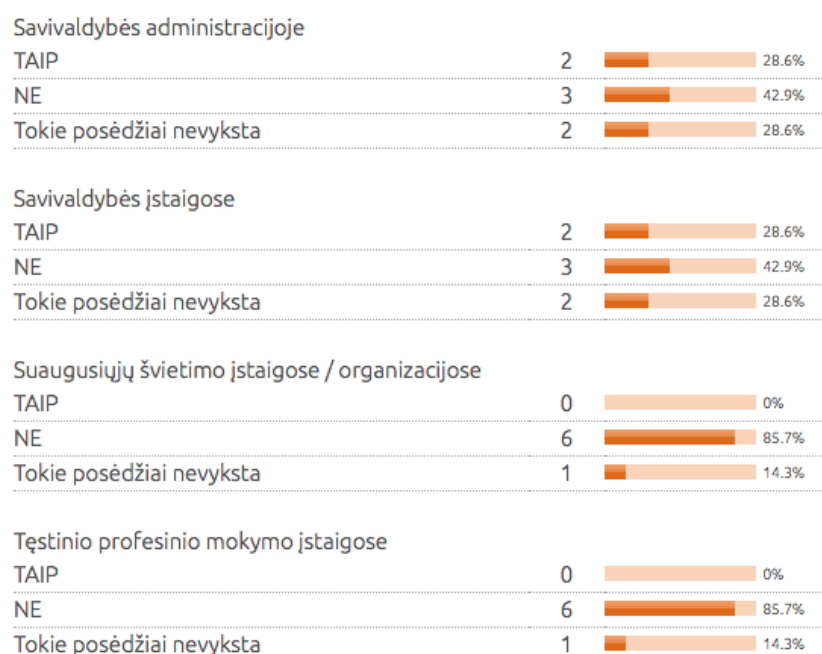

Šaltinis: Neringos savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

3.2 Suinteresuotų šalių dalyvavimas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjų savivaldoje

Pasiteiravus apie dalyvavimą įvairių institucijų ir įstaigų posėdžiuose svarstant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo klausimus, apklausos dalyvių pateikta informacija išsiskyrė, nuo pripažinimo, kad tokiuose posėdžiuose nedalyvauja iki teigimo, kad tokių posėdžių išvis nevyksta. Visgi atsakymai dėl pripažinimo nedalyvaujant tokiuose posėdžiuose suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įstaigose beveik vieningi (detaliau – žr. 3.2.1. grafiką).

3.2.1. grafikas. Ar Jūsų atstovaujamos organizacijos / įstaigos / įmonės atstovai dalyvauja posėdžiuose, sprendžiant klausimus, susijusius su suaugusiųjų švietimu ir tęstiniu profesiniu mokymu? N=7.

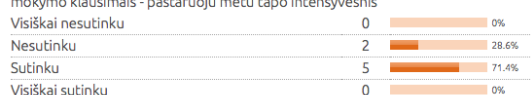

Šaltinis: Neringos savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Žinoma, ši situacija galimai labiau įtakota ne bendruomenės atstovų abejingumo, o tiesiog tokių įstaigų išplėto tinklo Neringos savivaldybėje nebuvimo, o net ir esančiose įstaigose - nepakankamo dėmesio ir menkos suaugusiųjų švietimo ar tęstinio profesinio mokymo paslaugų pasiūlos. Savivaldybės administracijos atstovo teigimu, kolkas nėra aiškių bendruomenės pageidavimų, o pavienės nuomonės neretai būna pateikiamos daugiau pastebėjimų ir pasvarstymų, bet ne aiškiai suformuluotų pasiūlymų pavidalu. Nepaisant to, surinkta informacija rodo, kad bendruomenės atstovai domisi situacija. Keletas iš jų apie net ir nedidelius pokyčius yra linkę atsiliepti savivaldybės administracijai ir savivaldybės įstaigoms palankiai (detaliau – žr. 3.2.2. grafiką).

3.2.2. grafikas. Ar sutinkate su išvardintais teiginiais? N=7.

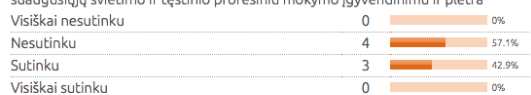
Suinteresuotų asmenų bendradarbiavimas su savivaldybės administracija - suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo klausimais - pastaruoju metu tapo intensyvesnis

Savivaldybėje jaučiasi teigiami požūrio į suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situaciją ir problemas pokyčiai, vertinant 2011-2020 m. laikotarpį

Savivaldybės administracija ir paslaugų teikėjai gerai įtraukia suinteresuotas šalis priimant sprendimus, susijusius su suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimu ir plėtra

Savivaldybės administracija atsižvelgia į suinteresuotų šalių siūlymus dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimo tobulinimo

Paslaugų teikėjai atsižvelgia į suinteresuotų šalių siūlymus dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimo tobulinimo

Šaltinis: Neringos savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Kelių apklausos dalyvių nuomone, suinteresuotų šalių bendradarbiavimą su savivaldybės administracijos atsakingais padaliniais bei suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjais galima padidinti teikiant konkrečius pasiūlymus dėl tam tikrų priemonių inicijavimo ir įgyvendinimo. Kiti dalyviai netgi jau pateikė pasiūlymų:

- Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugoms teikti dera išnaudoti Neringos gimnaziją, tiek pritaikant jos patalpas, tiek perkvalifikuojant esamus pedagogus ar patobulinant jų turimą kvalifikaciją, su suaugusiais asmenimis dirbti ir jų profesiniams įgūdžiams tobulinti reikiamomis žiniomis.
- Didinti savivaldybės administracijos darbuotojų kompetenciją ir paskirti konkrečius atsmenis, kurie būtų atsakingi už analizuojamos temos plėtojimą (beje, interviu su savivaldybės atstovu taip pat parodė tiek savivaldybės administracijoje personalo trūkumo, tiek esamo personalo kompetencijos problemas!).
- Esant poreikiui atlikti suaugusiųjų poreikių analizę, kuri identifikuotų perspektyves profesinės kompetencijos tobulinimo sritis (apklausos dalyviai įvardino turizmo, sveikatinimo, maitinimo, grožio paslaugų specialistų ir paslaugų trūkumą Neringos savivaldybėje; savivaldybės administracijos atstovas akcentavo ir tiesiog kiekvienai savivaldybei būdingas automobilių techninės priežiūros, avalynės taisymo, pastatų techninės priežiūros ir komunalines paslaugas teikiančių specialistų trūkumą).

3.3. Dalies išvados ir rekomendacijos

Šioje dalyje apibendrinamos skyriaus išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo ir plėtros tobulinimui pagal 2 indikatorių.

3.3.1. Lentelė. Dalies išvados ir rekomendacijos

Suinteresuotų šalių dalyvavimas (2 indikatorių)	Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti bendrą suinteresuotų šalių aktyvumą savivaldybėje ir kiek savivaldybėje suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtra formuojama atsižvelgiant į suinteresuotų šalių poreikius.		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
Suinteresuotų šalių dalyvavimas savivaldybės administracijai planuojant ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones pagal gyvenamąją teritoriją	Nenustatyta.	Mažas suinteresuotų šalių dalyvavimas arba visai nedalyvavimas svarstant klausimus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tema. Mažas analizuojamų klausimų įtraukimas (dėl finansų ir pasiūlymų nebuvimo) į įstaigų planus ir darbotvarkę. Dalinis atsižvelgimas arba neatsižvelgimas į teikiamus pavienius pasiūlymus.	Svarstyti galimybę išnaudoti Neringos gimnaziją suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugoms plėtoti. Tobulinti Neringos gimnazijos esamų mokytojų kvalifikaciją arba juos perkvalifikuoti, suteikiant žinių, reikiamų vykdyti suaugusiųjų profesinio tobulinimo veiklas. Tobulinti savivaldybės administracijos darbuotojų kvalifikaciją, suteikiant žinių apie suaugusiųjų profesinių kompetencijų tobulinimo

Suinteresuotų šalių dalyvavimas (2 indikatorius)	Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti bendrą suinteresuotų šalių aktyvumą savivaldybėje ir kiek savivaldybėje suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtra formuojama atsižvelgiant į suinteresuotų šalių poreikius.		
			organizavimą ir veiklos valdymą.
Suinteresuotų šalių dalyvavimas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjų savivaldoje	Nenustatyta	Savivaldybės administracijos padaliniuose ir savivaldybės įstaigose suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui nesant dažna tema, suinteresuotos šalys greičiau nedalyvauja minėtų institucijų ir įstaigų veikloje, nors žino tokią galimybę esant.	Nors bendruomenės atstovai nedalyvauja įstaigų savivaldoje, jie turi konkrečių pasiūlymų dėl suaugusiems skirtų paslaugų pasiūlos plėtros. Tereikia būdų / mechanizmo tokiems pasiūlymams atsiradus arba reguliariai patekti į savivaldybės administracijos padalinių ir savivaldybės įstaigų posėdžių darbotvarkę.

4. PARAMA SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMUI IR TĘSTINIAM PROFESINIAM MOKYMIUI SAVIVALDYBĖJE

Šioje dalyje aprašomi surinkti duomenys, pristatantys finansinę, materialinę ir kitokią paramą, savivaldybės skiriamą suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimui savivaldybėje (kiek tai susiję su suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų tiekėjų stiprinimu, suaugusiųjų užimtumo didinimu ir pan.). Skyrių sudaro kelios dalys.

4.1 Finansinė parama

Neringos savivaldybės interneto svetainėje pateiktame Savivaldybės veiklos plane yra informacija, kad *Ugdymo ir sporto veiklos programos* (2 programa) 2.1.2. uždaviniui “Plėtoti mokymosi visą gyvenimą galimybes” įgyvendinti 2019 m. lėšų nebuvo skirta, 2020 metams šio uždavinio priemonėms įgyvendinti buvo numatytas 50 tūkst. Eur poreikis, tačiau lėšų ir vėl nebuvo skirta. Minimų 50 tūkst. Eur poreikis atitinkamoje biudžeto eilutėje taip pat nurodytas preliminariniame 2021 m. ir 2022 m. biudžeto plane.

Paklausti, ar savivaldybės administracija teikia finansinę paramą asmenims / organizacijoms / įmonėms, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugoms įsigyti, 5 iš 7 apklausoje dalyvavusių asmenų teigė nežinantys, tačiau 2 atsakė, kad tokia parama teikiama. Interviu metu ir savivaldybės atstovai patvirtino, kad tikslinė finansinė parama yra skiriama pvz. pedagogų profesinei kvalifikacijai tobulinti. Taip pat buvo minimas neformalioo ugdymo / kultūros / meno organizacijų finansavimas, remiant jų projektines iniciatyvas. Visgi jau kituose šios analizės skyriuose pateiktos informacijos pagrindu galima teigti, kad suaugusiųjų švietimas ir tęstinis profesinis mokymas nėra minimų organizacijų prioritetinga veiklos sritis, taigi ir tikslinis suaugusiųjų švietimo priemonių finansavimas greičiau nebuvo tiesioginis savivaldybės atstovo minėtos projektinės veiklos objektas. Bet neatmestina tikimybė, kad ir suaugusieji asmenys turėjo galimybę būti finansavimą gavusių iniciatyvų tikslinė grupė – vienas iš apklausos dalyvių teigė, jo atstovaujama organizaciją esant įgyvendinus veiklų / projektų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tema kartu su savivaldybės administracija (detaliau – žr. 4.1.1. grafiką).

4.1.1. Grafikas. Ar Jūs / Jūsų atstovaujama organizacija / įstaiga / įmonė įgyvendino suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo veiklų / projektų kartu su savivaldybės administracija ar jos įstaigomis per pastaruosius 3 metus? N=7.

Šaltinis: Neringos savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Visgi galimai realią situaciją atskleidė atsakymai į patikslinantį klausimą (žr. 4.1.2. grafiką) Pastaba: į klausimą atsakė tik savivaldybės administracijos finansavimą gavusių arba teigusių, kad yra galimybė gauti finansavimą, organizacijų / įstaigų / įmonių atstovai.

4.1.2. Grafikas. Pažymėkite ar sutinkate su žemiau įvardintais teiginiais. N=7.

Savivaldybės administracijos ir jos įstaigų finansinės paramos skyrimo tikslai atitinka Jūsų / Jūsų organizacijos / įmonės poreikius

Savivaldybės administracijos ir jos įstaigų finansinės paramos skyrimo sąlygos yra paprastos, nesudėtingos, atitinka Jūsų / Jūsų organizacijos / įmonės galimybes

Finansuojamos tos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimo / plėtros priemonės, kurias Jūs nuomone labiausiai reikėtų finansuoti

Šaltinis: Neringos savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

4.2 Materialinė parama

Per interviu su savivaldybės administracijos atstovu paaiškėjo, kad šiuo metu savivaldybėje renovuojamas Nidos kultūros ir turizmo informacijos centro „Agila“ pastatas bei planuojama nauja šio centro veiklos koncepcija. Sėkmingas šių planų įgyvendinimas sudarytų sąlygas savo kūrybinius sumanymus įgyvendinti vietos, Lietuvos bei užsienio menininkams, kūrybinių verslų ir inovacijų atstovams, kino bei scenos menų profesionalams. Sukurtos erdvės kūrybai ir inovacijoms, išvystyta kultūros verslų inkubavimo, bendradarbybės erdvių (angl. HUB) struktūra padėtų į Neringos kultūrinę bei ekonominę

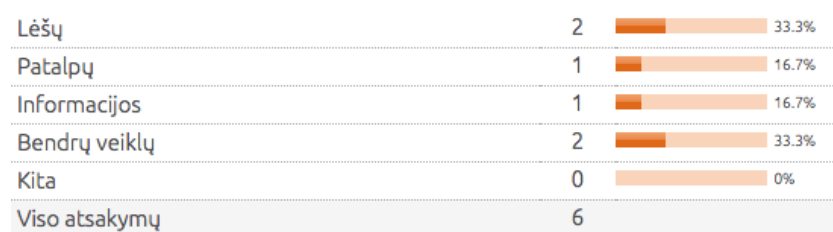
gyvenimą įsilieti naujoms kultūros ir meno kūrėjų, kūrybinių industrijų atstovų pajėgoms. Modernizuotas Nidos kultūros ir turizmo informacijos centras „Agila“ taptų ne tik kūrybos, inovacijų, bet ir vietos bendruomenių susitikimų, edukacijos, tyrimų, kūrybinių laboratorijų vieta.

Atnaujintoje Nidos kultūros ir turizmo informacijos centro „Agila“ erdvėje planuojama realizuoti kokybiškai naujos veiklos koncepciją, siekiant skatinti bendruomenės kūrybiškumą bei tamprias tarpsektorines sąveikas. Formuojant impulsą menininkų kūrybinio aktyvumo bei verslumo skatinimui bei naujų kūrėjų pritraukimui į unikalią Kuršių nerijos vietovę, naujas objektas įgyvendins kūrybinių rezidencijų programą, kuri skirta Lietuvos bei užsienio menininkams, kino bei scenos menų profesionalams, kūrybinių verslų ir inovacijų atstovams. Programoje numatomos veiklos, kurios įtrauktų vietos bendruomenės ir atvykstančius menininkus į bendrus tarpsritinius, tarpkultūrinius bendradarbiavimo projektus.

4.3 Kitokia parama

Nesant reikšmingo, savivaldybės administracijos skiriamo, finansavimo ar bendrų veiklų precedentų, apklausos dalyvių buvo pasiteirauta:

4.3.1. Grafikas. Kokios paramos – suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo kontekste – jūsų atstovaujama įstaiga / organizacijai / įmonei labiausiai trūksta? N=7.

Šaltinis: Neringos savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Grafikas rodo pateiktus atsakymus pasiskirsčius įvairiai, t.y. respondai nurodė, tiek lėšų, tiek patalpų, tiek informacijos, tiek bendrų veiklų poreikius.

4.4 Dalies išvados ir rekomendacijos

Šiame skyriuje apibendrinamos dalies išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo ir plėtros tobulinimui pagal 3 indikatorių.

4.4.1. Lentelė. Dalies išvados ir rekomendacijos

Parama suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui savivaldybėje (3 Indikatorius)	Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti kaip savivaldybės administracija sudaro sąlygas plėtotis suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo organizacijų veiklai		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
Finansinė parama	Nenustatyta	Neformaliojo ugdymo veikloms skiriamas finansavimas nėra tikslingai orientuotas į suaugusius asmenis , atsižvelgiant į šios amžiaus grupės poreikius. Mokymosi visą gyvenimą galimybių plėtrai finansavimas yra suplanuojamas, bet pastaruosius keletą metų nėra skiriamas. Nėra skiriama lėšų tęstiniam profesiniam mokymui.	Kaupti informaciją, vykdyti tyrimus, analizes ar apklausas, kurias atliekant surinktos informacijos pagrindu būtų identifikuotos aiškios problemos / poreikiai ir būtų nustatytas joms / jiems išspręsti / išpildyti reikalingų lėšų poreikis, kuris būtų numatomas finansavimo planuose, argumentuotai apginamas svarstant kasmetinį savivaldybės biudžetą ir skiriamas,
Materialinė parama	Nenustatyta	Nenustatyta	
Kitokia parama	Nenustatyta		siekiant keisti šiuo metu labai prasta vadintą situaciją, kai suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės savivaldybėje nėra finansuojamos net minimalia apimtimi.

5. SUINTERESUOTŲ ŠALIŲ INFORMAVIMAS

Šioje dalyje aprašomi surinkti duomenys, pristatantys suinteresuotų šalių informavimą apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo galimybes savivaldybėje.

5.1 Suinteresuotų šalių informavimas apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo galimybes savivaldybėje

Nors interviu dalyvavęs savivaldybės administracijos atstovas apie suinteresuotų šalių informavimą – suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tema – kalbėjo gan kritiškai teigdamas, kad informacijos sklaida savivaldybėje nepakankama ir ji galimai nepasiekia tikslinių grupių, beveik visi apklausoje dalyvavę asmenys teigė, kad jie gauna pakankamai savivaldybės administracijos teikiamos informacijos tiek apie suaugusiųjų švietimą, tiek apie tęstinį profesinį mokymą (detaliau žr. – 5.1.1. grafiką).

5.1.1. Grafikas. Įvertinkite, kaip savivaldybės administracija informuoja suinteresuotas šalis apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimą N=7.

Šaltinis: Neringos savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

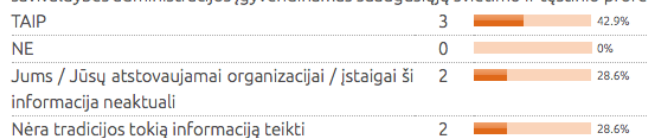
Anot apklausos dalyvių, įvairios informacijos yra pakankamai daug savivaldybės administracijos ir vietos žiniasklaidos internetiniuose puslapiuose, socialiniuose tinkluose, įstaigų paskyrose, visgi, uždavus klausimų apie konkretaus pobūdžio informaciją, atsakymai tapo konkretesni. Pasirodo, tikrai pakankamai informacijos yra apie savivaldybėje vykstančius renginius ar posėdžius, bet ne apie juose svarstomus klausimus ir priimtus sprendimus (detaliau žr. – 5.1.2. grafiką).

5.1.2. Grafikas. Ar Jūs / Jūsų atstovaujama organizacija / įstaiga / įmonė gauna informaciją iš savivaldybės administracijos apie: N=7.

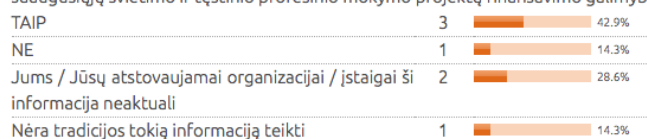
savivaldybės administracijoje svarstomus ir priimtus sprendimus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo klausimais

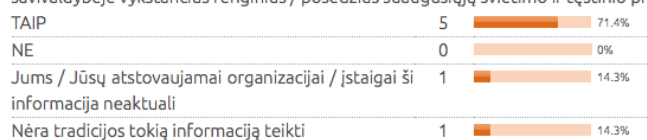
savivaldybės administracijos įgyvendinamus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones

suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo projektų finansavimo galimybes

savivaldybėje vykstančius renginius / posėdžius suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temomis

Šaltinis: Neringos savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Dauguma apklausos dalyvių teigė, kad jų nepasiekia informacija apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo projektų finansavimo galimybes, informacijos apie savivaldybės administracijos ir / ar jos įstaigų įgyvendinamus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtros projektus / veiklas bei, kaip jau minėta – informacijos apie savivaldybės administracijoje svarstomus ir priimtus sprendimus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo klausimais. Tuo tarpu, paklausti, kokiais kanalais jiems būtų geriausia gauti informaciją, dauguma paminėjo elektroninį pašta. Pastaroji priemonė buvo įvardinta pagrindine, paklausus, kaip patys apklausos dalyviai, jei jie yra suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjai, informuoja potencialius klientus ir bendruomenę.

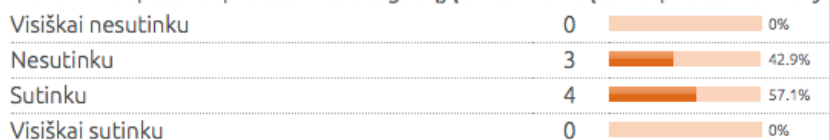
5.2 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo veiklos žinomumas

Kadangi Neringos savivaldybėje nėra didelio skaičiaus suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjų, o tęstinio profesinio mokymo paslaugos išvis neteikiamos, natūralu, kad žinomumas apie net ir negausią paslaugų pasiūlą yra nedidelis – realiai asmenys, kuriems tokios paslaugos yra aktualios, informacijos apie jas ieško ir randa visuose viešai prieinamuose

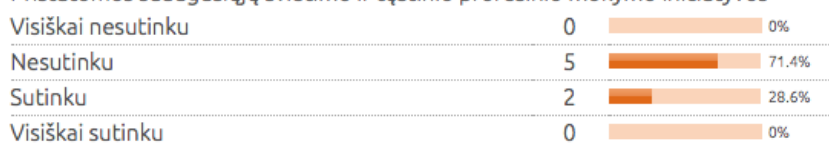
informacijos šaltiniuose (Neringos savivaldybės interneto svetainė, kitos interneto svetainės, socialiniai tinklai, vietos žiniasklaida ir pan.). Apklausoje dalyvavusių asmenų atsakymai apie vietos žiniasklaidos prisidėjimą informuojant Neringos bendruomenę apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo aktualijas buvo dažniau nepalankūs, t.y. teigiantys, kad vietos žiniasklaidoje tokios informacijos greičiau nebūna (detaliau žr. – 5.2.1. grafiką).

5.2.1. Įvertinkite, kaip plačiai vietos žiniasklaida apima suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tematiką. N=7.

Plačiai ir visapusiškai pristatoma suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tematika

Pristatomos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo iniciatyvos

Analizuojamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo problemos

Šaltinis: Neringos savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Kita vertus, apklausos dalyvių paklausus, ar jie bendradarbiauja su vietos žiniasklaida, platindami informaciją apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugas, šeši iš septynių rsondentų atsakė, kad tokios informacijos neteikia.

5.3 Dalies išvados ir rekomendacijos

Šiame skyriuje apibendrinamos dalies išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo ir plėtros tobulinimui pagal 4 indikatorių.

5.3.1. Lentelė. Dalies išvados ir rekomendacijos

Suinteresuotų šalių informavimas (4 Indikatorius)	Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia nustatyti ar savivaldybės administracija sėkmingai informuoja suinteresuotas šalis apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo galimybes savivaldybėje.		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
Suinteresuotų šalių informavimas apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo galimybes savivaldybėje	Nenustatyta	Nepaisant to, kad savivaldybėje prieinamų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų pasiūla yra labai maža, informacija apie jų teikimą nėra koncentruota nei viename iš bendruomenei viešai prieinamų informavimo kanalų . Nepaisant to, kad jiems aktualią informaciją bendruomenės atstovai randa, tos nedažnos žinutės nėra išsamios ir pakankamai aiškios .	Svarstyri galimybę sukurti (?) ir imti naudoti vieną informacijos apie suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą teikimo kanalą.
Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo veiklos žinomumas	Nenustatyta	Nenustatyta, nes tokios veiklos apimtys ir paslaugų pasiūla yra labai maža .	Užtikrinti bendruomenės poreikius atitinkančių suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikimą.

6. TARPŽINYBIŠKUMAS, TARPSEKTORIŠKUMAS, PLANUOJANT IR ĮGYVENDINANT SUAUGUSIŪJŲ ŠVIETIMO IR TĘSTINIO PROFESINIO MOKYMO PRIEMONES SAVIVALDYBĖJE

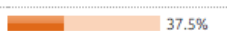

Šios dalies tikslas yra išsiaiškinti, ar suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės yra įgyvendinamos kaip horizontalios bendradarbiaujant skirtingiems savivaldybės administracijos padaliniams, integruojant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tematiką į sektorinės politikos sritis (įtvirtinant horizontalumą teisiškai – integruojant į planus, ir instituciškai – formuojant tinklines struktūras).

6.1 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temas integruojančios struktūros

Šios ataskaitos ankstesnėse dalyse buvo pateikta informacija apie tai, kad suinteresuotos šalys, nors turi galimybes dalyvauti įvairiuose posėdžiuose ir darbo grupėse, tokio pobūdžio renginiuose ir dariniuose dalyvauja retai. Bendruomenės atstovai taip pat pripažino nėra teikę daug pasiūlymų analizuojama tema, o į pateiktus pasiūlymus savivaldybės administracijoje buvo atsižvelgta tik iš dalies. Kita vertus, taip pat buvo pateikta informacija, kad ir suaugusiųjų švietimo bei tęstinio profesinio mokymo klausimai yra labai reti posėdžių darbotvarkėse, o darbo grupių išimtinai šia tema Neringos savivaldybėje per pastaruosius 10 metų nėra buvę nei vienos.

Apklausoje dalyvavusių asmenų paklausus, koku būdu skirtingi savivaldybės administracijos padaliniai bendradarbiauja tarpusavyje, planuodami bei inicijuodami suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą, buvo gautas bene vieningas atsakymas, kad planingo bendradarbiavimo – analizuojama tema – Neringos savivaldybės administracijoje nesama, nepaisant “horizontalių” veiklų, kurios apima labai platų svarstomų klausimų spektrą (detaliau žr. – 6.1.1. grafiką).

6.1.1. Grafikas. Koku būdu skirtingi savivaldybės administracijos padaliniai bendradarbiauja tarpusavyje tirdami, planuodami bei inicijuodami suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą? N=7.

Dalyvaudami savivaldybės tarybos posėdžiuose	2		25%
Rengdami bendrus suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui skirtus projektus	1		12.5%
Rengdami savivaldybės strateginį planą	3		37.5%
Kita	2		25%

Šaltinis: Neringos savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Atliekant šį tyrimą paaiškėjo, kad specializuotų apklausų, analizių ar tyrimų – suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temomis – Neringos savivaldybėje nėra atliekama ir vieningos duomenų bazės apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo rodiklius savivaldybėje nesama.

6.2 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo integravimas savivaldybės strateginiuose dokumentuose ir kitų skyrių (kultūros, sporto, socialinių reikalų ir kt.) veiklų programose, planuose

Savivaldybės strateginių ir planavimo dokumentų analizė parodė, kad juose esama uždavinio “Plėtoti mokymosi visą gyvenimą galimybes”, įtraukiančio vieną veiklą “Neformaliojo ugdymo programų suaugusiems parengimas ir įgyvendinimas”, kurios planuojamas rezultatas per 2014-2020 m. laikotarpį – parengtos 7 programos ir įgyvendinti 7 projektai. Visgi savivaldybės biudžeto ir išlaidų analizė rodo, kad šiam uždaviniui įgyvendinti lėšos yra suplanuojamos, bet neskiriamos.

Savivaldybės švietimo ir sporto skyriaus veiklos ataskaitose taip pat nėra informacijos apie reikšmingus pasiekimus analizuojama tema – iš esmės vienintelė ir kasmet pasikartojanti vykdoma inicityva – savivaldybėje organizuojamas “Nacionalinis diktantas”, kuriame laisvanoriškai dalyvauja ir suaugę asmenys.

6.3 Tarpžinybinių ir tarpsektorinių bendradarbiavimo tinklų praktinis veikimas

Komisijų, kuriose būtų svarstomi su suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temomis susiję klausimai dalyvaujant skirtingų savivaldybės skyrių atstovams, Neringos savivaldybės administracijoje nėra. Interviu dalyvavęs savivaldybės administracijos atstovas teigė visus klausimus esant bendrai sprendžiamus savivaldybės Taryboje. Pasiūlymai dėl tam tikrų klausimų į darbotvarkę ir diskusijos jų tema dažniau atsiranda savivaldybės vadovų ir savivaldybos Tarybos narių iniciatyva.

6.4 Savivaldybės administracijos įgyvendinamų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių atitikimas nacionaliniams prioritetams

Negausūs įrašai savivaldybės strateginiuose ir planavimo dokumentuose, atitinka nacionalinėse suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo strategijose ir kituose dokumentuose fiksuotus prioritetus.

Atskirai paminėtinas vienas naujausių, savivaldybės Tarybos patvirtintų (2020 m. sausio 30 d.) strateginių dokumentų – “Neringos savivaldybės 2020-2030 metų kultūros politikos kaitos gairės”, kurios paremtos “Lietuvos pažangos strategija “Lietuva 2030” ir kitais nacionaliniais dokumentais:

- Lietuvos kultūros politikos kaitos gairės, patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 2010 m. birželio 30 d. nutarimu Nr. XI-977;
- 2014–2020 metų nacionalinę pažangos programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1482 (2016 m. gruodžio 7 d. nutarimo Nr. 1247 redakcija);
- Regionų kultūros plėtros 2012–2020 metų programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2011 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. ĮV-639 (2015 m. birželio 12 d. įsakymo Nr. ĮV-383 redakcija).

6.5. Dalies išvados ir rekomendacijos

Šiame skyriuje apibendrinamos dalies išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo ir plėtros tobulinimui pagal 5 indikatorių.

6.5.1. Lentelė. Dalies išvados ir rekomendacijos

Tarpžinybiškumas, tarpsektoriškumas, planuojant ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones savivaldybėje (5 Indikatorius)	Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temų horizontalumą ir tarpžinybinio bendradarbiavimo dėka užtikrinamą suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtrą.		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temas	Dauguma iniciatyvų ir diskusijų kyla	Daugiau iniciatyvos galėtų kilti ypatingai iš	Didinti bendradarbiavimo su vietos bendruomene intensyvumą. Kolkas

integruojančios struktūros	savivaldybės politinės vadovybės ir savivaldybos Tarybos narių rate.	savivaldybės švietimo ir sporto skyriaus.	realiai nesant sprendžiamoms analizuojamos temos klausimams, dera
Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo integravimas savivaldybės strateginiuose dokumentuose ir kitų skyrių (kultūros, sporto, socialinių reikalų ir kt.) veiklų programose, planuose	Nenustatyta	Strateginiuose ir planavimo dokumentuose yra vos kelios nuostatos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tema. Savivaldybės švietimo ir sporto skyriaus veiklos planuose šiems temoms dėmesio skiriama nepakankamai.	svarstyti dėl kolegialios grupės, kuri būtų atsakinga už suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtojimo strategijos / plano parengimą, sudarymo. Inicijuoti diskusiją dėl šių temų aktualumo ir naudos, kurios pagrindu būtų parengtas ir patvirtintas konkrečių veiklos priemonių planas, Tarybai įsipareigojant
Tarpžinybinių ir tarpsektorinių bendradarbiavimo tinklų praktinis veikimas	Nenustatyta		šiems priemonėms skirti deramą dėmesį planuojant kasmetinį savivaldybės biudžetą.
Savivaldybės administracijos įgyvendinamų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių atitikimas nacionaliniams prioritetams	Rengiami strateginiai ir planavimo dokumentai iš esmės atitinka nacionaliniuose dokumentuose fiksuojamus prioritetus ir nurodomas veiklos kryptis.	Nenustatyta	

7. SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO IR TĘSTINIO PROFESINIO MOKYMO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO TOBULINIMAS IR INOVACIJOS

Ši dalis suteikia duomenų apie savivaldybėje atliekamus tyrimus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo klausimais ir stebėseną bei suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo vertinimą ir inovacijas įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones savivaldybėje. Dalyje aprašomi surinkti duomenys, pristatantys:

- Ar ir kokių mastu savivaldybėje yra sukurtos prielaidos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tobulinimui, t.y. kaip vykdoma suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos stebėseną, kokie duomenys yra renkami, ar atliekama suinteresuotų šalių situacijos ir poreikių analizė, kas ją atlieka, galiausiai, ar vykdomas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo vertinimas ir kaip vertinimo rezultatai integruojami į sprendimų priėmimo procesą;
- Ar ir kokios inovacijos taikomos įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones savivaldybėje.

Jei valdymą apibūdintume kaip nuolat besitęsiantį ciklą, tai pagalba suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo politikos formavimui yra paskutinė šio ciklo dalis, kuri seka politikos įgyvendinimą ir formavimą. Pagalbos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo politikos formavimui tikslas yra pateikti duomenis ir įrodymus, leidžiančius tobulinti politiką (didesnis efektyvumas, rezultatyvumas, tinkamumas, poveikis ir naudingumas) ir atsiskaityti (už pasiektus rezultatus, panaudotas lėšas, įgyvendintas procedūras). Prie šių tikslų įgyvendinimo prisideda trys pagalbos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo politikos formavimui elementai:

- **Stebėseną:** sistemingas duomenų apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo rezultatus fiksavimas ir įgyvendinimo ataskaitų rengimas įgyvendinimo metu. Veiklos valdymo teorijoje stebėseną yra laikoma valdymo įrankiu, galinčiu padėti tobulinti suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimą keliais būdais. *Pirma*, informacija apie rezultatus padeda įvertinti, ar gerai veikia institucija arba programa, kokią vertę ji sukuria, ar pasiekia savo tikslus. *Antra*, procedūrų stebėsenos pagalba galima kontroliuoti institucijų ir tarnautojų veiksmus bei išlaidas. *Trečia*, stebėsenos informacija apie

rezultatus ir kaštus gali būti naudojama biudžeto sudarymo procese ir padėti suplanuoti išlaidas ekonomiškiausiu būdu. *Ketvirta*, informacija apie personalinius pasiekimus gali motyvuoti tarnautojus ar kitas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinime dalyvaujančias šalis siekti tam tikrų rezultatų. *Penkta*, veiklos informacijos viešinimas gali būti pasitikėjimo institucijomis didinimo priemonė. *Galiausiai*, stebėsenos informacija gali padėti surasti geresnių institucijos veiklos būdų paskatindama mokymosi procesą ir inicijuodama veiklos patobulinimus. Apačioje esančioje lentelėje pavaizduotas supaprastintas stebėsenos ir vertinimo ciklas, kurį galima išskirti į du svarbiausius etapus.

- **Vertinimas:** sistemingas ir objektyvus planuojamos vykdyti, vykdomos ar baigtos vykdyti priemonės (arba atskirų programų) tinkamumo, rezultatyvumo, efektyvumo, naudingumo ir ilgalaikio poveikio nustatymas;
- **Peržiūra** (angl. *review*): periodiškas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių vykdymo tikslingumo vertinimas.

7.1. lentelė. Stebėseną, vertinimą ir peržiūrą.

	Stebėseną	Vertinimas	Peržiūra
Tikslas	Iš anksto įspėti apie kylančias ir kilsiančias problemas įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių tikslus.	Nustatyti suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių vertę ir naudą visuomenei.	Konsensuso formavimas dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių krypties kaitos.
Veikla	Duomenų rinkimas	Duomenų analizė ir interpretavimas. Duomenys imami iš stebėsenos sistemos ir renkami papildomai.	Turimų šaltinių (tyrimų, vertinimų) sisteminimas ir apžvalga; diskusijų inicijavimas.
Kada atliekama?	Nuolat	Kartą per 2 – 3 metus.	Kartą per 5 metus.

Šaltinis: sudaryta autorių.

7.1 Suinteresuotų šalių poreikių tyrimai ir jų vykdytojai

Atliekant šią analizę nebuvo rasta duomenų, kad per pastaruosius keletą metų Neringos savivaldybėje būtų atlikti specialūs tyrimai suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tema. Tai, kad tokie tyrimai nėra atliekami, patvirtino tiek interviu dalyvavę savivaldybės administracijos atstovai, tiek apklausoje dalyvavę Neringos bendruomenės ir verslo atstovai.

7.2 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos stebėseną

Atliekant šią analizę nebuvo rasta / gauta informacijos, kad Neringos savivaldybėje yra nuosekliai renkami ir sisteminami duomenys apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situaciją savivaldybėje. Tyrime dalyvavę bendruomenės ir verslo atstovai taip pat pripažino tokios informacijos nerenkantys, o paklausti, ar naudojasi savivaldybės administracijos renkama informacija, teigė arba nesinaudojantys, arba nežinantys, kur tokią informaciją galima rasti (detaliau žr. – 7.2.1. grafiką). Pastarieji atsakymai irgi patvirtina faktą, kad aptariama informacija Neringos savivaldybėje nėra renkama.

7.2.1. Grafikas. Ar naudojate savivaldybės administracijos surinktais duomenimis apie:

N=7.

Šaltinis: Neringos savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

7.3 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimo vertinimas

Savivaldybėje yra rengiami veiklos planai bei veiklos ataskaitos, kurios yra tvirtinamos. Visgi pvz. savivaldybės švietimo ir sporto skyriaus tiek veiklos planuose, tiek veiklos ataskaitose būnant nedaug informacijos apie suplanuotas / vykdytus veiksmus ir situacijos pokyčius suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo srityje, objektyviai nėra

galimybės šia informaciją vertinti. Iš septynių, apklausoje dalyvavusių, respondentų tris buvus suaugusiųjų švietimo ar tęstinio profesinio mokymo paslaugas teikiančių įstaigų / organizacijų atstovais, šių taip pat buvo paklausta, ar vertina teikiamų paslaugų kokybę. Tik vienas iš trijų atsakymų yra teigiamas.

7.4 Tyrimų rezultatų ir stebėsenos duomenų naudojimas

Nustačius, kad Neringos savivaldybėje teikiamų suaugusiųjų švietimo paslaugų apimtys yra minimalios, o tęstinio profesinio mokymo paslaugos išvis neteikiamos, taip pat žinant, kad duomenys apie pasiektus rezultatus nėra kaupiami ir sisteminami, natūraliai nėra galimybės vienareiškiškai konstatuoti, kad savivaldybės disponuotami duomenys yra naudojami veiklos planų tobulinimui, prioritetų nustatymui, sprendimų priėmimui. Atlikus tyrimą taip pat aišku, kad poreikiai yra numanomi, tačiau šios žinios nepagrįstos tyrimais ar apklausomis, nes tokios apklausos savivaldybėje nėra atliekamos nei pačios savivaldybės administracijos ar jos padalinių ir įmonių (detaliau - žr. – 7.4.1. grafiką).

7.4.1. Grafikas. Ar Jūs / Jūsų atstovaujama organizacija / įstaiga / įmonė tiria suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo poreikius? N=7.

Šaltinis: Neringos savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Kaip jau nekart šiame tyrime minėta, Neringos savivaldybėje suaugusiųjų švietimu galimai užsiima įstaigos, kurios labiau priskirtingos laisvalaikio užimtumo organizavimo sričiai. Interviu dalyvavęs savivaldybės atstovas tokių įstaigų nurodė kelias:

- **Nidos kultūros ir turizmo informacijos centras** bei **Liudviko Rėzos kultūros centras Juodkrantėje**¹⁸;

¹⁸ Prie įstaigų, teikiančių suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugas, priskiria ir minėtuose kultūros centruose dirbančius meno kolektyvus, kurie dirba su suaugusiųjų neformaliuoju švietimu krašto istorijos, paveldo, etninės kultūros temomis, supažindina žmones su tradicijomis ir pan.. Savivaldybės atstovo teigimu, suaugusiųjų ugdymas Neringos savivaldybėje atsirado iš poreikio ugdytis, lavinti savo saviraišką, sąmoningai tobulinti savo gebėjimus bei tarp bendraminčių prasmingai leisti laisvalaikį.

- **Neringos savivaldybės Viktoro Miliūno viešoji biblioteka** su padaliniais Juokrantėje ir Preiloje (bibliotekoje vyksta žmonių kompiuterinio raštingumo mokymai) - šios įstaigos teikia neformalaus suaugusiųjų švietimo paslaugas.
- Savivaldybės Socialinės paramos koordinavo skyriaus kuruojamas **Trečiojo amžiaus universitetas**¹⁹
- Švietimo ir sporto skyriaus kuruojama **Neringos meno mokykla**, kuri dirba ne tik su vaikais, bet ir turi suaugusiųjų meninio ugdymo programas.
- Nidos meno kolonija²⁰ – Vilniaus dailės akademijos padalinys.

Interviu dalyvavęs savivaldybės atstovas patvirtino savivaldybėje esant keblumų tęstinio profesinio mokymo srityje ir šia tema situacija Neringos savivaldybėje nėra gera. Anot jo, pagrindinės problemos: 1) Neringos savivaldybėje nėra stiprių, rimtų ir matomų privataus kapitalo tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjų; 2) Neringa yra nedidelė savivaldybė, todėl joje nėra nei profesinio mokymo, nei aukštojo mokslo įstaigų; 3) Neringa yra tarptautinis kurortas, taigi visa savivaldybės ekonomika susijusi su turizmo paslaugomis ir joje nėra nei pramonės, nei žemės ūkio, o anksčiau buvusi žvejyba kaip ūkio sektorius Neringoje nyksta (mažėja profesionalių žvejų, genda ir nyksta įranga, laivai ir pan.). Savivaldybės atstovo teigimu, Neringoje galima kalbėti tik apie paslaugų sektorių - apgyvendinimo, maitinimo, sveikatinimo, grožio – sektorių plėtrą.

7.5 Inovacijų taikymas ir plėtra formuojant bei įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones savivaldybėje

Atliekant šį tyrimą, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymo srities inovacijų taikymo precedentų Neringos savivaldybėje nenustatyta.

¹⁹ Paslaugas teikia ir veiklą organizuoja Neringos socialinių paslaugų centras, kurio darbuotojai koordinuoja Trečiojo amžiaus universiteto veiklą, sudarinėja metines veiklos programas, kurios daugiau orientuotos į krašto istorijos pažinimą, sveikatinimo ugdymą, psichinės sveikatos stiprinimą ir kitas brandaus amžiaus žmonėms reikalingas ir aktualias temas.

²⁰ Ji dirba su menininkais iš viso pasaulio, su stipendijas gavusiais meno mokslininkais iš viso pasaulio, kurie kuria ir per įvairias edukacines programas į veiklą įtraukia vietinę bendruomenę. Nidos meno kolonija kelia sau tikslą per artimiausius 5 metus labai stipriai integruotis į vietos bendruomenę ir įtraukti bendruomenę į vykdomas veiklas.

7.6 Dalies išvados ir rekomendacijos

Šiame skyriuje apibendrinamos dalies išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo ir plėtros tobulinimui.

7.6.1. Lentelė. Dalies išvados ir rekomendacijos

Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo tobulinimas ir inovacijos (6 Indikatoriai)	Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti, ar savivaldybėje užtikrinamas informuotas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimas, ar savivaldybėje dedamos pastangos ieškoti tinkamiausių sprendimų šioms priemonėms įgyvendinti; ar suinteresuotų šalių poreikių stebėseną ir analizę sudaro prielaidas geriau atsižvelgti į suinteresuotų šalių poreikius.		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
Tyrimų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo klausimais vykdytojai. Tyrimų įvairovė, kokybė ir naudingumas	Nenustatyta	Tęstiniai suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tyrimai nėra atliekami, taikomų priemonių	Kolkas realiai nesant sprendžiamoms analizuojamos temos klausimams, dera svarstyti dėl kolegialios grupės, kuri būtų atsakinga už suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtojimo strategijos / plano parengimą, sudarymo. Inicijuoti diskusiją dėl šių temų aktualumo ir naudos, kurios pagrindu būtų parengtas ir patvirtintas konkrečių veiklos priemonių planas.
Duomenys apie suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą	Nenustatyta	įgyvendinimo duomenys nėra kaupiami ir sisteminami,	
Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo vertinimas	Nenustatyta	priemonių įgyvendinimo pažangos vertinimas nėra atliekamas.	
Tyrimų rezultatų ir kitų duomenų panaudojimas	Nenustatyta		
Inovacijų taikymas ir plėtra	Nenustatyta		

8. GEROJI PRAKTIKA

Šioje dalyje pristatoma geroji praktika, remiantis savivaldybės administracijos ir suinteresuotų šalių atstovų apklausomis ir interviu. Rinktis analizei reikia 1-3 atvejus, kurie buvo paminėti interviu metu kelis kartus (daugiausiai kartų) (jeigu tokių bus). Paminėtus atvejus reikia aprašyti detaliau, esant poreikiui papildomai bendraujant su reikšmingomis suinteresuotosiomis šalimis (verslo įmonėmis, gyventojų bendruomenėmis ir pan.).

Geroji praktika šio tyrimo kontekste suprantama kaip tokios suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo savivaldybėje priemonės, dėl kurių sutaria suinteresuotosios šalys, arba kurios padeda efektyviai siekti suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tikslų. Taigi gerąją praktiką galime suprasti tiek rezultato, tiek proceso prasme. Atsižvelgiant į indikatorių struktūrą ir į viešosios politikos įgyvendinimo proceso etapus, galima skirti tokius gerosios praktikos aspektus: sėkmingas bendradarbiavimas tarp savivaldybės administracijos atstovų ir suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugas teikiančių įstaigų / įmonių / organizacijų; suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių sėkmingas pritaikymas tikslinėms grupėms; efektyvus kokios nors suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo požiūriu kylančios problemos sprendimas.

Visgi, kaip jau nekart minėta šioje ataskaitoje, Neringos savivaldybėje esant tik labai mažoms suaugusiųjų švietimo paslaugų apimtims, o tęstinio profesinio mokymo paslaugų pasiūlos savivaldybėje išvis nesant, nėra galimybės identifikuoti nei vieno gerosios praktikos pavyzdžio, kuris būtų susijęs tiesiogiai su analizuojama tema. Nepaisant to, sektina praktika Neringos savivaldybėje galima vadinti savivaldybės mero pavaduotojo iniciatyva parengtas ir 2020 m. pradžioje patvirtintas **Neringos savivaldybės 2020 - 2030 metų kultūros politikos kaitos gaires**. Tiek šio dokumento struktūra, tiek jo parengimo logika yra neabejotinai tinkamas pavyzdys kažką panašaus parengti ir suaugusiųjų švietimo bei tęstinio profesinio mokymo tema. Tokiame dokumente: aprašant esamą suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situaciją; ją įtakojančius socialinius, ekonominius, kultūrinius, demografinius, teisinius ir kitus veiksnius; nustatant esamas problemas, jų priežastis ir galimus sprendimo būdus; nustatant potencialias paslaugų teikimo sritis / kryptis ir paslaugų poreikio apimtį; įvardinant situacijai – gerąją linkmę – keisti būtinas priemones, jų įgyvendinimo veiksmus ir siektinus rezultatus; parengiant ir savivaldybės Tarybos lygmenyje patvirtinant priemonių įgyvendinimo planą bei nustatant ir patvirtinant šių priemonių finansavimo šaltinius.

9. TYRIMO APIBENDRINIMAS

Šioje dalyje visoje ataskaitoje pateikti ir vertinti duomenys yra apibendrinami pagal šiuos klausimus:

22. Kaip savivaldybės suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo kryptys atitinka nacionalines suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo kryptis ir savivaldybės suinteresuotų šalių situaciją?

Remiantis savivaldybės dokumentų analize ir apklausomis bei interviu, yra akivaizdu, kad savivaldybėje įgyvendinamų suaugusiųjų švietimo priemonių yra minimaliai, o tęstinio profesinio mokymo paslaugos išvis neteikiamos.

23. Ar suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimas yra integruotas, horizontalus?

Nors specialiai suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temai parengtų dokumentų nėra, o bendruose planavimo ir veiklos dokumentuose temą atitinkančių įrašų yra labai mažai, remiantis savivaldybės savivaldybės strateginių dokumentų analize ir apklausomis bei interviu, galima teigti, kad savivaldybės politika atspindėtų nacionalinės suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo politikos kryptis, jei šiai temai savivaldybėje būtų skiriamas reikiamas dėmesys ir ji savivaldybėje būtų geriau išplėtotą.

Analogiška išvada darytina ir dėl temos priemonių įgyvendinimo – savivaldybėje yra reikiamos prielaidos efektyviam darbui plėtojant suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą, nes joje yra politinė valia, aiški savivaldybės administracinė struktūra, taip pat įstaigos, kurioms gali būti skirtos specialios užduotys bei finansavimas šioms užduotims įgyvendinti.

24. Ar suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių planavimas ir įgyvendinimas vyksta užtikrinant suinteresuotųjų šalių dalyvavimą?

Suinteresuotos šalys gali dalyvauti posėdžiuose bei teikti pasiūlymus, dalyvauti savivaldoje, tačiau, savivaldybės atstovų nuomone, galėtų ir dažniau naudotis šia galimybe.

Apklausoje dalyvavusių įstaigų, organizacijų ir verslo įmonių atstovai retai dalyvauja savivaldybės posėdžiuose bei neteikia arba retai teikia pasiūlymų dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos gerinimo ar konkrečių iniciatyvų / priemonių įgyvendinimo. Suinteresuotos šalys kritikuoja savivaldybės administraciją teigiant, kad ši nepakankamai gerai įtraukia bendruomenės atstovus svarstant ir priimant sprendimus dėl veiklos, susijusios su suaugusiųjų švietimu ir tęstiniu profesiniu mokymu. Visgi skirtingi atlikto tyrimo duomenys labiau rodo, jog pačioms suinteresuotoms šalims stinga motyvacijos ir galbūt „primygtinesnio“ paskatinimo naudotis savo teise daryti įtaką sprendimų priėmimui savivaldybėje.

25. Ar suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimas yra informuotas (grįstas poreikių nustatymu)?

Savivaldybės administracija nekaupia ir nesistemina duomenų apie savivaldybės teritorijoje gyvenančių suaugusių asmenų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo poreikius - reguliarius ir išsamūs poreikių ir situacijos tyrimai nėra atliekami. Nesant būtino domėjimosi ir skirtino finansavimo, Neringos savivaldybėje nėra ir pakankamo iniciatyvų / priemonių kiekio, visgi joje yra reikiamos prielaidos, kad sprendimų priėmimas būtų grindžiamas gautų objektyvių situacijos ir poreikių tyrimų rezultatais. Tikėtina, jog būtų pasiekta gerų rezultatų, jei minėtieji tyrimai būtų vykdomi sistemingai, vienodais laiko intervalais, detalai fiksuojant pokyčius.

26. Ar įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones atsižvelgiama į visų suinteresuotų grupių interesus?

Savivaldybės teritorijoje veikiančios kultūros ir neformaliojo ugdymo įstaigos daugiau dėmesio skiria darbui su ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikais, tuo tarpu suaugę asmenys nėra šių įstaigų prioritetinga tikslinė grupė, nors tam tikros įgyvendinamos priemonės yra siūlomos ir šiai gyventojų grupei.

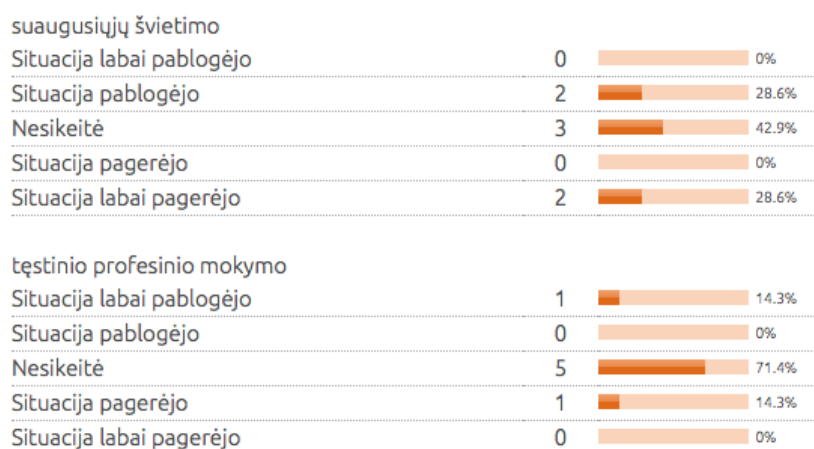
27. Ar sukurtos pakankamos prielaidos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimui savivaldybėje žmogiškųjų išteklių ir finansinių lėšų atžvilgiu?

Šiuo metu Neringos savivaldybėje objektyviai nėra prielaidų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos pokyčiams įgyvendinti: rengiamuose strateginiuose dokumentuose šiai temai nėra skiriamas pakankamas dėmesys, šia tema nėra parengtų tikslinių dokumentų, savivaldybės švietimo ir sporto skyrius daugiau orientuojasi į ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus asmenų ugdymo ir užimtumo klausimų sprenimą, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo poreikių tyrimai savivaldybėje nėra atliekami, tikslinio finansavimo su analizuojama tema susijusioms iniciatyvoms nėra skiriama.

28. Ar yra prielaidų teigti, kad suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimas savivaldybėje yra rezultatyvus? Jeigu taip (arba ne) – kodėl?

Remiantis VIS AIS surinktais duomenimis, dera konstatuoti, kad Neringos savivaldybėje esančios suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos pažangos netgi nėra galimybės įvertinti dėl priemonių – analizuojama tema – nevykdymo. Apklausoje dalyvavę asmenys pastarųjų 10-ties metų pokyčius įvertino vieningai prastai, teigdami, kad situacija nesikeitė ar netgi blogėjo (detaliau – žr. 9.7.1. grafiką).

9.7.1. Grafikas. Kaip keitėsi suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo organizavimas ir vykdymas per pastaruosius 10 metų? N=7.

Šaltinis: Neringos savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Taigi, Neringos savivaldybės administracijai siūlytina neatidėliojant atlikti tyrimus, suplanuoti, skirti finansavimą ir įgyvendinti priemones, kurios savivaldybės teritorijoje užtikrintų:

- neformalaus suaugusiųjų švietimo plėtrą;
- suaugusiųjų (ypač netekusių ilgalaikio darbo) galimybių įsidarbinti padidėjimą;
- suaugusiųjų (ypač pėsninio amžiaus) kūrybiškumo ir verslumo skatinimą;
- rūpinimasi suaugusiųjų emocine sveikata ir priklausomybių prevencija;
- verslo atstovų dalyvavimo, aktyvumo ir savanorystės užtikrinimą;
- socialinės atskirties mažinimą ir kt.

**SOCIALINĖS – EKONOMINĖS IR VADYBINĖS TRAKŲ
RAJONO SAVIVALDYBĖS RAIDOS ANALIZĖ SUAUGUSIŲJŲ
ŠVIETIMO IR TĘSTINIO PROFESINIO MOKYMO ASPEKTU**

Bendrai finansuojama pagal
Europos Sąjungos programą
„Erasmus+“

UŽSAKOVAS:

KVALIFIKACIJŲ IR
PROFESINIO MOKYMO
PLĖTROS CENTRAS

2020

TURINYS

Įvadas.....	4
1. Trakų rajono savivaldybės kontekstas.....	6
2. Prielaidos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimui	10
2.1. Suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą reglamentuojančių teisės aktų struktūra	10
2.2. Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės įgyvendinančios institucijos ir įstaigos	14
2.3. Dalies išvados ir rekomendacijos.....	17
3. Suinteresuotų šalių dalyvavimas	20
3.1 Suinteresuotų šalių dalyvavimas savivaldybės administracijai planuojant ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones pagal gyvenamąją teritoriją	21
3.2 Suinteresuotų šalių dalyvavimas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjų savivaldoje	23
3.3. Dalies išvados ir rekomendacijos.....	25
4. Parama suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui savivaldybėje.....	28
4.1 Finansinė parama	28
4.2 Materialinė parama	29
4.3 Kitokia parama.....	30
4.4 Dalies išvados ir rekomendacijos.....	30
5. Suinteresuotų šalių informavimas	31
5.1 Suinteresuotų šalių informavimas apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo galimybes savivaldybėje	32
5.2 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo veiklos žinomumas	33
5.3 Dalies išvados ir rekomendacijos.....	34

6. Tarpžinybiškumas, tarpsektoriškumas, planuojant ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones savivaldybėje	36
6.1 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temas integruojančios struktūros .	36
6.2 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo integravimas savivaldybės strateginiuose dokumentuose ir kitų skyrių (kultūros, sporto, socialinių reikalų ir kt.) veiklų programose, planuose	37
6.3 Tarpžinybinių ir tarpsektorinių bendradarbiavimo tinklų praktinis veikimas	38
6.4 Savivaldybės administracijos įgyvendinamų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių atitikimas nacionaliniams prioritetams.....	39
6.5. Dalies išvados ir rekomendacijos.....	39
7. Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo tobulinimas ir inovacijos	41
7.1 Suinteresuotų šalių poreikių tyrimai ir jų vykdytojai	43
7.2 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos stebėseną.....	43
7.3 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimo vertinimas	44
7.4 Tyrimų rezultatų ir stebėsenos duomenų naudojimas.....	44
7.5 Inovacijų taikymas ir plėtra formuojant bei įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones savivaldybėje	45
7.6 Dalies išvados ir rekomendacijos.....	46
8. Geroji praktika.....	47
9. Tyrimo apibendrinimas	48

ĮVADAS

Socialinės – ekonominės ir vadybinės Trakų rajono savivaldybės raidos analizė atlikta 2020 m. spalio – lapkričio mėn., biudžetinės įstaigos Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centro (toliau – KPMPC)²¹ užsakymu. Analizė parengta KPMPC vykdant projektą „Suaugusiųjų švietimo veiksmų plano nacionalinis koordinavimas: Lietuva“. Projekto metu planuojama skatinti suaugusiųjų švietimo atitikties darbo rinkai ir regioniniam vystymuisi problemų sprendimą. Šiuo tikslu numatoma inicijuoti ir padėti įgyvendinti reikalingus pokyčius 5 (penkiose) pasirinktose Lietuvos Respublikos savivaldybėse.

Atliekant socialinės – ekonominės ir vadybinės Trakų rajono savivaldybės raidos analizę suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo aspektu yra:

25. surinkti aktualūs statistiniai ir kokybiniai duomenys apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo padėtį Trakų rajono savivaldybėje bei joje įgyvendinamas atitinkamas programas ir priemones;

26. atlikta Trakų rajono savivaldybės socialinė – ekonominė ir vadybinė analizė, sufokusuota į žmogiškųjų resursų (suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo aspektu) atitiktį analizuojamo regiono darbo rinkos poreikiams;

27. išnagrinėta suaugusiųjų švietimo ir profesinio mokymo pasiūla Trakų rajono savivaldybėje, atskirai įvertinant profesinių standartų ir modulių profesinio mokymo programų teikiamas galimybes;

28. išsiaiškinti Trakų rajono savivaldybėje organizuojamo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo privalumai ir trūkumai;

29. aptarti gerosios praktikos pavyzdžiai, pritaikyti Trakų rajono savivaldybei;

30. išanalizuoti surinkti duomenis bei pateiktos išvados ir rekomendacijos.

Analizė atlikta ir Trakų rajono savivaldybės duomenys surinkti pagal šiuos indikatorius:

25. Prielaidos suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui Trakų rajono savivaldybėje.

²¹ Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras kartu su LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerija įgyvendina Europos Komisijos iniciatyvos „Nacionaliniai koordinatoriai Europos suaugusiųjų mokymosi darbotvarkės įgyvendinimui“ (angl. „National Coordinators for the implementation of the European agenda for adult learning“) projektą „Suaugusiųjų švietimo veiksmų plano nacionalinis koordinavimas: Lietuva“ (angl. „National Coordinator for Adult Learning Work Plan: Lithuania“) (projekto Nr. 614210-EPP-1-2019-1-LT-EPPKA3-AL-AGENDA).

26. Suinteresuotų šalių (verslo ir viešojo sektoriaus įmonės, neformaliojo suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjai, tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjai, fiziniai asmenys ir pan.) dalyvavimas formuojant poreikius ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą Trakų rajono savivaldybėje.

27. Parama suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui Trakų rajono savivaldybėje.

28. Suinteresuotų šalių informavimas Trakų rajono savivaldybėje.

29. Tarpžinybiškumas, tarp-sektoriškumas planuojant ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones Trakų rajono savivaldybėje.

30. Trakų rajono savivaldybėje taikomų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo tobulinimas ir inovacijos.

Analizei atlikti buvo naudojami šie duomenų rinkimo metodai:

- **Pirma**, 2020 m. spalio mėn. buvo atlikti interviu su Trakų rajono savivaldybės administracijos atstovais;

- **Antra**, iš viešai prieinamų šaltinių buvo surinkti įvairūs - vertinimui reikalingi - duomenys ir atlikta jų analizė, taip pat atlikta dokumentų analizė ir antrinių šaltinių analizė;

- **Trečia**, naudoti savivaldybėje veikiančių su suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temomis dirbančių įstaigų / organizacijų ir bendruomenės atstovų apklausos duomenys. Apklausa vykdyta 2020 m. spalio mėn. Apklausoje dalyvavo 7 tikslingai parinkti asmenys - praktikai, todėl - šio tyrimo kontekste - jų pateikta informacija ir nuomonė laikytina patikima;

- **Ketvirta**, 2020 m. lapkričio mėn. suorganizuota focus grupė, kurioje aptartos preliminarios atliktos ataskaitos išvados tam, kad būtų išvengta netikslumų rengiant galutinę analizės ataskaitos versiją.

Ataskaitą sudaro devynios dalys. *Pirmoje* dalyje pristatomas savivaldybės kontekstas. *Antroje-septintoje* – pateikiama informacija bei duomenys ir jų analizė **pagal šešis vertinimo indikatorius** – savivaldybės socialinės, ekonominės ir vadybinės raidos, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo aspektu, vertinimo sritis. *Aštuntoje* dalyje pateikiami gerosios praktikos pavyzdžiai, jei tokių yra, o *devintojoje* - pateikiamas analizės apibendrinimas.

1. TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTEKSTAS

Trakų rajono savivaldybė išsidėsčiusi pietrytinėje Lietuvos dalyje aplink Trakų miestą – administracinį savivaldybės centrą, kuris nuo šalies sostinės Vilniaus yra nutolęs mažiau nei 30 km, o nuo antrojo pagal dydį Lietuvos miesto Kauno – kiek daugiau nei 80 km. Savivaldybė yra viena iš aštuonių, sudarančių Vilniaus apskritį. Trakų rajono savivaldybės teritorija ribojasi su Vilniaus apskrities Elektrėnų, Vilniaus rajono, Vilniaus miesto ir Šalčininkų rajono savivaldybėmis, Alytaus apskrities Varėnos rajono ir Alytaus rajono savivaldybėmis bei Kauno apskrities Prienų rajono savivaldybe. Visa tai lemia strategiškai patogią Trakų rajono savivaldybės geografinę padėtį. Trakų rajono savivaldybę sudaro 8 seniūnijos: Aukštadvario, Grendavės, Lentvario, Onušio, Paluknio, Rūdiškių, Senųjų Trakų ir Trakų. Savivaldybėje yra 3 miestai: Trakai, Lentvaris, Rūdiškės; 2 miesteliai: Aukštadvaris ir Onuškis; 409 kaimų ir 21 viensėdis, tame skaičiuje yra įsikūrusios 3 stambesnės gyvenvietės: Grendavė, Paluknys, Senieji Trakai. Trakų rajono savivaldybės teritorijos plotas – 1 208 km², iš jų didžiausią dalį (47,7 proc.) užima miškai, kiek mažesnę (34,1 proc.) – žemės ūkio naudmenos, likusią – vandenys (4,9 proc.), keliai (2,5 proc.), miestai ir gyvenvietės (2,0 proc.) bei kitos paskirties plotai (8,8 proc.).

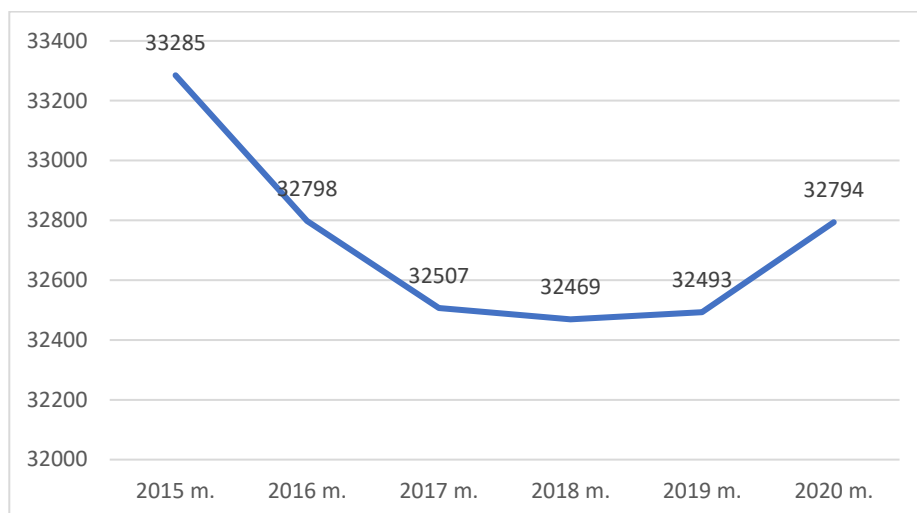
Dėl ežerų gausos savivaldybėje, taip pat dėl per savivaldybės teritoriją tekančių vienu iš ilgiausių šalyje upių – Neries ir Merkio – yra puikios sąlygos plėtoti vandens transportą. Oro transportui svarbiausias yra Tarptautinis Vilniaus oro uostas, kurį nuo Trakų miesto skiria mažiau nei 30 km.

Savivaldybė priskiriama ežeringoms administracinėms teritorijoms. Savivaldybės teritorijoje telkšo 197 ežerai, iš kurių didžiausi – Galvės (361,1 ha), Vilkokšnio (336 ha), Skaisčio (282 ha), Akmenos (268,7 ha) ir 7 tvenkiniai, iš kurių didžiausias – Aukštadvario (293,5 ha).

Kraštovaizdžio vertybėms saugoti Trakų rajono savivaldybėje yra įkurtos įvairios paskirties ir apsaugos režimo saugomos teritorijos: 3 valstybiniai parkai (Trakų istorinis nacionalinis parkas, Aukštadvario ir Neries regioniniai parkai), 6 valstybiniai draustiniai (Taučionių geomorfologinis, Ilgučio botaninis, Gėjaus telmologinis, Inklėriškių kraštovaizdžio, dalis Papio ornitologinio ir dalis Merkio ichtiologinio), yra 2 gamtos paminklai (Velnio duobė ir Nikronių akmuo) bei kiti valstybės ir savivaldybės saugomi gamtos paveldo objektai. Turizmo požiūriu vertingiausi yra nacionalinio parko ir regioninių parkų natūralūs ar kultūriniai kraštovaizdžiai.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2020 m. liepos 1 d. Trakų rajono savivaldybėje savo gyvenamąją vietą buvo registravę 32794 asmenys. Dera pastebėti, kad 2015-2018 m. laikotarpiu Trakų rajono savivaldybėje registruotų gyventojų skaičius sumažėjo 2,5 proc., visgi per pastaruosius du metus jis šiek tiek atsistatė (detaliau – žr. 1.1. grafiką.)

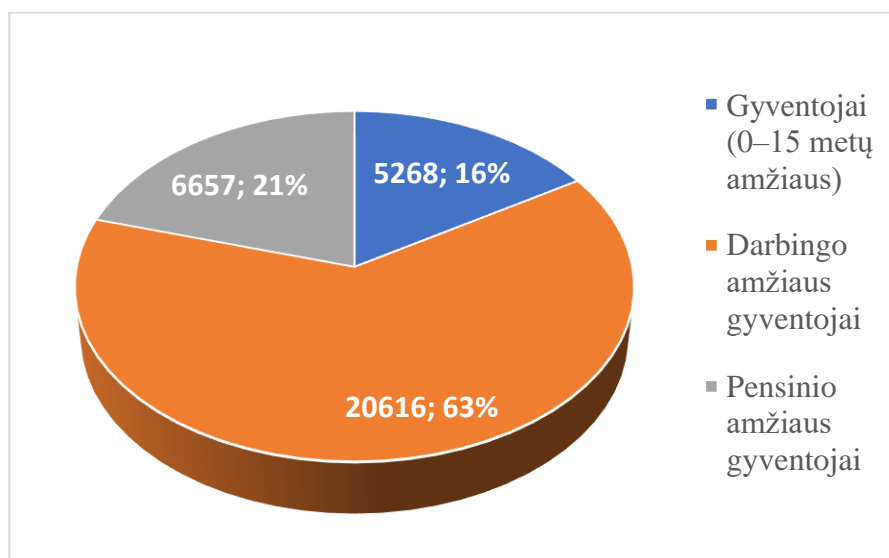
1.1. Grafikas. Trakų rajono savivaldybėje registruotų gyventojų skaičiaus dinamika 2015-2020 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2020 11 03

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2020 m. liepos 1 d. net 63 proc. Trakų rajono savivaldybėje registruotų gyventojų yra darbingo amžiaus grupei priskirtini asmenys, visgi ir pensinio amžiaus asmenys objektyviai gali būti tie, kuriems yra aktualios suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugos (detaliau – žr. 1.2. grafiką).

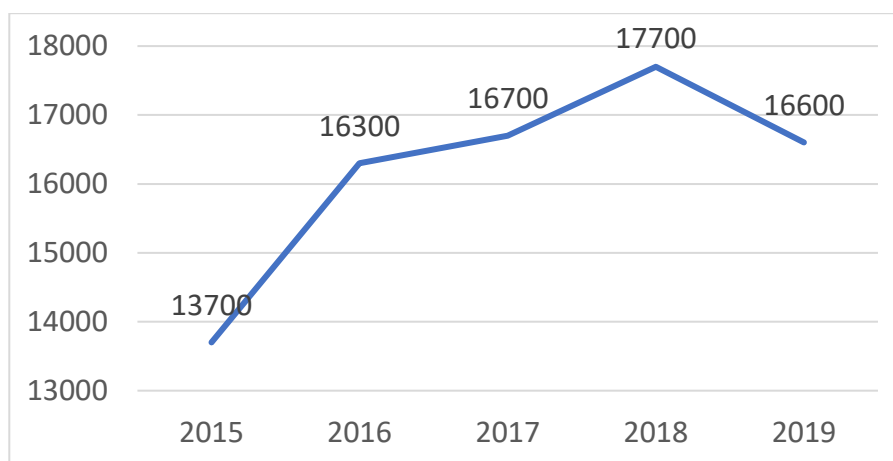
1.2. Grafikas. Trakų rajono savivaldybėje registruotų gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes (2020-07-01 situacija)

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2020 11 03

Atsižvelgiant į atliekamos analizės objektą yra reikšmingas dar vienas – gyventojų Trakų rajono savivaldybėje užimtumo – aspektas, kuris rodo 2019 m. pabaigoje Trakų rajone buvus užimtų tik 60,13 proc. šioje savivaldybėje nuolatinę gyvenamąją vietą deklaravusių, darbingo ir pensinio amžiaus gyventojų. Per pastaruosius penkis metus šis rodiklis santykinai reikšmingai padidėjo nuo apytiksliai 13700 užimtų asmenų 2015 metais iki apytiksliai 17700 asmenų 2018 metais ir tik 2019 metais jis vėl smuktelėjo apytiksliai 1100 asmenų (detalesnė - žr. 1.3. grafiką).

1.3. Grafikas. Trakų rajono savivaldybėje registruotų užimtų gyventojų skaičiaus dinamika 2015-2019 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2020 11 03

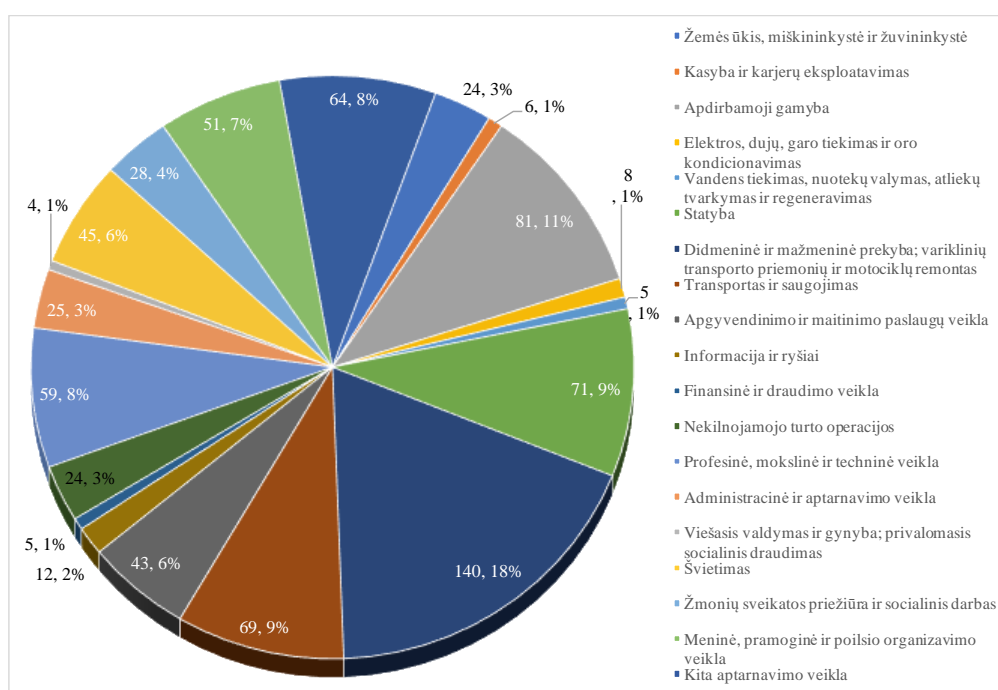
Trakų rajono savivaldybėje veikia 30 švietimo įstaigų: iš jų ikimokyklinio ugdymo programas vykdo 9 ikimokyklinio ugdymo įstaigos (1 darželis ir 8 lopšeliai–darželiai), bendrojo ugdymo programas vykdo 17 švietimo įstaigų (1 mokykla–darželis, 2 pradinės mokyklos, 3 pagrindinės mokyklos, 1 vidurinė mokykla, 9 gimnazijos, 1 suaugusiųjų mokykla), 2 – neformaliojo vaikų švietimo programas (Trakų meno mokykla ir Rūdiškių muzikos mokykla) ir 1 teikia švietimo pagalbos paslaugas (Trakų švietimo pagalbos tarnyba). Rajone taip pat veikia vienas universalus daugiavfunkcis centras.

Savivaldybėje veikia Trakų meno ir Rūdiškių muzikos mokyklos, kurios vykdo neformaliojo vaikų švietimo bei formalųjį švietimą papildančio ugdymo programas. Mokyklose neformalusis vaikų švietimas organizuojamas pagal mokyklų parengtas formalųjį švietimą papildančio, neformaliojo ugdymo programas ir ugdymo planus, suderintus su savivaldybės administracijos Švietimo skyriumi. Trakų meno mokykloje vykdomos muzikinio, dailės ir choreografijos, o Rūdiškių muzikos mokykloje – muzikinio ugdymo programos. Pažymėtina, jog Trakų meno mokykloje yra įsteigti 2 skyriai – Lentvaryje ir Aukštadvaryje, Rūdiškių muzikos mokykloje vienas skyrius Paluknyje. Taigi neformaliojo

švietimo paslaugų teikimas savivaldybėje nėra orientuotas vien tik į rajono centrą, bet paslaugos prieinamos ir atokesnėse seniūnijose gyvenantiems vaikams.

2020 m. pabaigoje Trakų rajono savivaldybėje buvo registruota 1913 ūkio subjektų. Pagal ekonominės veiklos rūšis savivaldybėje dominuoja didmeninės ir mažmeninės veiklos bei variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto (sudaro apie 15,73 proc. visų ūkio subjektų), kitos aptarnavimo veiklos (sudaro apie 13,49 proc. visų ūkio subjektų), apdirbamosios gamybos (7,11 proc. visų ūkio subjektų), statybos bei transporto ir saugojimo (po 6,22 proc. visų ūkio subjektų) įmonės. Visgi 2020 metams baigiantis, Lietuvos statistikos departamento duomenis, Trakų rajono savivaldybėje veikė vos 40 proc. visų registruotų įmonių (detaliau – žr. 1.4 grafiką).

1.4. Grafikas. Trakų rajono savivaldybėje veikiančių ūkio subjektų skaičius 2020 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenys, 2020 11 09

Paveikslas rodo 2020 metams baigiantis Trakų rajono savivaldybėje veikus 140 didmeninės ir mažmeninės prekybos bei variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto srities įmonių, kurios sudarė net 18 proc. visų veikusių įmonių skaičiaus. Antroje vietoje buvo apdirbamosios gamybos įmonės (81 įmonė), trečiojoje – statybos įmonės (71 įmonė) ir visai čiapat ketvirtojoje – transporto ir saugojimo įmonės, kurių Trakų rajono savivaldybėje 2020-iems baigiantis veikė 69-ios.

2. PRIELAIDOS SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO IR TĘSTINIO PROFESINIO MOKYMO ĮGYVENDINIMUI

Šioje dalyje pristatomos pagrindinės prielaidos, reikalingos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimui Trakų rajono savivaldybėje, tai: a) suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą reglamentuojantys dokumentai; b) Trakų rajono savivaldybėje suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo srityje dirbančios organizacijos ir jų darbuotojai; c) kita informacija. Taip pat pateikiamos išvados ir rekomendacijos.

2.1. Suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą reglamentuojančių teisės aktų struktūra

Šiame skyriuje aptariama suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą reglamentuojančių dokumentų struktūra, pristatomas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo savivaldybėje turinys ir įvertinamas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo turinio tinkamumas.

Teisės aktų struktūra

Trakų rajono savivaldybė, formuodama ir įgyvendindama suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo savivaldybėje turinį, vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais²² bei Trakų rajono savivaldybės teisės aktais, kurie išvardijami 2.1.1. lentelėje.

2.1.1. Lentelė. Savivaldybės jaunimo politiką reglamentuojantys teisės aktai ir kiti dokumentai

Dokumentas	Patvirtintas (metai)
1. Trakų rajono savivaldybės 2016-2025 metų strateginis plėtros planas	2015
2. Trakų rajono savivaldybės 2020-2022 metų strateginis veiklos planas	2020
3. Trakų rajono savivaldybės administracijos 2020 metų veiklos planas	2020

²² Nurodomi šie nacionalinio lygmens dokumentai: Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas, Respublikos profesinio mokymo įstatymas, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymas, Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi įstatymas, Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymas, taip pat LR Vyriausybės nutarimai.

Dokumentas	Patvirtintas (metai)
4. Trakų rajono savivaldybės administracijos 2019 metų veiklos plano vykdymo ataskaita	2020
5. Trakų rajono suaugusiųjų neformaliojo švietimo ir tęstinio mokymosi koordinacinės tarybos 2019 metų veiklos apžvalga	2019
6. Trakų rajono savivaldybės švietimo pažangos ataskaita 2013-2017 m.	2017
7. Švietimo viešųjų paslaugų vartotojų patenkinimo indekso tyrimas ir ataskaita	2018
8. Trakų rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus kasmetiniai veiklos planai	2019
9. Trakų rajono savivaldybės tarybos sprendimai švietimo, sporto klausimais	2016-2020
10. Trakų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymai švietimo ir sporto klausimais	2002-2019
11. Trakų rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus veiklos kasmetinės ataskaitos	2011-2019
12. Trakų suaugusiųjų mokymo centro kasmetiniai veiklos planai	2010-2019
13. Trakų rajono savivaldybės neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi 2017-2023 metų veiksmų strateginis planas	2017
14. Trakų rajono suaugusiųjų neformaliojo švietimo ir tęstinio mokymosi koordinacinės tarybos veiklos planas 2020 metams	2020

Šaltinis: sudaryta autorių

Trakų rajono savivaldybės strateginiame plėtros plane 2016-2025 metams prie švietimo srities stiprybių nurodyta, kad savivaldybėje jau 2015 metais buvus plačiai švietimo paslaugų įvairovei bei buvus sudarytoms sąlygoms jaunimo ir suaugusiųjų ugdymui, atokesnių seniūnijų vaikų neformaliajam švietimui. Analizuojamo plano 2.1.1. uždavinys “Gerinti švietimo paslaugų kokybę ir prieinamumą” įtraukia vieną veiklą “Plėsti neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi paslaugas” (2.1.1.6), kuriai ėgyvendinti per 2016-2025 m. laikotarpį suplanuota skirti 200 tūkst. Eur, o šios veiklos planuojami numatyti rodikliai: 1) patvirtintas savivaldybės neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi veiksmų planas bei paskirtas jo įgyvendinimo koordinatoriumi; 2) naujai teikiamų suaugusiųjų neformalaus švietimo paslaugų skaičius; 3) besimokančių pagal šias programas skaičius.

Trakų rajono savivaldybės strateginis veiklos planas 2020-2022 m. apima 7 programas, iš kurių 7-oji yra skirta Ugdymo kokybės ir mokymosi aplinkos užtikrinimo

veikloms. Programos aprašyme teigiama, kad ji užtikrina Trakų rajono savivaldybės švietimo politikos formavimą, nustatytų darbų realizavimą. Taip pat apima rajono formalųjį švietimą (pradinį, pagrindinį, vidurinį ugdymą), neformalųjį švietimą (ikimokyklinį, priešmokyklinį ir kitą neformalųjį vaikų bei suaugusiųjų švietimą), pagalbą mokiniui (informacinę, psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę pagalbą), pagalbą mokytojui ir mokyklai (informacinę, konsultacinę, kvalifikacijos tobulinimo pagalbą). Aprašyme nurodoma, kad Programą įgyvendinant siekiama užtikrinti kokybišką švietimą, už kurį atsako švietimo teikėjas, kurti materialiąją aplinką ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo programas teikiančiose mokyklose, kuri atitiktų Švietimo ir mokslo ministro patvirtintus Švietimo aprūpinimo standartus. Taip pat siekiama sukurti mokymosi aplinką, kuri atitiktų higienos normas ir teisės norminių aktų nustatytus mokinių saugos bei sveikatos reikalavimus. Programa skirta užtikrinti finansavimą LR teisės aktuose nurodytoms Savivaldybės administracijoms, savivaldybės mokyklų funkcijoms ir uždaviniams vykdyti.

Programoje yra vienintelė nuostata (26), kuri orientuota į konkrečiai suaugusiųjų švietimo ir / ar galimai tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimą – *ugdymo planų, ugdymo programų įgyvendinimas Trakų suaugusiųjų mokymo centre*. Šiai priemonei įgyvendinti suplanuota skirti po 668,64 tūkst. Eur (iš jų 629,55 tūkst. Eur – darbo užmokesčiui) kasmet. Taip pat galima daryti prielaidą, kad 27-28 priemonės, nurodančios neformaliojo švietimo programų įgyvendinimą Rūdiškių muzikos mokykloje ir Trakų meno mokykloje yra prieinamos ir suaugusiems asmenims. Šioms priemonėms įgyvendinti yra skirta atitinkamai: 239,85 tūkst. Eur (iš jų 227,08 tūkst. Eur – darbo užmokesčiui) ir 501,56 tūkst. Eur (iš jų 461,24 tūkst. Eur – darbo užmokesčiui) kasmet.

Atitinkamai aukščiau aprašytai programai, jos priemonių galima rasti Trakų rajono savivaldybės administracijos švietimo skyriaus veiklos plane, visgi 2020 metams šiame plane veiklų, kurios aiškiai nurodytų iniciatyvas susijusias su tikslingai suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temomis nėra. Tiesa, jaunimo reikalų koordinatoriaus veiklos plano dalyje yra nurodyta veikla “*skatinti programų ir priemonių įgyvendinimą, padedančias jaunimui sėkmingai integruotis į darbo rinką*”, detalizuojant, kad turi būti skatinamas jaunimo praktinių įgūdžių ugdymas mokyklose (*įgyvendinamos programos ir projektai, skirti lavinti jauno žmogaus profesines ir socialines kompetencijas, suteikti žinių ar gebėjimų, padedančių įsitraukti į darbo rinką*).

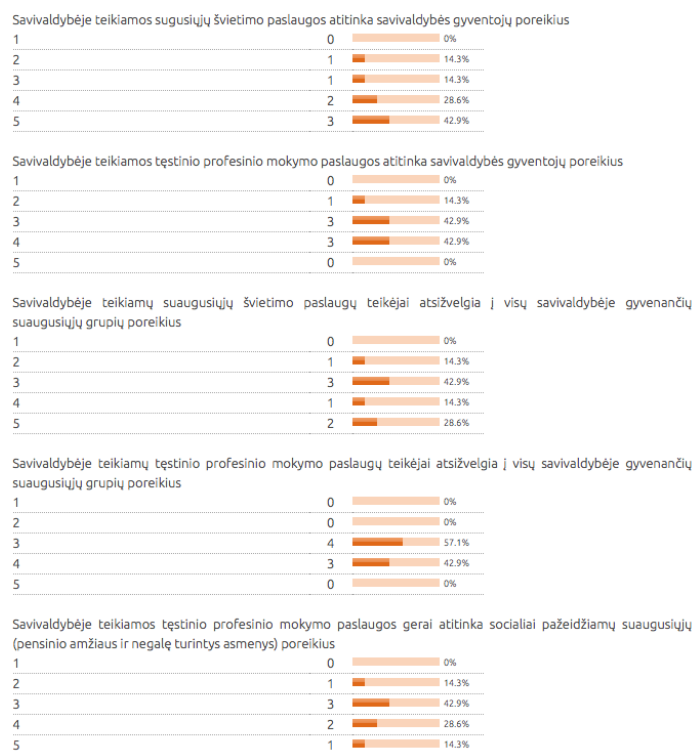
Tyrinėtinų Trakų rajono savivaldybės strateginio planavimo ir kitų dokumentų analizė leidžia daryti prielaidą, kad suaugusiųjų švietimas ir tęstinis profesinis mokymas nėra viena pagrindinių temų savivaldybės administracijos darbotvarkėje. Trakų rajono savivaldybės atveju randama informacija apie švietimo savivaldybėje būklę, bet pasirinktu objektu yra ne suaugusieji, o ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus asmenys. Visgi savivaldybės strategus ir jų pasitelktus tyrėjus / analitikus dera pagirti už 2017 metais patvirtintą **Trakų rajono savivaldybės neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi 2017-2023 metų veiksmų strateginį planą**, kuris tikslingai orientuotas į jo pavadinime esančios temos problematikos analizę ir galimų sprendinių paiešką.

Situaciją taip pat pagerina **Trakų rajone veikiančios suaugusiųjų neformaliojo švietimo ir tęstinio mokymosi koordinacinės tarybos ketinimai**, kadangi jos veiklos plane tikrai akivaizdūs įsipareigojimai gerinti mokymosi visą gyvenimą paslaugų prieinamą ir didinti tokių paslaugų pasiūlą Trakų rajone.

Savivaldybėje esant daugiau kvalifikuotų skirtingų sričių specialistų, ji būtų patrauklesnė investuotojams, galimai kursiantiems darbo vietas ne tik suaugusiems, bet ir jaunimui. Pastariesiems irgi nesant poreikio išvažiuoti dirbti ir gyventi į didesnius miestus ar užsienį bei reikiamą kvalifikaciją įgijus vietoje ar išsimokslinus grįžus gyventi Trakų rajone, keistūsi demografiniai rodikliai, didėtų perkamoji galia, spartėtų vartojimas, kurtūsi paslaugų asmenims verslai ir prekybos įmonės, ko nebuvimą ir plėtros poreikį Trakų rajono savivaldybė nurodo tarp galimybių.

Aukščiau pateiktus pastebėjimus sustiprina ir Trakų rajono savivaldybės atveju apklaustų, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temos žinovų – praktikų atsakymai į jiems užduotus klausimus. Bene visi iš septynių apklaustų asmenų pripažino, kad Trakų rajono savivaldybėje yra teikiamos suaugusiųjų švietimo paslaugos, bet didesnė dalis iš jų greičiau nesutiko, kad savivaldybėje yra pakankama tęstinio profesinio mokymo paslaugų pasiūla bei, kad teikiamos tęstinio profesinio mokymo paslaugos atitinka gyventojų poreikius. Šių asmenų savivaldybėje teikiamų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų vertinimai, nurodant ar jie sutinka su pateiktais teiginiais (skalėje nuo 1 iki 5, kur 1 – visiškai nesutinku, o 5 – visiškai sutinku), pateikti 2.1.1. grafike.

2.1.1. Grafikas. Apklausoje dalyvavusių asmenų Trakų rajono savivaldybėje teikiamų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų vertinimas (skalėje nuo 1 iki 5, kur 1 – visiškai nesutinku, o 5 – visiškai sutinku). N=7.

Šaltinis: Trakų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Klausiami kokios suaugusiųjų švietimo temos / Trakų rajono savivaldybės suaugusiųjų poreikiai turėtų būti daugiau įtraukiami į suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjų darbotvarkę, tyrimo dalyviai dažniausiai išskyrė verslumą, pagalbą socialiai pažeidžiamiesiems asmenims, užimtumą bei švietimą ir savanorystę. Nedaug nuo dominuojančio trejeto atsiliko socialinės apsaugos ir sporto temos. Tuo tarpu uždavus klausimą apie ekonominės veiklos rūšis, kurioms priskirtino tęstinio profesinio mokymo pasiūla turėtų būti didinama savivaldybėje, respondentai vieningai minėjo apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų sferą, dalies jų palaikymo susilaukė ir kitos – tradiciškai kurortinėms teritorijoms būdingos – sveikatinimo (masažo, kineziterapijos, ir pan.), grožio paslaugų (kirpimas, manikiūras ir pan.) bei prekybos sferos (detaliau – žr. 2.1.2. grafiką).

2.1.2. Grafikas. Ekonominės veiklos sričių tęstinio mokymo temos, kurios tuėtų būti daugiau įtraukiamos į tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjų darbotvarkę. N=7.

Inžinerinės pramonės	2	8.3%
Statybos	2	8.3%
Transporto ir logistikos	3	12.5%
Prekybos	3	12.5%
Sveikatinimo (masažas, kineziterapija ir pan.)	3	12.5%
Grožio paslaugų (kirpimas, manikiūras ir pan.)	3	12.5%
Apgyvendinimo ir maitinimo	7	29.2%
Žemės ūkio	1	4.2%
Kita	0	0%

Šaltinis: Trakų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Ekspertų-praktikų nuomone, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo organizavimo ir vykdymo situacija per pastaruosius 10 metų Trakų rajono savivaldybėje pagerėjo (žr. 2.1.3. grafiką).

2.1.3. Grafikas. Ekspertų-praktikų nuomonės dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo organizavimo ir vykdymo situacijos pokyčių pagal sritis. N=7.

suaugusiųjų švietimo		
Situacija labai pablogėjo	0	0%
Situacija pablogėjo	0	0%
Nesikeitė	1	14.3%
Situacija pagerėjo	4	57.1%
Situacija labai pagerėjo	2	28.6%
tęstinio profesinio mokymo		
Situacija labai pablogėjo	0	0%
Situacija pablogėjo	0	0%
Nesikeitė	3	42.9%
Situacija pagerėjo	4	57.1%
Situacija labai pagerėjo	0	0%

Šaltinis: Trakų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Dauguma apklausoje dalyvavusių asmenų mano, kad Trakų rajono savivaldybės suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo poreikiai per 2011-2020 m. laikotarpį pasikeitė, nes per minimą laikotarpį ženkliai išaugo Trakų mieste ir rajone apsilankančiųjų gyventojų ir atvykstančių poilsiautojų skaičius, o šiems asmenims yra aktualios – Trakų rajone šiuo metu trūkstamos – grožio, apgyvendinimo, maitinimo, sveikatinimo ir kitos paslaugos. Apklausos dalyviai taip pat akcentavo gerų specialistų turizmo srityje ir maitinimo sektoriuje stygių bei kitų paslaugų teikėjų trūkumą.

2.2. Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės įgyvendinančios institucijos ir įstaigos

Šiame skyriuje pristatomos institucijos, kitos įstaigos, dirbančios su suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimu savivaldybėje, aptariama, kiek suinteresuotų šalių (verslo įmonių ir asociacijų, gyventojų bendruomenių ir pan.)

atstovams yra sudarytos sąlygos įsitraukti į šių institucijų ir įstaigų veiklą. Nurodyta, kiek savivaldybėje esama suaugusiųjų švietimo centrų ir aptarta jų veikla.

Itin sveikintinas precedentas – nacionaliniu mastu – yra veikianti **Trakų rajono suaugusiųjų neformaliojo švietimo ir tęstinio mokymosi koordinacinė taryba**, kurios nuostatai yra patvirtinti 2016 m. sausio 5 d. Trakų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. P2-2. Šiuose nstatose nurodoma, jog Taryba nagrinėja darbdavių ir dirbančiųjų mokymosi poreikius, analizuoja ir koordinuoja vykdomas savivaldybėje suaugusiųjų mokymo, kvalifikacijos kėlimo ir švietimo programas bei jų atitikimą Trakų plėtros strategijai. Taryba yra patariamoji institucija, nustatanti pagrindines Trakų savivaldybės žmogiškųjų išteklių, suaugusiųjų mokymo plėtros perspektyvas bei koordinuojanti suaugusiųjų neformalųjį švietimą ir mokymą. Tarybos uždaviniai: atlikti analizę ir apibendrinti Trakų rajono savivaldybės darbdavių ir dirbančiųjų mokymosi poreikius; teikti Trakų rajono savivaldybės administracijai, savivaldybės Tarybai išvadas apie esamą padėtį rajone ir pasiūlymus dėl suaugusiųjų mokymo (prioritetinių krypčių, vykdomų mokymų efektyvumo, plėtros programų); skatinti suaugusiųjų švietimą Trakų rajono savivaldybėje; teikti informaciją visuomenei suaugusiųjų švietimo klausimais.

Į Tarybos sudėtį įeina: 1. Trakų rajono savivaldybės administracijos švietimo skyriaus vedėja, 2. Trakų krašto kultūros ir amatų asociacijos pirmininkė; 3. Trakų suaugusiųjų mokymo centro direktorė; 4. Trakų rajono jaunimo turizmo ir laisvalaikio centro direktorė; 5. Trakų kūno kultūros ir sporto centro direktorius; 6. Trakų rajono paramos šeimai ir vaikams centro direktorė; 7. Trakų kultūros rūmų direktoriaus pavaduotoja; 8. Trakų viešosios bibliotekos direktoriaus pavaduotoja; 9. Trakų globos ir socialinių paslaugų centro projektų vadovė; 10. Trakų visuomenės sveikatos biuro direktorė; 12. Trakų krašto vietos veiklos grupės pirmininkė; 13. Suaugusiųjų mokymo centro direktorė.

Taryba renkasi per ketvirtį vieną kartą, posėdžiauja, pasirengia veiksmų planą metų pradžioje, pasiskirsto darbais ir metų gale teikia ataskaitas. Savivaldybės Taryba yra patvirtinusi Tarybos 2017-2023 m. strateginį veiklos planą. Į kasmetinius Tarybos veiklos aptarimus yra kviečiami savivaldybės valdžios atstovai, kuriems pristatomis ataskaitos, aptariami rezultatai ir pan.

Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės Trakų rajono savivaldybėje pirmiausia įgyvendina savivaldybės administracija (struktūriniai padaliniai pagal jiems priskirtas funkcijas), Trakų suaugusiųjų mokymo centras, taip pat galima identifikuoti kelias įstaigas, netiesiogiai dirbančias šiose srityse (žr. 2.2.1. lentelę).

2.2.1. Lentelė. Institucijos, įstaigos ir organizacijos, įgyvendinančios suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones Trakų rajono savivaldybėje

Institucija, įstaiga, organizacija	Skyrius/valstybės tarnautojas/-ai/ valdymo institucija	Kaip prisideda įgyvendinant priemones* (funkcijos)	Indėlio į priemonių* įgyvendinimą įvertinimas (žemas, vidutinis, aukštas)
Trakų rajono savivaldybės administracija	Švietimo skyrius	Tiesioginė funkcija	Žemas
	Kultūros ir turizmo skyrius	Netiesioginė funkcija	Žemas
	Strateginio planavimo ir investicijų skyrius	Netiesioginė funkcija	Žemas
	Trakų meno mokykla	Netiesioginė funkcija	Žemas
	Trakų rajono Rūdiškių muzikos mokykla	Netiesioginė funkcija	Žemas
	Trakų rajono sporto mokykla	Netiesioginė funkcija	Žemas
	Trakų rajono Rykantų daugiafunkcis centras	Netiesioginė funkcija	Žemas
	Trakų rajono jaunimo turizmo ir laisvalaikio centras	Netiesioginė funkcija	Žemas
	Trakų kūno kultūros ir sporto centras	Netiesioginė funkcija	Žemas
	Trakų r. Bijūnų mokykla-daugiafunkcis centras	Netiesioginė funkcija	Žemas
	Trakų suaugusiųjų mokymo centras	Tiesioginė funkcija	Vidutinis
	Aukštadvario gimnazija	Tiesioginė funkcija	Vidutinis
Lentvario jaunimo centras	netaikoma	Netiesioginė funkcija	Žemas
Trakų atvira jaunimo erdvė	netaikoma	Netiesioginė funkcija	Žemas
Aukštadvario atvira jaunimo erdvė	netaikoma	Netiesioginė funkcija	Žemas
Lentvario laisvalaikio klubas	netaikoma	Netiesioginė funkcija	Žemas
Lentvario parapijos sporto ir laisvalaikio klubas „PAX“	netaikoma	Netiesioginė funkcija	Žemas
VšĮ Trakų švietimo centras	netaikoma	Tiesioginė funkcija	Aukštas

Institucija, įstaiga, organizacija	Skyrius/valstybės tarnautojas/-ai/ valdymo institucija	Kaip prisideda įgyvendinant priemones* (funkcijos)	Indėlio į priemonių* įgyvendinimą įvertinimas (žemas, vidutinis, aukštas)

Šaltinis: sudaryta autorių

2019 m. **Trakų rajono savivaldybės administracijos švietimo skyriaus** veiklos ataskaitoje nėra nei vienos priemonės, kuri būtų tiesiogiai susijusi su analizuojama tema. Tuo tarpu **Trakų rajono suaugusiųjų neformaliojo švietimo ir tęstinio mokymosi koordinacinės tarybos** 2019 m. veiklos ataskaitoje nurodoma, kad ataskaitiniais metais buvo atlikta viešojo aptarnavimo srities darbuotojų apklausa iš kurios paaiškėjo, kad daugumai trūksta anglų vartojamosios kalbos įgūdžių (Koordinacinės tarybos vardu buvo kreiptasi į savivaldybės administraciją, kuri sutiko dalinai apmokėti kursus ir skyrė kiekvienam besimokančiam po 50 eurų. Buvo suformuotos 6 grupės, o kursus baigė 62 asmenys.). Ataskaitoje taip pat nurodoma, kad kaip ir kasmet, 2019 m. lapkričio 18-22 dienomis rajone buvo organizuojama *Suaugusiųjų mokymosi savaitė*, „Mokymosi pasaulis laukia. Keliaukim“ (į savaitės renginius įsijungė daug organizacijų: VšĮ Trakų neįgaliųjų centras, pakvietęs į Atvirų durų dienas; Trakų krašto kultūros ir amatų asociacija, surengusi Verslo savaitę; Trakų rajono jaunimo turizmo ir laisvalaikio centras, surengęs pėsčiųjų žygius; VšĮ Trakų švietimo centras, surengęs Medaus pusryčius – susitikimą su bitininkais; Per Form studija, surengusi sutartinių popietę su Dorote Girskiene; Trakų rajono suaugusiųjų mokymosi centras, surengęs gyventojams žvakidžių dekoravimo kursus bei savo kūrybos pristatymo popietę. Daug ir įvairių renginių vyko rajono bibliotekose, kur buvo surengti susitikimai su medikais, vyko IT, elektroninių platformų panaudojimo mokymai, knygų pristatymai ir kiti renginiai.).

VšĮ Trakų švietimo centras įgyvendina ES projektą „Esame veiklūs ir reikalingi“ Nr. 08.3.2-ESFA- K-415-01-001, kuriame be Trakų rajono dar yra partneriai iš Elektrėnų, Šalčininkų, Vilniaus rajonų ir Vilniaus miesto savivaldybių. Šio projekto dėka teikiamos psichologinės konsultacijos asmenims, turintiems 55 metus amžiaus, bet dar ne pensininkams. Tai amžius, kai neretai prarandamas darbas, stinga tam tikrų kompetencijų, o jų įgyti nėra taip paprasta. Vyko mokymai, šio amžiaus asmenys kviešti savanoriauti ir šiuo metu savanoriauja 27 šio amžiaus asmenys, iš jų Trakuose – 7 asmenys. 2019 metais projekto tikslinės grupės dalyviai lankė 2-jų dienų mokymus ir kiekvienoje savivaldybėje dalyvavo po 30 asmenų, tame tarpe ir Trakų. VšĮ Trakų švietimo centras kartu su Trakų paramos šeimai ir vaikams centru jau antrus metus įgyvendina Trakų savivaldybės projekto „Kompleksinių paslaugų šeimai plėtojimas Trakų rajone“ Nr. 08.4.1-ESFA-V-416-06-0003 veiklas. Projekto dėka teikiamos rajono gyventojams individualios bei grupinės psichologų konsultacijos, kurių tikslas – padėti

spręsti konkrečias bendravimo, tarpasmeninių santykių problemas, ugdyti individualius socialinius įgūdžius, savarankiškumą, o taip pat tobulinti santykius šeimose, bendravimą, pasitikėjimą bei atvirumą; mokyti pažinti ir įvaldyti stresą; ugdyti toleranciją; mokyti įsitraukti į bendruomeninę veiklą. Individualias konsultacijas lankė 42 asmenys, o grupines – 52 asmenys (6 grupės). VšĮ Trakų centras įgyvendino sportinės veiklos projektą „Išlikime sveiki“, į kurį įtraukti 58 senjorai. Projektui skirta 600 eurų. Taip pat įgyvendintas projektas „Kartu galime daug“, kuriam buvo skirta 1010 eurų iš Trakų seniūnijai skirtų lėšų pagal Nevyriausybinių organizacijų ir bendruomeninės veiklos stiprinimo 2017-2019 metų veiksmų plano įgyvendinimo 2-3 priemonę, o jo dėka suburtos seniūnijos bendruomenės, išsiaiškinti jų poreikiai. Centro, kultūros rūmų ir meno kolektyvo „Radasta“ bendradarbiavimo dėka suburta visa daugiakultūrinė Trakų bendruomenė, o baigiamajame renginyje dalyvavo virš 300 asmenų.

2.3. Dalies išvados ir rekomendacijos

Šiame skyriuje apibendrinamos 2-osios dalies išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo ir plėtros tobulinimui pagal 1 indikatorių.

2.3.1. Lentelė. Dalies išvados ir rekomendacijos

Prielaidos suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui savivaldybėje (1 Indikatorius)	Apibūdinimas: šis kriterijus leidžia įvertinti savivaldybės sudaromas galimybes suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtrai per planavimą ir institucinius mechanizmus		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
Teisės aktai ir planavimo dokumentai, reglamentuojantys suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio	Parengtas ir patvirtintas Trakų rajono savivaldybės neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir	Nors teisės aktuose yra įvardinami uždaviniai susiję su mokymosi visą gyvenimą galimybių plėtra, šiems uždaviniams įgyvendinti pasirenkamos priemonės	Apsvarstyti įgyvendinamų priemonių įvertinimo galimybes – tiek esamus planavimo dokumentus, tiek informaciją, kurios pagrindu priimami

<p>mokymo formavimą ir įgyvendinimą</p>	<p>tęstinio mokymosi 2017-2023 metų veiksmų strateginis planas.</p>	<p>yra orientuotos į bendrųjų gebėjimų didinimą, bet ne į darbo rinkos ir asmenų profesinio tobulinimosi poreikių patenkinimą – jos skirtos suaugusių asmenų laisvalaikio užimtumui organizuoti ir bendriesiems įgūdžiams tobulinti.</p>	<p>sprendimai dėl poreikio tam tikras priemones įtraukti į veiksmų planus. Svarstyti galimybę organizuoti užsiėmimus suaugusių asmenų tobulinimosi verslumo tema, taip pat profesinių kompetencijų įgijimo turizmo, sveikatinimo, grožio paslaugų ir maitinimo srityse. Itin svarbu organizuoti kuo intensyvesnę darbą su suaugusiais gyventojais, aiškinantis jų problemas ir poreikius bei siekiant kuo daugiau šių asmenų išlaikyti dirbančius, ar darbo vietas sau susikuriančius Trakų rajono savivaldybėje.</p>
<p>Savivaldybės institucijos, įstaigos ir kitos organizacijos, atsakingos už suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimą</p>	<p>Suburta ir veikia Trakų rajono suaugusiųjų neformaliojo švietimo ir tęstinio mokymosi koordinacinė taryba. Įsteigta savivaldybės</p>	<p>Dauguma su švietimo tematika dirbančių institucijų / įstaigų koncentruojasi į darbą su priešmokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikais ir jaunimu, bet ne suaugusiais asmenimis. Savivaldybei būdingas nepakankamai išplėtotas su suaugusiais asmenimis</p>	<p>Savivaldybės administracijos padaliniais daugiau dėmesio skirti suaugusių asmenų tobulinimosi poreikių analizei ir šių poreikių patenkinimo priemonių planavimui bei įgyvendinimui.</p>

<p>neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymosi koordinatoriaus pareigybė. Veikia Trakų suaugusiųjų švietimo centras. Veikia šalies mąstu unikalaus formato švietimo įstaiga – gimnazija turinti profesinio mokymo skyrių.</p>	<p>dirbančių įstaigų / organizacijų tinklas. Savivaldybėje siūlomos daugiau užimtumo ir bendrujų kompetencijų (raštingumo) gerinimo, bet ne tikslinės profesinio tobulėjimo paslaugos. Dar daugiau – tokių paslaugų pasiūla savivaldybėje labai ribota. Gimnazijos profesinio mokymo skyriuje vykdomos formaliojo profesinio mokymo programos nepakankamai atitinka rajono ūkio plėtros aktualijas ir gyventojų poreikius.</p>
--	--

3. SUINTERESUOTŲ ŠALIŲ DALYVAVIMAS

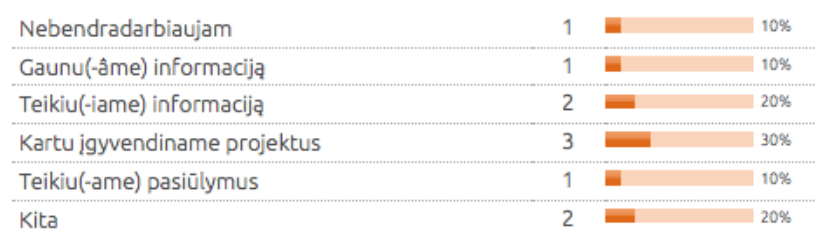
Šioje dalyje aprašomi surinkti duomenys, pristatantys savivaldybės pasiektus rezultatus ir sudarytas sąlygas skatinant suinteresuotas šalis (verslo įmones ir asociacijas, gyventojų bendruomenių ir organizacijų atstovus ir pan.) aktyviau dalyvauti planuojant ir plėtojant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones. Pateikiamas vertinimas, ar savivaldybėje sudarytos sąlygos užtikrinant visapusišką suinteresuotų šalių

dalyvavimą bei kokia yra suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tikslinių grupių nuomonė apie suteiktas dalyvavimo galimybes.

3.1 Suinteresuotų šalių dalyvavimas savivaldybės administracijai planuojant ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones pagal gyvenamąją teritoriją

Trakų rajono savivaldybėje veikia kelios verslo asociacijos (pvz. “Trakų rajono verslininkų asociacija”), santykinai daug verslo įmonių (dažniausiai - maitinimo ir turizmo paslaugų teikėjai) ir keliolika bendruomeninių organizacijų, kurias vienija Trakų krašto vietos veiklos grupė (toliau – VVG), oficialiai įregistruota 2007 m. birželio 8 d., nors jos veikla prasidėjo žymiai anksčiau. Įsikūrusi VVG apima visą vientisą administracinę ir geografinę prasmę Trakų raj. sav. teritoriją. Į ją patenka visa Trakų rajono savivaldybės teritorija (8 seniūnijos), išskyrus Lentvario miestą. Tai yra visos savivaldybės kaimo gyvenamosios teritorijos, miestai ir miesteliai, kuriuose gyvena iki 6000 gyventojų. Seniūnijų teritorijose yra 439 kaimai. Bendras teritorijos plotas 1200 km². Pagrindiniai VVG tikslai: vienyti vietos valdžios ir kitas įstaigas, nevyriausybinės organizacijas, verslo atstovus, ūkininkus ir kitus fizinius bei juridinius asmenis, kurie rūpinasi kaimo plėtra; rengti Trakų krašto aimo plėtros strategijas, derinant aplinkos apsaugos ir ekonominio bei socialinio vystymosi interesus, užtikrinti švarią ir sveiką aplinką, veiksmingą hamtos išteklių naudojimą, visuotinė ekonominė visuomenės gerovė bei stiprios socialines garantijas, ir jas įgyvendinti ir t.t. Žinoma, kad bendruomeninės organizacijos suinteresuotos bendruomeniškumo vystymu, visgi galima daryti prielaidą, kad suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymo tematika nėra šių organizacijų veiklos prioritetu. Tą patvirtina ir apklausos dalyvių pripažinimas, kad darbas su švietimo skyriumi yra didžia dalimi “projektinis” (detaliau - žr. 3.1.1. grafiką).

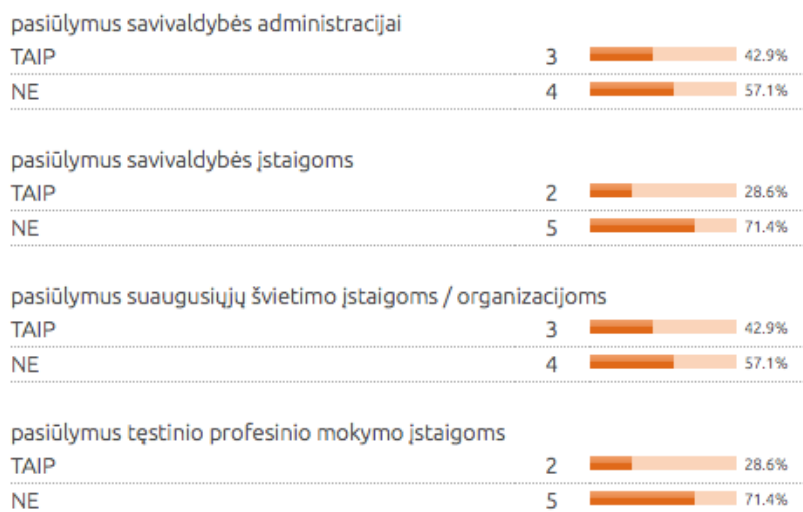
3.1.1. Grafikas. Kokiais būdais Jūs / Jūsų atstovaujama organizacija / įstaiga / įmonė bendradarbiauja su savivaldybės administracijos švietimo skyriumi, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temomis? N=7.

Šaltinis: Trakų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Apklausoje dalyvavusių asmenų atsakymai rodo, kad ne visos Trakų rajono gyventojų bendruomenės teikia pasiūlymus dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo kažkuriame iš savivaldos lygmenų (detaliau – žr. 3.1.2. grafiką).

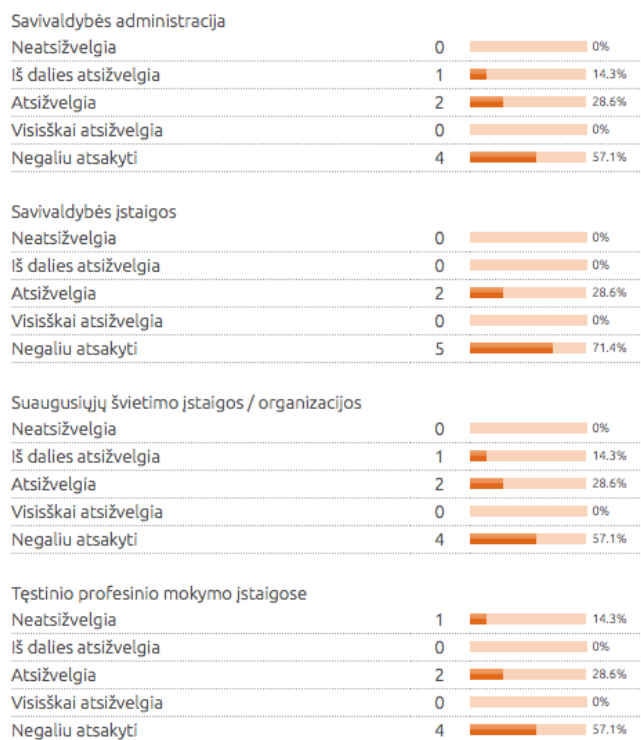
3.1.2. grafikas. Ar Jūsų atstovaujama organizacija / įstaiga / įmonė teikia pasiūlymus dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo? N=7.

Šaltinis: Trakų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

3.1.2. grafikas taip pat rodo, kad ypatingai stinga bendruomenės atstovų bendradarbiavimo su savivaldybės įstaigomis (tokia vadintinas Trakų suaugusiųjų mokymo centras) bei tęstinio profesinio mokymo įstaigomis (tokios Trakų rajono savivaldybėje yra dvi – Amatų mokykla “Sodžiaus meistrai” ir Aukštadvaro gimnazija, turinti profesinio mokymo skyrių). Kita vertus, anot apklausos dalyvių, net ir negausios jų pastangos teikti pasiūlymus savivaldybės institucijoms ir įstaigoms nėra itin sėkmingos, nes į jų teikiamus pasiūlymus yra neatsižvelgiama arba atsižvelgiama tik iš dalies (detaliau – žr. 3.1.3. grafiką).

3.1.3. grafikas. Kaip tam tikras gavėjas atsižvelgia į Jūsų teikiamus pasiūlymus? N=7.

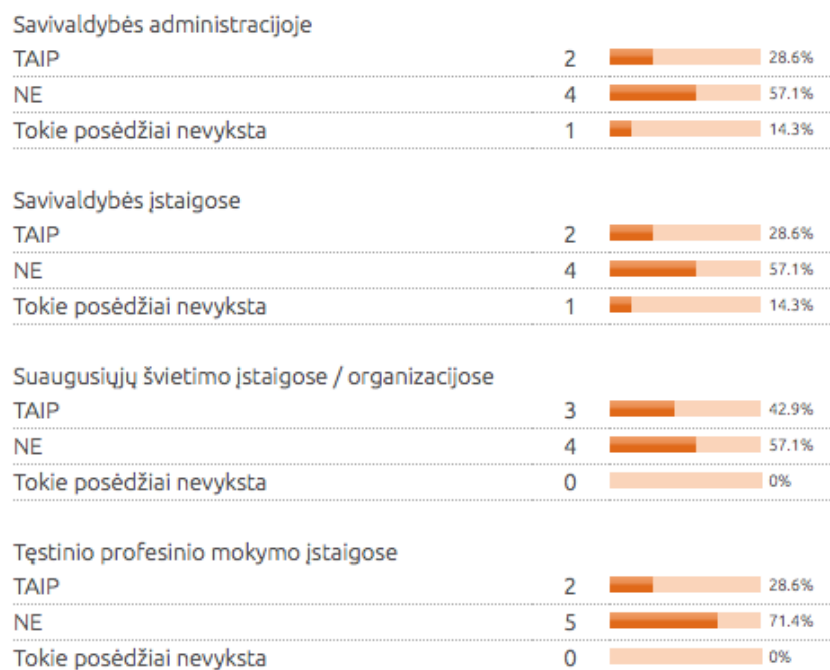

Šaltinis: Trakų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

3.2 Suinteresuotų šalių dalyvavimas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjų savivaldoje

Pasiteiravus apie dalyvavimą įvairių institucijų ir įstaigų posėdžiuose svarstant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo klausimus, apklausos dalyvių pateikta informacija išsiskyrė, nuo pripažinimo, kad tokiuose posėdžiuose nedalyvauja iki teigimo, kad tokių posėdžių išvis nevyksta. Visgi atsakymai dėl pripažinimo nedalyvaujant tokiuose posėdžiuose suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įstaigose beveik vieningi (detaliau – žr. 3.2.1. grafiką).

3.2.1. grafikas. Ar Jūsų atstovaujamos organizacijos / įstaigos / įmonės atstovai dalyvauja posėdžiuose, sprendžiant klausimus, susijusius su suaugusiųjų švietimu ir tęstiniu profesiniu mokymu? N=7.

Šaltinis: Trakų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Žinoma, ši situacija galimai labiau įtakota ne bendruomenės atstovų abejingumo, o tiesiog tokių įstaigų išplėto tinklo Trakų rajono savivaldybėje nebuvimo, o net ir esančiose įstaigose - nepakankamo dėmesio ir menkos suaugusiųjų švietimo ar tęstinio profesinio mokymo paslaugų pasiūlos. Savivaldybės administracijos atstovo teigimu, savivaldybės požiūris analizuojama tema yra labai teigiamas. Nors Trakuose nėra galimybės kažkur išsiplėsti, ką nors pasistatyti, kiekvienas žemės lopinėlis užimtas, savivaldybės administracija ir politinė vadovybė siūlo Trakų suaugusiųjų centrui įvairius variantus, pvz., Trakų suaugusiųjų mokymo centro jaunuolius veža mokytis į Trakų krašto tradicinių amatų centrą, kuriame jaunuoliai turi darbinės pamokėles (kepa, verda, obliuoja, su medžiu dirba ir kt.). Savivaldybė apmoka transportą, jį skiria. Naujai sudarytai Aukštadvario mokyklai su profesinio mokymo skyriumi rengiamas techninis projektas, rengiamasi renovuoti visas patalpas, bus pertvarkyta visa materialinė bazė („nes šiuo metu nėra ten ant ko mokytis“). Savivaldybė investuoja nemažai, kad sutvarkytų šią mokyklą.

Apklausos metu surinkta informacija taip pat rodo, kad bendruomenės atstovai domisi situacija ir apie Trakų rajone vykstančius pokyčius yra linkę atsiliepti savivaldybės administracijai ir savivaldybės įstaigoms itin palankiai (detaliau – žr. 3.2.2. grafiką).

3.2.2. grafikas. Ar sutinkate su išvardintais teiginiais? N=7.

Suinteresuotų asmenų bendradarbiavimas su savivaldybės administracija - suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo klausimais - pastaruoju metu tapo intensyvesnis

Savivaldybėje jaučiasi teigiami požūriū j Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situaciją ir problemas pokyčiai , vertinant 2011-2020 m. laikotarpj

Savivaldybės administracija ir paslaugų teikėjai gerai įtraukia suinteresuotas šalis priimant sprendimus, susijusius su suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimu ir plėtra

Savivaldybės administracija atsižvelgia į suinteresuotų šalių siūlymus dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimo tobulinimo

Paslaugų teikėjai atsižvelgia į suinteresuotų šalių siūlymus dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimo tobulinimo

Šaltinis: Trakų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Kelių apklausos dalyvių nuomone, suinteresuotų šalių bendradarbiavimą su savivaldybės administracijos atsakingais padaliniais bei suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjais galima padidinti teikiant konkrečius pasiūlymus dėl tam tikrų priemonių inicijavimo ir įgyvendinimo. Kiti dalyviai netgi jau pateikė pasiūlymų:

- Daugiau mokymų, motyvuojančių pradėti verslą.
- Verslo įmonės galėtų labiau motyvuoti ir skatinti darbuotojus mokytis ir įgyti gretutinių, įmonei reikalingų, kompetencijų.
- Inicijuoti ir vykdyti daugiau projektų, kurie skatintų Trakų rajono gyventojus atrasti naujas veiklas - hobiū.
- Skatinti visų šalių įsitraukimą ir kuo glaudesnį bendradarbiavimą.
- Mokymus gyventojams organizuoti savaitgaliais.

3.3. Dalies išvados ir rekomendacijos

Šioje dalyje apibendrinamos skyriaus išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo ir plėtos tobulinimui pagal 2 indikatorius.

3.3.1. Lentelė. Dalies išvados ir rekomendacijos

<p>Suinteresuotų šalių dalyvavimas (2 indikatorius)</p>	<p>Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti bendrą suinteresuotų šalių aktyvumą savivaldybėje ir kiek savivaldybėje suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtra formuojama atsižvelgiant į suinteresuotų šalių poreikius.</p>		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
<p>Suinteresuotų šalių dalyvavimas savivaldybės administracijai planuojant ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones pagal gyvenamąją teritoriją</p>	<p>Nenustatyta.</p>	<p>Mažas suinteresuotų šalių dalyvavimas arba visai nedalyvavimas svarstant klausimus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tema. Mažas analizuojamų klausimų įtraukimas (dėl pasiūlymų nebuvimo) į įstaigų planus ir darbotvarkę. Dalinis atsižvelgimas arba neatsižvelgimas į teikiamus pavienius pasiūlymus.</p>	<p>Išnaudoti Aukštadvario gimnaziją ir Amatų mokyklą “Sodžiaus meistrai” suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugoms plėtoti.</p> <p>Tobulinti Aukštadvario gimnazijos esamų profesijos mokytojų kvalifikaciją, suteikiant žinių, reikiamų vykdyti suaugusiųjų profesinio tobulinimo veiklas.</p>
<p>Suinteresuotų šalių dalyvavimas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjų savivaldoje</p>	<p>Nenustatyta</p>	<p>Savivaldybės administracijos padaliniuose ir savivaldybės įstaigose suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui nesant dažna tema, suinteresuotos šalys greičiau nedalyvauja minėtų institucijų ir įstaigų veikloje, nors žino tokią galimybę esant.</p>	<p>Nors bendruomenės atstovai nedalyvauja įstaigų savivaldoje, jie turi konkrečių pasiūlymų dėl suaugusiems skirtų paslaugų pasiūlos plėtros. Tereikia būdų / mechanizmo tokiems pasiūlymams atsiradus arba reguliariai patekti į savivaldybės administracijos padalinių ir</p>

<p>Suinteresuotų šalių dalyvavimas (2 indikatorius)</p>	<p>Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti bendrą suinteresuotų šalių aktyvumą savivaldybėje ir kiek savivaldybėje suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtra formuojama atsižvelgiant į suinteresuotų šalių poreikius.</p>		
			<p>savivaldybės įstaigų posėdžių darbotvarkę.</p>

4. PARAMA SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMUI IR TĘSTINIAM PROFESINIAM MOKYMU SAVIVALDYBĖJE

Šioje dalyje aprašomi surinkti duomenys, pristatantys finansinę, materialinę ir kitokią paramą, savivaldybės skiriamą suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimui savivaldybėje (kiek tai susiję su suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų tiekėjų stiprinimu, suaugusiųjų užimtumo didinimu ir pan.). Skyrių sudaro kelios dalys.

4.1 Finansinė parama

Trakų rajono savivaldybės interneto svetainėje pateiktose savivaldybės administracijos ataskaitose galima rasti apibendrintos informacijos apie biudžeto išlaidų sudėtį. Tačiau tiek detalios informacijos, kad būtų galima identifikuoti konkrečiai suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonėms įgyvendinti skirtas sumas, nėra. Visgi informacijoje apie pagrindines metų investavimo kryptis galima atpažinti kai kurių priemonių, galimai susijusių su analizuojama tema, pvz. Trakų rajono viešosios bibliotekos Lentvario filialo ir Lentvario kultūros rūmų įrengimas rekonstruotame pastate.

Paklausti, ar savivaldybės administracija teikia finansinę paramą asmenims / organizacijoms / įmonėms, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugoms įsigyti, 5 iš 7 apklausoje dalyvavusių asmenų teigė nežinantys, tačiau 2 atsakė, kad tokia parama teikiama. Interviu metu ir savivaldybės atstovai patvirtino, kad tikslinė finansinė parama yra skiriama - savivaldybės administracija remia visas programas, kurios siejamos su gyventojų užimtumu, ir nesvarbu kokios įstaigos kreipiasi į savivaldybę, kofinansavimą dažniausiai jos gauna, pvz, prie kiekvieno pernai besimokiusiojo anglų kalbos išlaidų mokymui padengimo 40 proc. sumos prisidėjo Trakų r. savivaldybė. Savivaldybė taip pat prisideda ir prie Trečiojo amžiaus universiteto finansavimo bei remia Trakų krašto tradicinių amatų centrą. Taip pat buvo minimas neformalioo ugdymo / kultūros / meno organizacijų finansavimas, remiant jų projektines iniciatyvas. Visgi jau kituose šios analizės skyriuose pateiktos informacijos pagrindu galima teigti, kad suaugusiųjų švietimas ir tęstinis profesinis mokymas nėra minimų organizacijų prioritetinga veiklos sritis, taigi ir tikslinis suaugusiųjų švietimo priemonių finansavimas greičiau nebuvo tiesioginis savivaldybės atstovo minėtos projektinės veiklos objektas. Bet neatmestina tikimybė, kad ir suaugusieji asmenys turėjo galimybę būti finansavimą gavusių iniciatyvų tikslinė grupė – trys iš apklausos dalyvių teigė, jo atstovaujama

organizaciją esant įgyvendinus veiklų / projektų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tema kartu su savivaldybės administracija (detalesnė – žr. 4.1.1. grafika).

4.1.1. Grafikas. Ar Jūs / Jūsų atstovaujama organizacija / įstaiga / įmonė įgyvendino suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo veiklų / projektų kartu su savivaldybės administracija ar jos įstaigomis per pastaruosius 3 metus? N=7.

Šaltinis: Trakų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Visgi galimai realią situaciją atskleidė atsakymai į patikslinantį klausimą (žr. 4.1.2. grafika) Pastaba: į klausimą atsakė tik savivaldybės administracijos finansavimą gavusių arba teigusių, kad yra galimybė gauti finansavimą, organizacijų / įstaigų / įmonių atstovai.

4.1.2. Grafikas. Pažymėkite ar sutinkate su žemiau įvardintais teiginiais. N=7.

Savivaldybės administracijos ir jos įstaigų finansinės paramos skyrimo tikslai atitinka Jūsų / Jūsų organizacijos / įmonės poreikius

Savivaldybės administracijos ir jos įstaigų finansinės paramos skyrimo sąlygos yra paprastos, nesudėtingos, atitinka Jūsų / Jūsų organizacijos / įmonės galimybes

Finansuojamos tos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimo / plėtros priemonės, kurias Jūs nuomone labiausiai reikėtų finansuoti

Šaltinis: Trakų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

4.2 Materialinė parama

Per interviu su savivaldybės administracijos atstovu paaiškėjo, kad šiuo metu teikdama materialines paskatas, savivaldybės administracija teikiama suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui išteklių skiria pakankamai - visos patalpos yra sutvarkytos, tačiau trūksta žmogiškųjų išteklių, t.y. darbuotojų, vadovų su kompetencija, vyksta didelė vadovų kaita, stinga inovacijų, pokyčių. Taip pat buvo minimos savivaldybės pastangos

sutvarkyti šalyje unikalaus tipo Aukštadvario gimnaziją, kuri po susijungimo su kadais veikusia Aukštadvario žemės ūkio mokykla turi profesinio mokymo skyrių. Aukštadvario gimnazijai šiuo metu yra rengiamas techninis projektas, ketinant renovuoti visas patalpas.

4.3 Kitokia parama

Sužinojus apie santykinai reikšmingą savivaldybės indėlį tiek iniciatyvų finansavimo, tiek materialinės paramos skyrimo srityse, apklausos dalyvių buvo pasiteirauta:

4.3.1. Grafikas. Kokios paramos – suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo kontekste – jūsų atstovaujamai įstaigai / organizacijai / įmonei labiausiai trūksta? N=7.

Šaltinis: Trakų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Grafikas rodo pateiktus atsakymus pasiskirsčius įvairiai, t.y. respondai nurodė, tiek lėšų, tiek patalpų, tiek informacijos, tiek bendrų veiklų poreikius.

4.4 Dalies išvados ir rekomendacijos

Šiame skyriuje apibendrinamos dalies išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo ir plėtros tobulinimui pagal 3 indikatorių.

4.4.1. Lentelė. Dalies išvados ir rekomendacijos

Parama suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam profesiniam mokymui savivaldybėje (3 Indikatoriai)	Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti kaip savivaldybės administracija sudaro sąlygas plėtoti suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo organizacijų veiklai		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
Finansinė parama	Savivaldybės administracija noriai remia įvairias bendruomenės ir savivaldybės įstaigų iniciatyvas bei bendrafinansuoja vykdomus įvairių programų (ES SF, Erasmus+ ir kt.) lėšomis įgyvendinamus projektus.	Neformaliojo ugdymo veikloms skiriamas finansavimas nėra tikslingai orientuotas į suaugusius asmenis, atsižvelgiant į šios amžiaus grupės profesinio tobulinimosi poreikius.	Kaupti informaciją, vykdyti tyrimus, analizes ar apklausas, kurias atliekant surinktos informacijos pagrindu būtų identifiкуotos aiškios problemos / poreikiai ir būtų nustatytas joms / jiems išspręsti / išpildyti reikalingų lėšų poreikis, kuris būtų numatomas finansavimo planuose, argumentuotai apginamas svarstant kasmetinį savivaldybės biudžetą ir skiriamas.
Materialinė parama	Šiuo metu renovuojama Auštadvario gimnazija, turinti profesinio mokymo skyrių.	Nenustatyta	
Kitokia parama	Nenustatyta		

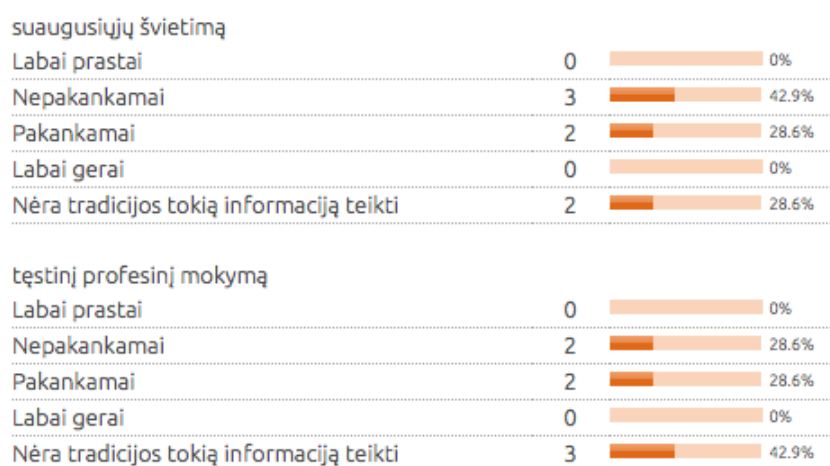
5. SUINTERESUOTŲ ŠALIŲ INFORMAVIMAS

Šioje dalyje aprašomi surinkti duomenys, pristatantys suinteresuotų šalių informavimą apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo galimybes savivaldybėje.

5.1 Suinteresuotų šalių informavimas apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo galimybes savivaldybėje

Interviu dalyvavęs savivaldybės administracijos atstovas apie suinteresuotų šalių informavimą – suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tema – kalbėjo nevienareikšmiškai, teigdamas, kad teikiamos informacijos srautas nėra visaapimantis ir nenutrūkstantis, kita vertus – informacijos galima rasti savivaldybės ir jos įstaigų interneto svetainėse, socialiniuose tinkluose ir pan. Tokia poziciją patvirtino ir beveik visi apklausoje dalyvavę asmenys nurodydami, kad negauna pakankamai savivaldybės administracijos teikiamos informacijos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temomis (detalesniam žr. – 5.1.1. grafiką).

5.1.1. Grafikas. Įvertinkite, kaip savivaldybės administracija informuoja suinteresuotas šalis apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimą N=7.

Šaltinis: Trakų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Anot apklausos dalyvių, įvairios informacijos yra pakankamai daug savivaldybės administracijos ir vietos žiniasklaidos internetiniuose puslapiuose, socialiniuose tinkluose, įstaigų paskyrose, visgi, uždavus klausimų apie konkretaus pobūdžio informaciją, atsakymai tapo konkretesni. Pasirodo, pakankamai informacijos nėra nei apie savivaldybėje vykstančius

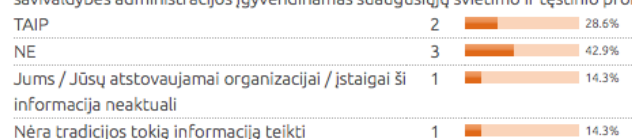
renginius ar posėdžius, nei apie juose svarstomus klausimus ir priimtus sprendimus (detalesnė žr. – 5.1.2. grafika).

5.1.2. Grafikas. Ar Jūs / Jūsų atstovaujama organizacija / įstaiga / įmonė gauna informaciją iš savivaldybės administracijos apie: N=7.

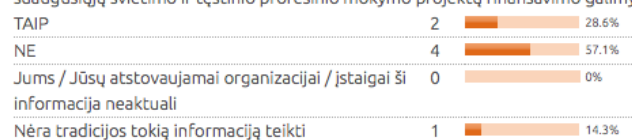
savivaldybės administracijoje svarstomus ir priimtus sprendimus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo klausimais

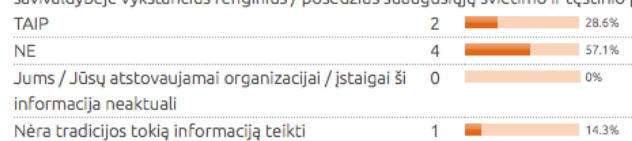
savivaldybės administracijos įgyvendinamas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės

suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo projektų finansavimo galimybes

savivaldybėje vykstančius renginius / posėdžius suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temomis

Šaltinis: Trakų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Dauguma apklausos dalyvių teigė, kad jų nepasiekia informacija apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo projektų finansavimo galimybes, informacijos apie savivaldybės administracijos ir / ar jos įstaigų įgyvendinamus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtros projektus / veiklas bei, kaip jau minėta – informacijos apie savivaldybės administracijoje svarstomus ir priimtus sprendimus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo klausimais. Tuo tarpu, paklausti, kokiais kanalais jiems būtų geriausia gauti informaciją, dauguma paminėjo elektroninį pašta. Pastaroji priemonė buvo įvardinta pagrindine, paklausus, kaip patys apklausos dalyviai, jei jie yra suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikėjai, informuoja potencialius klientus ir bendruomenę.

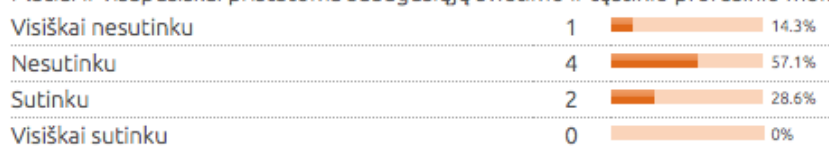
5.2 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo veiklos žinomumas

Kadangi Trakų rajono savivaldybėje nėra didelio skaičiaus suaugusiųjų švietimo paslaugų teikėjų, o tęstinio profesinio mokymo paslaugos teikiamos tik dviejose įstaigose, natūralu, kad žinomumas apie net ir negausią paslaugų pasiūlą yra nedidelis – realiai asmenys, kuriems tokios paslaugos yra aktualios, informacijos apie jas ieško ir randa visuose viešai

prieinamuose informacijos šaltiniuose (Trakų rajono savivaldybės interneto svetainė, kitos interneto svetainės, socialiniai tinklai, vietos žiniasklaida ir pan.). Apklausoje dalyvavusių asmenų atsakymai apie vietos žiniasklaidos prisidėjimą informuojant Trakų rajono bendruomenę apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo aktualijas buvo dažniau nepalankūs, t.y. teigiantys, kad vietos žiniasklaidoje tokios informacijos greičiau nebūna (detaliau žr. – 5.2.1. grafiką).

5.2.1. Įvertinkite, kaip plačiai vietos žiniasklaida apima suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tematiką. N=7.

Plačiai ir visapusiškai pristatoma suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tematika

Pristatomos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo iniciatyvos

Analizuojamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo problemos

Šaltinis: Trakų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Kita vertus, apklausos dalyvių paklausus, ar jie bendradarbiauja su vietos žiniasklaida, platindami informaciją apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugas, tik keturi iš septynių respondentų atsakė, kad tokią informaciją teikia.

5.3 Dalies išvados ir rekomendacijos

Šiame skyriuje apibendrinamos dalies išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo ir plėtros tobulinimui pagal 4 indikatorių.

5.3.1. Lentelė. Dalies išvados ir rekomendacijos

<p>Suinteresuotų šalių informavimas (4 Indikatorius)</p>	<p>Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia nustatyti ar savivaldybės administracija sėkmingai informuoja suinteresuotas šalis apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo galimybes savivaldybėje.</p>		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
<p>Suinteresuotų šalių informavimas apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo galimybes savivaldybėje</p>	<p>Nenustatyta</p>	<p>Nepaisant to, kad savivaldybėje prieinamų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų pasiūla yra santykinai maža, informacija apie jų teikimą nėra koncentruota nei viename iš bendruomenei viešai prieinamų informavimo kanalų. Nepaisant to, kad jiems aktualią informaciją bendruomenės atstovai randa, tos nedažnos žinutės nėra išsamios ir pakankamai aiškios.</p>	<p>Svarstyri galimybę sukurti (?) ir imti naudoti vieną informacijos apie suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą teikimo kanalą.</p>
<p>Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo veiklos žinomumas</p>	<p>Nenustatyta</p>	<p>Nenustatyta, nes tokios veiklos apimtys ir paslaugų pasiūla yra labai maža.</p>	<p>Užtikrinti bendruomenės poreikius atitinkančių suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikimą.</p>

6. TARPŽINYBIŠKUMAS, TARPSEKTORIŠKUMAS, PLANUOJANT IR ĮGYVENDINANT SUAUGUSIŪJŲ ŠVIETIMO IR TĘSTINIO PROFESINIO MOKYMO PRIEMONES SAVIVALDYBĖJE

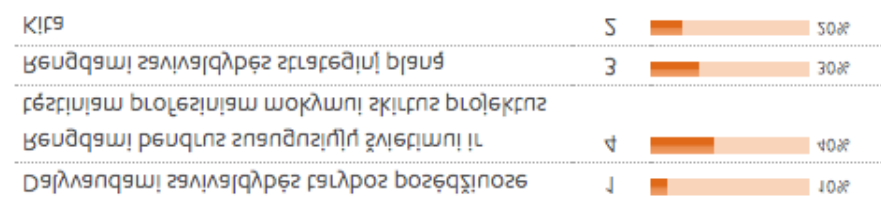
Šios dalies tikslas yra išsiaiškinti, ar suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės yra įgyvendinamos kaip horizontalios bendradarbiaujant skirtingiems savivaldybės administracijos padaliniams, integruojant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tematiką į sektorinės politikos sritis (įtvirtinant horizontalumą teisiškai – integruojant į planus, ir instituciškai – formuojant tinklines struktūras).

6.1 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temas integruojančios struktūros

Šios ataskaitos ankstesnėse dalyse buvo pateikta informacija apie tai, kad suinteresuotos šalys, nors turi galimybes dalyvauti įvairiuose posėdžiuose ir darbo grupėse, tokio pobūdžio renginiuose ir dariniuose dalyvauja retai. Bendruomenės atstovai taip pat pripažino nėra teikę daug pasiūlymų analizuojama tema, o į pateiktus pasiūlymus savivaldybės administracijoje buvo atsižvelgta tik iš dalies. Kita vertus, taip pat buvo pateikta informacija, kad ir suaugusiųjų švietimo bei tęstinio profesinio mokymo klausimai yra labai reti posėdžių darbotvarkėse. Tiesa, savivaldybėje yra sveikintinai suburta Trakų rajono suaugusiųjų neformaliojo švietimo ir tęstinio mokymosi koordinacinės taryba, kurios tiesioginė paskirtis – tirti su šioje ataskaitoje analizuojama tema susijusias problemas ir teikti savivaldybės administracijai rekomendacinio pobūdžio pasiūlymus dėl identifikuotų problemų sprendimo / šalinimo priemonių inicijavimo ir įgyvendinimo.

Apklausoje dalyvavusių asmenų paklausus, koku būdu skirtingi savivaldybės administracijos padaliniai bendradarbiauja tarpusavyje, planuodami bei inicijuodami suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą, buvo gautas bene vieningas atsakymas, kad planingo bendradarbiavimo – analizuojama tema – Trakų rajono savivaldybės administracijoje esama (detaliau žr. – 6.1.1. grafiką).

6.1.1. Grafikas. Koku būdu skirtingi savivaldybės administracijos padaliniai bendradarbiauja tarpusavyje tirdami, planuodami bei inicijuodami suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą? N=7.

Šaltinis: Trakų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Atliekant šį tyrimą paaiškėjo, kad specializuotos apklausos – suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temomis – Trakų rajono savivaldybėje yra atliekamos aukščiau minėtos koordinacinės tarybos iniciatyva. Jose užduodami klausimai - kokių bendrųjų, dalykinių ar profesinių kompetencijų trūksta. Yra apklausiamos ir verslo įmonės, ir kitų sričių atstovai. Į gautus rezultatus, išvadas yra atsižvelgiama ir pagal tai yra orientuojama įstaigų tinklo veikla savivaldybėje. Interviu dalyvavęs savivaldybės administracijos atstovas teigė, kad vykdytos apklausos parodė, jog ryšio su verslu nesama, t.y. verslas nejaučia, kad jiems stinga darbo jėgos, anketose jie rašo, kad jeigu darbuotojams trūksta patirties, tai verslas pajėgus kompetencijų suteikti darbo vietoje, įmonės vienos kitoms padeda, yra mentorystė. Taigi, tikslų darbo jėgos poreikį savivaldybei apčiuopti sunku, nes verslas tvirtina, jog susitvarko patys. Nepaisant to Savivaldybėje fiksuojamas poreikis (žmonių susidomėjimas) su aplinkos tvarkymu susijusioms profesijomis (apželdintojas ir pan.), kalbų poreikis – anglų kalbų mokymo, taip pat sezoninių darbuotojų apmokymo poreikis.

Savivaldybės administracija, atsižvelgdama į aktualijas, pradėjo organizuoti „Verslo savaites“, kurių metu apvažiuojamos teritorijos su įmonėmis, susitinkama su gyventojais, apdovanojamas/pasveikinamas verslas ir pan.

6.2 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo integravimas savivaldybės strateginiuose dokumentuose ir kitų skyrių (kultūros, sporto, socialinių reikalų ir kt.) veiklų programose, planuose

Trakų rajono savivaldybės strateginiame plėtros plane 2016-2025 metams prie švietimo srities stiprybių nurodyta, kad savivaldybėje jau 2015 metais buvus plačiai švietimo paslaugų įvairovei bei buvus sudarytomis sąlygoms jaunimo ir suaugusiųjų ugdymui, atokesnių seniūnijų vaikų neformaliajam švietimui. Analizuojamo plano 2.1.1. uždavinys “Gerinti švietimo paslaugų kokybę ir prieinamumą” įtraukia vieną veiklą “Plėsti neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi paslaugas” (2.1.1.6), kuriai ėgyvendinti per 2016-2025 m. laikotarpį suplanuota skirti 200 tūkst. Eur, o šios veiklos planuojami numatyti

rodikliai: 1) patvirtintas savivaldybės neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi veiksmų planas bei paskirtas jo įgyvendinimo koordinatorius; 2) naujai teikiamų suaugusiųjų neformalaus švietimo paslaugų skaičius; 3) besimokančių pagal šias programas skaičius.

Trakų rajono savivaldybės strateginis veiklos planas 2020-2022 m. apima 7 programas, iš kurių 7-oji yra skirta Ugdymo kokybės ir mokymosi aplinkos užtikrinimo veikloms. Programos aprašyme teigiama, kad ji užtikrina Trakų rajono savivaldybės švietimo politikos formavimą, nustatytų darbų realizavimą. Taip pat apima rajono formalųjį švietimą (pradinį, pagrindinį, vidurinį ugdymą), neformalųjį švietimą (ikimokyklinį, priešmokyklinį ir kitą neformalųjį vaikų bei suaugusiųjų švietimą), pagalbą mokiniui (informacinę, psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę pagalbą), pagalbą mokytojui ir mokyklai (informacinę, konsultacinę, kvalifikacijos tobulinimo pagalbą). Aprašyme nurodoma, kad Programą įgyvendinant siekiama užtikrinti kokybišką švietimą, už kurį atsako švietimo teikėjas, kurti materialiąją aplinką ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo programas teikiančiose mokyklose, kuri atitiktų Švietimo ir mokslo ministro patvirtintus Švietimo aprūpinimo standartus. Taip pat siekiama sukurti mokymosi aplinką, kuri atitiktų higienos normas ir teisės norminių aktų nustatytus mokinių saugos bei sveikatos reikalavimus. Programa skirta užtikrinti finansavimą LR teisės aktuose nurodytoms Savivaldybės administracijoms, savivaldybės mokyklų funkcijoms ir uždaviniams vykdyti.

Programoje yra vienintelė nuostata (26), kuri orientuota į konkrečiai suaugusiųjų švietimo ir / ar galimai tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimą – *ugdymo planų, ugdymo programų įgyvendinimas Trakų suaugusiųjų mokymo centre*. Šiai priemonei įgyvendinti suplanuota skirti po 668,64 tūkst. Eur (iš jų 629,55 tūkst. Eur – darbo užmokesčiui) kasmet. Taip pat galima daryti prielaidą, kad 27-28 priemonės, nurodančios neformaliojo švietimo programų įgyvendinimą Rūdiškių muzikos mokykloje ir Trakų meno mokykloje yra prieinamos ir suaugusiems asmenims. Šioms priemonėms įgyvendinti yra skirta atitinkamai: 239,85 tūkst. Eur (iš jų 227,08 tūkst. Eur – darbo užmokesčiui) ir 501,56 tūkst. Eur (iš jų 461,24 tūkst. Eur – darbo užmokesčiui) kasmet.

Atitinkamai aukščiau aprašytai programai, jos priemonių galima rasti Trakų rajono savivaldybės administracijos švietimo skyriaus veiklos plane, visgi 2020 metams šiame plane veiklų, kurios aiškiai nurodytų iniciatyvas susijusias su tikslingai suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temomis nėra. Tiesa, jaunimo reikalų koordinatoriaus veiklos plano dalyje yra nurodyta veikla “*skatinti programų ir priemonių įgyvendinimą, padedančias jaunimui sėkmingai integruotis į darbo rinką*”, detalizuojant, kad *turi būti skatinamas jaunimo praktinių įgūdžių ugdymas mokyklose (įgyvendinamos programos ir projektai, skirti lavinti jauno žmogaus profesines ir socialines kompetencijas, suteikti žinių ar gebėjimų, padedančių įsitraukti į darbo rinką)*.

6.3 Tarpžinybinių ir tarpsektorinių bendradarbiavimo tinklų praktinis veikimas

Komisijų, kuriose būtų svarstomi su suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temomis susiję klausimai dalyvaujant skirtingų savivaldybės skyrių atstovams, Trakų rajono savivaldybės administracijoje nėra.

Itin sveikintinas precedentas – nacionaliniu mastu – yra veikianti **Trakų rajono suaugusiųjų neformaliojo švietimo ir tęstinio mokymosi koordinacinė taryba**, kurios nuostatai yra patvirtinti 2016 m. sausio 5 d. Trakų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. P2-2. Šiuose nustatose nurodoma, jog Taryba nagrinėja darbdavių ir dirbančiųjų mokymosi poreikius, analizuoja ir koordinuoja vykdomas savivaldybėje suaugusiųjų mokymo, kvalifikacijos kėlimo ir švietimo programas bei jų atitikimą Trakų plėtros strategijai. Taryba yra patariamoji institucija, nustatanti pagrindines Trakų savivaldybės žmogiškųjų išteklių, suaugusiųjų mokymo plėtros perspektyvas bei koordinuojanti suaugusiųjų neformalųjį švietimą ir mokymą. Tarybos uždaviniai: atlikti analizę ir apibendrinti Trakų rajono savivaldybės darbdavių ir dirbančiųjų mokymosi poreikius; teikti Trakų rajono savivaldybės administracijai, savivaldybės Tarybai išvadas apie esamą padėtį rajone ir pasiūlymus dėl suaugusiųjų mokymo (prioritetinių kryptių, vykdomų mokymų efektyvumo, plėtros programų); skatinti suaugusiųjų švietimą Trakų rajono savivaldybėje; teikti informaciją visuomenei suaugusiųjų švietimo klausimais.

Į Tarybos sudėtį įeina: 1. Trakų rajono savivaldybės administracijos švietimo skyriaus vedėja, 2. Trakų krašto kultūros ir amatų asociacijos pirmininkė; 3. Trakų suaugusiųjų mokymo centro direktorė; 4. Trakų rajono jaunimo turizmo ir laisvalaikio centro direktorė; 5. Trakų kūno kultūros ir sporto centro direktorius; 6. Trakų rajono paramos šeimai ir vaikams centro direktorė; 7. Trakų kultūros rūmų direktoriaus pavaduotoja; 8. Trakų viešosios bibliotekos direktoriaus pavaduotoja; 9. Trakų globos ir socialinių paslaugų centro projektų vadovė; 10. Trakų visuomenės sveikatos biuro direktorė; 12. Trakų krašto vietos veiklos grupės pirmininkė; 13. Suaugusiųjų mokymo centro direktorė.

Taryba renkasi per ketvirtį vieną kartą, posėdžiauja, pasirengia veikslių planą metų pradžioje, pasiskirsto darbais ir metų gale teikia ataskaitas. Savivaldybės Taryba yra patvirtinusi Tarybos 2017-2023 m. strateginį veiklos planą. Į kasmetinius Tarybos veiklos aptarimus yra kviečiami savivaldybės valdžios atstovai, kuriems pristatomis ataskaitos, aptariami rezultatai ir pan.

6.4 Savivaldybės administracijos įgyvendinamų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių atitikimas nacionaliniams prioritetams

Negausūs įrašai savivaldybės strateginiuose ir planavimo dokumentuose, atitinka nacionalinėse suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo strategijose ir kituose dokumentuose fiksuotus prioritetus.

6.5. Dalies išvados ir rekomendacijos

Šiame skyriuje apibendrinamos dalies išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo ir plėtros tobulinimui pagal 5 indikatorių.

6.5.1. Lentelė. Dalies išvados ir rekomendacijos

Tarpžinybiškumas, tarpsektoriškumas, planuojant ir įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones savivaldybėje (5 Indikatorius)	Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temų horizontalumą ir tarpžinybinio bendradarbiavimo dėka užtikrinamą suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtrą.		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temas integruojančios struktūros	Trakų rajono suaugusiųjų neformaliojo švietimo ir tęstinio mokymosi koordinacinė taryba	Daugiau iniciatyvos galėtų kilti ypatingai iš savivaldybės švietimo skyriaus.	Kolkas realiai nesant sprendžiamiems analizuojamos temos klausimams, dera
Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo integravimas savivaldybės strateginiuose dokumentuose ir kitų skyrių (kultūros, sporto, socialinių	Nenustatyta	Strateginiuose ir planavimo dokumentuose yra vos kelios nuostatos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tema. Savivaldybės	svarstyti dėl kolegialios grupės, kuri būtų atsakinga už suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtojimo strategijos / plano parengimą, sudarymo. Inicijuoti

reikalų ir kt.) veiklų programose, planuose		švietimo skyriaus veiklos planuose	diskusiją dėl šių temų aktualumo ir naudos, kurios pagrindu būtų parengtas ir patvirtintas konkrečių veiklos priemonių planas, Tarybai įsipareigojant šioms priemonėms skirti deramą dėmesį planuojant kasmetinį savivaldybės biudžetą.
Tarpžinybinių ir tarpsektorinių bendradarbiavimo tinklų praktinis veikimas	Trakų rajono suaugusiųjų neformaliojo švietimo ir tęstinio mokymosi koordinacinė taryba	šioms temoms dėmesio skiriama nepakankamai.	
Savivaldybės administracijos įgyvendinamų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių atitikimas nacionaliniams prioritetams	Rengiami strateginiai ir planavimo dokumentai iš esmės atitinka nacionaliniuose dokumentuose fiksuojamus prioritetus ir nurodomas veiklos kryptis.	Nenustatyta	

7. SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO IR TĘSTINIO PROFESINIO MOKYMO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO TOBULINIMAS IR INOVACIJOS

Ši dalis suteikia duomenų apie savivaldybėje atliekamus tyrimus suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo klausimais ir stebėseną bei suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo vertinimą ir inovacijas įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones savivaldybėje. Dalyje aprašomi surinkti duomenys, pristatantys:

- Ar ir kokių mastu savivaldybėje yra sukurtos prielaidos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tobulinimui, t.y. kaip vykdoma suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos stebėseną, kokie duomenys yra renkami, ar atliekama suinteresuotų šalių situacijos ir poreikių analizė, kas ją atlieka, galiausiai, ar vykdomas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo vertinimas ir kaip vertinimo rezultatai integruojami į sprendimų priėmimo procesą;
- Ar ir kokios inovacijos taikomos įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones savivaldybėje.

Jei valdymą apibūdintume kaip nuolat besitęsiantį ciklą, tai pagalba suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo politikos formavimui yra paskutinė šio ciklo dalis, kuri seka politikos įgyvendinimą ir formavimą. Pagalbos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo politikos formavimui tikslas yra pateikti duomenis ir įrodymus, leidžiančius tobulinti politiką (didesnis efektyvumas, rezultatyvumas, tinkamumas, poveikis ir naudingumas) ir atsiskaityti (už pasiektus rezultatus, panaudotas lėšas, įgyvendintas procedūras). Prie šių tikslų įgyvendinimo prisideda trys pagalbos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo politikos formavimui elementai:

- **Stebėseną:** sistemingas duomenų apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo rezultatus fiksavimas ir įgyvendinimo ataskaitų rengimas įgyvendinimo metu. Veiklos valdymo teorijoje stebėseną yra laikoma valdymo įrankiu, galinčiu padėti tobulinti suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimą keliais būdais. *Pirma*, informacija apie rezultatus padeda įvertinti, ar gerai veikia institucija arba programa, kokią vertę ji sukuria, ar pasiekia savo tikslus. *Antra*, procedūrų stebėsenos pagalba galima kontroliuoti institucijų ir tarnautojų veiksmus bei išlaidas. *Trečia*, stebėsenos informacija apie

rezultatus ir kaštus gali būti naudojama biudžeto sudarymo procese ir padėti suplanuoti išlaidas ekonomiškiausiu būdu. *Ketvirta*, informacija apie personalinius pasiekimus gali motyvuoti tarnautojus ar kitas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinime dalyvaujančias šalis siekti tam tikrų rezultatų. *Penkta*, veiklos informacijos viešinimas gali būti pasitikėjimo institucijomis didinimo priemonė. *Galiausiai*, stebėsenos informacija gali padėti surasti geresnių institucijos veiklos būdų paskatindama mokymosi procesą ir inicijuodama veiklos patobulinimus. Apačioje esančioje lentelėje pavaizduotas supaprastintas stebėsenos ir vertinimo ciklas, kurį galima išskirti į du svarbiausius etapus.

- **Vertinimas:** sistemingas ir objektyvus planuojamos vykdyti, vykdomos ar baigtos vykdyti priemonės (arba atskirų programų) tinkamumo, rezultatyvumo, efektyvumo, naudingumo ir ilgalaikio poveikio nustatymas;
- **Peržiūra** (angl. *review*): periodiškas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių vykdymo tikslingumo vertinimas.

7.1. lentelė. Stebėseną, vertinimą ir peržiūrą.

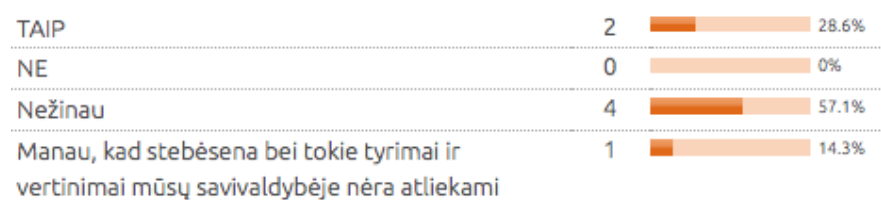
	Stebėseną	Vertinimas	Peržiūra
Tikslas	Iš anksto įspėti apie kylančias ir kilsiančias problemas įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių tikslus.	Nustatyti suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių vertę ir naudą visuomenei.	Konsensuso formavimas dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių krypties kaitos.
Veikla	Duomenų rinkimas	Duomenų analizė ir interpretavimas. Duomenys imami iš stebėsenos sistemos ir renkami papildomai.	Turimų šaltinių (tyrimų, vertinimų) sisteminimas ir apžvalga; diskusijų inicijavimas.
Kada atliekama?	Nuolat	Kartą per 2 – 3 metus.	Kartą per 5 metus.

Šaltinis: sudaryta autorių.

7.1 Suinteresuotų šalių poreikių tyrimai ir jų vykdytojai

Nors yra gauta informacijos, kad savivaldybėje yra vykdomos gyventojų poreikių apklaustos, atliekant šią analizę nebuvo rasta duomenų, kad per pastaruosius keletą metų Trakų rajono savivaldybėje būtų atlikti specialūs tyrimai suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tema. Tai, kad tokie tyrimai savivaldybėje greičiau nėra atliekami arba yra tik pavieniai ir atliekami nesistemiškai, patvirtino tiek interviu dalyvavę savivaldybės administracijos atstovai, tiek apklausoje dalyvavę Trakų rajono bendruomenės ir verslo atstovai, dažniausiai atsakę, jog nežino, ar tyrimų duomenys yra naudojami sprendžiant analizuojamos temos problemas ir gerinant analizuojamos temos situaciją Trakų rajono savivaldybėje (detaliau žr. – 7.1.1. grafika)

7.1.1. Grafikas. Ar suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos stebėsenos duomenys bei tyrimų ir vertinimų rezultatai naudojami tobulinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų teikimą savivaldybėje?
N=7.

Šaltinis: Trakų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

7.2 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos stebėsenos

Atliekant šią analizę nebuvo rasta / gauta informacijos, kad Trakų rajono savivaldybėje yra nuosekliai renkami ir sisteminami duomenys apie suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situaciją savivaldybėje. Tyrime dalyvavę bendruomenės ir verslo atstovai taip pat pripažino tokios informacijos nerenkantys, o paklausti, ar naudojami savivaldybės administracijos renkama informacija, teigė arba nesinaudojantys, arba nežinantys, kur tokią informaciją galima rasti (detaliau žr. – 7.2.1. grafika). Pastarieji atsakymai irgi patvirtina faktą, kad aptariama informacija Trakų rajono savivaldybėje nėra renkama.

7.2.1. Grafikas. Ar naudojate savivaldybės administracijos surinktais duomenimis apie:

N=7.

Šaltinis: Trakų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

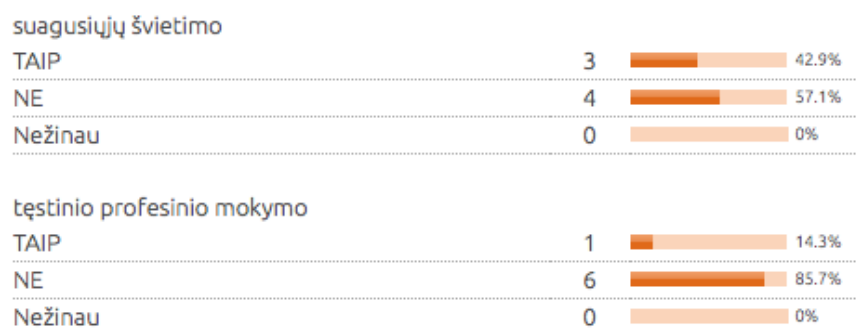
7.3 Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo įgyvendinimo vertinimas

Savivaldybėje yra rengiami veiklos planai bei veiklos ataskaitos, kurios yra tvirtinamos. Visgi pvz. savivaldybės švietimo skyriaus tiek veiklos planuose, tiek veiklos ataskaitose būnant nedaug informacijos apie suplanuotas / vykdytus veiksmus ir situacijos pokyčius suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo srityje, objektyviai nėra galimybės šia informaciją vertinti. Iš septynių, apklausoje dalyvavusių, respondentų penkiems buvus suaugusiųjų švietimo ar tęstinio profesinio mokymo paslaugas teikiančių įstaigų / organizacijų atstovais, šių taip pat buvo paklausta, ar vertina teikiamų paslaugų kokybę. Tik vienas iš penkių atsakymų yra neigiamas.

7.4 Tyrimų rezultatų ir stebėsenos duomenų naudojimas

Nustačius, kad Trakų rajono savivaldybėje teikiamų suaugusiųjų švietimo paslaugų apimtys ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų apimtys yra santykinai nedidelės, taip pat žinant, kad duomenys apie pasiektus rezultatus nėra kaupiami ir sisteminami, natūraliai nėra galimybės vienareiškiškai konstatuoti, kad savivaldybės disponuoami duomenys yra naudojami veiklos planų tobulinimui, prioritetų nustatymui, sprendimų priėmimui. Atlikus tyrimą taip pat aišku, kad poreikiai yra numanomi, tačiau šios žinios nėra tvirtai pagrįstos tyrimais ar apklausomis, nes tokios apklausos savivaldybėje atliekamos nesistemiškai, o pvz. tęstinio profesinio mokymo poreikiai nėra tiriami nei pačios savivaldybės administracijos ar jos padalinių, nei įmonių ar organizacijų (detaliau - žr. – 7.4.1. grafiką).

7.4.1. Grafikas. Ar Jūs / Jūsų atstovaujama organizacija / įstaiga / įmonė tiria suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo poreikius? N=7.

Šaltinis: Trakų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Kaip jau nekart šiame tyrime minėta, Trakų rajono savivaldybėje suaugusiųjų švietimu galimai užsiima įstaigos, kurios labiau priskirtingos laisvalaikio užimtumo organizavimo ir gyventojų bendrųjų gebėjimų (kalba, kompiuterinis raštingumas ir pan.) didinimo sričiai. Interviu dalyvavęs savivaldybės atstovas tokių įstaigų nurodė kelias:

- Trakų viešoji biblioteka;
- Trakų visuomenės sveikatos biuras;
- Trakų krašto vietos veiklos grupė;
- Trakų krašto tradicinių amatų centras.

Interviu dalyvavęs savivaldybės atstovas patvirtino savivaldybėje esant keblumų tęstinio profesinio mokymo srityje ir šia tema situacija Trakų rajono savivaldybėje nėra gera, visgi dedama daug pastangų, kad imtų tinkamai veikti ir reikiamas paslaugas imtų teikti Aukštadvario gimnazija, turinti profesinio mokymo skyrių.

7.5 Inovacijų taikymas ir plėtra formuojant bei įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones savivaldybėje

Atliekant šį tyrimą, suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymo srities inovacijų taikymo precedentų Trakų rajono savivaldybėje nenustatyta.

7.6 Dalies išvados ir rekomendacijos

Šiame skyriuje apibendrinamos dalies išvados ir pateikiamos rekomendacijos atitinkamos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo ir plėtros tobulinimui.

7.6.1. Lentelė. Dalies išvados ir rekomendacijos

Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo tobulinimas ir inovacijos (6 Indikatorius)	Apibūdinimas: šis indikatorius leidžia įvertinti, ar savivaldybėje užtikrinamas informuotas suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimas, ar savivaldybėje dedamos pastangos ieškoti tinkamiausių sprendimų šioms priemonėms įgyvendinti; ar suinteresuotų šalių poreikių stebėseną ir analizę sudaro prielaidas geriau atsižvelgti į suinteresuotų šalių poreikius.		
	Stipriosios sritys	Tobulintinos sritys	Rekomendacijos
Tyrimų suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo klausimais vykdytojai. Tyrimų įvairovė, kokybė ir naudingumas	Nenustatyta	Tęstiniai suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tyrimai nėra atliekami, taikomų priemonių įgyvendinimo	Kolkas realiai nesant sprendžiamiems analizuojamos temos klausimams, dera svarstyti dėl kolegialios grupės, kuri būtų atsakinga už
Duomenys apie suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą	Nenustatyta	duomenys nėra kaupiami ir sisteminami, priemonių įgyvendinimo pažangos vertinimas nėra atliekamas.	suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo plėtojimo strategijos / plano parengimą, sudarymo.
Suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimo vertinimas	Nenustatyta		Inicijuoti diskusiją dėl šių temų aktualumo ir naudos, kurios pagrindu būtų parengtas ir patvirtintas konkrečių veiklos priemonių planas.
Tyrimų rezultatų ir kitų duomenų panaudojimas	Nenustatyta		
Inovacijų taikymas ir plėtra	Nenustatyta		

8. GEROJI PRAKTIKA

Šioje dalyje pristatoma geroji praktika, remiantis savivaldybės administracijos ir suinteresuotų šalių atstovų apklausomis ir interviu. Rinktis analizei reikia 1-3 atvejus, kurie buvo paminėti interviu metu kelis kartus (daugiausiai kartų) (jeigu tokių bus). Paminėtus atvejus reikia aprašyti detaliau, esant poreikiui papildomai bendraujant su reikšmingomis suinteresuotosiomis šalimis (verslo įmonėmis, gyventojų bendruomenėmis ir pan.).

Geroji praktika šio tyrimo kontekste suprantama kaip tokios suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo savivaldybėje priemonės, dėl kurių sutaria suinteresuotosios šalys, arba kurios padeda efektyviai siekti suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo tikslų. Taigi gerąją praktiką galime suprasti tiek rezultato, tiek proceso prasme. Atsižvelgiant į indikatorių struktūrą ir į viešosios politikos įgyvendinimo proceso etapus, galima skirti tokius gerosios praktikos aspektus: sėkmingas bendradarbiavimas tarp savivaldybės administracijos atstovų ir suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugas teikiančių įstaigų / įmonių / organizacijų; suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių sėkmingas pritaikymas tikslinėms grupėms; efektyvus kokios nors suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo požiūriu kylančios problemos sprendimas.

Visgi, kaip jau nekart minėta šioje ataskaitoje, Trakų rajono savivaldybėje esant santykinai mažoms suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo paslaugų apimtims, nėra galimybės identifikuoti nei vieno gerosios praktikos pavyzdžio, kuris būtų susijęs tiesiogiai su analizuojama tema. Nepaisant to, sektina praktika Trakų rajono savivaldybėje galima vadinti **Trakų rajono suaugusiųjų neformaliojo švietimo ir tęstinio mokymosi koordinacinę tarybą**, kurios nuostatai yra patvirtinti 2016 m. sausio 5 d. Trakų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. P2-2. Šiuose nuostatos nurodoma, jog Taryba nagrinėja darbdavių ir dirbančiųjų mokymosi poreikius, analizuoja ir koordinuoja vykdomas savivaldybėje suaugusiųjų mokymo, kvalifikacijos kėlimo ir švietimo programas bei jų atitikimą Trakų plėtros strategijai. Taryba yra patariamoji institucija, nustatanti pagrindines Trakų savivaldybės žmogiškųjų išteklių, suaugusiųjų mokymo plėtros perspektyvas bei koordinuojanti suaugusiųjų neformalųjį švietimą ir mokymą.

9. TYRIMO APIBENDRINIMAS

Šioje dalyje visoje ataskaitoje pateikti ir vertinti duomenys yra apibendrinami pagal šiuos klausimus:

29. Kaip savivaldybės suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo kryptys atitinka nacionalines suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo kryptis ir savivaldybės suinteresuotų šalių situaciją?

Remiantis savivaldybės dokumentų analize ir apklausa bei interviu, galima teigti, kad savivaldybėje įgyvendinamos santykinai negausios suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonės apima nacionalines suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo kryptis. Visgi savivaldybėje daugiau orientuojamasi į suaugusiųjų bendrųjų gebėjimų (anglų kalbos mokymas, kompiuterinio raštingumo didinimas ir pan.) ir užimtumo didinimą, bet ne turtinių profesinių įgūdžių tobulinimą ar naujų – rajono darbo rinkai aktualių – suteikimą.

30. Ar suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimas yra integruotas, horizontalus?

Nors specialiai suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo temai parengtų dokumentų nėra, o bendruose planavimo ir veiklos dokumentuose temą atitinkančių įrašų yra labai mažai, remiantis savivaldybės strateginių dokumentų analize ir apklausomis bei interviu, galima teigti, kad savivaldybės politika atspindėtų nacionalinės suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo politikos kryptis, jei šiai temai savivaldybėje būtų skiriamas reikiamas dėmesys ir ji savivaldybėje būtų geriau išplėtotą.

Analogiška išvada darytina ir dėl temos priemonių įgyvendinimo – savivaldybėje yra reikiamos prielaidos efektyviam darbui plėtojant suaugusiųjų švietimą ir tęstinį profesinį mokymą, nes joje yra politinė valia, aiški savivaldybės administracinė struktūra, taip pat įstaigos, kurioms gali būti skirtos specialios užduotys bei finansavimas šioms užduotims įgyvendinti.

31. Ar suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių planavimas ir įgyvendinimas vyksta užtikrinant suinteresuotųjų šalių dalyvavimą?

Suinteresuotos šalys gali dalyvauti posėdžiuose bei teikti pasiūlymus, dalyvauti savivaldoje, tačiau, savivaldybės atstovų nuomone, galėtų ir dažniau naudotis šia galimybe.

Apklausoje dalyvavusių įstaigų, organizacijų ir verslo įmonių atstovai retai dalyvauja savivaldybės posėdžiuose bei neteikia arba retai teikia pasiūlymų dėl suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos gerinimo ar konkrečių iniciatyvų / priemonių įgyvendinimo. Suinteresuotos šalys kritikuoja savivaldybės administraciją teigiant, kad ši nepakankamai gerai įtraukia bendruomenės atstovus svarstant ir priimant sprendimus dėl veiklos, susijusios su suaugusiųjų švietimu ir tęstiniu profesiniu mokymu. Visgi skirtingi atlikto tyrimo duomenys labiau rodo, jog pačioms suinteresuotoms šalims stinga motyvacijos ir galbūt „primygtinesnio“ paskatinimo naudotis savo teise daryti įtaką sprendimų priėmimui savivaldybėje.

32. Ar suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimas yra informuotas (grįstas poreikių nustatymu)?

Savivaldybės administracija nekaupia ir nesistemina duomenų apie savivaldybės teritorijoje gyvenančių suaugusių asmenų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo poreikius - reguliarius ir išsamūs poreikių ir situacijos tyrimai nėra atliekami. Nesant būtino domėjimosi ir skirtino finansavimo, Trakų rajono savivaldybėje nėra ir pakankamo iniciatyvų / priemonių kiekio, visgi joje yra reikiamos prielaidos, kad sprendimų priėmimas būtų grindžiamas gautų objektyvių situacijos ir poreikių tyrimų rezultatais. Tikėtina, jog būtų pasiekta gerų rezultatų, jei minėtieji tyrimai būtų vykdomi sistemingai, vienodais laiko intervalais, detalai fiksuojant pokyčius.

33. Ar įgyvendinant suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemones atsižvelgiama į visų suinteresuotų grupių interesus?

Savivaldybės teritorijoje veikiančios kultūros ir neformaliojo ugdymo įstaigos daugiau dėmesio skiria darbui su ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikais, tuo tarpu suaugę asmenys nėra šių įstaigų prioritetinga tikslinė grupė, nors tam tikros įgyvendinamos priemonės yra siūlomos ir šiai gyventojų grupei.

34. Ar sukurtos pakankamos prielaidos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimui savivaldybėje žmogiškųjų išteklių ir finansinių lėšų atžvilgiu?

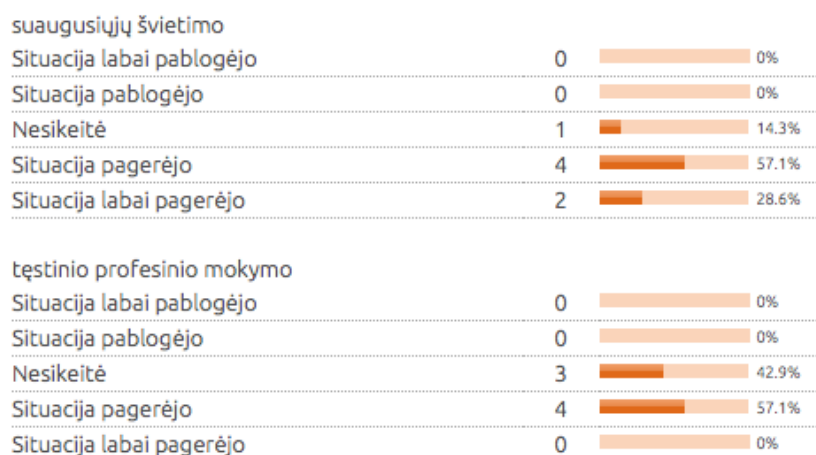
Šiuo metu Trakų rajono savivaldybėje yra reikiamos prielaidos suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos pokyčiams įgyvendinti: yra politinė valia, rengiamuose strateginiuose dokumentuose šiai temai palaipsniui skiriama vis daugiau dėmesio, nors analizuojama tema nėra parengtų tikslinių dokumentų.

Nors savivaldybės švietimo skyrius daugiau orientuojasi į ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus asmenų ugdymo ir užimtumo klausimų sprendimą, yra įsteigta ir realiai veikia Trakų rajono suaugusiųjų neformaliojo švietimo ir tęstinio mokymosi koordinacinė taryba. Nors suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo poreikių tyrimai savivaldybėje nėra atliekami, neatmestina tikimybė, kad ateityje tikslinis finansavimas su analizuojama tema susijusioms iniciatyvoms bus skiriamas.

35. Ar yra prielaidų teigti, kad suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo priemonių įgyvendinimas savivaldybėje yra rezultatyvus? Jeigu taip (arba ne) – kodėl?

Remiantis VISAIS surinktais duomenimis, dera konstatuoti, kad Trakų rajono savivaldybėje esančios suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo situacijos pažanga yra neiginčijama, o situacijos dar labiau gerėjimo potencialas stipriai tikėtinas. Apklausoje dalyvavę asmenys pastarųjų 10-ties metų pokyčius įvertino pakankamai gerai, daugumai jų teigus, kad situacija pagerėjo ar netgi labai pagerėjo (detaliau – žr. 9.7.1. grafiką).

9.7.1. Grafikas. Kaip keitėsi suaugusiųjų švietimo ir tęstinio profesinio mokymo organizavimas ir vykdymas per pastaruosius 10 metų? N=7.

Šaltinis: Trakų rajono savivaldybės ekspertų-praktikų apklausa, 2020

Taigi, Trakų rajono savivaldybės administracijai siūlytina neatidėliojant atlikti tyrimus, suplanuoti, skirti finansavimą ir įgyvendinti priemones, kurios savivaldybės teritorijoje užtikrintų:

- neformalaus suaugusiųjų švietimo plėtrą;
- suaugusiųjų (ypač netekusių ilgalaikio darbo) galimybių įsidarbinti padidėjimą;
- suaugusiųjų (ypač pėsnsinio amžiaus) kūrybiškumo ir verslumo skatinimą;
- rūpinimąsi suaugusiųjų emocine sveikata ir priklausomybių prevencija;
- verslo atstovų dalyvavimo, aktyvumo ir savanorystės užtikrinimą;
- socialinės atskirties mažinimą ir kt.

